

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 14.7.2021
COM(2021) 558 final

2021/0203 (COD)

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o energijski učinkovitosti (prenovitev)

(Besedilo velja za EGP)

{SEC(2021) 558 final} - {SWD(2021) 623 final} - {SWD(2021) 624 final} -
{SWD(2021) 625 final} - {SWD(2021) 626 final} - {SWD(2021) 627 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

V evropskem zelenem dogovoru, ki ga je Komisija sprejela v decembru 2019¹, je predstavljena „nova strategija za rast, katere cilj je preobraziti EU v pravično in uspešno družbo s sodobnim, konkurenčnim in z viri gospodarnim gospodarstvom, ki v letu 2050 ne bo ustvarjalo nobenih neto emisij toplogrednih plinov in v katerem bo gospodarska rast ločena od rabe virov. Njen cilj je tudi zavarovati, ohraniti in poživiti naravni kapital EU ter zaščititi zdravje in dobrobit državljanov in državljanek pred nevarnostmi, ki izhajajo iz okolja, in njegovimi učinki.“ Da bi dosegli te cilje, je treba „prednost [...] dati energijski učinkovitosti“.

Komisija je ob tej priložnosti napovedala tudi, da bo predstavila načrt odgovornega zvišanja Unijin cilj zmanjšanja emisij toplogrednih plinov za leto 2030, za katerega bo opravljena ocena učinka, in se zavezala, da bo „do junija 2021 pregledala ali po potrebi predlagala revizijo relevantne energetske zakonodaje“².

Marca 2020 je podala predlog evropskih podnebnih pravil za razogljičenje Evrope do 2050. V svojem načrtu za uresničitev podnebnih ciljev³ je predlagala zvišanje Unijinih ambicij za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za najmanj 55 % pod raven iz leta 1990 do leta 2030, to pa je občutno povečanje v primerjavi s sedanjim ciljem 40 %. V načrtu za uresničitev podnebnih ciljev so predstavljeni tudi potrebni ukrepi za vse sektorje gospodarstva, tudi revizija ključnih zakonodajnih instrumentov, za doseg tega višjega cilja in izpolnitev zaveze iz sporočila o evropskem zelenem dogovoru⁴, da bo predstavljen celovit načrt za odgovorno zvišanje cilja Evropske unije za leto 2030 na 55 %. Načrt za uresničitev podnebnih ciljev je tudi v skladu s ciljem Pariškega sporazuma, da globalno zvišanje temperature obdržimo precej pod 2° C in si ga prizadevamo ohraniti na 1,5 °C. Evropski svet je decembra 2020 podprl zavezujoč cilj EU najmanj 55-odstotnega neto domačega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2030 v primerjavi z letom 1990⁵. Evropski svet je sklenil, da je treba podnebne ambicije zvišati tako, da bomo pri tem pospešili trajnostno gospodarsko rast, ustvarjali kakovostna delovna mesta, zagotavljali zdravstvene in okoljske koristi za državljane Unije in prispevali k dolgoročni konkurenčnosti Unijinega gospodarstva s spodbujanjem inovacij na področju zelenih tehnologij. Evropski parlament in Svet sta 22. aprila 2021 dosegla začasni politični dogovor o doseganju najmanj 55-odstotnega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2030. S tem je določen okvir ukrepanja za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v naslednjih desetletjih, ki pa ga je treba izvajati s posebno zakonodajo, ki bo zagotovila, da bo do teh zmanjšanj zares prišlo. Kot kažejo projekcije, bi se emisije toplogrednih plinov, če bi se sedanje politike v celoti izvajale, do leta 2030 zmanjšale za okrog 45 % v primerjavi z letom 1990, če ne upoštevamo emisij in absorpcije zaradi rabe zemljišč, oziroma okrog 47 %, če upoštevamo rabo zemljišč. V načrtu za uresničitev podnebnih ciljev do leta 2030 je za doseg teh večjih ambicij zato predvidena vrsta potrebnih

¹ Evropski zeleni dogovor, COM(2019) 640 final).

² Priloga k sporočilu o zelenem dogovoru, str. 2.

³ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Krepitev evropskih podnebnih ambicij do leta 2030 – vlaganje v podnebno nevtralno prihodnost v korist naših državljanov (COM(2020) 562 final).

⁴ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu Svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, Odboru regij: Evropski zeleni dogovor (COM(2019) 640 final).

⁵ <https://www.consilium.europa.eu/media/47296/1011-12-20-euco-conclusions-en.pdf>.

ukrepov v vseh sektorjih gospodarstva in začetek revizije ključnih zakonodajnih instrumentov.

Za izvedbo teh ukrepov je bil v delovnem programu Komisije za leto 2021⁶ napovedan sveženj „Pripravljeni na 55“, da bi do leta 2030 zmanjšali emisije toplogrednih plinov za najmanj 55 % in da bi Evropa do leta 2050 postala podnebno nevtralna. Ta sveženj bo zajemal širok nabor področij politik, med njimi energijsko učinkovitost, obnovljive vire energije, rabo zemljišč, obdavčitev energije, porazdelitev prizadevanj in trgovanje z emisijami.

Energijska učinkovitost je ključno področje ukrepanja, brez katerega ni mogoče doseči popolnega razogljičenja gospodarstva Unije⁷. Direktiva o energijski učinkovitosti je omogočila sedanjo Unijino politiko energetske učinkovitosti za izkoriščanje stroškovno učinkovitih možnosti za prihranke energije. Decembra 2018 je bila spremenjena v okviru svežnja Čista energija za vse Evropejce, zlasti za vključitev nove krovne ciljne vrednosti za energijsko učinkovitost Unije za leto 2030 v višini najmanj 32,5 % (v primerjavi s projekcijami uporabe energije za leto 2030) ter za razširitev in okrepitev prihrankov energije na obdobje po letu 2020.

Čeprav je bila ciljna vrednost za energijsko učinkovitost leta 2020 morda dosežena zaradi izjemnih okoliščin v pandemiji COVID-19, vsota nacionalnih prispevkov, ki so jih države članice sporočile v nacionalnih energetskih in podnebnih načrtih, ne dosega ravni ambicij Unije za leto 2030, ki znaša 32,5 %. Ti prispevki bi skupaj prinesli zmanjšanje porabe končne energije za 29,4 % in zmanjšanje porabe primarne energije za 29,7 % v primerjavi s projekcijami iz referenčnega scenarija za leto 2030 iz leta 2007. To bi za EU 27 pomenilo skupno vrzel v ambicijah v višini 2,8 % za porabo primarne energije in 3,1 % za porabo primarne energije. Ta vrzel vpliva tudi na stopnjo prizadevanj, potrebno za doseg ambicioznejših ciljnih vrednosti za energijsko učinkovitost. Kot je ugotovljeno v oceni učinka načrta za uresničitev podnebnih ambicij, potrebnih višjih stopenj energetske učinkovitosti najbrž ne bo mogoče doseči s tržnimi silami, sedanjo organizacijo trga in tehnološkim razvojem, zato so potrebna nadaljnja prizadevanja. Po ugotovitvah iz ocene učinka⁸, priložene tej direktivi, bodo morale biti izboljšave energetske učinkovitosti občutno večje od sedanje ravni ambicij, ki znaša 32,5 %.

Za višjo raven ambicij je treba močnejše spodbujati energijsko učinkovitost povsod, kjer je stroškovno učinkovita, na vseh področjih energetskega sistema in v vseh zadevnih sektorjih, kjer dejavnost vpliva na povpraševanje po energiji, kot so sektorji prometa, vode in kmetijstva. Rešitve za splet vode in energije so še posebej potrebne zaradi naraščanja potreb po vodi ali vse večjega pritiska na vodne vire zaradi podnebnih sprememb.

Direktiva o energijski učinkovitosti je pomemben element napredka v smeri podnebne nevtralnosti do leta 2050, v okviru katerega se tudi sama energijska učinkovitost šteje za vir energije. Ključno vlogo energetske učinkovitosti podpira načelo „energijska učinkovitost na

⁶ COM(2020) 690 final.

⁷ Sporočilo: Čist planet za vse – Evropska strateška dolgoročna vizija za uspešno, sodobno, konkurenčno in podnebno nevtralno gospodarstvo (COM(2018) 773 final), v katerem je ocenjena vloga energetske učinkovitosti kot nepogrešljivega pogoja za vse scenarije razogljičenja.

⁸ SWD(2021) 623.

prvem mestu“. Priznано je kot vodilno načelo energetske politike Unije in bi ga bilo treba upoštevati v vseh sektorjih, tudi zunaj energetskega sistema, in sicer na vseh ravneh, vključno s finančnim sektorjem. Rešitve na podlagi energijske učinkovitosti bi morale veljati za prvo izbiro pri odločitvah o načrtovanju in naložbah, kadar se določajo nova pravila za ponudbo in druga področja politike. Načelo je bilo priznано za ključni element strategije povezovanja energetskega sektorja⁹.

Možnosti za prihranke energije so sicer v vseh sektorjih, poseben izziv pa je povezan s prometom, ki prispeva 30 % porabe končne energije, in stavbami, saj je energijska učinkovitost stavb v 75 % stavbnega fonda v Uniji slaba. Še en pomemben sektor, ki se mu posveča vse več pozornosti, je sektor informacijske in komunikacijske tehnologije, ki prispeva 5–9 % celotne porabe energije na svetu in več kot 2 % vseh emisij. V letu 2018 je poraba energije podatkovnih centrov v Uniji znašala 76,8 TWh. Do leta 2030 naj bi se povečala na 98,5 TWh, kar pomeni 28-odstotno povečanje. To povečanje v absolutnem smislu je mogoče izraziti tudi relativno: v EU so podatkovni centri leta 2018 prispevali 2,7 % odjema električne energije, do leta 2030 pa bo, če se bo razvoj nadaljeval po sedanjí krivulji, njihov odjem dosegel 3,21 %¹⁰. Že v digitalni strategiji Evrope¹¹ je poudarjena potreba po energijsko zelo učinkovitih in trajnostnih podatkovnih centrih ter ukrepih za preglednost pri telekomunikacijskih operaterjih glede njihovega okoljskega odtisa.

Javni sektor je tudi sam pomemben gospodarski akter in prispeva okrog 5–10 % skupne porabe končne energije v Uniji¹². Skupni delež pogodb o javnem naročilu v Uniji, pripisanih organom centralne ravni države, je po ocenah približno 16 %. V državah članicah se ta delež giblje med 5 % in 86 %¹³. Javne stavbe po ocenah prispevajo okrog 2 % porabe končne energije v Uniji. Možnosti za stroškovno učinkovite prihranke še vedno obstajajo v celotnem javnem sektorju tako pri prenovi obstoječih stavb in upravljanju z energijo v njih kot tudi pri prihodnjem naročanju energijsko učinkovitih stavb, izdelkov in storitev.

Industrija je med sektorji, ki so v zadnjem desetletju dosegli občutne izboljšave energijske učinkovitosti. Vendar so še vedno možnosti za stroškovno učinkovite prihranke¹⁴. Ogrevanje in hlajenje prispevata polovico porabe končne energije, zaradi česar sta največji sektor končne porabe. V tem sektorju obstaja še veliko možnosti za zmanjšanje uporabe energije, pri katerih bi še vedno dosegali potrebne temperature¹⁵. Ogrevanje in hlajenje imata zato ključno vlogo pri ambiciji Unije za prehod v čisto in ogljično nevtrarno gospodarstvo do leta 2050. Veliko si bo treba prizadevati na področju boljše izolacije stavb, možnosti pa so tudi v smislu učinkovitejših oskrb s potrebno toploto ali hlajenjem¹⁶. Izgube energije pri pretvarjanju,

⁹ COM(2020) 299 final.

¹⁰ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/energy-efficient-cloud-computing-technologies-and-policies-eco-friendly-cloud-market>.

¹¹ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, Odboru regij: Oblikovanje digitalne prihodnosti Evrope (COM(2020) 67 final).

¹² SWD(2021) 623, oddelek 2.2.2.

¹³ Ocena členov 6 in 7 direktive o energijski učinkovitosti (2012/27/EU) (SWD(2016) 403 final; https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/3_en_autre_document_travail_service_part1_v3.pdf).

¹⁴ SWD(2021) 623, Priloga H.

¹⁵ SWD(2021) 623, oddelek 2.2.2.

¹⁶ Strategija EU za ogrevanje in hlajenje (COM(2016) 51 final).

prenosu in distribuciji energije so lahko precejšnje¹⁷. Ker ni skupnih metodologij in poročanja, je težko primerjati omrežja, operaterje ali določati merila uspešnosti. V Uniji celo ni enotne opredelitve izgub energije, zato je kakovost podatkov suboptimalna, to pa je treba rešiti.

Sektor gospodinjstev prispeva približno četrtno celotne porabe končne energije v Uniji. Ravnanje odjemalcev in državljanov pomembno vpliva na to porabo energije in v direktivi o energijski učinkovitosti je več določb, ki podpirajo krepitev moči državljanov in odjemalcev. Pomanjkanje vidikov odločnega ravnanja odjemalcev in krepitev moči odjemalcev pri spodbujanju energijske učinkovitosti, zlasti na bolj lokalnih ravneh, povzroča nezadostne spodbude za odjemalce, da bi izvedli izboljšave glede energijske učinkovitosti ter rešili težave v zvezi z visokimi vnaprejšnjimi stroški in ločenimi spodbudami¹⁸.

Direktiva o energijski učinkovitosti sicer že daje spodbude za države članice za odpravo energijske revščine, v krizi zaradi COVID-19 pa je prišlo še bolj do izraza, kako nujno je odpraviti energijsko revščino, če želi Unija, kot je bilo dogovorjeno v Socialni zavezi iz Porta¹⁹, ustvariti socialno Evropo, ki bo skrbela za potrebe vseh svojih državljanov tako, da jim bo omogočala dejavno vlogo v zelenem prehodu, hkrati pa blažila škodljive učinke in ne bo nikogar prezrla. V ospredju bodo ravni energijske revščine v državah članicah, saj si vse več Evropejcev težko privoščijo dostop do osnovne energije, zlasti ob naraščanju stroškov energije in brezposelnosti. Tudi gospodinjstvom s srednje visokimi dohodki bi lahko grozilo, da se bodo v bližnji prihodnosti znašla v energijski revščini, saj že danes večina gospodinjstev, ki jih je prizadela energijska revščina, spada med gospodinjstva z nižjimi srednje visokimi dohodki. Ugotovljeno je bilo, da je energijska učinkovitost najučinkovitejša rešitev za ublažitev energijske revščine in za odpravo nekaterih morebitnih negativnih učinkov ukrepov oblikovanja cen na distribucijo²⁰. Kot zahteva evropski zeleni dogovor, bo direktiva o energijski učinkovitosti skupaj z drugimi pobudami v svežnju „Pripravljeni na 55“, zlasti Socialnim skladom za podnebje, ponudila rešitve za dvojni izziv in oba izziva, tako podnebje kot socialne potrebe, spremenila v priložnost.

V tej zvezi bodo spremembe pripomogle h krepitevi direktive o energijski učinkovitosti, da bo lahko bolje odpravljala preostale tržne ovire in nedelovanje trga, saj bo upoštevala širše cilje evropskega zelenega dogovora, katerega namen je, da ne bo nihče prezrt in da bo doseženo trajnostno gospodarstvo. Predlog bo tako okrepil različne določbe direktive o energijski učinkovitosti in zagotovil, da bo čim bolj prispevala k višjemu podnebnemu cilju ambicije zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2030 za najmanj 55 %, kot je določeno v načrtu za uresničitev podnebnih ciljev.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Predlog je del širšega okvira politik energijske učinkovitosti, ki obravnava možnosti za energijsko učinkovitost na konkretnih področjih politike, med drugim na področju stavb (Direktiva 2010/31/EU²¹ (direktiva o energijski učinkovitosti stavb)), izdelkov (Direktiva

¹⁷ Gl. npr.: Drugo poročilo Sveta evropskih energetske regulatorjev o izgubah električne energije; Svet evropskih energetske regulatorjev, 2020.

¹⁸ SWD(2021) 623, oddelek 2.2.2.

¹⁹ <https://www.consilium.europa.eu/sl/press/press-releases/2021/05/08/the-porto-declaration/>.

²⁰ SWD(2021) 623, oddelek 2.2.2 in Priloga L.

²¹ Direktiva 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o energetske učinkovitosti stavb.

2009/125/ES, Uredba (EU) 2017/1369 in Uredba (EU) 2020/740²²) ter uredbe o upravljanju (Uredba (EU) 2018/1999). Te politike so zelo pomembne za doseganje prihrankov energije pri nadomeščanju izdelkov ali gradnji ali obnovi stavb²³. Predlog je usklajen s predlogom za revizijo direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov²⁴²⁵.

S tem predlogom za prenovitev direktive o energijski učinkovitosti se vzpostavlja okvir za druge politike energijske učinkovitosti, saj se v njem določajo ciljne vrednosti za energijsko učinkovitost ter glavni medsektorski in konkretniji ukrepi. Njegov cilj so prihranki energije v javnem sektorju, tudi z obveznostjo vsakoletne obnove javnih stavb in z upoštevanjem energijske učinkovitosti pri nabavi blaga, storitev, gradenj in stavb. Njegova posebna usmeritev na javne stavbe dopolnjuje direktivo o energijski učinkovitosti stavb, ki določa standarde in posebne tehnične obveznosti v zvezi s stavbami. Javni sektor služi širši javnosti, tudi ranljivim strankam in strankam, ki jim grozi energijska revščina, s čimer zagotavlja, da v skladu s cilji evropskega zelenega dogovora ni nihče prezrt. Poseben poudarek na javnem sektorju v direktivi o energijski učinkovitosti je bistvenega pomena, da bo lahko za zgled pri spodbujanju energijske učinkovitosti. Komisija je začela izvajati pregled direktive o energijski učinkovitosti stavb, da bi podala predlog do konca leta 2021. Čeprav trenutno še ni mogoče povedati, kakšen bo rezultat pregleda, ta predlog spoštuje posebno vlogo direktive o energijski učinkovitosti stavb pri postavljanju zahtev za stroškovno optimalno energijsko učinkovitost stavb, hkrati pa krepi določbe direktive o energijski učinkovitosti, ki se nanašajo na zgledno vlogo javnih organov, zlasti glede stavb (člena 5 in 6) in javnega naročanja (člen 7), kar daje potrebni horizontalni okvir za ukrepanje.

Direktiva o energijski učinkovitosti vzpostavlja okvir za načrtovanje ogrevanja in hlajenja v smislu ugotavljanja možnosti za energijsko učinkovitost in energijo iz obnovljivih virov s strani držav članic. Določa tudi politike spremljanja in ukrepe za izkoriščanje teh možnosti. Te politike in ukrepi neposredno podpirajo doseganje ciljne vrednosti glede obnovljivih virov energije v ogrevanju in hlajenju iz člena 24 direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov. Npr. revidirana opredelitev učinkovitega daljinskega ogrevanja in hlajenja (člen 2(43) direktive o energijski učinkovitosti) bi neposredno spodbudila uvedbo energije iz obnovljivih virov v daljinskem ogrevanju in hlajenju, ti podcilji pa bi v obratno smer prispevali k doseganju ciljev glede energijske učinkovitosti iz direktive o energijski učinkovitosti.

Poleg tega bodo ukrepi načrtovanja za ogrevanje in hlajenje na podlagi direktive o energijski učinkovitosti usklajeni s časovnico nacionalnih energetskega in podnebni načrtov. To omogoča večjo usklajenost med nacionalnimi energetskimi in podnebnimi načrti, celovitimi

²² Direktiva 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, povezanih z energijo; Uredba (EU) 2017/1369 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2017 o vzpostavitvi okvira za označevanje z energijskimi nalepkami oziroma Uredba (EU) 2020/740 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. maja 2020 o označevanju pnevmatik glede na izkoristek goriva in druge parametre.

²³ Poleg tega bo poleg pregleda direktive o energijski učinkovitosti stavb k doseganju ciljne vrednosti za energijsko učinkovitost za leto 2030 pomembno prispevala izvedba pregledov proizvodov na podlagi delovnega načrta za okoljsko primerno zasnovo za obdobje 2020–2024 in akcijskega načrta „val prenove“.

²⁴ Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (PE/48/2018/REV/1, UL L 328, 21.12.2018, str. 82).

²⁵ SWD(2021) 623, Priloga M.

ocenami ter ocenami možnosti energije iz obnovljivih virov in uporabe odpadne toplote in hladu v sektorju ogrevanja in hlajenja v skladu s členom 15(7) direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov.

Podrobnosti o poročanju o različnih določbah direktive o energijski učinkovitosti so določene v uredbi o upravljanju (Uredba (EU) št. 2018/1999²⁶). Na podlagi te uredbe mora vsaka država članica pripraviti celovit desetletni nacionalni energetske in podnebni načrt za obdobje 2021–2030, v katerem med drugim predstavi, kako bo prispevala k ciljni vrednosti za energijsko učinkovitost za leto 2030. V uredbi o upravljanju so tudi posebne zahteve za določitev ciljnih vrednosti za energijsko učinkovitost, obveznosti poročanja, spremljanja napredka in popravljalnih ukrepov, ki se izvedejo v primeru nezadostnih ambicij in napredka. Učinke sprememb v tej direktivi bo treba analizirati, za to pa bodo morda potrebne poznejše spremembe uredbe o upravljanju, da bi zagotovili usklajenost teh dveh pravnih aktov. Nove določbe, zlasti tiste v zvezi z določanjem nacionalnih okvirnih prispevkov, mehanizmi za zapolnitev vrzeli in obveznostmi poročanja, bi bilo treba prenesti in uskladiti z uredbo o upravljanju, potem ko bo revidirana, da ne bi prihajalo do prekrivanja zahtev. Nekatere določbe uredbe o upravljanju bo morda treba tudi ponovno oceniti glede na spremembe, predlagane v tej direktivi.

Direktiva o energijski učinkovitosti je povezana z drugo zakonodajo na področju energetske učinkovitosti, tj. direktivo o energijski učinkovitosti stavb, direktivo Unije o okoljsko primerni zasnovi ter uredbah Unije o označevanju z energijskimi nalepkami in označevanju pnevmatik²⁷. Ti instrumenti določajo minimalne standarde učinkovitosti, vendar ne zahtevajo pospešitve zamenjav ali odločitve za učinkovitejše rezultate, ki bi bili višji od najnižje vrednosti. Glavna mehanizma, ki sta državam članicam na voljo za spodbujanje njihovih prihrankov energije, ki bi presegali naravno stopnjo, za izpolnitev zahtev iz direktive o energijski učinkovitosti, sta spodbujanje nadomeščanja energijsko neučinkovitih naprav in spodbujanje učinkovitejših odločitev. Vsak instrument sicer obravnava drugačne vidike energetske učinkovitosti, vendar v končni fazi vodijo k istemu cilju, tj. boljši energijski učinkovitosti in doseganju splošne ciljne vrednosti Unije za energijsko učinkovitost. Direktiva o energijski učinkovitosti na drugih področjih dopolnjuje drugo zakonodajo, da bi dala večji poudarek energijski učinkovitosti in tako povečala skupno količino prihrankov energije, npr. z ukrepi za javno naročanje, energetska omrežja ter ogrevanje in hlajenje.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Spremembe arhitekture politike v direktivi o energijski učinkovitosti so povezane z obstoječimi in načrtovanimi politikami in ukrepi, med drugim z mehanizmi in ukrepi oblikovanja in neoblikovanja cen. Direktiva o energijski učinkovitosti, ki odpravlja obstoječe tržne ovire, ki hromijo energijsko učinkovitost, je povezana z uvedbo trgovanja z emisijami za goriva, ki se uporabljajo v stavbah, to pa bo skrajšalo čas povrnitve naložb v energijsko učinkovitost in izboljšalo gospodarsko upravičenost ukrepov za energijsko učinkovitost povsod po Uniji. Načrtu za uresničitev podnebnih ciljev je pokazal, da je za stroškovno najučinkovitejšo pot do doseganja cilja zmanjšanja izpustov toplogrednih plinov za 55 %

²⁶ UL L 328, 21.12.2018, str. 1.

²⁷ SWD(2021) 623, Priloga M.

potrebna kombinacija regulativnih posegov in oblikovanja cen ogljika. Ravnovesje med oblikovanjem cen ogljika in regulativnimi politikami je bistvenega pomena za doseg višjega podnebne cilja na stroškovno učinkovit način, pri katerem bi hkrati ublažili učinke prenašanja stroškov zmanjševanja emisij zlasti na ranljive potrošnike in končne porabnike. Obenem bo trgovanje z emisijami ustvarilo dodatne prihodke od dražb pravic do emisij, ki jih bo mogoče porazdeliti med državami članicami in znotraj držav članic za podporo ranljivim in energijsko revnim končnim porabnikom pri plačevanju računov za energijo in prenovi stavb.

Sveženj „Pripravljeni na 55“ združuje ustrezne instrumente politike, ki lahko prispevajo k cilju zmanjšanja emisij toplogrednih plinov za 55 %, njegov namen pa je, da to doseže usklajeno in sorazmerno z drugimi uredbami in direktivami. To velja predvsem za direktivo o energijski učinkovitosti, direktivo o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, sistem EU za trgovanje z emisijami, uredbo o porazdelitvi prizadevanj, rabo zemljišč, spremembo rabe zemljišč in gozdarstvo, obdavčitev energije ter standarde emisij CO₂ za vozila. Priznано je bilo, da je usklajenost med različnimi pobudami v okviru svežnja „Pripravljeni na 55“ ključnega pomena za zagotovitev, da bodo različni instrumenti politike, tudi direktiva o energijski učinkovitosti, čim učinkoviteje prispevali k doseganju višje ciljne vrednosti 55 %. Te politike EU prispevajo k doseganju ciljev direktive o energijski učinkovitosti zlasti glede ciljne vrednosti za energijsko učinkovitost. Cilji in ukrepi iz direktive o energijski učinkovitosti bodo zagotovili učinkovitejšo medsebojno povezavo in sinergije z drugimi politikami Unije²⁸.

Direktiva o energijski učinkovitosti ima pomembne medsebojne povezave z direktivo o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, predvsem glede ogrevanja in hlajenja, ki tudi prispevata k doseganju cilja iz strategije povezovanja energetskega sektorja. Direktiva o energijski učinkovitosti daje okrepljen okvir za načrtovanje v smislu prepoznavanja možnosti za energijsko učinkovitost in energijo iz obnovljivih virov pri ogrevanju in hlajenju ter določa, da morajo države članice izvajati politike in ukrepe za izkoriščanje teh možnosti. Te politike in ukrepi neposredno podpirajo doseganje ciljne vrednosti glede energije iz obnovljivih virov v ogrevanju in hlajenju iz člena 23 direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov. Obratno pa te ciljne vrednosti prispevajo k doseganju ciljev glede energijske učinkovitosti iz člena 23 direktive o energijski učinkovitosti in celotne direktive o energijski učinkovitosti.

Sistem EU za trgovanje z emisijami določa najvišjo vrednost za emisije toplogrednih plinov, ki se sčasoma znižuje. Uredba o porazdelitvi prizadevanj določa zavezujoče letne ciljne vrednosti za emisije toplogrednih plinov za države članice, namenjene emisijam toplogrednih plinov v sektorjih, ki niso zajeti v sistemu EU za trgovanje z emisijami, med drugim stavb, prometa in kmetijstva. Spodbuja skladnost z direktivo o energijski učinkovitosti, zlasti z obveznostjo prihrankov energije. Zahteva po dodatnosti v okviru obveznosti prihrankov energije daje državam članicam spodbude za izvajanje nacionalnih politik in ukrepov, ki presegajo najnižje ravni energijske učinkovitosti stavb, določene na ravni Unije (npr. strožji nacionalni gradbeni predpisi in programi za spodbujanje uporabe gospodinjskih aparatov višjih razredov). Ukrepi oblikovanja cen, kot je sistem EU za trgovanje z emisijami²⁹, in

²⁸ SWD(2021) 623, Priloga M.

²⁹ Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES.

direktiva o obdavčitvi energije³⁰ delajo naložbe v energijsko učinkovitost finančno privlačnejše, toda ne odpravljajo tržnih ovir, zaradi katerih so ravni naložb suboptimalne. Zato sicer dopolnjujejo zakonodajo o energijski učinkovitosti, vendar je ne nadomeščajo.

Dokler ne bodo začeli v celoti učinkovati vsi ukrepi in ciljne vrednosti, predlagani v svežnju „Pripravljeni na 55“ in rešili evropske državljane odvisnosti od fosilnih goriv in vse višjih stroškov energije, lahko nekateri ukrepi v prehodnem obdobju povzročijo občutne distribucijske učinke. Razširitev sistema EU za trgovanje z emisijami na sektor stavb in prometni sektor bo po pričakovanjih povzročila rast cen energije, ker bodo dobavitelji goriv stroške zmanjševanja emisij verjetno prenesli na odjemalce, zato lahko prizadene ranljive odjemalce in končne porabnike, ki so odvisni od fosilnih goriv, ali ljudi, ki jim grozi energijska revščina. Ciljno usmerjeni ukrepi za lažji prehod na evropski in na nacionalni ravni. V svežnju „Pripravljeni na 55“ so predlagani posebni ukrepi v okviru direktive o energijski učinkovitosti in nov finančni instrument na podlagi prihodkov iz novega sistema za trgovanje z emisijami, ki bodo ublažili učinek rasti stroškov na odjemalce zaradi uvedbe cene ogljika v sektorju cestnega prevoza in stavbnem sektorju. Ključno je zagotoviti, da se bodo naložbe v energijsko učinkovitost izvajale med najranljivejšimi v naših družbah. K blažitvi teh učinkov lahko pripomorejo podporni ukrepi za krepitev obveznosti prihrankov energije ter za krepitev moči in zaščito ranljivih odjemalcev, gospodinjstev, ki jih je prizadela ali jim grozi energijska revščina, in, če je ustrezno, ljudi v socialnih stanovanjih. Učinek predlaganih ukrepov v okviru direktive o energijski učinkovitosti in novo orodje na podlagi trgovanja z emisijami v novih sektorjih bosta skupaj učinkovito in v duhu solidarnosti pomagala pri odpravljanju morebitnih negativnih socialnih učinkov. Prihodki od sistema EU za trgovanje z emisijami, tudi od trgovanja z emisijami v novih sektorjih, bodo še naprej na voljo državam članicam tudi za financiranje ukrepov za izboljšanje energijske učinkovitosti, sistemov daljinskega ogrevanja in izolacije ali za finančno podporo gospodinjstvom z nizkimi ali srednje visokimi dohodki.

Za odpravo socialnih učinkov trgovanja z emisijami v teh dveh novih sektorjih stavb in cestnega prevoza se ustanavlja Socialni sklad za podnebje (v nadaljnjem besedilu: Sklad). Da bi zagotovili, da bo proračun Unije zmožgal dodatne odhodke za Sklad, Komisija vzporedno s to uredbo o skladu podaja predloga za spremembo uredbe o večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027 in Sklepa Sveta (EU, Euratom) 2020/2053 (sklep o virih lastnih sredstev). Proračunu Unije se bo pripisal zlasti del prihodkov od trgovanja z emisijami v cestnem prevozu in stavbah. Sklad bi moral državam članicam zagotavljati finančna sredstva za podpiranje njihovih ukrepov in naložb, namenjenih večji energijski učinkovitosti stavb, izboljšavam energijske učinkovitosti, prenovi stavb ter razogljičenju ogrevanja in hlajenja stavb, vključno z vključitvijo proizvodnje energije iz obnovljivih virov ter financiranjem brezemisijske in nizkoemisijske mobilnosti. Države članice bi lahko razmislile tudi o začasni neposredni podpori ranljivim gospodinjstvom skupaj z naložbami v pospešitev nadaljnjih strukturnih sprememb.

Poleg tega so v skladu s strategijo „val prenove“ finančna sredstva Unije za podpiranje naložb v energijsko učinkovitost in prenovo stavb, ki bodo pomagale odpraviti ali preprečiti

³⁰ Direktiva Sveta 2003/96/ES z dne 27. oktobra 2003 o prestrukturiranju okvira Skupnosti za obdavčitev energentov in električne energije (UL L 283, 31.10.2003, str. 51).

energijsko revščino, na razpolago v novih in obstoječih programih večletnega finančnega okvira in instrumenta „Next Generation EU“.

Še en ključni vir financiranja naložb v energijsko učinkovitost je zagotovljen z mehanizmom za okrevanje in odpornost, v katerem bo državam članicam na razpolago skupno 672,5 milijarde EUR nepovratnih sredstev in posojil. V okviru skupne ciljne vrednosti 37 % finančnih sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost, ki bodo namenjena za podnebne ukrepe, nameravajo države članice precejšnje zneske porabiti za naložbe v prenovo stavb v skladu s smernicami Evropske komisije, ki bodo namenjene zlasti stavbam z najslabšo energijsko učinkovitostjo in energijsko revnim gospodinjstvom.

Iz sredstev kohezijske politike, pri katerih je skupna podnebna ciljna vrednost 30 %, in s tematsko osredotočenostjo na cilj politike 2 se bo pomemben delež proračuna Unije še naprej namenjal naložbam v energijsko učinkovitost in prenovo stavb, program InvestEU pa bo preko posebnih finančnih instrumentov in tehnične pomoči, zlasti instrumenta ELENA, v ustreznem obsegu pritegnil zasebne in javne naložbe v državah članicah.

Cilj Sklada za pravični prehod s skupnim proračunom v višini 17,5 milijarde EUR bo ublažiti socialne in gospodarske stroške prehoda v podnebno nevtrarno gospodarstvo, tudi z naložbami v energijsko učinkovitost in prenovo stavb, ki bodo prinesla dvojno korist ustvarjanja lokalnih delovnih mest in trajnega odpravljanja energijske revščine.

Programi s centralnim upravljanjem, kot je LIFE ali Obzorje Evropa, bodo pri financiranju dajali prednost podpiranju pravičnega in zelenega prehoda v skladu s konkretnimi cilji programov in njihovo naravo, tj. tako, da bodo namenjeni tehnologiji in tržnim inovacijam ter razvoju dobrih praks pri izvajanju politike energijske učinkovitosti. Zakonodaja EU o izpustih CO₂ iz cestnih vozil proizvajalcem nalaga, da v novih vozilih iz svojega prodajnega programa zmanjšajo povprečne izpuste CO₂ iz izpušne cevi. Sprejeti sta bili uredbi za težka gospodarska vozila ter za osebna in lahka gospodarska vozila³¹. Ti uredbi pomenita, da morajo proizvajalci uvesti tehnologijo za izboljšanje energijske učinkovitosti vozil (npr. z zmanjšanjem njihovega aerodinamičnega ali kotalnega upora ali z učinkovitejšim pogonskim sistemom) ali pa uporabiti vir energije z zmanjšanimi emisijami CO₂ pri uporabi. Prehod na popolnoma električni pogonski sistem preprečuje izgube energije iz motorja z notranjim zgorevanjem in ima za posledico zelo majhno porabo končne energije na km. Zmanjšanje uporabe energije v prometnem sektorju zaradi zakonodaje o izpustih CO₂ iz vozil je upoštevano v količinski določitvi skupne ciljne vrednosti EU za energijsko učinkovitost. Direktiva o energijski učinkovitosti bo ustvarila sinergije z ukrepi iz strategije za trajnostno in pametno mobilnost. Državam članicam bo v celoti prepustila prožnost in prosto presojo glede izbire ukrepov za zmanjšanje uporabe energije v prometu, hkrati pa bo zagotovila spodbude za uvajanje ukrepov energijske učinkovitosti v prometnem sektorju. Direktiva o energijski učinkovitosti dopolnjuje tudi akcijski načrt za krožno gospodarstvo. Zasnova izdelkov in infrastrukture za daljše obdobje ali ponovna uporaba in recikliranje surovin prinaša manjšo porabo energije in izpuste toplogrednih plinov v življenjskem ciklu izdelkov in infrastrukture. V pobudi „val prenove“ je poudarek na zagotavljanju, da bodo stavbe v Evropi bolj energijsko učinkovite, manj ogljično intenzivne skozi ves življenjski cikel in bolj trajnostne. Načela krožnega gospodarstva lahko pomagajo pri zmanjšanju onesnaževanja in z materiali povezanih emisij toplogrednih plinov pri obnovi stavb.

³¹ Uredba (EU) 2019/631 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o določitvi standardov emisijskih vrednosti CO₂ za nove osebne avtomobile in nova lahka gospodarska vozila.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

• Pravna podlaga

Predlog temelji na členu 194(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije, ki je pravna podlaga za ukrepe na področju energije. Cilj predlaganih ukrepov je izboljšanje energijske učinkovitosti v vseh sektorjih in v celotni energetski verigi, tako da so namenjeni doseganju enega od ciljev iz člena 194, namreč spodbujanja energijske učinkovitosti in prihrankov energije v skladu s členom 194(1)(c). Pogodba vsebuje posebno pravno podlago za energetiko, zato je njena uporaba primerna.

• Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)

V tem predlogu je obravnavano načelo subsidiarnosti, ker Unija nima izključne pristojnosti na področju energetske politike. Predlog temelji na vse večjem pomenu energijske učinkovitosti kot političnega in gospodarskega izziva ter njeni prepletenosti s področji politike, kot so zanesljiva oskrba z energijo, podnebne spremembe, notranji trg ter gospodarski in družbeni razvoj.

Potreba po ukrepanju EU

Ukrepanje EU je torej upravičeno zaradi načela subsidiarnosti v skladu s členom 191 PDEU, saj usklajevanje na evropski ravni dejansko krepi energetske varnost ter okoljske in podnebne koristi. Osnovni problemi, ki povzročajo primanjkljaj prihrankov energije (v primerjavi z najboljšo možno ravno z vidika družbe), so povsod po EU enaki in se pojavljajo povsod³².

Ukrepanje na ravni Unije je potrebno, da bi zagotovili, da bodo države članice prispevale k doseganju zavezujoče ciljne vrednosti EU za energijsko učinkovitost ter da bo ta ciljna vrednost dosežena skupaj in stroškovno učinkovito. Države članice morajo same opredeliti, kako ambiciozen cilj si bodo zastavile, vključno s krivuljami, ki ustrezajo nacionalnim okoliščinam in razmeram. Načelo subsidiarnosti je spoštovano zaradi narave instrumenta in dejstva, da ciljna vrednost za energijsko učinkovitost na nacionalni ravni ni zavezujoča. Države članice bodo ob upoštevanju nacionalnih razmer in posebnosti obdržale enako stopnjo prožnosti v smislu izbire svoje kombinacije politik, sektorjev in pristopa za doseg zahtevanih prihrankov energije do leta 2030.

Glede na višjo podnebno ciljno vrednost bodo ukrepi Unije dopolnili in okrepili nacionalne in lokalne v smeri večjega prizadevanja za energijsko učinkovitost. Že v uredbi o upravljanju je predvidena obveznost Komisije, da ukrepa v primeru premajhnih ambicij držav članic za doseganje ciljnih vrednosti Unije, s čimer se dejansko formalno priznava bistvena vloga ukrepanja Unije v tej zvezi, ukrepanje EU pa je tako upravičeno na podlagi načela subsidiarnosti v skladu s členom 191 PDEU.

Osnovni problemi, ki povzročajo primanjkljaj prihrankov energije (v primerjavi z najboljšo možno ravno z vidika družbe), so povsod po Uniji enaki in se pojavljajo povsod. Glede na zunanje stroške porabe energije (npr. emisije toplogrednih plinov, izpusti onesnaževal, energetska varnost) bodo ukrepi za večjo energijsko učinkovitost in manjšo porabo energije verjetno prinesli koristi onstran nacionalnih meja. Pri čezmejnih problemih ukrepanje držav članic verjetno ne bo prineslo najboljših rezultatov. Spričo višje podnebne ciljne vrednosti,

³² SWD(2021) 623, oddelek 2.

zaradi katere je potrebna višja ciljna vrednost za energijsko učinkovitost, je treba nacionalne in lokalne ukrepe dopolniti in okrepiti z ukrepi Unije.

Poleg tega se načelo subsidiarnosti spoštuje zaradi narave instrumenta in dejstva, da ciljna vrednost za energijsko učinkovitost na nacionalni ravni ni zavezujoča. Države članice bodo upoštevanju nacionalnih razmer in posebnosti obdržale enako stopnjo prožnosti v smislu izbire svoje kombinacije politik, sektorjev in pristopa za doseg zahtevanih prihrankov energije do leta 2030. Toda energetika je področje politik, na katerem so potrebne visoke naložbe.

Z usklajenim pristopom na ravni Unije je mogoče ustvariti zaupanje, zanesljivost in nepretrganost ter tako povečati verjetnost naložb in sodelovanja različnih akterjev. S politikami na ravni Unije je mogoče doseči tudi pravičen in pošten prehod za države in regije z gospodarstvom, ki bi ga lahko občutno prizadele spremembe v industrijski strukturi ali zaposlovanju zaradi energetskega prehoda v smeri razogljičenja.

Poleg tega usklajeno ukrepanje na ravni Unije omogoča boljše upoštevanje različnih možnosti za ukrepanje, ki jih imajo države članice. Do zunanjih stroškov pride, če zaradi proizvodnje ali porabe blaga ali storitve nastanejo stroški (negativni učinki) za tretjo stran.

Dodana vrednost EU

Politike energijske učinkovitosti so bistven mehanizem za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov ter prispevajo k okoljskim, gospodarskim in socialnim koristim, kot so boljša kakovost zraka, nižji računi za energijo in boljše zdravje. Ciljne vrednosti Unije na področju energije in podnebja z leto 2030 so skupne ciljne vrednosti. Glede na to imajo usklajene politike Unije več možnosti za to, da do leta 2050 preobrazijo Unijo v podnebno nevtralno celino. Skupen pristop je najučinkovitejši način za zagotovitev izpolnjevanja mednarodnih zavez.

Konkretna ukrepa za zmanjšanje porabe energije je treba izvesti na ravni držav članic. Kljub temu je za te ukrepe potreben učinkovit okvir na ravni Unije. Usklajen in harmoniziran pristop na ravni Unije bo omogočil in okrepil ukrepe držav članic ter zagotovil štiri temeljne svoboščine. Skupen pristop na ravni Unije bo npr. pripomogel k nastanku večjih trgov za evropske dobavitelje, delavce in blago ter zagotovil, da se bodo uporabljala enaka pravila. To bo zaščitilo in okrepilo konkurenco. Skupen pristop na ravni Unije bo omogočil potrošnikom, da bodo povsod v Uniji uživali enake temeljne pravice ter prejeli primerljive in razpoznavne informacije. Skupen pristop Unije k energijski učinkovitosti bo omogočil reševanje posebnih skupnih izzivov, kot je potreba po blažitvi energijske revščine.

Kot so pokazale izkušnje z izvajanjem direktive o energijski učinkovitosti, je skupen okvir Unije socialno pravičen, zmanjšuje stroške, povečuje koristi notranjega trga in omogoča nacionalnim oblikovalcem politik, da se učijo drug od drugega. Direktiva o energijski učinkovitosti učinkovito dopolnjuje druge nacionalne ukrepe in ukrepe Unije ter pospešuje njihovo delovanje. Politike, sprejete na ravni Unije, odražajo tesne medsebojne povezave področij politike podnebnih sprememb, zanesljive oskrbe z energijo, trajnostnosti, okolja, notranjega trga ter družbenega in gospodarskega razvoja. Pri odločanju o politikah in njihovem izvajanju je zato mogoče upoštevati učinke na enotni trg v zvezi z gospodarsko rastjo, naložbami in ustvarjanjem novih delovnih mest. To je podprla projektna skupina za spodbujanje prizadevanj držav članic za doseg ciljnih vrednosti za energijsko učinkovitost za leto 2020, ki je pozvala k vzpostavitvi trdnega, ciljno usmerjenega in skupnega okvira politike energijske učinkovitosti, ki bi pritegnil potrebne naložbe in zagotovil, da bodo prihranki energije doseženi na pravičen in pošten način.

Poleg tega enotni trg Unije močno spodbuja stroškovno učinkovitost pri doseganju zmanjšanja emisij toplogrednih plinov.

Skupno ukrepanje na ravni Unije bo zagotovilo, da bodo cilji politike doseženi skupaj ob najnižjih možnih stroških. Da bi torej splošne ciljne vrednosti dosegli skupaj, lahko usklajeno ukrepanje na ravni Unije omogoči in okrepi prizadevanja na nacionalni ravni z zagotovitvijo bolj harmoniziranega pristopa, pripomore k ustvarjanju obsežnejših trgov za evropske dobavitelje ter zagotovi, da bodo zanje veljale iste obveznosti in pravila.

Okvir na ravni Unije bo tudi zagotovil večjo gotovost za vlagatelje. Na celotnem trgu bo dal splošen zagon naložbam v energijsko učinkovitejše izdelke vseh vrst. Opredelitev ciljev Unije in nacionalnih ciljev jasno kaže, koliko prizadevanj se pričakuje na področju energijske učinkovitosti, in pomaga pri opredelitvi velikosti trga za energijsko učinkovite izdelke in storitve. To bo dobaviteljem in proizvajalcem dalo znamenje, da si morajo v tem pogledu bolj prizadevati za razvoj izdelkov.

Za doseganje energijske učinkovitosti ob hkratni krepitvi moči odjemalcev so potrebne smiselne, točne in razumljive informacije o uporabi energije in z njo povezanih stroških, enostaven dostop do konkurenčnega trga gradbenega materiala (okna, izolacija itd.), rešitev za ogrevanje in hlajenje ter drugih izdelkov, ki pripomorejo k izboljšanju energijske učinkovitosti.

Potrebni so sektorski ukrepi, npr. za sektor ogrevanja in hlajenja, ki bi zagotovili ustrezno pozornost sektorjem, v katerih je treba doseči največje zmanjšanje emisij toplogrednih plinov. Harmonizirano načrtovanje zagotavlja primerljivo kakovost nacionalnih politik in ukrepov. Zagotavlja tudi, da bodo na razpolago strukturirane informacije o sektorskih ciljih in načrtih v državah članicah, ter tako pomaga državam članicam in tržnim subjektom pri načrtovanju dejavnosti. Pri ogrevanju in hlajenju pomaga zagotavljati dovolj velik trg s skupnimi standardi za dobavitelje visoko učinkovite opreme za daljinsko ogrevanje in soproizvodnjo, s čimer bo znižala stroške in dobavitelje spodbudila k inovacijam in izboljšanju ponudbe.

Z ukrepanjem na ravni Unije je mogoče premagati več ovir za javne in zasebne naložbe, pri tem pa odpraviti pomanjkanje usklajevanja med različnimi organi za izdajo dovoljenj na nacionalni ravni in spodbuditi upravne zmogljivosti za izvajanje čezmejnih projektov in shem podpore.

V direktivi o energijski učinkovitosti je v bistvu postavljen krovni cilj povečanja energijske učinkovitosti, večina ukrepov za doseg tega cilja pa je prepuščena državam članicam. Uporaba načela „energijska učinkovitost na prvem mestu“ prepušča državam članicam prožnost. Direktiva o energijski učinkovitosti določa zavezujoče ciljne vrednosti za energijsko učinkovitost na ravni Unije, ne določa pa zavezujočih ciljnih vrednosti na nacionalni ravni z vidika leta 2020 in 2030. Države članice bi morale svoj prispevek k skupnemu doseganju ciljnih vrednosti Unije za energijsko učinkovitost določiti ob upoštevanju formule iz direktive o energijski učinkovitosti. Obveznost letnega zmanjšanja porabe energije v javnem sektorju bo zagotovila, da bo javni sektor opravil svojo zgledno vlogo, države članice pa bodo obdržale celotno prožnost glede izbire ukrepov za izboljšanje energijske učinkovitosti, s katerimi bodo dosegle zahtevano zmanjšanje porabe končne energije. Poleg tega bo v direktivi o energijski učinkovitosti še naprej navedena potrebna letna stopnja prenove v zvezi s tlorisno površino stavb. Področje uporabe te obveznosti je razširjeno na stavbe v lasti vseh javnih organov na ozemlju države članice. Ta ukrep zagotavlja, da bodo države članice še naprej dajale zgled z nadgradnjo energijske učinkovitosti stavb na svojih področjih, hkrati pa bodo imele še naprej prožnost glede izbire ukrepov. Poleg tega bo direktiva o energijski učinkovitosti dala potreben okvir za zagotovitev visoke energijske učinkovitosti izdelkov,

storitev, gradbenih del in stavb, ki jih kupujejo javni organi, in, kjer je ustrezno, za upoštevanje širših vidikov trajnostnosti, socialnih in okoljskih vidikov ter vidikov krožnega gospodarstva. Harmoniziran pristop, tudi z upoštevanjem vidikov energijske učinkovitosti v razpisnem postopku, bo ohranjal konkurenco, zagotavljal dolgoročne in stroškovno učinkovite prihranke energije in omogočal nadaljnje ustvarjanje obsežnejših trgov. Direktiva o energijski učinkovitosti bo prihranke energije razširila s povečanjem stopnje varčevanja. Države članice bi morale še naprej dosegati prihranke energije z ukrepi politike v vseh sektorjih. Ker je obveznost prihrankov energije učinkovit ukrep za izboljšanje energijske učinkovitosti v različnih sektorjih, je tudi učinkovito orodje za podporo držav članic pri blažitvi energijske revščine. Zato bodo morale države članice zaradi obveznosti prihrankov energije dosegati posamično izračunan delež skupnih prihrankov energije, potrebnih za ranljive odjemalce in končne porabnike, ljudi, ki jih je prizadela energijska revščina in, če je ustrezno, ljudi, ki živijo v socialnih stanovanjih. Harmoniziran pristop lahko prispeva k pravičnemu energetskega prehodu za vse evropske državljane. Obveznost prihrankov energije ohranja celotno prožnost za države članice glede vrst ukrepov politike, njihovega obsega, področja uporabe in vsebine. Direktiva o energijski učinkovitosti bo zagotovila enako raven osnovnih pogodbenih pravic za vse evropske državljane glede ogrevanja, hlajenja in sanitarne tople vode. Medtem ko bo direktiva o energijski učinkovitosti zahtevala izvajanje nekaterih osnovnih pogodbenih pravic odjemalcev, nacionalne kompetence ne bodo omejene. Enaki konkurenčni pogoji povsod po EU so potrebni tudi glede obveščanja potrošnikov in dejavnosti ozaveščanja. Države članice morajo sprejeti ustrezne ukrepe, konkretna zasnova takih ukrepov pa je še naprej prepuščena njihovi presoji. Učinki gospodarske in zdravstvene krize po vsej Uniji kažejo, da je harmoniziran pristop potreben tudi za krepitev moči in zaščito ranljivih odjemalcev in končnih porabnikov ter tistih, ki jih je prizadela energijska revščina.

Da bi zagotovili enako raven varstva in krepitev moči, se z direktivo o energijski učinkovitosti zahteva izvajanje in financiranje ukrepov izboljšanja energijske učinkovitosti kot prednostne naloge pri teh ljudeh, to pa bo tudi v pomoč državam članicam pri blažitvi distribucijskih učinkov. Zadevne ukrepe držav članic bo podpirala mreža strokovnjakov, ki bi jo treba vzpostaviti v vseh državah članicah. V direktivi se zahtevajo obvezni energijski pregledi velikih podjetij, saj so prihranki energije v njih lahko precejšnji, države članice pa bodo še naprej imele prožnost pri oblikovanju programov za spodbujanje energijskih pregledov MSP. Glede sektorja ogrevanja in hlajenja države članice ohranjajo pristojnosti za izvajanje celovitih ocen možnosti za soproizvodnjo z visokim izkoristkom in učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje ter lahko odobrijo izjeme na področju izrabe odpadne toplote s soproizvodnjo z visokim izkoristkom ali z zagotovitvijo omrežja za daljinsko ogrevanje in hlajenje. Direktiva o energijski učinkovitosti bo državam članicam omogočila uvedbo ukrepov in postopkov za promocijo obratov za soproizvodnjo. Da bi prispevale k nastanku enotnega trga, bi morale vse države članice, nacionalni regulativni organi ter operaterji prenosnih in distribucijskih sistemov uporabljati načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“ in odpraviti vse regulativne, tehnične in neregulativne ukrepe za izboljšanje energijske učinkovitosti pri obratovanju energetskih omrežij. Oblikovanje trga energetskih storitev za zagotovitev razpoložljivosti ponudbe energetskih storitev in povpraševanja po njih bi bilo še naprej prepuščeno prosti presoji držav članic. Direktiva o energijski učinkovitosti bi ohranila prožnost za države članice, da ukrepajo glede ugotavljanja in odpravljanja regulativnih in neregulativnih ovir za izboljšanje energijske učinkovitosti. Države članice in regije bi spodbujali, da v celotnem obsegu izkoristijo strukturne in investicijske sklade in druge instrumente financiranja za spodbujanje naložb v ukrepe izboljšanja energijske učinkovitosti ter blažitev energijske revščine in distribucijskih učinkov na ranljive odjemalce in končne

porabnike, na ljudi, ki jih je prizadela energijska revščina, in na tiste, ki živijo v socialnih stanovanjih.

Predlog je zato skladen z načelom subsidiarnosti.

- **Sorazmernost**

Na podlagi priložene ocene učinka³³ in v skladu z načelom sorazmernosti predlagane spremembe na splošno ne presegajo tistega, kar je potrebno, da bi dosegli cilj višje ambicije energijske učinkovitosti glede na zvišano ciljno vrednost za leto 2030. Kar zadeva ciljne vrednosti za energijsko učinkovitost, so spremembe sorazmerne z zahtevano ambicijo Unije v skladu z višjo podnebno ciljno vrednostjo najmanj 55-odstotnega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov, kot je predlagano v načrtu za uresničitev podnebnih ciljev. V več spremembah je za javne uprave določena posebna ciljna vrednost za prihranke energije na nekaterih področjih (javni sektor in energijska revščina), ki bodo na splošno sorazmerne. Glede obveznosti prihrankov energije za javni sektor so javni organi (javni naročniki) opredeljeni v Direktivi 2014/24/EU (direktiva o javnem naročanju). Države članice bi morale vzpostaviti podatkovno zbirko javnih organov vključno z njihovo letno porabo energije. Pri predlagani obveznosti zmanjšanja porabe energije imajo države članice precejšnjo prožnost glede tega, kje in kako bi bilo mogoče doseči prihranke energije. Glede na stroške in koristi, ki bi jih prineslo izvajanje ukrepov za prihranke energije, se ta dejavnost šteje za učinkovito in ne pretirano. Cilj predloga je tudi podati rešitve za distribucijske učinke razširitve trgovanja z emisijami na stavbe in promet. Določitev opredelitev in obveznosti zlasti v zvezi z ogrevanjem in hlajenjem bi bila sorazmerna z dodatnimi prihranki energije in sinergijami z drugimi instrumenti, ki bi jih bilo mogoče doseči v tem sektorju. Sorazmernost dodatnih zahtev za spremljanje in poročanje je odvisna od ravnotežja med višjimi stroški in prihranki, doseženimi zaradi boljšega razumevanja učinkov zadevnih ukrepov.

Raven predpisane omejitve je tako sorazmerna s ciljem.

- **Izbira instrumenta**

Izbrani instrument je direktiva, ki jo morajo izvajati države članice. Direktiva je najprimernejši instrument, ker jasno opredeljuje zastavljene cilje in pušča državam članicam dovolj maneverskega prostora, da jo izvajajo na ustrezen način glede na nacionalne okoliščine.

V tem predlogu sta kombinirana kodifikacija in sprememba direktive o energijski učinkovitosti. Komisija v okviru Evrope državljanov pripisuje veliko pomembnost poenostavitvi in pojasnitvi prava Unije, da bi to postalo jasnejše in dostopnejše državljanom, s čimer bi slednji dobili nove priložnosti in možnost uveljavljanja posebnih pravic, ki jim jih to pravo podeljuje. Ta predlog pomeni bistveno spremembo direktive o energijski učinkovitosti, ki je bila večkrat spremenjena.

Za uskladitev obeh postopkov, postopka revizije in kodifikacije, Komisija predlaga prenovitev direktive o energijski učinkovitosti. Tehnika prenovitve prispeva k poenostavitvi zakonodaje Unije, saj omogoča sprejetje enega samega zakonodajnega besedila tako, da se izvede zelena sprememba, ki se obenem kodificira skupaj s predhodnimi spremembami in

³³ SWD(2021) 623.

nespremenjenimi določbami prejšnjega akta, navedeni akt in predhodni akti o spremembi pa se razveljavijo. Prenovljena direktiva je zato ustrezen instrument in je v skladu z zavezo Komisije iz odstavka 46 medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje³⁴. Novi zakonodajni akt bo nadomestil in razveljavil prejšnji akt 2012/27/EU.

Kjer so bili členi preštevilčeni, je primerjava med starimi in novimi številkami prikazana v tabeli, navedeni v Prilogi XVI k prenovljeni direktivi.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Naknadna ocena obstoječe zakonodaje³⁵**

Direktiva o energijski učinkovitosti je še naprej pomembna za doseganje večje energijske učinkovitosti v Uniji in prispevanje k višji podnebni ciljni vrednosti 55 %. Prinaša tudi druge koristi, kot je manjša odvisnost od uvoza energije, ter spodbuja inovacije in konkurenčnosti. Ocena je pokazala, da mora direktiva o energijski učinkovitosti zagotoviti, da bodo države članice ustrezno ukrepale na posebnih področjih porabe energije. Različne študije, ki jih je izvedla Komisija, ter mnenja deležnikov³⁶, kažejo, da je celo pri obstoječih tehnologijah še vedno precej prostora za naložbe v energijsko učinkovitost in stroškovno učinkovite prihranke v gospodarskih sektorjih držav članic in v širši družbi.

A če bomo delali kot doslej, še posebej zaradi neugodnih družbeno-gospodarskih učinkov in izpadov dohodka v krizi zaradi COVID-19, bo velik del teh možnosti za energijsko učinkovitost in prihranke energije ostal neizkoriščen, tudi zaradi tržnih in regulativnih pomanjkljivosti, ki preprečujejo stroškovno učinkovite naložbe in ukrepe za energijsko učinkovitost. Glede na precejšnje možnosti za prihranke energije je treba še naprej spodbujati ukrepe za energijsko učinkovitost in odpravljanje še obstoječih ovir za energijsko učinkovito ravnanje vključno z naložbami.

Kot je pokazala ocena, v javnem sektorju očitno obstaja nepripravljenost za sistematično vključevanje zahtev glede energijske učinkovitosti v javno naročanje, predvsem zaradi nabavne cene. Zato je direktivo o energijski učinkovitosti mogoče še okrepiti in racionalizirati tako, da bo prispevala k doseganju višje podnebne ciljne vrednosti in ciljev evropskega zelenega dogovora. Poleg tega obstajajo možnosti, da bi direktiva o energijski učinkovitosti bolje reševala družbeno-gospodarske izzive, kot so varstvo in krepitev moči ranljivih odjemalcev in končnih porabnikov ter blažitev energijske revščine. Glede industrijskih panog je ocena pokazala, da je ključna ovira verjetno to, da večina podjetij nima strokovnega znanja o možnostih, ki so na razpolago, ali njihovih gospodarskih koristih, ki bi jih lahko imele za podjetje.

Glede učinkovitosti je direktiva o energijski učinkovitosti po zaslugi svojih ciljnih vrednosti (predvsem iz členov 3 in 5) in zavezujočih ukrepov (predvsem iz člena 7 o obveznostih prihrankov energije) prinesla izboljšanje energijske učinkovitosti povsod po Uniji, čeprav napredek pri doseganju ciljnih vrednosti Unije za energijsko učinkovitost za leto 2020 ni bil

³⁴ UL L 123, 12.5.2016, str. 1.

³⁵ SWD(2021) 623.

³⁶ Gl. npr. https://www.eiif.org/sites/default/files/2020-12/Eiif_White%20paper_2020_REV.15.pdf.

zadosten. Doseganje potrebne ravni izboljšanja energijske učinkovitosti je v veliki meri odvisno od ambicij držav članic pri določanju ciljev in njihovih prizadevanj pri oblikovanju in izvajanju ukrepov za energijsko učinkovitost na nacionalni ravni. Čeprav direktiva o energijski učinkovitosti določa mejne vrednosti za porabo končne in primarne energije za Unijo kot celoto, uredba o upravljanju pa določa ukrepe za primer nedoseganja ciljev, okvirna narava ciljne vrednosti ni v prid njenemu doseganju. Člen 7 je še naprej učinkovit ukrep, po zaslugi katerega so bili doseženi prihranki energije predvsem v stavbnem sektorju. Pri obveznostih javnega sektorja (člena 5 in 6) se je pokazalo, da so ključnega pomena za prikaz zgledne vloge centralne države pri spodbujanju energijske učinkovitosti s prenovo in javnim naročanjem. Toda ukrepi so bili izvedeni v omejenem obsegu in vrsta omejitev preprečuje, da bi izkoristili možnosti za prihranke energije v javnem sektorju. Direktiva o energijski učinkovitosti je bila tudi ključnega pomena za spodbujanje uporabe energijskih pregledov povsod po Uniji (člen 8). Toda še vedno obstajajo pomembne omejitve, kot so nadaljnje ukrepanje po pregledih, izzivi v zvezi z uporabo opredelitve pojma MSP ter premalo zahtev in spodbud za uvedbo sistemov upravljanja z energijo. Zahteve iz člena 14 za ogrevanje in hlajenje, zlasti zahteva po celovitih ocenah, so pripomogle k povečanju splošnega pomena ogrevanja in hlajenja in zavedanja o tem v vseh državah članicah. Toda analiza je pokazala, da je bil učinek v celoti precej majhen, zlasti zaradi neizvedbe nadaljnjih ukrepov po izsledkih celovitih ocen, opravljenih v skladu s členom 14, in široke uporabe dovoljenih izjem. Direktiva o energijski učinkovitosti je v veliki meri prispevala k razvoju trgov energetskih storitev in pogodbenega zagotavljanja prihranka energije (člen 18). Še vedno pa obstajajo pomembne ovire, ki jih je treba odpraviti.

V smislu učinkovitosti je direktiva o energijski učinkovitosti na splošno prispevala k doseganju prihrankov energije v Uniji na stroškovno učinkovit način. Več določb, za katere veljajo „pogoji“ (npr. v členih 5, 6, 9–11 in 14) nalaga ukrepanje, če je stroškovno učinkovito/gospodarsko ali tehnično izvedljivo. Državam članicam je dala precej prožnosti pri izbiri ukrepov. Toda države članice niso vedno prikazale, kako se določa izvedljivost. Za večino določb direktive o energijski učinkovitosti, razen za člen 7 (stroški so odvisni od zasnove in področja uporabe ukrepa) ni znakov, da bi obstajale znatne razlike v višini stroškov med državami članicami.

Kar zadeva usklajenost, je direktiva o energijski učinkovitosti v celoti usklajena s širšimi energetskimi in podnebnimi politikami, toda zaradi vse večje prepletenosti z energijo iz obnovljivih virov in sistemom EU za trgovanje z emisijami je potrebna ustrezna racionalizacija in preučitev zmanjšanja upravnega bremena. Poleg tega je treba določbe direktive o energijski učinkovitosti prilagoditi tako, da bodo podpirale cilje razogljičenja in ničelnega onesnaževanja v zvezi s pobudami v okviru evropskega zelenega dogovora.

Kar zadeva dodano vrednost Unije, je bil poseg Unije ključnega pomena za dosego izboljšanja energijske učinkovitosti povsod po Uniji. Jasno je, da brez ciljne vrednosti na ravni EU in zavezujočih ukrepov izboljšanje ne bi bilo doseženo v tolikšni meri. Toda še so možnosti za krepitev in racionalizacijo nekaterih določb, da bi zagotovili, da bo direktiva o energijski učinkovitosti dosegla zahtevane rezultate glede na višjo Unijino ciljno vrednost najmanj 55 % do leta 2030.

- **Posvetovanja z deležniki**

Časovni načrt ocene/začetna ocena učinka je bil objavljen 3. avgusta 2020 in je bil na razpolago do 21. septembra 2020.

Komisija je prejela 189 odgovorov, 99 deležnikov pa je poslalo dopolnilne izjave in informacije o svojih odgovorih. Največ odgovorov je prišlo od poslovnih združenj (80

odgovorov), sledijo pa jim podjetja (36 odgovorov) in nevladne organizacije (26 odgovorov). Poleg tega je bilo od septembra do oktobra 2020 organiziranih devet posebnih sestankov z deležniki o konkretnih temah, 10. novembra 2020 pa je bil poseben sestanek strokovne skupine za direktivo o energijski učinkovitosti. Komisija je pripravila tudi spletno javno posvetovanje, ki je potekalo od 17. novembra 2020 do 9. februarja 2021 v skladu s pravili Komisije o boljši pripravi zakonodaje. V anketi so bila vprašanja izbirnega in odprtega tipa o širokem naboru vidikov naknadne ocene in možnosti, ki so na izbiro za revizijo direktive o energijski učinkovitosti. Skupno je bilo prejetih 344 odgovorov. Največja zajeta skupina anketirancev so bila poslovna združenja (132 odgovorov), sledijo jim posamezna podjetja in gospodarske družbe (92 odgovorov) ter NVO (34 odgovorov), 21 pa jih je poslalo odgovor kot posamezen državljan. Odgovorilo je 24 javnih organov, med njimi nacionalni organi iz 9 držav članic (Češka, Estonija, Španija, Francija, Ciper, Litva, Nizozemska, Švedska in Finska).

Velika večina deležnikov (86 % anketiranih) je izrazila mnenje, da bi morala imeti energijska učinkovitost ključno vlogo pri podpiranju ambicioznejših ciljnih vrednosti za leto 2030 in v smislu doseganja ogljične nevtralnosti Unije do leta 2050. Večina deležnikov podpira krepitev direktive o energijski učinkovitosti v tem pogledu. Večina deležnikov (53 %) je bila naklonjena zavezujočim ciljnim vrednostim za energijsko učinkovitost, tudi na nacionalni ravni (47 %). Deležniki menijo, da so dodatna prizadevanja za energijsko učinkovitost potrebna v stavbah (76 %) in prometu (62 %), sledita pa jima industrija (52 %) in IKT (40 %).

Mnenja deležnikov, izražena v javnem posvetovanju in na delavnicah, so bila upoštevana v oceni učinka pri oblikovanju različnih možnosti politike o zadevnem področju politike.

Junija je Evropska komisija gostila obravnavo svežnja „Pripravljeni na 55“ skupaj z evropskimi socialnimi partnerji. Evropski socialni partnerji so bili pozvani, da posredujejo svoj začetni odziv na ta sveženj in da podajo mnenje o tem, katere spremljevalne ukrepe in mehanizme bi bilo mogoče uvesti, da bi zagotovili, da ne bo nihče prezrt. Omenjena je bila potreba po močnejših medsebojnih povezavah med evropskim stebrom socialnih pravic in evropskim zelenim dogovorom in pojasnjeno je bilo, da bi morali biti cilji obeh razsežnosti dve strani istega kovanca.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Edino zunanje naročilo, ki je bilo izrecno namenjeno neposredni podpori priprave ocene učinka, je bila podporna študija COWI. Pomembne informacije so bile tudi v veliko drugih poročilih. V primeru zahtev za energijski pregled je bila opravljena posebna ocena problemov pri uporabi opredelitve pojma iz člena 8(4) direktive o energijski učinkovitosti.

- **Ocene učinka**

Splošna ambicija in raven obveznosti prihrankov energije sta posledici stroškovno učinkovitega pristopa k doseganju splošne ambicije 55-odstotnega prihranka toplogrednih plinov. Ukrepi, preučeni v oceni učinka³⁷, so dodatni elementi za podporo in omogočanje ukrepov za prihranke energije, ki bodo omogočali lažje naložbe v izboljšanje energijske učinkovitosti ter tako zmanjšali skupne stroške doseganja ciljnih vrednosti prihrankov energije in zmanjšanja emisij toplogrednih plinov.

³⁷ SWD(2021) 623.

Preučeni so bili ukrepi na desetih različnih področjih, ki se ne izključujejo med seboj. So različni in zajemajo neregulativne in regulativne ukrepe. Preučeni so bili različni regulativni ukrepi, ki so različno strogi. Za določitev prednostne možnosti je potrebna presoja najboljšega možnega učinka za vsako področje ob upoštevanju regulativnega prizadevanja in upravnega bremena.

Glavni učinek ukrepa bo, da bo Unija porabila manj energije, ne da bi to vplivalo na opravljanje zelenih storitev. To zmanjšanje porabe energije bodo spremljale dodatne koristi, kot je boljša energetska varnost in manjši okoljski učinki. Okoljski učinki bodo manjši predvsem zaradi emisij onesnaževal zraka, ki se bodo zmanjšale za okrog 8 %, pričakujejo pa se tudi okoljske koristi zaradi manjše potrebe po oskrbi z gorivom, manjših potreb po infrastrukturi in manjših izpustov v vodo, npr. iz opreme za čiščenje dimnega plina. Občutne družbene koristi lahko prinese tudi ustrezno usmerjena javna podpora prenovi stavb, saj bo ublažila energijsko revščino in temu primerno izboljšala zdravje ljudi.

Po pričakovanjih bodo prihranke energije na vseh področjih prinesle predvsem naložbe, v katerih se stroški kapitala povrnejo že v nekaj letih. Informacije o pričakovanem času povrnitve naložb so podane po sektorjih in vrstah naložb.

- **Primernost in poenostavitev ureditve**

Revizija je prenovitev Direktive. V oceni učinka³⁸ so navedene možnosti za poenostavitev obstoječe zakonodaje in znižanje regulativnih stroškov, hkrati pa imajo za cilj učinkovitost predlaganih sprememb. S črtanjem alternativnega pristopa k prenovi stavb javnih organov se bodo poenostavile določbe, saj bodo osredotočene samo na prenovo. Črtani so posebni tehnični vidiki v zvezi z javnimi stavbami in nekatere izjeme, saj so regulirani v okviru direktive o energijski učinkovitosti stavb. S črtanjem pogojev stroškovne učinkovitosti, tehnične ali ekonomske izvedljivosti za zahteve za energijsko učinkovitost pri javnem naročanju se bo poenostavilo izvajanje zahtev za energijsko učinkovitost, saj se bodo uporabljale enako za vse javne organe. Odločitve v zvezi z razvojem informacijske tehnologije in oddajo javnih naročil bo moral predhodno odobriti Odbor Evropske komisije za informacijsko tehnologijo in kibernetsko varnost.

Zagotovitev, da bodo prizadevanja za energijski pregled osredotočena na velike porabnike energije, bo prinesla sorazmerno večje prihranke energije, to pa bo imelo za posledico občutno zmanjšanje obremenitve za podjetja z manjšo porabo energije ter poenostavitev obremenitve javnih uprav, saj bodo imele na voljo enostavnejše merilo za ocenjevanje potrebe po pregledih ter bodo morale preveriti manj podjetij. Večji stroški zagotavljanja skladnosti za podjetja, ki bodo še vedno spadala na področje uporabe te določbe, se bodo po pričakovanjih povrnili z večjim uvajanjem stroškovno učinkovitih ukrepov za izboljšanje.

S spremembami se bodo okrepile obstoječe zahteve glede spremljanja in poročanja, zlasti za ukrepe proti energijski revščini v okviru obveznosti prihrankov energije (člen 8) in za prenovo stavb javnega sektorja, kar bo zagotovilo učinkovitejše rezultate, pomenilo pa bo tudi večje upravno breme za javne organe. Dodatne zahteve glede spremljanja in poročanja pri javnem naročanju in pogodbenem zagotavljanju prihranka energije bi še izboljšale

³⁸ SWD(2021) 623.

učinkovitost teh določb, vendar bodo morda nekoliko povečale upravno breme za podjetja in javne organe.

Zaradi zagotavljanja dodatnih smernic in podpore za ukrepe držav članic, npr. pri ozaveščanju, bo prišlo do kratkotrajnega povečanja upravnega bremena, saj bodo morale države članice vzpostaviti različne informacijske kampanje, izmenjave znanja ali sheme podpore, toda to bo po pričakovanjih srednjeročno stroškovno učinkovito zaradi večjih prihrankov energije.

Dodatne zahteve glede poročanja in spremljanja ne bodo povzročile nastanka novih sistemov poročanja, temveč bo zanje veljal obstoječi okvir spremljanja in poročanja iz uredbe o upravljanju (Uredba (EU) 2018/1999).

- **Temeljne pravice**

Predlog je v skladu s členom 37 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, ki določa, da je treba v politike Unije vključiti visoko raven varstva in izboljšanje kakovosti okolja, ki se zagotavljata v skladu z načelom trajnostnega razvoja.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Predlog ne vpliva na proračun Unije. Zaradi sprememb bodo nastali zmerni upravni stroški za javne organe.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Potem ko bosta to prenovitev Direktive sprejela zakonodajalca, bo Komisija v obdobju za prenos v nacionalno zakonodajo sprejela naslednje ukrepe za njen lažji prenos:

- priprava korelacijske tabele, ki jo bodo države članice in Komisija pri prenosu uporabljale kot kontrolni seznam;
- organiziranje sestankov s strokovnjaki iz držav članic, zadolženimi za prenos različnih delov Direktive v nacionalno zakonodajo, ki bodo namenjeni razpravi o načinu njihovega prenosa in odpravljanju dvomov bodisi v okviru usklajenega ukrepanja za direktivo o energijski učinkovitosti bodisi v obliki odborov;
- dosegljiva bo za dvostranske sestanke in obiske v državah članicah v primeru konkretnih vprašanj o prenosu Direktive v nacionalno zakonodajo;
- po poteku roka za prenos v nacionalno zakonodajo bo Komisija izvedla izčrpno oceno o tem, ali so države članice Direktivo popolnoma in pravilno prenesle.

Uredba (EU) 2018/1999 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov je vzpostavila celovit okvir za energetske in podnebno načrtovanje, spremljanje in poročanje, da bi spremljali napredek v smeri podnebnih in energetskih ciljnih vrednosti v skladu z zahtevami iz Pariškega sporazuma o preglednosti. Države članice so morale Komisiji do konca leta 2019 predložiti svoje celovite nacionalne energetske in podnebne načrte, v katerih je bilo zajetih vseh pet razsežnosti energetske unije za obdobje 2021–2030. Države članice morajo o napredku pri izvajanju načrtov poročati vsaki dve leti, poleg tega pa morajo do 30. junija 2023 Komisiji priglasiti osnutke posodobitev načrtov, pri čemer je rok za zadnje posodobitve 30. junij 2024. V tej posodobitvi bodo zajete nove ciljne vrednosti, dogovorjene v reviziji

direktive o energijski učinkovitosti. Ta sistem poročanja na podlagi uredbe o upravljanju velja za uspešnega pri spremljanju napredka držav članic v smeri prispevkov k energijski učinkovitosti na ravni Unije in nacionalni ravni.

V tem predlogu so nove določbe, predvsem v zvezi z določanjem nacionalnih prispevkov, mehanizmi za zapolnitev vrzeli in obveznostmi poročanja. Te predloge bi bilo treba prenesti v uredbo o upravljanju (Uredba (EU) 2018/1999) in jo po reviziji racionalizirati, da ne bi prihajalo do podvajanja zahtev. Nekatere določbe uredbe o upravljanju bo morda treba tudi ponovno oceniti glede na spremembe, predlagane v tej direktivi.

V členu 33 te prenovljene direktive je predlagana ocena ravni ambicij iz členov 4, 5, 6 in 8.

- **Obrazložitveni dokumenti (za direktive)**

V direktivo o energijski učinkovitosti se uvaja nov člen (člen 3) o načelu „energijska učinkovitost na prvem mestu“, ki bo zagotovil, da se bo načelo uporabljalo, kjer je ustrezno, in se povsod ustrezno spremljalo. Ker je področje uporabe tega načela zelo široko, v Direktivi ni določeno, kako naj bi se to izvedlo. Za lažje izvajanje določb direktive o energijski učinkovitosti bo Evropska komisija izdala priporočilo državam članicam, v katerem bodo tudi smernice za razlago načela in njegovo uporabo v različnih zvezah. S pomočjo tega dokumenta s smernicami bi morale to načelo postati bolj operativno.

V skladu s sodbo Evropskega sodišča v zadevi Komisija/Belgija (C-543/17) morajo države članice priglasiť svojim ukrepom za prenos priložiti dovolj jasne in natančne informacije, v katerih je navedeno, katere določbe direktive se prenašajo s katerimi določbami nacionalne zakonodaje. Navedene morajo biti za vsako obveznost, ne samo „na ravni člena“.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

V nadaljevanju so navedene glavne določbe, ki bistveno spreminjajo Direktivo 2012/27/EU ali dodajajo nove elemente.

V členih 1 in 4 je določena višja zavezujoča ciljna vrednost Unije za energijsko učinkovitost za porabo končne in primarne energije in okvirni prispevki držav članic k energijski učinkovitosti ter podana formula za države članice za izračun njihovih prispevkov. Ciljne vrednosti Unije so določene kot ravni porabe končne in primarne energije, ki jo je treba doseči do leta 2030, raven ambicij pa je izražena kot primerjava teh ravni s projekcijami iz referenčnega scenarija za leto 2030 iz leta 2020. Raven ambicij, izražena na tak način, odraža dodatna prizadevanja v primerjavi s prizadevanji, ki veljajo zdaj ali so navedena v nacionalnih energetskih in podnebnih načrtih. Primerjave s prejšnjim izhodiščnim scenarijem, tj. s projekcijami iz referenčnega scenarija za leto 2030 iz leta 2007, in pretekle vrednosti iz leta 2005 so ostale v uvodnih izjavah.

Glede na to, da je večina držav članic v javnem posvetovanju in drugih forumih odločno nasprotovala zavezujočim nacionalnim ciljnim vrednostim, so nacionalni prispevki še naprej okvirni. Toda predlagana so referenčna merila in novi mehanizmi za odpravljanje vrzeli kot dopolnilo tistim, ki so bili predlagani v uredbi o upravljanju.

V členu 3 se uvaja nova določba o načelu „energijska učinkovitost na prvem mestu“, ki bo pravna podlaga za uporabo tega načela in bo hkrati čim bolj zmanjšala upravno breme. Vključuje obveznost upoštevanja rešitev energijske učinkovitosti pri odločanju o politiki in naložbah v energetske sisteme in v neenergetskih sektorjih vključno s socialnimi stanovanji.

V členu 5 se uvaja obveznost javnega sektorja za zmanjšanje porabe energije v javnih storitvah in objektih javnih organov. To je mogoče doseči v katerem koli podsektorju javnega sektorja, med drugim tudi v prometu, javnih zgradbah, prostorskem načrtovanju ter ravnanju z vodo in odpadki.

V členu 6 se širi področje uporabe obveznosti prenove. Ta obveznost se bo zdaj uporabljala za vse javne organe na vseh ravneh uprave in v vseh sektorjih dejavnosti javnih organov, tudi v zdravstvu, izobraževanju in javnih stanovanjih, če so stavbe v lasti javnih organov. To bo prednosti prenove javnih zgradb približalo vsem ljudem v vseh državah članicah in bo povečalo število prenov v javnem sektorju. Cilj člena 6 je, da bi prenove dosegale standard stavb s skoraj ničelno porabo energije, ki je okrepljen stroškovno učinkovit standard za prenove. Stopnja prenove ostaja najmanj 3 %, kar je najnižji skupni imenovalac za najnižjo stopnjo prenove, pri čemer se priznava, da so nekatere države članice, regije in mesta že sprejeli višje zahteve in standarde za prenovo v javnem sektorju. Alternativne možnosti, ki so državam članicam dovoljevale doseganje podobnih prihrankov energije z ukrepi, ki ne spadajo v prenovo, so črtane. Taki ukrepi se lahko še naprej upoštevajo pri obveznostih prihrankov energije iz člena 8 in prispevajo k izpolnitvi obveznosti iz člena 8. Cilj člena 6 so prenove v skladu s strategijo „vala prenove“.

Člen 7 krepi določbe o javnem naročanju z razširitvijo obveznosti upoštevanja zahtev glede energijske učinkovitosti na vseh ravneh javne uprave in s črtanjem pogojev v zvezi s stroškovno učinkovitostjo ter tehnično in ekonomsko izvedljivostjo. V spremembah bo vključena določba, da lahko države članice zahtevajo, da javni organi, če je primerno, v praksah javnega naročanja upoštevajo ustrezne vidike krožnega gospodarstva in merila zelenih javnih naročil. Države članice bodo morale javne organe podpirati z zagotavljanjem smernic in metodologij o oceni stroškov skozi vso življenjsko dobo, vzpostavitev strokovnih centrov za podporo ter spodbujanjem uporabe združenega in digitalnega naročanja. Objavljati bodo morale informacije o izbranih ponudbah (v skladu s pragovi iz direktiv o javnem naročanju).

Člen 7 v okviru zgledne vloge javnega sektorja vključuje tudi določbo, da lahko javni naročniki zahtevajo, da se v ponudbah za nove zgradbe razkrije njihov potencial globalnega segrevanja (številčni kazalnik v $\text{kgCO}_2\text{e/m}^2$ (notranje uporabne tlorisne površine) za vsako fazo življenjskega cikla kot enoletno povprečje 50-letnega obdobja iz referenčne študije), zlasti za nove stavbe s površino nad 2 000 m^2 . To je povezano z določbo, katere namen je ozaveščanje o krožnem gospodarstvu in emisij CO_2 skozi celotni življenjski cikel v praksah javnega naročanja.

S spremembami člena 8 se letna obveznost prihrankov energije zvišuje na 1,5 % za vse države članice (tudi Ciper in Malto), vanje pa je vključena posebna zahteva za blažitev energijske revščine. Ta člen določa, da je treba ukrepe politike prednostno izvajati pri ranljivih odjemalcih in končnih porabnikih, ki jih je prizadela energijska revščina, in, če je ustrezno, ljudeh, ki živijo v socialnih stanovanjih, da je treba čim bolj izkoristiti javno financiranje in da je treba, kjer je ustrezno, razmisliti o uporabi teh prihodkov za pravice iz sistema za trgovanje z emisijami. Člen 8 določa, da države članice zagotovijo, da nacionalna kombinacija politik ne vpliva škodljivo na ranljive odjemalce in končne porabnike, ljudi, ki jih je prizadela energijska revščina, in, če je ustrezno, ljudi, ki živijo v socialnih stanovanjih, ter da te politike učinkovito blažijo in zmanjšujejo energijsko revščino. Člen 8 določa, da države članice dosežejo delež potrebnih skupnih prihrankov energije pri končni porabi pri ranljivih odjemalcih in končnih porabnikih, ljudeh, ki jih je prizadela energijska revščina in, če je ustrezno, ljudeh, ki živijo v socialnih stanovanjih. S členom 8 se vzpostavlja mehanizem za odpravljanje vrzeli glede zahtevane količine prihrankov energije, ki jih je treba doseči v določenem obdobju obveznosti. V obveznosti prihrankov energije od 1. januarja 2024 ni

predvidena alternativna uporaba prožnosti pri izračunu zahtevane količine prihrankov energije (člen 8(6)–(9)). Člen 9 vključuje operaterje prenosnih sistemov kot morebitne zavezane strani in državam članicam dovoljuje, da od zavezanih strani zahtevajo, da določeno količino prihrankov energije dosežejo pri ranljivih odjemalcih in končnih porabnikih, ljudeh, ki jih je prizadela energijska revščina, ter, kjer je ustrezno, ljudeh, ki živijo v socialnih stanovanjih. Priloga V izključuje upoštevanje prihrankov energije iz ukrepov politike glede uporabe tehnologij neposrednega zgorevanja fosilnih goriv, pojasnjuje, da se zmanjšanje uporabe energije z ukrepi iz direktive o trgovanju z emisijami toplogrednih plinov ne upošteva pri izpolnjevanju obveznosti prihrankov energije, in krepi zahtevo dodatnosti glede ukrepov obdavčitve.

Člen 11 merilo za energijske preglede in sisteme upravljanja z energijo prenaša z vrste podjetij na ravni porabe energije in določa, da priporočila pregleda potrdi vodstvo podjetja. Poleg tega pri podjetjih, ki so največji porabniki energije, zahteva sisteme upravljanja z energijo, ki bodo verjetno učinkoviteje zagotavljali več naložb v zniževanje stroškov s prihranki energije, hkrati pa bodo najbrž manj stroškovno obremenjevali podjetje. V tem členu se uvaja še obveznost spremljanja energijske učinkovitosti podatkovnih centrov, katere namen je, da bi pozneje pripravili nabor „kazalnikov trajnostnosti podatkovnega centra“.

Člen 20 krepi varstvo potrošnikov z uvedbo osnovnih pogodbenih pravic za daljinsko ogrevanje, hlajenje in sanitarno toplo vodo skladno s pravicami, ki so v Direktivi (EU) 2019/944 uvedene za električno energijo.

S členom 21 se krepijo obveznosti do odjemalcev, zlasti glede razpoložljivosti in zagotavljanja informacij, ukrepov ozaveščanja ter nudenja tehničnega in finančnega svetovanja ali pomoči. Vzpostavitev točk VEM, enotnih kontaktnih točk in mehanizmov alternativnega reševanja sporov so strukture, ki bodo občutno pripomogle h krepitvi moči odjemalcev in končnih porabnikov. Člen vključuje še obveznost ugotavljanja in odpravljanja ovir v zvezi z ločenimi spodbudami med najemniki in lastniki ali med lastniki.

Člen 22 se nanaša na pojem ranljivih odjemalcev, ki ga morajo države članice opredeliti v skladu s členoma 28 in 29 Direktive (EU) 2019/944 in členom 3(3) Direktive 2009/73/ES. Člen 22 določa, da države članice pri opredelitvi tega pojma upoštevajo tudi končne porabnike, ki nimajo neposredne ali posamične pogodbe z dobavitelji energije.

V členu 22 se uvaja obveznost za države članice, da ukrepe izboljšanja energijske učinkovitosti prednostno izvajajo pri ranljivih odjemalcih in končnih porabnikih, ljudeh, ki jih je prizadela energijska revščina, ter, če je ustrezno, ljudeh, ki živijo v socialnih stanovanjih, da bi ublažile energijsko revščino. Države članice morajo izvajati ukrepe izboljšanja energijske učinkovitosti za blažitev distribucijskih učinkov drugih politik in ukrepov, kot so ukrepi obdavčitve, ki se izvajajo v skladu s členom 9 te direktive, ali uporaba trgovanja z emisijami v okviru direktive o sistemu EU za trgovanje z emisijami, in za spodbujanje uvajanja omogočitvenih orodij za financiranje in finančnih orodij. Člen 22 krepi vlogo mrež strokovnjakov.

Člena 23 in 24 določata strožje načrtovanje in nadaljnje ukrepe po celovitih ocenah za ogrevanje in hlajenje vključno s promocijo na regionalni in lokalni ravni. Uvajata minimalne zahteve za učinkovite sisteme daljinskega ogrevanja in hlajenja, širše zahteve glede stroškov in koristi ter obveznosti glede uporabe odpadne toplote. Minimalne zahteve za učinkovito daljinsko ogrevanje se bodo uvajale postopoma, da bi do leta 2050 ustvarili docela razogljičeno oskrbo z ogrevanjem ali hlajenjem v učinkovitih sistemih za ogrevanje in hlajenje. Zahteve za soproizvodnjo z visokim izkoristkom bo dopolnilo merilo za neposredne emisije CO₂ iz soproizvodnje, če se pri njej ne kurijo obnovljivi viri energije ali odpadki.

V členu 25 se pojasnjuje in krepi vloga nacionalnih regulativnih organov pri izvajanju načela „energijska učinkovitost na prvem mestu“ pri načrtovanju in obratovanju energetskih omrežij. V njem je izkoriščeno tudi znanje ENTSO-E, ENTSG in telesa EU DSO za spremljanje napredka. Ker je operaterjev sistemov zelo veliko, je ustrežnejši posreden pristop.

V členu 26 se pojasnjujejo in krepijo določbe o razpoložljivosti shem kvalifikacij, akreditacije in potrjevanja za različne ponudnike energetskih storitev, energijske pregledovalce, energetske upravljavce in inštalaterje. Po novih določbah bodo morale države članice te sheme od decembra 2024 naprej oceniti vsaka štiri leta.

V členu 27 se uvajajo dodatne zahteve za večje uvajanje pogodbenega zagotavljanja prihranka energije.

V členu 28 se uvaja zahteva, da države članice poročajo o naložbah v energijsko učinkovitost, tudi o sklenjenih pogodbah o zagotavljanju prihranka energije (v okviru uredbe o upravljanju). Države članice bodo morale na nacionalni, regionalni in lokalni ravni vzpostaviti mehanizme za pomoč pri razvoju projektov za spodbujanje naložb v energijsko učinkovitost, da bodo tako pripomogle k doseganju višjih ciljnih vrednosti za energijsko učinkovitost.

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o energetski ~~☒~~ energijski ~~☒~~ učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES (prenovitev)

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 194(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora³⁹,ob upoštevanju mnenja Odbora regij⁴⁰,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

↓ novo

(1) Direktiva 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁴¹ je bila večkrat bistveno spremenjena⁴². Ker so potrebne nove spremembe, bi bilo treba zaradi jasnosti navedeno direktivo prenoviti.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 1
(prilagojeno)

~~Unija se še nikoli prej ni srečala z izzivi, s kakršnimi se sooča sedaj zaradi povečane odvisnosti od uvoza energije in omejenih energetskih virov, k čemur je treba dodati še potrebo po omejitvi podnebnih sprememb in odpravi gospodarske krize. Energetska učinkovitost je dragoceno sredstvo za spoprijemanje s temi izzivi. Izboljšuje zanesljivost oskrbe v Uniji, saj zmanjšuje porabo primarne energije in uvoz energije. Stroškovno~~

³⁹ UL C [...], [...], str. [...].

⁴⁰ UL C [...], [...], str. [...].

⁴¹ Direktiva 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetski učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES (UL L 315, 14.11.2012, str. 1).

⁴² Gl. Prilogo XV, del A.

~~učinkovito prispeva k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov in tako tudi k ublažitvi podnebnih sprememb. S preходом na energetske učinkovitejše gospodarstvo naj bi pospešili tudi širjenje inovativnih tehnoloških rešitev in izboljšali konkurenčnost industrije v Uniji ter tako spodbudili gospodarsko rast in ustvarili visokokakovostna delovna mesta v več sektorjih, povezanih z energetsko učinkovitostjo.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 2
(prilagojeno)

~~V sklepih Evropskega sveta z dne 8. in 9. marca 2007 je bila poudarjena potreba po povečanju energetske učinkovitosti v Uniji, da bi do leta 2020 dosegli cilj 20-odstotnega prihranka porabe primarne energije v Uniji v primerjavi s projekcijami. V sklepih Evropskega sveta z dne 4. februarja 2011 je bilo poudarjeno, da je treba, kot je bilo dogovorjeno na junijskem zasedanju Evropskega sveta leta 2010, doseči cilj povečanja energetske učinkovitosti za 20 % do leta 2020, ki se trenutno ne uresničuje po načrtih. Projekcije iz leta 2007 kažejo, da bo leta 2020 porabljeno 1842 Mtoe primarne energije. Z zmanjšanjem za 20 % bi bila leta 2020 poraba 1474 Mtoe, kar je zmanjšanje za 368 Mtoe v primerjavi s projekcijami.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 3
(prilagojeno)

~~V sklepih Evropskega sveta z dne 17. junija 2010 je bil cilj povečanja energetske učinkovitosti potrjen kot eden od krovnih ciljev nove strategije Unije za delovna mesta ter pametno, trajnostno in vključujočo rast (v nadaljnjem besedilu: strategija Evropa 2020). Da bi države članice dosegle ta cilj na nacionalni ravni, morajo v tem procesu v poglobljenem dialogu s Komisijo določiti nacionalne cilje in v svojih nacionalnih programih reform navesti, kako jih nameravajo uresničiti.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 4
(prilagojeno)

~~V sporočilu Komisije z dne 10. novembra 2010 o Energiji 2020 je energetska učinkovitost postavljena v središče energetske strategije Unije za leto 2020, predstavljena pa je tudi potreba po novi strategiji za energetske učinkovitost, s katero bodo lahko vse države članice ločevale porabo energije od gospodarske rasti.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 5
(prilagojeno)

~~Evropski parlament je v resoluciji z dne 15. decembra 2010 o pregledu akcijskega načrta za energetske učinkovitost pozval Komisijo, naj v revidirani akcijski načrt za energetske učinkovitost vključi ukrepe, s katerimi bi nadoknadili zaostanek pri uresničevanju splošnega cilja glede energetske učinkovitosti v Uniji do leta 2020.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 6
(prilagojeno)

~~Ena od pobud iz strategije Evropa 2020 je vodilna pobuda za Evropo, gospodarno z viri, ki jo je Komisija sprejela 26. januarja 2011. V njej je energetska učinkovitost opredeljena kot bistven dejavnik pri zagotavljanju trajnostne rabe energetskih virov.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 7
(prilagojeno)

~~V sklepih Evropskega sveta z dne 4. februarja 2011 je bilo ugotovljeno, da se cilj povečanja energetske učinkovitosti Unije ne uresničuje po načrtih ter da je potrebno odločno ukrepanje, da bi izkoristili znatne možnosti za večji prihranek energije pri stavbah, prometu, izdelkih in procesih. V navedenih sklepih je predvideno tudi, da se bo do leta 2013 pregledalo uresničevanje cilja povečanja energetske učinkovitosti Unije in po potrebi razmislilo o dodatnih ukrepih.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 8
(prilagojeno)

~~Komisija je 8. marca 2011 sprejela sporočilo o načrtu za energetske učinkovitost 2011. To sporočilo potrjuje, da Unija ne uresničuje svojega cilja povečanja energetske učinkovitosti. Cilj se ne izpolnjuje kljub napredku pri nacionalnih politikah za energetske učinkovitost, določenih v prvih nacionalnih akcijskih načrtih za energetske učinkovitost, ki so jih za izpolnitev zahteve Direktive 2006/32/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2006 o učinkovitosti rabe končne energije in o energetskih storitvah⁴³ predložile države članice. Tudi prva analiza drugih akcijskih načrtov potrjuje, da Unija ni na pravi poti. Za odpravo tega stanja je v načrtu za energetske učinkovitost 2011 določena vrsta politik in ukrepov za energetske učinkovitost, ki zadevajo celotno energetsko verigo, vključno s proizvodnjo, prenosom in distribucijo energije, vodilno vlogo javnega sektorja pri energetski učinkovitosti, stavbami in napravami, industrijo ter potrebo po krepitvi vloge končnih odjemalcev pri obvladovanju lastne porabe energije. Hkrati je bila v beli knjigi o prometu, ki je bila sprejeta 28. marca 2011, obravnavana energetska učinkovitost v prometnem sektorju. Zlasti v pobudi št. 26 bele knjige je izražen poziv k določitvi ustreznih standardov za emisije CO₂ za vozila pri vseh načinih prevoza in po potrebi dopolnitvi teh standardov z zahtevami za energetske učinkovitost, ki bodo zajele vse vrste pogonskih sistemov.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 9
(prilagojeno)

~~Komisija je 8. marca 2011 sprejela tudi načrt za prehod na konkurenčno gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljika do leta 2050, v katerem je opredeljena potreba po večjem poudarku na energetski učinkovitosti s tega vidika.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 10
(prilagojeno)

~~Pravni okvir Unije za energetske učinkovitost je torej treba posodobiti z direktivo, s katero naj bi dosegli splošni cilj energetske učinkovitosti, tj. 20-odstotni prihranek porabe primarne energije v Uniji do leta 2020, in dodatno izboljšanje energetske učinkovitosti po letu 2020. V ta namen bi morala ta direktiva vzpostaviti skupni okvir za spodbujanje energetske~~

⁴³ UL L 114, 27.4.2006, str. 64.

učinkovitosti v Uniji, prav tako pa naj bi določila konkretne ukrepe za izvajanje nekaterih predlogov iz načrta za energetske učinkovitosti 2011 in uresničitev znatnih neizkoriščenih možnosti prihranka energije, ki so v njej opredeljeni.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 11
(prilagojeno)

~~V skladu z Odločbo št. 406/2009/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o prizadevanju držav članic za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, da do leta 2020 izpolnijo zavezo Skupnosti za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov⁴⁴ mora Komisija do leta 2012 oceniti napredek Unije in njenih držav članic pri doseganju cilja zmanjšanja porabe energije za 20 % do leta 2020 v primerjavi s projekcijami in o njem poročati. Poleg tega je v njej določeno, da bi morala Komisija, da pomaga državam članicam pri izpolnjevanju zavez Unije za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, do 31. decembra 2012 predložiti strožje ali nove ukrepe za hitrejšo izboljšanje energetske učinkovitosti. Ta direktiva je odziv na navedeno zahtevo. Prispeva tudi k izpolnjevanju ciljev iz načrta za prehod na konkurenčno gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljika do leta 2050, predvsem z zmanjšanjem emisij toplogrednih plinov iz energetskega sektorja, in k zagotovitvi, da bo do leta 2050 dosežena proizvodnja električne energije brez emisij.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 12
(prilagojeno)

~~Da bi izkoristili vse obstoječe možnosti prihranka energije, ki zajema prihranek v sektorju oskrbe z energijo in sektorju končne rabe, je treba uporabiti celosten pristop. Hkrati bi bilo treba okrepiti določbe Direktive 2004/8/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o spodbujanju soproizvodnje, ki temelji na rabi koristne toplote, na notranjem trgu z energijo⁴⁵ ter Direktive 2006/32/ES.~~

↴ novo

(2) Komisija je z načrtom za uresničitev podnebnih ciljev⁴⁶ predlagala zvišanje ambicij Unije z dvigom ciljne vrednosti emisij toplogrednih plinov (TGP) na vsaj 55 % pod ravnmi iz leta 1990 do leta 2030. To je občutno povečanje v primerjavi s sedanjo ciljno vrednostjo 40 %. Predlog je izpolnitev zaveze iz sporočila o evropskem zelenem dogovoru⁴⁷, da bo podan celovit načrt za dvig ciljne vrednosti Unije do leta 2030 za 55 % na odgovoren način. Je tudi v skladu s cilji 21. zasedanja Konference pogodbenic Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja (v nadaljnjem besedilu: Pariški sporazum), da omejimo globalno zvišanje temperature precej pod 2 °C in si še naprej prizadevamo, da ne bi preseglo 1,5 °C.

⁴⁴ ~~UL L 140, 5.6.2009, str. 136.~~

⁴⁵ ~~UL L 52, 21.2.2004, str. 50.~~

⁴⁶ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Krepitev evropskih podnebnih ambicij do leta 2030 – vlaganje v podnebno nevtralno prihodnost v korist naših državljanov (COM(2020) 562 final).

⁴⁷ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, Odboru regij: Evropski zeleni dogovor (COM(2019) 640 final).

- (3) Evropski svet je decembra 2020 podprl zavezujočo ciljno vrednost Unije najmanj 55-odstotnega neto domačega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2030 v primerjavi z letom 1990⁴⁸. Evropski svet je sklenil, da je treba podnebne ambicije zvišati tako, da bomo pri tem pospešili trajnostno gospodarsko rast, ustvarjali delovna mesta, zagotavljali zdravstvene in okoljske koristi za državljane Unije ter prispevali k dolgoročni konkurenčnosti Unijinega gospodarstva s spodbujanjem inovacij na področju zelenih tehnologij.
- (4) Za izvedbo teh ukrepov je bil v delovnem programu Komisije za leto 2021⁴⁹ napovedan sveženj „Pripravljeni na 55“, da bi do leta 2030 zmanjšali emisije toplogrednih plinov za najmanj 55 % in da bi Evropska unija do leta 2050 postala podnebno nevtralna. Ta sveženj zajema širok nabor področij politik, med njimi energijsko učinkovitost, obnovljive vire energije, rabo zemljišč, spremembo rabe zemljišč in gozdarstvo, obdavčitev energije, porazdelitev prizadevanj in trgovanje z emisijami.
- (5) Kot kažejo projekcije, bi se emisije toplogrednih plinov, če bi se sedanje politike v celoti izvajale, do leta 2030 zmanjšale za okrog 45 % v primerjavi z letom 1990, če ne upoštevamo emisij in absorpcije zaradi rabe zemljišč, oziroma okrog 47 %, če upoštevamo rabo zemljišč. V načrtu za uresničitev podnebnih ciljev do leta 2030 je za dosego teh večjih ambicij zato predvidena vrsta potrebnih ukrepov v vseh sektorjih gospodarstva in revizija ključnih zakonodajnih instrumentov.
- (6) Energijska učinkovitost je ključno področje ukrepanja, brez katerega ni mogoče doseči popolnega razogljičenja gospodarstva Unije⁵⁰. Potreba po tem, da izkoristimo stroškovno učinkovite priložnosti za prihranke energije, je Unijo pripeljala do sedanje politike energijske učinkovitosti. Decembra 2018 je bila kot del svežnja Čista energija za vse Evropejce vključena krovna ciljna vrednost povečanja energijske učinkovitosti za leto 2030 v višini najmanj 32,5 % (v primerjavi s projekcijami porabe energije v letu 2030).
- (7) Kot je prikazano v oceni učinka, priloženi načrtu za uresničitev podnebnih ciljev, bo treba, če želimo doseči zvišano podnebno ambicijo, izboljšanje energijske učinkovitosti znatno zvišati s sedanje ravni ambicij v višini 32,5 %.
- (8) Seštevek nacionalnih prispevkov, ki so jih sporočile države članice v nacionalnih energetskih in podnebnih načrtih, ne dosega ravni ambicij Unije v višini 32,5 %. Ti prispevki bi skupaj prinesli zmanjšanje porabe končne energije za 29,4 % in zmanjšanje porabe primarne energije za 29,7 % v primerjavi s projekcijami iz referenčnega scenarija za leto 2030 iz leta 2007. To bi za EU-27 pomenilo skupno vrzel v višini 2,8 odstotnih točk pri porabi primarne energije in 3,1 odstotne točke pri porabi končne energije.

⁴⁸ <https://www.consilium.europa.eu/media/47296/1011-12-20-euco-conclusions-en.pdf>.

⁴⁹ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom Delovni program Komisije za leto 2021 – Vitalna Unija v krhkem svetu (COM(2020) 690 final).

⁵⁰ Sporočilo z naslovom Čist planet za vse – Evropska strateška dolgoročna vizija za uspešno, sodobno, konkurenčno in podnebno nevtralno gospodarstvo (COM(2018) 773 final), v katerem je ocenjena vloga energijske učinkovitosti kot nujnega pogoja za vse scenarije razogljičenja.

- (9) Možnosti za prihranke energije so v vseh sektorjih še vedno velike, poseben izziv pa je povezan s prometom, ki prispeva več kot 30 % porabe končne energije, in stavbami, saj je energijska učinkovitost stavb v 75 % stavbnega fonda v Uniji slaba. Še en vse pomembnejši sektor je sektor informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT), ki prispeva 5–9 % celotne porabe energije na svetu in več kot 2 % vseh emisij. Leta 2018 so podatkovni centri v EU-28 prispevali 2,7 % odjema električne energije. Energijsko učinkovite tehnologije računalništva v oblaku in politike za okolju prijazen trg računalništva v oblaku. V tej zvezi je v digitalni strategiji Unije⁵¹ poudarjena potreba po energijsko zelo učinkovitih in trajnostnih podatkovnih centrih ter ukrepih za preglednost pri telekomunikacijskih operaterjih glede njihovega okoljskega odtisa. Poleg tega je treba upoštevati morebitno rast povpraševanja po energiji v industriji, ki bi lahko bila posledica njenega razogljičenja, zlasti v energijsko intenzivnih procesih.
- (10) Za višjo raven ambicij je treba močnejše spodbujati stroškovno učinkovite ukrepe za energijsko učinkovitost na vseh področjih energetskega sistema in v vseh zadevnih sektorjih, kjer dejavnost vpliva na povpraševanje po energiji, kot so sektorji prometa, vode in kmetijstva. Izboljšanje energijske učinkovitosti vzdolž celotne energetske verige, vključno s proizvodnjo, prenosom, distribucijo in končno porabo energije, bo koristilo okolju, izboljšalo kakovost zraka in javno zdravje, zmanjšalo emisije TGP, izboljšalo energetske varnost, znižalo stroške energije v gospodinjstvih in podjetjih, pomagalo pri blažitvi energijske revščine in privedlo do povečanja konkurenčnosti, števila delovnih mest ter gospodarske dejavnosti v celotnem gospodarstvu, s tem pa bo izboljšalo kakovost življenja državljanov. To je v skladu z zavezami Unije v okviru energetske unije in svetovne podnebne agende, določene v Pariškem sporazumu iz leta 2015.

↓ 2018/2002 uvodna izjava 1

~~Zmanjšanje povpraševanja po energiji je ena od petih razsežnosti strategije energetske unije, ki so bile določene s sporočilom Komisije z dne 25. februarja 2015 z naslovom „Okvirna strategija za trdno energetske unijo s podnebno politiko, usmerjeno v prihodnost“. Izboljšanje energetske učinkovitosti vzdolž celotne energetske verige, vključno s proizvodnjo, prenosom, distribucijo in končno porabo energije, bo koristilo okolju, izboljšalo kakovost zraka in javno zdravje, zmanjšalo emisije toplogrednih plinov, izboljšalo energetske varnost z zmanjšanjem odvisnosti od uvoza energije iz držav zunaj Unije, znižalo stroške za energijo v gospodinjstvih in podjetjih, ublažilo energetske revščine in privedlo do povečanja konkurenčnosti, števila delovnih mest ter gospodarske dejavnosti v celotnem gospodarstvu, s tem pa bo izboljšalo kakovost življenja državljanov. To je v skladu z zavezami Unije, ki so bile sprejete v okviru energetske unije in globalne podnebne agende, ki jo je določil Pariški sporazum o podnebnih spremembah iz leta 2015, ki je sledil 21. zasedanju Konference pogodbenic Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja⁵² (v nadaljnjem besedilu: Pariški sporazum) in ki zavezuje k zadržanju zvišanja povprečne svetovne temperature na precej pod 2 °C v primerjavi s predindustrijsko ravno in k nadaljnjemu prizadevanju za omejitev zvišanja temperature na 1,5 °C nad predindustrijsko ravno.~~

⁵¹ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, Odboru regij: Oblikovanje digitalne prihodnosti Evrope (COM(2020) 67 final).

⁵² UL L 282, 19.10.2016, str. 4.

↓ 2018/2002 uvodna izjava 2
(prilagojeno)
⇒ novo

- (11) ~~⊗ Ta ⊗ dDirektiva 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁵³ is~~ ⇒ je korak naprej v smeri ~~⇒ korak k uresničitvi energetske unije~~ ⇒ podnebne nevtralnosti do leta 2050 ~~⇒~~, v skladu s katero se ~~energetska ⊗~~ energijska ~~⊗~~ učinkovitost obravnava kot svoj vir energije. Načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“ ⇒ je krovno načelo, ki ~~⇒~~ bi ga bilo treba upoštevati ⇒ v vseh sektorjih, tudi tistih, ki ne spadajo v energetske sistem, in sicer na vseh ravneh, tudi v finančnem sektorju. Rešitve energijske učinkovitosti bi bilo treba upoštevati kot prvo možnost izbire pri odločitvah o politikah, načrtovanju in naložbah, ~~⇒~~ pri določanju novih pravil za stran ponudbe in na drugih področjih politike. ⇒ Načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“ bi bilo sicer treba uporabljati brez poseganja v druge zakonske obveznosti, cilje in načela, vendar tudi te obveznosti, cilji in načela ne bi smeli biti ovira za njegovo uporabo ali razlog za izjemo od njegove uporabe. ~~⇒~~ Komisija bi morala zagotoviti, da bosta lahko ~~energetska ⊗~~ energijska ~~⊗~~ učinkovitost in odzivanje na strani povpraševanja pod enakimi pogoji konkurirala proizvodnim zmogljivostim. ~~Energetsko učinkovitost je treba upoštevati pri vseh odločitvah glede načrtovanja energetskih sistemov ali glede financiranja. Izboljšati jo je treba vedno, ko je to bolj stroškovno učinkovito kot enakovredne rešitve na strani ponudbe. ⊗ To bi ⊗ To bi pomagati izkoristiti številne prednosti, ki jih ima energetska ⊗ energijska ⊗ učinkovitost za Unijo, zlasti za državljane in podjetja. ⇒ Izvajanje ukrepov za izboljšanje energijske učinkovitosti bi moralo biti tudi prednostna naloga pri blažitvi energijske revščine. ⇒~~

↓ 2018/2002 uvodna izjava 3
⇒ novo

- (12) Energijsko učinkovitost bi bilo treba priznati za ključni element in prednostni vidik v prihodnjih odločitvah o naložbah v energetske infrastrukture Unije. ⇒ Načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“ bi bilo treba uporabljati predvsem ob upoštevanju pristopa sistemske učinkovitosti in družbenega vidika. Tako bi moralo biti v pomoč pri povečanju učinkovitosti posameznih sektorjev končne porabe in celotnega energetskega sistema. Uporaba tega načela bi morala podpirati tudi naložbe v energijsko učinkovite rešitve, ki prispevajo k okoljskim ciljem iz Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta⁵⁴. ⇒

⁵³ ~~Direktiva 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetski učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES (UL L 315, 14.11.2012, str. 1).~~

⁵⁴ UL L 198, 22.6.2020, str. 13.

- (14) Da bi načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“ učinkovalo, ga morajo vsi odločevalci dosledno uporabljati pri vseh zadevnih odločitvah o politikah, načrtovanju in večjih naložbah (tj. naložbah velikega obsega z vrednostjo nad 50 milijonov EUR na naložbo ali 75 milijonov EUR pri projektih prometne infrastrukture), ki vplivajo na porabo energije ali oskrbo z njo. Za ustrezno uporabo načela so potrebni pravilna metodologija analize stroškov in koristi, vzpostavitev omogočitvenih pogojev za energijsko učinkovite rešitve in ustrezno spremljanje. Elastičnost na strani povpraševanja lahko prinese precejšnje koristi odjemalcem in širši družbi, izboljša učinkovitost energetskega sistema in zniža stroške energije, npr. z znižanjem stroškov obratovanja sistema, ki ima za posledico nižje pristojbine za vse odjemalce. Države članice bi morale v svojih prizadevanjih za večjo učinkovitost povezanega energetskega sistema pri uporabi načela „energijska učinkovitost na prvem mestu“ upoštevati morebitne koristi prožnosti na strani povpraševanja in, kjer je ustrezno, razmisliti o prilagajanju odjema, shranjevanju energije in pametnih rešitvah.
- (15) Načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“ bi bilo treba vselej uporabljati sorazmerno, zahteve iz te direktive pa ne bi smele povzročati prekrivanja ali nasprotja med obveznostmi držav članic, kadar uporabo tega načela neposredno zagotavlja druga zakonodaja. To bi lahko veljalo za projekte skupnega interesa s seznama Unije v skladu s [členom 3 revidirane uredbe o TEN-E], v katerem se uvaja zahteva za upoštevanje načela „energijska učinkovitost na prvem mestu“ pri razvoju in oceni teh projektov.
- (16) Pravičen prehod na podnebno nevtralno Unijo do leta 2050 je osrednjega pomena za evropski zeleni dogovor. Energijska revščina je osrednji pojem, ki je konsolidiran v zakonodajnem svežnju z naslovom „Čista energija za vse Evropejce“ in je namenjen lažšanju pravičnega energetskega prehoda. Komisija je v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999 in Direktivo (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta⁵⁷ podala okvirne smernice o primernih kazalnikih za merjenje energijske revščine in

55 Uredba (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (PE/55/2018/REV/1, UL L 328, 21.12.2018, str. 1).

⁵⁶ Strategija EU za povezovanje energetskega sistema (COM(2020) 299 final).

57. Direktiva (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta o skupnih pravilih notranjega trga z električno energijo in o razveljavitvi Direktive 2012/27/EU (UL L 158, 14.6.2019, str. 125).

opredelitev pojma „znatno število gospodinjstev z energijsko revščino“⁵⁸. Direktiva (EU) 2019/944 in Direktiva 2009/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁵⁹ določata, da morajo države članice sprejeti ustrezne ukrepe za odpravo energijske revščine povsod, kjer se ugotovi, da obstaja, vključno z ukrepi, ki rešujejo širši kontekst revščine.

- (17) Uporaba načela „energijska učinkovitost na prvem mestu“ bi morala najprej koristiti gospodinjstvom z nizkimi in srednjimi dohodki, ranljivim odjemalcem vključno s končnimi porabniki, ljudem, ki jih je prizadela ali jim grozi energijska revščina in ljudem, ki živijo v socialnih stanovanjih. Ukrepe energijske učinkovitosti bi bilo treba prednostno uporabljati za izboljšanje položaja teh posameznikov in gospodinjstev ali za blažitev energijske revščine. Zaradi celostnega pristopa k oblikovanju politik ter izvajanju politik in ukrepov morajo države članice zagotoviti, da druge politike in ukrepov ne bodo imeli škodljivega učinka na te posameznike in gospodinjstva.
- (18) Ta direktiva je del širšega okvira politik energijske učinkovitosti, ki obravnava možnosti za energijsko učinkovitost na konkretnih področjih politike, med drugim na področju stavb (Direktiva 2010/31/EU⁶⁰), izdelkov (Direktiva 2009/125/ES, Uredba (EU) 2017/1369 in Uredba (EU) 2020/740⁶¹) in mehanizma upravljanja (Uredba (EU) št. 2018/1999). Te politike so zelo pomembne za doseganje prihrankov energije pri nadomeščanju izdelkov ali gradnji ali obnovi stavb⁶².

↓ 2018/2002 uvodna izjava 4
(prilagojeno)
⇒ novo

- ~~(19) — Za doseganje ambicioznega cilja povečanja ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti je treba odpraviti ovire, da bi olajšali naložbe v ukrepe za ~~energetske~~ ☒ energijsko ☒ učinkovitost. ⇒ V podprogramu programa LIFE Prehod na čisto energijo bodo finančna sredstva namenjena podpori razvoja evropske dobre prakse pri izvajanju politik energijske učinkovitosti za odpravo vedenjskih, tržnih in regulativnih ovir za energijsko učinkovitost. ⇐ Korak v to smer je pojasnilo Eurostata z dne 19. septembra 2017 o tem, kako zajeti pogodbe o zagotavljanju prihranka energije v nacionalnih računih, ki odpravlja negotovost in spodbuja uporabo takšnih pogodb.~~

⁵⁸ Priporočilo Komisije o energijski revščini, C(2020) 9600 final.

⁵⁹ Direktiva 2009/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom in o razveljavitvi Direktive 2003/55/ES (UL L 211, 14.8.2009, str. 94).

⁶⁰ Direktiva 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o energetske učinkovitosti stavb.

⁶¹ Direktiva 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, povezanih z energijo; Uredba (EU) 2017/1369 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2017 o vzpostavitvi okvira za označevanje z energijskimi nalepkami oziroma Uredba (EU) 2020/740 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. maja 2020 o označevanju pnevmatik glede na izkoristek goriva in druge parametre.

⁶² Poleg tega bo k doseganju ciljne vrednosti glede prihrankov energije za leto 2030 pomembno prispevala izvedba pregledov proizvodov v okviru delovnega načrta za okoljsko primerno zasnovo za obdobje 2020–2024 in akcijskega načrta „val prenove“ skupaj s pregledom direktive o energijski učinkovitosti stavb.

↓ 2018/2002 uvodna izjava 5
(prilagojeno)

- (20) Evropski svet je 23. in 24. oktobra 2014 podprl 27-odstotni cilj za povečanje ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti na ravni Unije do leta 2030, ki bo pregledan do leta 2020, pri čemer bo upoštevan 30-odstotni cilj na ravni Unije. Evropski parlament je v svoji resoluciji z dne 15. decembra 2015 z naslovom „Evropski energetske unijske naproti“ pozval Komisijo, naj oceni tudi, ali bi bilo mogoče v istem obdobju uresničiti 40-odstotni cilj za povečanje ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti. ~~Zato je primerno spremeniti Direktivo 2012/27/EU, da se jo prilagodi perspektivi za leto 2030.~~
-

↓ novo

- (21) Po projekcijah bi ciljna vrednost Unije za energijsko učinkovitost za leto 2030 v višini 32,5 % in drugi instrumenti politike iz obstoječega okvira do leta 2030 prinesli okrog 45-odstotno zmanjšanje emisij TGP⁶³. Za višjo ambicijo 55-odstotnega zmanjšanja emisij TGP do leta 2030 je v oceni učinka načrta za uresničitev podnebnih ciljev do leta 2030 ocenjeno, kakšna raven prizadevanj bi bila potrebna na različnih področjih politike. Ugotovljeno je bilo, da bi glede na izhodiščno vrednost doseganje ciljne vrednosti za emisije TGP na stroškovno učinkovit način pomenilo, da je treba porabo končne energije zmanjšati za najmanj 36–37 %, porabo primarne energije pa za 39–41 %.
- (22) Ciljna vrednost za energijsko učinkovitost je bila prvotno določena in izračunana z uporabo projekcij iz referenčnega scenarija za leto 2030 iz leta 2007 kot izhodiščne vrednosti. Zaradi spremembe v Eurostatovi metodologiji izračuna energijske bilance in izboljšav v poznejših projekcijah na podlagi modeliranja je potrebna sprememba izhodiščne vrednosti. Zato je ob enakem pristopu za določitev ciljne vrednosti, tj. tako, da ga primerjamo s projekcijami prihodnje izhodiščne vrednosti, ciljna vrednost Unije za energijsko učinkovitost za leto 2030 določena v primerjavi s projekcijami iz referenčnega scenarija za leto 2030 iz leta 2020, v katerih so upoštevani nacionalni prispevki iz nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov. Zaradi te posodobljene ciljne vrednosti bo morala Unija v letu 2030 svojo ambicijo glede energijske učinkovitosti povečati še za najmanj 9 % v primerjavi z ravno prizadevanj iz referenčnega scenarija iz leta 2020. Novi način izražanja ravni ambicij za ciljne vrednosti Unije ne vpliva na dejansko raven prizadevanj, ki je potrebna, in ustreza zmanjšanju za 36 % pri porabi končne energije oziroma za 39 % pri porabi primarne energije v primerjavi s projekcijami za leto 2030 iz referenčnega scenarija iz leta 2007.
- (23) Metodologija izračuna porabe končne in primarne energije je sicer skladna z novo Eurostatovo metodologijo, vendar imajo kazalniki, ki se uporabljajo za namen te direktive, drugačen obseg, saj pri ciljni vrednosti za končno energijo izključujejo toploto okolice in vključujejo porabo energije v mednarodnem letalstvu. Uporaba
-

⁶³ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, Odboru regij in Evropski investicijski banki z naslovom Čist planet za vse – Evropska strateška dolgoročna vizija za uspešno, sodobno, konkurenčno in podnebno nevtravno gospodarstvo (COM(2018) 773 final).

novih kazalnikov pomeni tudi, da so spremembe porabe energije v plavžih zdaj upoštevane samo v porabi primarne energije.

↓ 2018/2002 uvodna izjava 6
(prilagojeno)
⇒ novo

- (24) ~~Da mora Unija doseči svoje cilje povečanja~~ ⇒ Potrebo po izboljšanju ~~energetске~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti ~~na ravni Unije, izražene~~ ⇒ bi bilo treba izraziti ~~⇒ v porabi primarne in/ali končne energije, bi bilo treba jasno določiti v obliki vsaj 32,5 odstotnega cilja za leto 2030. Projekcije iz leta 2007 so pokazale, da bo leta 2030 poraba primarne energije 1887 Mtoe in poraba končne energije 1416 Mtoe. 32,5 odstotno zmanjšanje leta 2030 pa bi pomenilo 1273 Mtoe oziroma 956 Mtoe. Ta cilj, ki je po naravi enak cilju Unije za leto 2020, bi morala Komisija oceniti do leta 2023, in sicer z namenom, da ga popravi navzgor, če bi se bistveno znižali stroški ali če bi bilo to potrebno za to, da Unija izpolni svoje mednarodne zaveze glede razogljičenja.~~ ⇒ ki jo je treba doseči v letu 2030, označevati pa mora dodatno raven prizadevanj, ki je potrebna v primerjavi z že veljavnimi ukrepi ali ukrepi, načrtovanimi v nacionalnih energetskih in podnebnih načrtih. Po projekcijah v referenčnem scenariju iz leta 2020 je treba v letu 2030 doseči 864 Mtoe porabe končne energije in 1124 Mtoe porabe primarne energije (brez toplote okolice in z mednarodnim letalstvom). Dodatno zmanjšanje za 9 % v letu 2030 prinaša 787 Mtoe oziroma 1023 Mtoe. To v primerjavi z letom 2005 pomeni, da bi bilo treba porabo končne energije v Uniji zmanjšati za približno 23 %, porabo primarne energije pa za približno 32 %. ~~⇒ Za leti 2020 in 2030 na ravni držav članic ni predvidenih zavezujočih ciljev in ⇒ države članice bi morale svoj prispevek k doseganju ciljne vrednosti Unije za energijsko učinkovitost določiti ob upoštevanju formule iz te direktive. ⇒ Države članice bi morale imeti še naprej proste roke pri določanju svojih nacionalnih prispevkov ⇒ ciljev ⇒, ki temeljijo na porabi primarne ali končne energije, prihrankih primarne ali končne energije ali energetski ☒ energijski ☒ intenzivnosti. ⇒ S to direktivo se spreminja način, na katerega bi morale države članice izražati svoj nacionalni prispevek k ciljni vrednosti Unije. Prispevke držav članic k ciljni vrednosti Unije je treba izražati v porabi končne in primarne energije, da bi zagotovili usklajenost in spremljanje napredka. ⇒ Države članice bi morale svoje nacionalne okvirne prispevke k energetski učinkovitosti določiti ob upoštevanju, da poraba energije v Uniji leta 2030 ne sme preseči 1273 Mtoe primarne energije in/ali 956 Mtoe končne energije. To pomeni, da bi se morala poraba primarne energije v Uniji v primerjavi z ravno iz leta 2005 zmanjšati za 26 %, poraba končne energije pa za 20 %.~~ Napredek pri doseganju ciljev Unije za leto 2030 je treba redno ocenjevati, kar je določeno v Uredbi (EU) 2018/1999.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 13
(prilagojeno)
⇒ novo

- (25) Zaželeno je, da se cilj povečanja ~~energetске~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti ~~za 20 % doseže kot rezultat skupnega izvajanja konkretnih nacionalnih in evropskih ukrepov, ki spodbujajo energetске ☒ energijsko ☒ učinkovitost na različnih področjih. Države članice bi morale določiti okvirne nacionalne cilje, sisteme in programe ⇒ politike in ukrepe ⇒ za povečanje energetске ☒ energijske ☒ učinkovitosti. Komisija bi morala te ⇒ politike in ukrepe ⇒ cilje in individualna prizadevanja~~

posamezne države članice oceniti skupaj s podatki o doseženem napredku ter tako presoditi, kakšna je verjetnost izpolnitve splošnega cilja Unije in v kakšnem obsegu individualna prizadevanja zadostujejo za izpolnitev skupnega cilja. ~~Komisija bi morala zato z revidiranim zakonodajnim okvirom in v procesu Evropa 2020 pozorno spremljati izvajanje nacionalnih programov za energetske učinkovitost. Države članice bi morale imeti možnost, da pri določanju okvirnih nacionalnih ciljev povečanja energetske učinkovitosti upoštevajo nacionalne okoliščine, ki vplivajo na porabo primarne energije, kot so še neizkoriščene možnosti za stroškovno učinkovit prihranek energije, spremembe pri uvozu in izvozu energije, razvoj vseh obnovljivih virov energije, jedrska energija, zajemanje in shranjevanje ogljikovega dioksida in zgodnje ukrepanje. Pri oblikovanju modelov bi se morala Komisija o predpostavkah modelov in njihovih predhodnih rezultatih pravočasno in pregledno posvetovati z državami članicami. Potrebni so izboljšani modeli učinkov ukrepov za energetske učinkovitost ter razpoložljivosti in učinkovitosti tehnologij.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 14
(prilagojeno)

~~V Direktivi 2009/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov⁶⁴ je ugotovljeno, da je za Ciper in Malto zaradi njune otoške in obrobne narave letalstvo temeljni način prevoza tako za njune državljane kot tudi za gospodarstvo. To ima za Ciper in Malto za posledico nesorazmerno visoko bruto končno porabo energije v nacionalnem letalstvu, ki je več kot trikratno povprečje Skupnosti za leto 2005, kar pomeni, da trenutne tehnične in regulativne omejitve nanju vplivajo nesorazmerno.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 15
(prilagojeno)
⇒ novo

(26) ~~Skupni obseg javne porabe znaša 19 % bruto domačega proizvoda Unije. ⇒ Javni sektor prispeva okrog 5–10 % skupne porabe končne energije v Uniji. Letni izdatki javnih organov znašajo približno 1,8 bilijona EUR. To pomeni okrog 14 % bruto domačega proizvoda Unije. ⇐ Zato je javni sektor pomemben dejavnik pri spodbujanju preusmeritve trga k učinkovitejšim izdelkom, stavbam in storitvam ter pri spreminjanju vedenja državljanov in podjetij pri porabi energije. Poleg tega se lahko z manjšo porabo energije na podlagi ukrepov za izboljšanje energetske~~
☒ energetske ☒ učinkovitosti sprostijo javna sredstva za druge namene. Javni organi na nacionalni, regionalni in lokalni ravni bi morali biti zgled ~~energetske~~
☒ energetske ☒ učinkovitosti.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 16
(prilagojeno)

~~Ob upoštevanju dejstva, da je v sklepih Sveta z dne 10. junija 2011 o načrtu za energetske učinkovitost 2011 poudarjeno, da stavbe predstavljajo 40 % končne porabe energije v Uniji,~~

64

UL L 140, 5.6.2009, str. 16.

~~in da bi izkoristili priložnosti za rast in zaposlovanje v obrtnem in gradbenem sektorju ter proizvodnji gradbenih proizvodov in strokovnih dejavnostih (npr. arhitektura, svetovanje in inženiring), bi morale države članice za čas po letu 2020 opredeliti dolgoročno strategijo za spodbujanje naložb v prenovo stanovanjskih in poslovnih stavb, s čimer bi izboljšali energetske učinkovitost stavbnega fonda. Navedena strategija bi morala obravnavati stroškovno učinkovite temeljite prenove, ki vodijo v prenove, ki zmanjša tako dobavljeno kot končno porabo energije stavbe, in to za bistven odstotek v primerjavi z ravni pred prenovo, kar omogoči zelo visoko energetske učinkovitost. Take temeljite prenove bi bilo mogoče izvajati tudi postopno.~~

↓ novo

- (27) Če naj bi bil javni sektor za zgled drugim, bi si moral postaviti lastne cilje za razogljičenje in energijsko učinkovitost. Izboljšave energijske učinkovitosti v javnem sektorju bi morale odražati prizadevanja, ki so potrebna na ravni Unije. Da bi Unija lahko dosegla ciljno vrednost porabe končne energije, bi morala do leta 2030 zmanjšati porabo končne energije za 19 % v primerjavi s povprečno porabo energije v letih 2017, 2018 in 2019. Obveznost letnega zmanjšanja porabe energije v javnem sektorju za najmanj 1,7 % bi morala zagotoviti, da bo javni sektor odigral svojo zgledno vlogo. Državam članicam je še naprej prepuščena popolna prožnost glede izbire ukrepov za izboljšanje energijske učinkovitosti, s katerimi bi dosegli zmanjšanje porabe končne energije. Zahteva za letno zmanjšanje porabe končne energije pomeni manjše upravno breme od določitve metod za merjenje prihrankov energije.
- (28) Da bi države članice izpolnile svojo obveznost, bi morale posebno pozornost posvetiti porabi končne energije pri vseh storitvah in v vseh objektih javnih organov. Za določitev obsega naročnikov bi morale države članice uporabiti opredelitev javnih naročnikov iz Direktive 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁶⁵. To obveznost je mogoče izpolniti z zmanjšanjem porabe končne energije na katerem koli področju javnega sektorja, vključno s prometom, javnimi zgradbami, zdravstvom, prostorskim načrtovanjem, upravljanjem voda in ravnanjem z odpadno vodo, čiščenjem odplak in odpadne vode, ravnanjem z odpadki, daljinskim ogrevanjem in hlajenjem, distribucijo, dobavo in shranjevanjem energije, javno razsvetljavo in načrtovanjem infrastrukture. Da bi zmanjšale upravno breme za javne organe, bi morale države članice vzpostaviti digitalne platforme ali orodja za zbiranje združenih podatkov o porabi v javnih organih, javnosti omogočiti dostop do teh podatkov in jih sporočiti Komisiji.
- (29) Države članice bi morale dajati zgled tako, da bi zagotavljale, da se bodo vse pogodbe o zagotavljanju prihranka energije in vsi sistemi upravljanja z energijo v javnem sektorju izvajali skladno z evropskimi ali mednarodnimi standardi ali da se bodo v tistih delih javnega sektorja, ki porabijo veliko energije, v velikem obsegu uporabljali energijski pregledi.
- (30) Javne organe pozivamo, da pridobijo podporo subjektov, kot so agencije za trajnostno energijo, po možnosti s sedežem na lokalni ali regionalni ravni. Organizacija teh agencij navadno odraža posamične potrebe javnih organov v določeni regiji ali javnih

⁶⁵

Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 65).

organov, ki delujejo na določenem področju javnega sektorja. Centralizirane agencije lahko bolje zadovoljujejo potrebe in delujejo učinkoviteje v drugih ozirih, npr. v manjših ali centraliziranih državah članicah ali glede zapletenih ali medregionalnih vidikov, kot je daljinsko ogrevanje in hlajenje. Agencije za trajnostno energijo lahko opravljajo naloge točk VEM v skladu s členom 21. Te agencije so pogosto pristojne za pripravo lokalnih ali regionalnih načrtov razogljičenja, ki lahko zajemajo še druge ukrepe za razogljičenje, kot je zamenjava ogrevalnih kotlov na fosilna goriva, in za podporo javnim organom pri izvajanju politik v zvezi z energijo. Agencije za trajnostno energijo ali drugi subjekti, ki pomagajo regionalnim in lokalnim upravnim organom, lahko imajo jasne pristojnosti, cilje in vire na področju trajnostne energije. Agencije za trajnostno energijo bi lahko spodbudili, da razmislijo o pobudah v okviru Konvencije županov, v kateri sodelujejo organi lokalne samouprave, ki so se prostovoljno zavezali za izvajanje podnebnih in energetske ciljev Unije, ter druge obstoječe pobude v ta namen. Načrte razogljičenja bi bilo treba povezati z ozemeljskimi razvojnimi načrti in upoštevati celovito oceno, ki bi jo morale opraviti države članice.

- (31) Države članice bi morale podpirati javne organe pri načrtovanju in uvajanju ukrepov izboljšanja energijske učinkovitosti, tudi na regionalni in lokalni ravni, z dajanjem smernic za spodbujanje priložnosti za razvijanje sposobnosti in usposabljanje ter sodelovanja med javnimi organi, tudi med agencijami. V ta namen bi države članice lahko vzpostavile nacionalne strokovne centre za zapletena vprašanja, kot je svetovanje lokalnim ali regionalnim energetskim agencijam glede daljinskega ogrevanja in hlajenja.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 17
(prilagojeno)
⇒ novo

- ~~(32) Povečati je treba stopnjo prenove stavb, saj je obstoječ stavbni fond največji posamezni sektor, v katerem bi bilo mogoče doseči prihranek energije.~~ ⇒ Stavbe in promet so poleg industrije glavni porabniki energije in glavni vir emisij⁶⁶. Stavbe prispevajo okrog 40 % skupne porabe energije v Uniji in 36 % toplogrednih plinov iz energije v Uniji⁶⁷. V sporočilu Komisije z naslovom Val prenove⁶⁸ je obravnavan dvojni izziv energijske učinkovitosti in učinkovite rabe virov ter cenovne dostopnosti v stavbnem sektorju, njegov cilj pa je podvojiti stopnjo prenavljanja. Poudarek v njem je na stavbah z najslabšo učinkovitostjo, energijski revščini in javnih stavbah. ⇐ Poleg tega so stavbe ključne za doseganje cilja Unije v zvezi z ~~zmanjšanjem emisij toplogrednih plinov za 80-95~~ ⇒ doseganjem podnebne nevtralnosti ⇐ do leta 2050 ~~primerjavi z letom 1990~~. Stavbe v lasti javnih organov predstavljajo znaten delež

⁶⁶ COM/2020/562 final.

⁶⁷ Gl. Mednarodni forum za vire: Učinkovita raba virov in podnebne spremembe, 2020, in poročilo Programa Združenih narodov za okolje o emisijski vrzeli, 2019. Te številke se nanašajo na uporabo in upravljanje stavb, vključno s posrednimi emisijami v sektorju električne energije in ogrevanja, ne na njihov celoten življenjski cikel. Ogljik, vgrajen v stavbah, naj bi po ocenah prispeval okrog 10 % skupnih letnih emisij toplogrednih plinov po vsem svetu, gl. Mednarodni forum za vire: Učinkovita raba virov in podnebne spremembe, 2020, in poročilo Programa Združenih narodov za okolje o emisijski vrzeli, 2019

⁶⁸ COM/2020/662 final.

stavbnega fonda in so zelo opazne v javnem življenju. Zato je primerno določiti letno stopnjo prenove stavb v lasti in rabi ~~osrednje vlade~~ ⇒ javnih organov ⇐ na ozemlju države članice, da bi se izboljšala njihova ~~energetska~~ ☒ energijska ☒ učinkovitost. ⇒ Države članice pozivamo, da določijo višjo stopnjo prenavljanja, če je to stroškovno učinkovito v okviru prenove njihovega stavbnega fonda, v skladu s svojo dolgoročno strategijo prenove ali nacionalnimi programi prenove. ⇐ Stopnja prenove ne bi smela posegati v obveznosti v zvezi s skoraj ~~nič-energijskimi~~ ☒ ničenergijskimi ☒ stavbami ☒ (NZE) ☒ iz Direktive 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta ~~z dne 19. maja 2010 o energetski učinkovitosti stavb~~⁶⁹. ⇒ Pri naslednjem pregledu Direktive 2010/31/EU bi morala Komisija oceniti napredek držav članic pri prenovi javnih stavb. Razmisliti bi morala o podaji zakonodajnega predloga o reviziji stopnje prenove, v katerem bi bil upoštevan napredek držav članic, bistven gospodarski ali tehnični razvoj ali po potrebi Unijine zaveze za razogljičenje in ničelno onesnaževanje. ⇐ Obveznost prenove stavb ~~osrednje vlade~~ ⇒ javnih organov ⇐ v tej direktivi dopolnjuje navedeno direktivo, v skladu s katero morajo države članice zagotoviti, da se pri večji prenovi obstoječih stavb izboljša njihova ~~energetska~~ ☒ energijska ☒ učinkovitost in te izpolnjujejo ~~minimalne zahteve glede energetske učinkovitosti~~ ☒ zahteve ☒ glede ⇒ NZE ⇐. ~~Države članice bi morale imeti možnost sprejeti alternativne stroškovno učinkovite ukrepe, s katerimi dosežejo enako izboljšanje energetske učinkovitosti stavb osrednje vlade. Obveznost prenove tlorisne površine stavb osrednje vlade bi morala veljati za upravne oddelke, ki so pristojni na celotnem ozemlju države članice. Če v posamezni državi članici za določeno področje pristojnosti ni ustreznega upravnega oddelka, ki bi bil pristojen na celotnem ozemlju, bi morala obveznost veljati za tiste upravne oddelke, ki so skupaj pristojni na celotnem ozemlju te države članice.~~

↓ novo

- (33) Da bi lahko države članice določile stopnjo prenavljanja, morajo imeti pregled nad stavbami, ki ne dosegajo ravni skoraj ničelne porabe energije. Zato bi morale objaviti in posodabljalati evidenco javnih stavb v okviru splošne podatkovne zbirke energijskih izkaznic. Ta evidenca bi morala omogočati tudi zasebnim akterjem, vključno s podjetji za energetske storitve, da predlagajo rešitve za prenovo, ki jih lahko zbere opazovalnica za stavbni fond Unije.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 18
⇒ novo

- (34) ⇒ Leta 2020 več kot polovica svetovnega prebivalstva živi na mestnih območjih. Do leta 2050 naj bi ta delež dosegel 68 %⁷⁰. Poleg tega bo treba polovico mestne infrastrukture do leta 2050 šele zgraditi⁷¹. Mesta in mestna območja so središča gospodarske dejavnosti, ustvarjanja znanja, inovacij in novih tehnologij. Vplivajo na kakovost življenja državljanov, ki živijo ali delajo v njih. Države članice bi morale

⁶⁹ Direktiva 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o energetski učinkovitosti stavb (UL L 153, 18.6.2010, str. 13).

⁷⁰ <https://www.unfpa.org/world-population-trends>

⁷¹ https://www.un.org/en/ecosoc/integration/pdf/fact_sheet.pdf

tehnično in finančno podpirati mestne skupnosti. ⇐ Več občin in drugih javnih organov v državah članicah je že uvedlo celostne pristope k varčevanju in oskrbi z energijo, na primer z akcijskimi načrti za trajnostno energijo, kot so načrti, pripravljeni v okviru pobude Konvencije županov, ter celostne mestne pristope, ki zajemajo več kot le posamezne posege pri stavbah ali načinih prevoza.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 19
(prilagojeno)
⇒ novo

- (35) ~~Osrednje vlade~~ ⇒ Javni naročniki in naročniki ⇐, ki oddajajo javna naročila gradenj, blaga ali storitev, bi morali ~~je~~ dajati zgled pri nakupu nekaterih izdelkov in storitev ter nakupu in najemanju stavb ter sprejemati ~~energetsko~~ ☒ ~~energijsko~~ ☒ učinkovite odločitve o nakupu, ⇒ uporabljati pa bi morali tudi načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“, tudi pri tistih javnih naročilih in koncesijah, za katere v Prilogi IV niso navedene posebne zahteve ⇐. To bi se moralo uporabljati za upravne oddelke, ki so pristojni za celotno ozemlje države članice. Če v posamezni državi članici za določeno področje pristojnosti ni ustreznega upravnega oddelka, ki bi bil pristojen na celotnem ozemlju, bi morala obveznost veljati za tiste upravne oddelke, ki so skupaj pristojni na celotnem ozemlju te države članice. Vendar to ne bi smelo vplivati na določbe direktiv Unije o javnem naročanju. ⇒ Države članice bi morale odpraviti ovire za javno naročanje v državi članici ali čezmejne ovire, če je mogoče tako zmanjšati stroške, doseči večje koristi notranjega trga z ustvarjanjem poslovnih priložnosti za dobavitelje in ponudnike energetskih storitev. ⇐

↓ novo

- (36) Vsi javni subjekti, ki vlagajo javna sredstva preko javnega naročanja, bi morali biti za zgled pri oddaji naročil in koncesij z izbiro izdelkov, storitev, gradbenih del in stavb z največjo energijsko učinkovitostjo, tudi pri tistih naročilih, za katere ne veljajo posebne zahteve iz Direktive 2009/30/ES. V tej zvezi je treba v vseh postopkih oddaje naročila za javna naročila in koncesije z vrednostjo nad mejnimi vrednostmi iz členov 6 in 7 Direktive 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁷², člena 2(1) Direktive 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁷³, ter členov 3 in 4 Direktive 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta upoštevati energijsko učinkovitost izdelkov, stavb in storitev, ki jih določa zakonodaja Unije ali nacionalna zakonodaja, pri čemer je treba v postopkih oddaje naročila prednostno upoštevati načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“.
- (37) Pomembno je tudi, da države članice spremljajo, kako javni naročniki in naročniki upoštevajo zahteve glede energijske učinkovitosti pri naročanju izdelkov, stavb, gradbenih del in storitev, in sicer tako, da zagotavljajo, da se javnosti omogoči dostop do informacij o učinku uspešnih ponudb na energijsko učinkovitost nad pragovi iz direktiv o javnem naročanju. Tako lahko deležniki in državljani ocenjujejo vlogo

⁷² Direktiva 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o podeljevanju koncesijskih pogodb (UL L 94, 28.3.2014, str. 1).

⁷³ Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 65).

javnega sektorja pri preglednem zagotavljanju uveljavljanja načela „energijska učinkovitost na prvem mestu“ v javnem naročanju.

- (38) V evropskem zelenem dogovoru je priznana vloga krožnega gospodarstva pri prispevanju k splošnim ciljem Unije za razogljičenje. Javni sektor lahko k tem ciljem prispeva z izkoriščanjem svoje kupne moči tako, da, kjer je ustrezno, z ustreznimi orodji za zelena javna naročila izbira okolju prijazne izdelke, stavbe, storitve in gradbena dela ter tako pomembno prispeva k zmanjšanju porabe energije in okoljskim učinkom.
- (39) Pomembno je, da države članice nudijo potrebno podporo javnim organom pri uvajanju zahtev glede energijske učinkovitosti v javno naročanje in, če je ustrezno, pri uporabi zelenih javnih naročil, in sicer tako, da jim nudijo potrebne smernice in metodologije za izvajanje ocen stroškov skozi celoten življenjski cikel ter okoljskih učinkov in stroškov. Dobro zasnovana orodja, zlasti digitalna, naj bi omogočila lažje postopke za oddajo javnega naročila in zmanjšala upravne stroške, zlasti v manjših državah članicah, ki morda nimajo zadostnih zmogljivosti za pripravo razpisov. V zvezi s tem bi morale države članice dejavno spodbujati uporabo digitalnih orodij in sodelovanje med javnimi naročniki, tudi čezmejno, za izmenjavo dobrih praks.
- (40) Glede na to, da stavbe prispevajo emisije toplogrednih plinov pred obdobjem uporabe in po njem, bi morale države članice upoštevati tudi emisije toplogrednih plinov iz stavb skozi celoten življenjski cikel. To spada v okvir prizadevanj za to, da bi v okviru zgledne vloge javnega sektorja namenili več pozornosti učinkovitosti skozi celoten življenjski cikel, vidikom krožnega gospodarstva in okoljskim vidikom. Javno naročanje je lahko torej priložnost za reševanje vprašanja ogljika, vgrajenega v stavbah, skozi njihov življenjski cikel. V tej zvezi lahko javni naročniki kot pomembni akterji ukrepajo v postopkih za oddajo javnega naročila z nakupom novih stavb, ki rešujejo vprašanje potenciala globalnega segrevanja skozi celoten življenjski cikel.
- (41) S potencialom globalnega segrevanja skozi celoten življenjski cikel se merijo emisije toplogrednih plinov, povezane s stavbami v različnih fazah njihovega življenjskega cikla. Zato se z njim meri skupen prispevek stavbe k emisijam, ki povzročajo podnebne spremembe. To se včasih imenuje „ocena ogljičnega odtisa“ ali „merjenje ogljika v celotni življenjski dobi“. V njem so emisije CO₂, vsebovane v gradbenih materialih, povezane s posrednimi in neposrednimi emisijami CO₂ v fazi uporabe. Stavbe so pomembna banka materialov, saj več desetletij služijo kot skladišče ogljično intenzivnih virov, zato je pomembno preučiti zasnove, ki omogočajo ponovno uporabo v prihodnosti in recikliranje ob koncu obdobja uporabe.
- (42) Potencial globalnega segrevanja se izraža kot številčni kazalnik v kgCO₂e/m² (notranje uporabne tlorisne površine) za vsako fazo življenjskega cikla kot enoletno povprečje 50-letnega obdobja iz referenčne študije. Izbira podatkov, opredelitev scenarija in izračuni se izvedejo v skladu s standardom EN 15978. Obseg uporabe elementov stavb in tehnične opreme je določen v kazalniku 1.2 skupnega okvira EU za trajnostne gradnje (Level(s)). Če obstaja nacionalno orodje za izračun ali če se zahteva za razkritja ali pridobitev gradbenega dovoljenja, bi morala biti omogočena uporaba tega orodja za zagotavljanje zahtevanih informacij. Možna bi morala biti tudi uporaba drugih orodij za izračunavanje, če izpolnjujejo minimalna merila iz skupnega okvira EU za trajnostne gradnje.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 20
(prilagojeno)

~~Očena o možnosti uvedbe sistema „belega certifikata“ na ravni Unije je pokazala, da bi se s takšnim sistemom v sedanjih okoliščinah ustvarili čezmerni upravni stroški ter da obstaja tveganje, da bi se prihranek energije skoncentriral v nekaterih državah članicah in ne bi bil dosežen po vsej Uniji. Cilj takega sistema na ravni Unije bi lahko vsaj v tej fazi bolje dosegli z nacionalnimi sistemi obveznosti energetske učinkovitosti za javne energetske službe ali drugimi alternativnimi ukrepi politike, ki bi zagotovili enak prihranek energije. Primerno je, da se raven ciljev takšnih sistemov določi v skupnem okviru na ravni Unije, hkrati pa se državam članicam zagotovi zadostna prožnost, da lahko v celoti upoštevajo nacionalno organizacijo udeležencev na trgu, posebno okolje energetskega sektorja in navade končnih odjemalcev. Skupni okvir bi moral javnim energetskim službam omogočiti, da energetske storitve ponujajo vsem končnim odjemalcem, ne le odjemalcem, katerim prodajajo energijo. Tako se izboljša konkurenca na energetskem trgu, saj lahko javne energetske službe s ponudbo dodatnih energetskih storitev zagotovijo, da se njihov produkt loči od drugih. Skupni okvir bi moral državam članicam omogočiti, da v svoj nacionalni sistem vključijo zahteve, ki so namenjene izpolnitvi socialnih ciljev, s čimer bi se zlasti zagotovilo, da večja energetska učinkovitost koristi tudi ranljivim odjemalcem. Države članice bi morale na podlagi objektivnih in nediskriminatornih meril določiti, za katere distributerje energije ali podjetja za maloprodajo energije bi morala veljati obveznost, da dosežejo cilj prihranka končne energije iz te direktive.~~

~~Države članice bi zlasti morale imeti možnost, da te obveznosti ne naložijo malim distributerjem energije in malim podjetjem za maloprodajo energije ter malim energetskim sektorjem, s čimer bi se izognile nesorazmernim upravnim obremenitvam. V sporočilu Komisije z dne 25. junija 2008 so določena načela, ki bi jih morale upoštevati države članice, ki se odločijo, da te možnosti ne bodo uporabile. Zavezane strani, za katere velja nacionalni sistem obveznosti energetske učinkovitosti, bi lahko svoje obveznosti izpolnile tudi, če bi enak znesek, kot je znesek naložb, zahtevanih v nacionalnem sistemu obveznosti, letno prispevale v nacionalni sklad za energetske učinkovitost, s čimer bi podprli tudi nacionalne pobude za energetske učinkovitost.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 21
(prilagojeno)

~~Ob upoštevanju splošne zahteve po ponovni vzpostavitvi vzdržnosti javnih financ in fiskalni konsolidaciji bi se morala pri izvajanju posebnih ukrepov, ki sodijo v področje uporabe te direktive, na ravni držav članic ustrezna pozornost nameniti stroškovni učinkovitosti pri izvajanju ukrepov energetske učinkovitosti na podlagi primerne ravni analize in ocen.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 22
(prilagojeno)

~~Zahteva po prihranku pri letni prodaji energije končnim odjemalcem glede na skupno količino prodane energije ne omejuje prodaje ali porabe energije. Države članice bi morale imeti možnost, da za izračun prodane energije končnim odjemalcem izključijo celotno količino prodane energije ali del količine prodane energije, ki se uporablja za industrijske dejavnosti, navedene v Prilogi I k Direktivi 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov~~

~~v Skupnosti⁷⁴, saj so nekateri sektorji ali podsektorji teh dejavnosti lahko izpostavljeni znatnemu tveganju premestitve emisij CO₂. Ustrezno je, da so države članice seznanjene s stroški sistemov, da bi lahko pravilno ocenile stroške ukrepov.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 23
(prilagojeno)

~~Brez poseganja v zahteve iz člena 7 lahko vsaka država članica z namenom zmanjšanja upravne obremenitve vse posamezne ukrepe politike za izvajanje člena 7 združi v celostni nacionalni program energetske učinkovitosti.~~

↓ 2018/2002 uvodna izjava 7
⇒ novo

(43) ⇒ Direktiva 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁷⁵ ureja obrate, ki prispevajo k proizvodnji energije ali uporabljajo energijo v proizvodne namene, informacije o energiji, ki je bila uporabljena ali proizvedena v obratu, pa morajo biti vključene v vloge za integrirano dovoljenje (člen 12(1)(b)). Poleg tega člen 11 navedene direktive določa, da je učinkovita uporaba energije eno od glavnih načel, ki urejajo osnovne obveznosti operaterja, in eno od meril za določanje najboljših razpoložljivih tehnik v skladu s Prilogo III Direktive 2010/75/EU. ⇐ Na učinkovitost delovanja energetskih sistemov v danem trenutku vplivajo možnosti nemotenega in prožnega dovajanja energije iz različnih virov – z različno vztrajnostjo in različnimi zagonskimi časi – v omrežje. S povečanjem učinkovitosti bo mogoče bolje izkoristiti energijo iz obnovljivih virov.

↓ 2018/2002 uvodna izjava 8
(prilagojeno)

(44) Izboljšanje ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti lahko prispeva k boljšim gospodarskim rezultatom. Države članice in Unija bi si morale prizadevati zmanjšati porabo energije ne glede na stopnjo gospodarske rasti.

↓ 2018/2002 uvodna izjava 10
(prilagojeno)
⇒ novo

(45) ~~Glede na podnebni in energetski okvir za leto 2030 bi bilo treba O~~ Obveznost prihranka energije, določeno ~~sz~~ ☒ to ☒ d Direktivo 2012/27/EU, ⇒ bi bilo treba povečati in ⇐ ☒ jo uporabljati tudi po letu ☒ 2020 ⇒ 2030 ⇐. To ~~podaljšanje bi vlagateljem zagotovilo večjo stabilnost~~ ☒ vlagateljem zagotavlja ☒ stabilnost, kar bi spodbudilo dolgoročne naložbe in dolgoročne ukrepe za ~~energetske~~ ☒ energijsko ☒ učinkovitost, kot je temeljita prenova stavb z dolgoročnim ciljem olajšanja stroškovno

⁷⁴ ~~UL L 275, 25.10.2003, str. 32.~~

⁷⁵ Direktiva 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o industrijskih emisijah (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja) (UL L 334, 17.12.2010, str. 17).

učinkovite pretvorbe obstoječih stavb v skoraj ~~nič-energijske~~ ☒ ničenergijske ☒ stavbe. Obveznost prihranka energije ima pomembno vlogo pri spodbujanju rasti, in ustvarjanju delovnih mest ⇒ konkurenčnosti in blažitvi energijske revščine ⇐ na lokalni ravni, ~~in bi jih bilo treba ohraniti~~ ☒ Morala bi ☒ ohraniti zagotoviti, da bo Unija lahko dosegla svoje energetske in podnebne cilje z ustvarjanjem novih priložnosti, ter pretrgali povezavo med porabo energije in rastjo. Sodelovanje z zasebnim sektorjem je pomembno, da se oceni, pod kakšnimi pogoji bi lahko pritegnili zasebne naložbe v projekte ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti, ter razvili nove prihodkovne modele za inovacije na področju ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti.

↓ 2018/2002 uvodna izjava 11
(prilagojeno)

- (46) Ukrepi za izboljšanje ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti pozitivno vplivajo tudi na kakovost zraka, saj ~~energetske~~ ☒ energijsko ☒ učinkovitejše stavbe prispevajo k zmanjšanju povpraševanja po gorivih za ogrevanje, vključno s trdimi gorivi. Ukrepi za ~~energetske~~ ☒ energijsko ☒ učinkovitost zato prispevajo k izboljšanju kakovosti notranjega in zunanega zraka ter stroškovno učinkovitemu doseganju ciljev politike Unije glede kakovosti zraka, kot je določeno zlasti z Direktivo (EU) 2016/2284 Evropskega parlamenta in Sveta⁷⁶.

↓ 2018/2002 uvodna izjava 12
(prilagojeno)
⇒ novo

- ~~(47)~~ Države članice morajo v celotnem obdobju obveznosti ~~2021~~ ☒ do leta ☒ 2030 doseči skupni prihranek končne porabe energije, ki ustreza novemu letnemu prihranku v višini vsaj 0,8 % porabe končne energije ⇒ do 31. decembra 2023, od 1. januarja 2024 pa vsaj [xx] % ⇐. To zahtevo bi bilo mogoče izpolniti z novimi ukrepi politike, ki se sprejmejo v ~~novem~~ obdobju obveznosti od 1. januarja 2021 do 31. decembra 2030, ali z novimi posameznimi ukrepi, ki so rezultat ukrepov politik, sprejetih med ali pred prejšnjim obdobjem, pod pogojem, da se posamezni ukrepi, ki zagotovijo prihranke energije, uvedejo v ☒ naslednjem ☒ ~~novem~~ obdobju. Države članice bi morale imeti možnost v ta namen uporabiti sisteme obveznosti ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti ali alternativne ukrepe politike ali oboje. ~~Poleg tega bi morale države članice imeti na voljo različne možnosti, ki bi jim omogočile prožnost pri izbiri načina za izračun količine svojega prihranka energije – med drugim bi se lahko odločile, ali bodo energijo, ki se porabi za prevoz, v celoti ali deloma vključile v osnovo za izračun –, in omogočile, da je zahtevani skupni prihranek končne porabe energije enak novemu letnemu prihranku v višini vsaj 0,8 %.~~

⁷⁶ Direktiva (EU) 2016/2284 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2016 o zmanjšanju nacionalnih emisij za nekatera onesnaževala zraka, spremembi Direktive 2003/35/ES in razveljavitvi Direktive 2001/81/ES (UL L 344, 17.12.2016, str. 1).

↓ 2018/2002 uvodna izjava 13
(prilagojeno)
⇒ novo

- (48) ~~Nesorazmerno bi bilo, če bi takšna zahteva veljala za Ciper in Malto. Ti dve majhni otoški državi članici imata poseben energetski trg, na katerem je med drugim samo en distributer električne energije, na njem ni omrežij zemeljskega plina ter sistemov daljinskega ogrevanja in daljinskega hlajenja, podjetja za distribucijo nafte pa so majhna, zato je razpon ukrepov, ki so na voljo za doseganje obveznega prihranka energije, omejen. Te posebnosti so še izrazitejše zaradi majhne velikosti energetskih trgov v teh državah članicah. Zato~~ ⇒ V obdobju od leta 2021 do 31. decembra 2023 ⇐ bi se moralo do Cipra in Malte zahtevati le, da dosežeta skupni prihranek ~~končne porabe~~ energije ☒ pri končni porabi ☒, ki je enak novemu prihranku v višini 0,24 % porabe končne energije ☒ samo ☒ za obdobje od 2021 do 2030. ⇒ Ta individualna stopnja prihrankov bi se morala nehati uporabljati od 1. januarja 2024. ⇐

↓ 2018/2002 uvodna izjava 14
(prilagojeno)
⇒ novo

- (49) ~~Kadar uporabljajo ☒ Ob uporabi ☒ sistemov obveznosti,~~ bi morale države članice med ⇒ operaterji prenosnih sistemov, ⇐ distributerji energije, podjetji za maloprodajo energije in distributerji ali podjetji za maloprodajo goriva za prevoz na podlagi objektivnih in nediskriminatornih meril določiti zavezane strani. Določitev nekaterih kategorij teh dobaviteljev ali trgovcev na drobno ali njihovo izvzetje se ne bi smelo šteti za nezdržljivo z načelom nediskriminacije. Zato se lahko države članice same odločijo, ali bodo te ⇒ operaterje prenosnih sistemov, ⇐ ☒ distributerje ☒ ~~dobavitelje~~ in prodajalce na drobno ali samo nekatere kategorije dobaviteljev ali prodajalcev na drobno določile kot zavezane strani. ⇒ Da bi okrepile moč ranljivih odjemalcev, ljudi, ki jih je prizadela energijska revščina, in ljudi, ki živijo v socialnih stanovanjih, in jih zaščitile ter da bi ukrepe politike prednostno izvedle pri njih, lahko države članice od zvezanih strani zahtevajo, da dosežejo prihranke energije pri ranljivih odjemalcih, ljudeh, ki jih je prizadela energijska revščina, in ljudeh, ki živijo v socialnih stanovanjih. V ta namen lahko države članice določijo tudi ciljne vrednosti za zmanjšanje stroškov energije. Zavezane strani bi lahko te ciljne vrednosti dosegle s spodbujanjem uvedbe ukrepov, ki imajo za posledico prihranke energije in finančne prihranke pri računih za energijo, kot je uvedba ukrepov za izolacijo in ogrevanje. ⇐

↓ novo

- (50) Države članice bi morale pri zasnovi ukrepov politike za izpolnitev obveznosti prihrankov energije upoštevati podnebne in okoljske standarde in prednostne naloge Unije ter spoštovati načelo „da se ne škoduje bistveno“ v smislu Uredbe (EU) 2020/852⁷⁷. Ne bi smele spodbujati dejavnosti, ki niso okoljsko trajnostne, kot je

⁷⁷ Uredba (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L 198, 22.6.2020, str. 13).

uporaba trdnih fosilnih goriv. Namen obveznosti prihrankov energije je okrepiti odziv na podnebne spremembe s spodbudami za države članice za izvajanje kombinacije trajnostnih in čistih politik, ki bo odporna in bo blažila podnebne spremembe. Zato se od prenosa te direktive prihranki energije zaradi ukrepov v zvezi z uporabo neposrednega zgorevanja fosilnih goriv ne bodo šteli za upravičene prihranke energije na podlagi obveznosti prihrankov energije. To bo omogočilo prihranke energije uskladiti s cilji evropskega zelenega dogovora, načrta za uresničitev podnebnih ciljev in strategije „val prenove“ ter odražalo potrebo po ukrepih, ki jih je ugotovila Mednarodna agencija za energijo v svojem poročilu o ničelnih neto emisijah⁷⁸. Cilj omejitve je spodbuditi države članice, da bi uporabljale javna sredstva samo za trajnostne tehnologije, ki bodo primerne za prihodnost. Pomembno je, da države članice zagotovijo jasen okvir politike in gotovost glede naložb za tržne akterje. Uvedba metodologije izračuna v skladu z obveznostjo prihrankov energije bi morala vsem tržnim akterjem omogočiti, da svoje tehnologije prilagodijo v razumnem roku. Kadar države članice podpirajo uvajanje učinkovitih tehnologij fosilnih goriv ali zgodnje nadomeščanje take tehnologije, npr. s shemami subvencioniranja ali obveznosti glede energijske učinkovitosti, prihranki energije morda ne bodo več upravičeni v okviru obveznosti prihrankov energije. Medtem ko prihranki energije npr. zaradi spodbujanja soproizvodnje na podlagi zemeljskega plina ne bi bili upravičeni, se ta omejitev ne bi uporabljala za posredno uporabo fosilnih goriv, npr. kadar proizvodnja električne energije vključuje proizvodnjo fosilnih goriv. Še naprej bi morali biti upravičeni ukrepi politike, usmerjeni v spremembe vedenja za zmanjšanje porabe fosilnih goriv, npr. preko informacijskih kampanj in okolju prijazne vožnje. Prihranki energije zaradi ukrepov politike, usmerjenih v prenavo stavb, lahko vsebujejo ukrepe, kot je nadomeščanje ogrevalnih sistemov na fosilna goriva skupaj z izboljšavami ovoja stavb, ki bi morali biti omejeni na tehnologije, ki omogočajo doseganje zahtevanih prihrankov energije v skladu z nacionalnimi gradbenimi predpisi, ki veljajo v državi članici. Kljub temu bi morale države članice spodbujati nadgradnjo ogrevalnih sistemov v okviru celovite energetske prenove v skladu z dolgoročnim ciljem ogljične nevtralnosti, tj. zmanjšanje povpraševanja po ogrevanju in zadovoljevanje preostalega povpraševanja po ogrevanju z brezogljčnim virom energije.

↓ 2018/2002 uvodna izjava 15
(prilagojeno)
⇒ novo

- (51) Ukrepi držav članic za izboljšanje ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti pri prevozu se lahko upoštevajo pri izpolnjevanju obveznosti glede njihovega prihranka ~~končne porabe~~ energije ☒ pri končni porabi ☒. Pri tem gre lahko za namenske politike, ki med drugim spodbujajo učinkovitejša vozila, prehod na kolesarjenje, hojo in javni prevoz, ali za načrtovanje mobilnosti in urbanistično načrtovanje, ki zmanjšujeta potrebo po prevozu. Upoštevajo se lahko tudi sheme za spodbujanje uporabe novih, učinkovitejših vozil, ali politike za spodbujanje prehoda na

⁷⁸ IEA (Mednarodna agencija za energijo) (2021), Net Zero by 2050 A Roadmap for the Global Energy Sector (Ničelne neto emisije do leta 2050 – načrt za globalni energetski sektor; <https://www.iea.org/reports/net-zero-by-2050>).

učinkovitejša goriva ⇒ z nižanimi ravnmi emisij, razen ukrepov politike v zvezi z uporabo neposrednega zgorevanja fosilnih goriv, ⇨ ki zmanjšujejo porabo energije na kilometer, če so skladne s pravili o pomembnosti in dodatnosti iz Priloge V k ~~Direktivi 2012/27/EU, kakor je spremenjena s tejo direktivo.~~ ⇒ Ukrepi politike za spodbujanje uvajanja novih vozil na fosilna goriva se ne bi smeli šteti za upravičene ukrepe v okviru obveznosti prihrankov energije. ⇨ ~~Takšni ukrepi bi morali biti, če je to ustrezno, skladni z nacionalnimi okviri politik držav članic, vzpostavljenimi na podlagi Direktive 2014/94/EU Evropskega parlamenta in Sveta~~⁷⁹.

↓ 2018/2002 uvodna izjava 16
(prilagojeno)

- (52) Z ukrepi držav članic, sprejetimi na podlagi Uredbe (EU) 2018/842 Evropskega parlamenta in Sveta⁸⁰, s katerimi se preverljivo ter merljivo ali ocenljivo izboljša ~~energetska~~ ☒ energijska ☒ učinkovitost, lahko države članice stroškovno učinkovito izpolnijo svojo obveznost glede prihranka energije iz ~~Direktive 2012/27/EU, kakor je spremenjena s tejo direktivo.~~

↓ 2018/2002 uvodna izjava 17
(prilagojeno)
⇒ novo

- (53) Države članice bi morale v svojih sistemih obveznosti imeti možnost, da zavezanim stranem dovolijo, da prispevajo v nacionalni sklad za ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitost, ⇒ ki bi se lahko uporabljal za prednostno izvajanje ukrepov politike pri ranljivih odjemalcih, ljudeh, ki jih je prizadela energijska revščina, in ljudeh, ki živijo v socialnih stanovanjih, ⇨, ali to od njih zahtevajo, namesto da od njih zahtevajo, da dosežejo količino skupnega prihranka končne porabe energije, ki se zahteva na podlagi člena ~~87(1) Direktive 2012/27/EU, kakor je spremenjena s tejo direktivo,~~

↓ 2018/2002 uvodna izjava 18
(prilagojeno)
⇒ novo

- (54) ~~Brez poseganja v člen 7(4) in (5), kot sta vstavljena s to direktivo, bi morale, Države članice in zavezane strani bi morale izkoristiti vsa razpoložljiva sredstva in tehnologije~~ ⇒ , razen v zvezi z uporabo tehnologij neposrednega zgorevanja fosilnih goriv, ⇨ da bi dosegle zahtevan skupni prihranek končne porabe energije, med drugim s spodbujanjem trajnostnih tehnologij pri učinkovitih sistemih za daljinsko ogrevanje in hlajenje, učinkovite infrastrukture za ogrevanje in hlajenje ter ~~energetskih~~ ☒ energijskih ☒ pregledov ali enakovrednih sistemov upravljanja, če so prihranki

⁷⁹ ~~Direktiva 2014/94/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva (UL L 307, 28.10.2014, str. 1).~~

⁸⁰ Uredba (EU) 2018/842 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o zavezujočem letnem zmanjšanju emisij toplogrednih plinov za države članice v obdobju od 2021 do 2030 kot prispevku k podnebnim ukrepom za izpolnitev zavez iz Pariškega sporazuma ter o spremembi Uredbe (EU) št. 525/2013 (UL L 156, 19.6.2018, str. 26).

energije, ki se uveljavljajo, skladni z zahtevami iz člena 87 ~~Direktive 2012/27/EU~~ in Priloge V k ~~navedeni direktivi, kakor je spremenjena s amendo~~ ~~by teje~~ Direktive. Države članice bi si morale pri oblikovanju in izvajanju alternativnih ukrepov politike prizadevati za veliko mero prožnosti. ⇒ Države članice bi morale spodbujati ukrepe, s katerimi se dosežejo prihranki energije v dolgih življenjskih dobah. ⇐

↓ 2018/2002 uvodna izjava 19
(prilagojeno)

- (55) Dolgoročni ukrepi za ~~energetske~~ ☒ energijsko ☒ učinkovitost bodo zagotavljali prihranke energije tudi po letu 2020, vendar bi morali za prispevek k cilju povečanja ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti Unije za leto 2030 ti ukrepi doseči nove prihranke po letu 2020. Po drugi strani pa se prihranki energije, doseženi po 31. decembru 2020, ne bi smeli upoštevati v skupnem prihranku ~~končne porabe~~ energije ☒ pri končni porabi ☒, zahtevanem ~~in~~ za obdobje od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2020.

↓ 2018/2002 uvodna izjava 20
(prilagojeno)
⇒ novo

- (56) Novi prihranki bi morali biti dodani prihrankom, do katerih bi prišlo v vsakem primeru, tako da slednji ne bi smeli upoštevati pri izpolnjevanju zahteve glede prihrankov energije. Pri izračunu učinka uvedenih ukrepov bi se morali upoštevati le neto prihranki, ki ustrezajo spremembi porabe energije, ki jo je mogoče neposredno pripisati zadevnemu ukrepu za ~~energetske~~ ☒ energijsko ☒ učinkovitost, ⇒ ki se izvaja za namen člena 8 te direktive ⇐. Za izračun neto prihrankov bi morale države članice določiti izhodiščni scenarij, ki bi ustrezal razvoju razmer v odsotnosti zadevnega ukrepa. Zadevni ukrep politike bi moral biti ocenjen glede na ta izhodiščni scenarij. Države članice ⇒ bi morale upoštevati minimalne zahteve iz upoštevne zakonodajnega okvira na ravni Unije in ⇐ bi morale upoštevati, da se lahko v istem obdobju izvedejo drugi ukrepi politike, ki prav tako lahko vplivajo na količino prihrankov energije, in da zato vseh sprememb, zaznanih od uvedbe določenega ukrepa politike, ki se ocenjuje, ni mogoče pripisati zgolj temu ukrepu politike. Ukrepi zavezane, udeležene ali pooblašene strani bi morali dejansko prispevati k doseganju prihrankov energije, ki se uveljavljajo, da se izpolni zahteva glede pomembnosti.

↓ 2018/2002 uvodna izjava 21
⇒ novo

- (57) Pomembno je, da se pri obračunavanju prihrankov energije, če je to ustrezno, upoštevajo vsi koraki v energetske verigi, da bi bil potencial za prihranek energije pri prenosu in distribuciji električne energije večji. ⇒ V opravljenih študijah in na posvetovanjih z deležniki se je pokazalo veliko možnosti. Toda fizični in gospodarski pogoji se med državami članicami zelo razlikujejo, včasih celo znotraj več držav članic, operaterjev sistemov pa je zelo veliko. Te okoliščine govorijo v prid decentraliziranemu pristopu v skladu z načelom subsidiarnosti. Nacionalni regulativni organi razpolagajo s potrebnim znanjem, pravnimi pristojnostmi in upravno zmogljivostjo za spodbujanje razvoja energijsko učinkovitega omrežja električne energije. Tudi subjekti, kot je Evropska mreža operaterjev prenosnih sistemov za

električno energijo (ENTSO-E) in Evropsko telo za operaterje distribucijskih sistemov (telo EU-DSO), lahko dajo koristen prispevek in bi morali svoje člane podpirati pri uvajanju ukrepov energijske učinkovitosti. ⇐

↓ novo

- (58) Podobno velja za zelo veliko število operaterjev sistemov zemeljskega plina. Vloga zemeljskega plina, stopnja dobave in pokritost ozemlja se med državami članicami zelo razlikujejo. V teh primerih so nacionalni regulativni organi najprimernejši za spremljanje in usmerjanje razvoja sistema v smeri večje učinkovitosti, subjekti, kot je Evropska mreža operaterjev prenosnih sistemov za plin (ENTSO-G), pa lahko dajo koristen prispevek in bi morali svoje člane podpirati pri uvajanju ukrepov energijske učinkovitosti.

↓ 2018/2002 uvodna izjava 22

⇒ novo

- (59) Učinkovito upravljanje z vodami lahko bistveno prispeva k prihranku energije. V vodnem sektorju in sektorju odpadnih voda Unije se porabi 3,5 % električne energije, ta delež pa naj bi se še povečal. Obenem se zaradi uhajanja vode izgubi 24 % vse porabljene vode v Uniji in energetski sektor je s 44 % porabljene vode njen največji porabnik. Temeljito bi bilo treba preučiti potencial za prihranek energije z uporabo pametnih tehnologij in postopkov ⇐ in ga uporabiti, kadar je stroškovno učinkovit, pri tem pa upoštevati načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“. Nasprotno bi lahko napredne namakalne tehnologije občutno zmanjšale porabo vode v kmetijstvu in uporabo energije za njeno obdelavo in transport ⇐.

↓ 2018/2002 uvodna izjava 23
(prilagojeno)

⇒ novo

- (60) Politike ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti bi morale biti v skladu s členom 9 Pogodbe o delovanju Evropske unije vključujoče in zato ☒ vsem ☒ ~~energetsko~~ ☒ energijsko ☒ revnim porabnikom tudi zagotavljati ⇐ enak ⇐ dostop do ukrepov za energetsko učinkovitost. ~~Koristi od izboljšave energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti ~~bi morala imeti zlasti~~ ⇐ bi bilo treba prednostno izvajati pri ⇐ ranljivih gospodarstvih ⇐ odjemalcih in končnih porabnikih ⇐, ~~vključno z energetsko revnimi~~ ⇐ ljudem, ki jih je prizadela energijska revščina ⇐, in, če je to ustrezno, ⇐ pri gospodarstvih s srednje visokimi dohodki in ⇐ tisti ⇐ ljudem, ki živijo ⇐ v socialnih stanovanjih ⇐, starejših in ljudem, ki živijo na podeželskih in oddaljenih območjih. ⇐ ⇐ V tej zvezi bi morali biti posebej pozorni na določene skupine, ki jih bolj ogroža energijska revščina ali ki bi lahko bolj občutile škodljive učinke energijske revščine, kot so ženske, invalidi, starejši, otroci in osebe z manjšinskim rasnim ali etničnim ozadjem. ⇐ Države članice lahko od zavezanih strani ~~že zdaj~~ da v ukrepe za prihranke energije vključijo socialne cilje, povezane z ~~energetsko~~ ☒ energijsko ☒ revščino, ~~ta~~ možnost ~~pa bi bilo treba razširiti~~ ☒ pa je že razširjena ☒ na alternativne ukrepe politike in ☒ evropske ☒ nacionalne sklade za ~~energetsko~~ ☒ energijsko ☒ učinkovitost, ~~ter je~~ ☒ To bi bilo treba ☒ spremeniti v obveznost ⇐ zaščite in krepitve moči ranljivih odjemalcev in končnih porabnikov ter blažitve energijske revščine ⇐, pri čemer bi morali državam članicam dopustiti, da ohranijo popolno

prožnost glede ⇒ vrst ukrepov politike, ⇐ njihovega obsega, področja uporabe in vsebine. Če sistem obveznosti ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti ne dopušča ukrepov, ki se nanašajo na posamezne porabnike energije, lahko država članica ukrepe za ublažitev ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ revščine sprejme zgolj v okviru alternativnih ukrepov politike. ⇒ Države članice bi morale v svoji kombinaciji politik zagotoviti, da drugi ukrepi politike ne bodo škodljivo vplivali na ranljive odjemalce, končne uporabnike, ljudi, ki jih je prizadela energijska revščina in, če je ustrezno, ljudi, ki živijo v socialnih stanovanjih. Države članice bi morale čim bolj izkoristiti naložbe javnih sredstev v ukrepe za izboljšanje energijske učinkovitosti, tudi finančna sredstva in instrumente na ravni Unije. ⇐

↓ novo

- (61) V tej direktivi se uporablja pojem „ranljivi odjemalci“, ki ga morajo v skladu z Direktivo (EU) 2019/944 opredeliti države članice. Poleg tega v skladu z Direktivo 2012/27/EU pojem „končni porabnik“ poleg pojma „končni odjemalec“, pojasnjuje, da imajo pravice do informacij o obračunavanju in porabi tudi porabniki brez sklenjenih individualnih ali neposrednih pogodb z dobaviteljem energije, ki se uporablja za skupne sisteme za ogrevanje, hlajenje ali pripravo sanitarne tople vode v večstanovanjskih stavbah. Pojem „ranljivi odjemalci“ ne zagotavlja nujno, da bodo doseženi končni porabniki. Zato države članice, da bi zagotovile, da bodo ukrepi iz te direktive dosegli vse ranljive posameznike in vsa ranljiva gospodinjstva, v svojo opredelitev pojma „ranljivi odjemalci“ ne bi smele vključiti samo odjemalcev v ožjem pomenu besede, ampak tudi končne porabnike.

↓ 2018/2002 uvodna izjava 24
(prilagojeno)
⇒ novo

- (62) V Uniji je približno ~~50~~ ⇒ 34 ⇐ milijonov ~~energetsko revnih gospodinjstev~~ ⇒ gospodinjstev, ki v letu 2019 niso mogla zadostno ogrevati svojega doma⁸¹ ⇐. ⇒ V evropskem zelenem dogovoru se socialni razsežnosti prehoda daje prednost, saj je zavezan načelu „nihče ni zapostavljen“. Zeleni prehod, vključno s čistim prehodom, vpliva na ženske drugače kot na moške in lahko še posebej prizadene nekatere prikrajšane skupine, med njimi invalide. ⇐ Ukrepi za ~~energetsko~~ ☒ energijsko ☒ učinkovitost bi zato morali imeti osrednjo vlogo v vsaki stroškovno učinkoviti strategiji za odpravo ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ revščine in zmanjšanje ranljivosti porabnikov ter dopolnjujejo socialne politike na ravni držav članic. Da bi ukrepi za ~~energetsko~~ ☒ energijsko ☒ učinkovitost trajnostno zmanjšali ~~energetsko~~ ☒ energijsko ☒ revščino najemnikov, bi bilo treba upoštevati stroškovno učinkovitost teh ukrepov ter njihovo cenovno dostopnost za lastnike nepremičnin in najemnike, na ravni držav članic pa bi bilo treba zagotoviti ustrezno finančno ⇒ in tehnično ⇐ podporo za te ukrepe. ⇒ Države članice bi morale pri ugotavljanju in blažitvi energijske revščine podpirati regionalno in lokalno raven. ⇐ V skladu s cilji Pariškega sporazuma se mora stavbni fond Unije dolgoročno spremeniti v skoraj ~~ni-~~

⁸¹ Priporočilo Komisije z dne 14.10.2020 o energijski revščini, C(2020) 9600 final.

~~energijske~~ ☒ ničenergijske ☒ stavbe. Zdajšnje stopnje prenove stavb ne zadoščajo in v stavbah, v katerih bivajo državljani z nizkimi dohodki, ki živijo v ~~energetski~~ ☒ ~~energijski~~ ☒ revščini, je zato najtežje uvesti spremembe. Ukrepi, ki jih ta direktiva določa glede obveznosti prihranka energije, sistemov obveznosti ~~energetske~~ ☒ ~~energijske~~ ☒ učinkovitosti in alternativnih ukrepov politike, so zato še posebej pomembni.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 24
(prilagojeno)
⇒ novo

- (63) Da se izkoristijo možnosti prihranka energije v nekaterih segmentih trga, v katerih se ~~energetski~~ ☒ ~~energijski~~ ☒ pregledi na splošno ne ponujajo komercialno (kot so mala in srednja podjetja (MSP)), bi morale države članice razviti programe, s katerimi bi spodbudile izvajanje ~~energetskih~~ ☒ ~~energijskih~~ ☒ pregledov v MSP. ~~Energetski~~ ☒ ~~Energijski~~ ☒ pregledi bi morali biti obvezni in redni za velika podjetja, ker se lahko tako doseže velik prihranek energije. Pri ~~energetskih~~ ☒ ~~energijskih~~ ☒ pregledih bi bilo treba upoštevati ustrezne evropske ali mednarodne standarde, npr. EN ISO 50001 (sistemi upravljanja z energijo) ali EN 16247-1 (~~energetski~~ ☒ ~~energijski~~ ☒ pregledi) ali – kadar zajemajo energetski pregled – EN ISO 14000 (sistemi upravljanja z okoljem) in tako zagotoviti njihovo skladnost z določbami iz Priloge VI k tej direktivi, saj take določbe ne presegajo zahtev navedenih ustreznih standardov. ⇒ Trenutno je v pripravi poseben evropski standard za energijske preglede. Energijski pregledi se lahko izvajajo samostojno ali v okviru širšega sistema okoljskega upravljanja ali pogodbenega zagotavljanja prihranka energije. V vseh takih primerih bi morali ti sistemi izpolnjevati minimalne zahteve iz Priloge VI. Poleg tega bi se lahko za združljive z energijskimi pregledi šteli posebni mehanizmi in sheme za spremljanje emisij in porabe goriva s strani nekaterih prevoznikov, npr. na podlagi prava Unije sistem EU za trgovanje z emisijami, tudi v sistemih upravljanja z energijo, če izpolnjujejo minimalne zahteve iz Priloge VI. ⇐

↓ novo

- (64) Merilo za opredelitev uporabe sistemov upravljanja z energijo in energijskih pregledov bi morala biti povprečna poraba podjetja, da bi bili ti mehanizmi občutljivejši za ugotavljanje ustreznih priložnosti za stroškovno učinkovite prihranke energije. Podjetja, ki ne dosegajo pragov porabe, opredeljenih za sisteme upravljanja z energijo in energijske preglede, bi bilo treba spodbujati k opravljanju energijskih pregledov in izvajanju priporočil na podlagi teh pregledov.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 25
(prilagojeno)

- (65) Kadar ~~energetske~~ ☒ ~~energijske~~ ☒ preglede izvajajo notranji strokovnjaki, ti zaradi zagotavljanja potrebne neodvisnosti ne bi smeli biti neposredno vključeni v pregledovano dejavnost.

- (66) Še en pomemben sektor, ki je deležen vse večje pozornosti, so informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT). V letu 2018 je poraba energije podatkovnih centrov v EU znašala 76,8 TWh. Do leta 2030 naj bi se povečala na 98,5 TWh, kar pomeni 28-odstotno povečanje. To povečanje v absolutnem smislu je mogoče izraziti tudi relativno: v EU so podatkovni centri leta 2018 prispevali 2,7 % odjema električne energije, do leta 2030 pa bo, če se bo razvoj nadaljeval po sedanji krivulji, odjem dosegel 3,21 %⁸². Že digitalna strategija Evrope je poudarila potrebo po energijsko zelo učinkovitih in trajnostnih podatkovnih centrih ter pozvala k ukrepom za preglednost pri telekomunikacijskih operaterjih glede njihovega okoljskega odtisa. Države članice bi morale za spodbujanje trajnostnega razvoja v sektorju IKT, predvsem podatkovnih centrov, zbirati in objavljati podatke, pomembne za energijsko učinkovitost in vodni odtis podatkovnih centrov. Države članice bi morale zbirati in objavljati samo podatke o podatkovnih centrih z znatnim odtisom, pri katerih bi bilo mogoče z ustrezno zasnovo novih oziroma s posegi za učinkovitost starih obratov doseči občutno zmanjšanje porabe energije in vode ali uporabo odpadne toplote v bližnjih objektih in ogrevalnih omrežjih. Na podlagi tako zbranih podatkov bi bilo mogoče določiti kazalnik trajnostnosti podatkovnega centra.
- (67) S kazalniki trajnostnosti podatkovnega centra bi bilo mogoče meriti štiri osnovne razsežnosti trajnostnega podatkovnega centra: kako učinkovito uporablja energijo, koliko te energije izvira iz obnovljivih virov energije, uporaba odpadne toplote, ki jo proizvaja, in uporaba sladke vode. Kazalniki trajnostnosti podatkovnega centra bi morali ozaveščati lastnike in operaterje podatkovnih centrov, proizvajalce opreme, razvijalce programske opreme in storitev, uporabnike storitev podatkovnih centrov na vseh ravneh ter subjekte in organizacije, ki uvajajo, uporabljajo ali nabavljajo storitve računalništva v oblaku in storitve podatkovnih centrov. Morali bi ustvarjati tudi zavest o dejanskih izboljšavah po prizadevanjih in ukrepih za večjo trajnostnost v novih ali obstoječih podatkovnih centrih. Uporabljati bi jih bilo treba tudi kot osnovo za pregledno načrtovanje in odločanje na podlagi dokazov. Uporaba kazalnikov trajnostnosti podatkovnega centra bi morala biti za države članice neobvezna. Uporaba kazalnikov trajnostnosti podatkovnega centra bi morala biti za države članice neobvezna.

- (68) Z nudenjem pomoči porabnikom pri zmanjševanju njihove porabe energije, ki bi ga bilo mogoče doseči z manjšo potrebo stavb po energiji in večjo učinkovitostjo naprav, pa tudi z razpoložljivostjo prevoznih sredstev z nizko porabo energije, ki so povezani z mrežo javnega prevoza in kolesarsko infrastrukturo, bi morali doseči nižje izdatke za porabnike. Države članice bi morale razmisliti tudi o izboljšanju povezljivosti na podeželskih in oddaljenih območjih.

⁸² <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/energy-efficient-cloud-computing-technologies-and-policies-eco-friendly-cloud-market>

↓ 2018/2002 uvodna izjava 26
(prilagojeno)

- (69) Ključno je, da se vse državljane Unije ozavešča, kakšne so koristi večje ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti in se jim zagotovi točne informacije o tem, kako jo je mogoče doseči. Poleg tega bi morali biti državljani vseh starosti vključeni v energetske prehod preko evropskega podnebne pakta in konference o prihodnosti Evrope. Večja ~~energetska~~ ☒ energijska ☒ učinkovitost je tudi izrednega pomena za zanesljivost oskrbe z energijo v Uniji, saj zmanjšuje njeno odvisnost od uvoza goriv iz tretjih držav.
-

↓ 2018/2002 uvodna izjava 27
(prilagojeno)

- (70) Stroški in koristi vseh sprejetih ukrepov za ~~energetske~~ ☒ energijsko ☒ učinkovitost, vključno z amortizacijskimi obdobji, bi morali biti popolnoma pregledni za porabnike.
-

↓ 2018/2002 uvodna izjava 28
(prilagojeno)

- (71) Države članice bi morale pri izvajanju ~~Direktive 2012/27/EU, kakor je spremenjena s teo direktiveo,~~ in pri sprejemanju drugih ukrepov na področju ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti posebno pozornost nameniti sinergiji ukrepov za ~~energetske~~ ☒ energijsko ☒ učinkovitost in učinkovite porabe naravnih virov, skladno z načeli krožnega gospodarstva.
-

↓ 2018/2002 uvodna izjava 29
(prilagojeno)

- (72) Države članice bi si morale z uporabo novih poslovnih modelov in tehnologij prizadevati za spodbujanje in zagotavljanje lažjih pogojev za uveljavitev ukrepov za ~~energetske~~ ☒ energijsko ☒ učinkovitost, tudi z inovativnimi energetskimi storitvami za velike in male odjemalce.
-

↓ 2018/2002 uvodna izjava 30
(prilagojeno)

- (73) ~~V okviru ukrepov iz sporočila Komisije z dne 15. julija 2015 z naslovom „Nov dogovor za odjemalce energije“, predstavljenega v okviru energetske unije in strategije za ogrevanje in hlajenje, bi bilo treba okrepiti osnovne pravice porabnikov do točnih, zanesljivih, jasnih in pravočasnih informacij o njihovi porabi energije. Člene 9 do 11 Direktive 2012/27/EU in Prilogo VII k navedeni direktivi bi bilo treba spremeniti, da bi zagotovili ☒ Treba je zagotoviti ☒ pogoste in boljše povratne informacije o porabi energije, kadar je to tehnično izvedljivo in stroškovno učinkovito glede na že nameščene merilne naprave. Ta direktiva pojasnjuje, da je odgovor na to, ali je individualno merjenje stroškovno učinkovito, odvisen od tega, ali so zadevni stroški sorazmerni z morebitnimi prihranki energije. Pri oceni, ali je individualno merjenje stroškovno učinkovito, bi lahko upoštevali učinek drugih konkretnih in načrtovanih ukrepov v zadevni stavbi, na primer prihodnjo prenovo.~~

↓ 2018/2002 uvodna izjava 31
(prilagojeno)

- (74) Ta direktiva tudi pojasni, da bi morale pravice, povezane z obračunom in informacijami o obračunu ali porabi, veljajo za porabnike ogrevanja, hlajenja ali sanitarne tople vode, dobavljene iz centralnega vira, tudi kadar ti nimajo neposrednega individualnega pogodbenega razmerja z dobaviteljem energije. ~~Opredelitev pojma „končni odjemalec“ bi se lahko razumela, kot da se nanaša le na fizične ali pravne osebe, ki kupujejo energijo na podlagi neposredne individualne pogodbe, sklenjene z dobaviteljem energije. Za namene ustreznih določb bi bilo zato treba uvesti pojem „končni porabnik“, ki bi se nanašal na širšo skupino porabnikov in bi moral poleg končnih odjemalcev, ki kupujejo ogrevanje, hlajenje ali sanitarno toplo vodo za lastno končno porabo, vključevati tudi stanovalce individualnih stavb ali individualnih enot v večstanovanjskih ali večnamenskih stavbah, če se take enote oskrbujejo iz centralnega vira in če stanovalci nimajo neposredne ali individualne pogodbe z dobaviteljem energije. Pojem „individualno merjenje“ bi se moral nanašati na merjenje porabe po individualnih enotah v takšnih stavbah.~~
-

↓ 2018/2002 uvodna izjava 32

- (75) Da bi dosegli preglednost pri obračunavanju individualne porabe toplotne energije in tako olajšali izvajanje individualnega merjenja, bi morale države članice zagotoviti obstoj preglednih in javno dostopnih nacionalnih pravil o delitvi stroškov ogrevanja, hlajenja in porabe sanitarne tople vode v večstanovanjskih in večnamenskih stavbah. Poleg preglednosti bi države članice lahko preučile možnost sprejetja ukrepov za krepitev konkurence pri zagotavljanju storitev individualnega merjenja, s čimer bi pomagale zagotoviti, da so vsi stroški, ki jih nosijo končni porabniki, razumni.
-

↓ 2018/2002 uvodna izjava 33
(prilagojeno)

- (76) ~~Do 25. oktobra 2020 bi morale biti~~ Omogočeno bi moralo biti~~mogoče~~ daljinsko odčitavanje novo nameščenih toplotnih števecov in delilnikov stroškov ogrevanja, da se zagotovi stroškovno učinkovito in pogosto zagotavljanje informacij o porabi. ☒ Določbe te direktive, ☒ ~~Spremembe Direktive 2012/27/EU, uvedene s to direktivo~~ ki se nanašajo na merjenje za ogrevanje, hlajenje in sanitarno toplo vodo; individualno merjenje ter delitev stroškov za ogrevanje, hlajenje in sanitarno toplo vodo zahteve v zvezi z daljinskim odčitavanjem; informacije o obračunu in porabi za ogrevanje in hlajenje ter sanitarno toplo vodo; stroški dostopa do informacij o merjenju in obračunu ter porabi za ogrevanje, hlajenje in sanitarno toplo vodo in minimalne zahteve za informacije o obračunu in porabi ogrevanja, hlajenja in sanitarne tople vode naj bi se uporabljale le za ogrevanje, hlajenje in sanitarno toplo vodo, ki se dobavljajo iz centralnega vira. Države članice se lahko same odločijo, ali bodo tehnologije mimoidočega odčitavanja obravnavale kot tehnologije z daljinskim odčitavanjem ali ne. Pri napravah z daljinskim odčitavanjem dostop do individualnih stanovanj ali enot za potrebe odčitavanja ni potreben.

↓ 2018/2002 uvodna izjava 34

- (77) Države članice bi morale upoštevati, da je za uspešno uvajanje novih tehnologij za merjenje porabe energije potrebnih več naložb v izobraževanje ter znanja in spretnosti tako porabnikov kot dobaviteljev energije.

↓ 2018/2002 uvodna izjava 35

- (78) Pomemben vir informacij za odjemalce o njihovi porabi energije so informacije o obračunu in letni obračuni. Iz podatkov o porabi in stroških lahko porabniki razberejo tudi druge informacije, na podlagi katerih lahko svoje trenutne pogoje primerjajo z drugimi ponodbami ter se odločijo za uporabo mehanizmov za upravljanje pritožb in alternativnega reševanja sporov. Toda glede na to, da so spori v zvezi z obračuni zelo pogost razlog za pritožbe porabnikov ter dejavnik, ki prispeva k stalnemu nezadovoljstvu porabnikov in nesodelovanja porabnikov z njihovimi ponudniki energije, je treba obračune poenostaviti in jih narediti jasnejše in razumljivejše ter zagotoviti, da ločeni instrumenti, kot so informacije o obračunu, informacijska orodja in letni obračuni, vsebujejo vse informacije, ki jih porabniki potrebujejo za uravnavanje svoje porabe energije, primerjavo ponudb in zamenjavo dobaviteljev.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 26

~~Pri oblikovanju ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti bi bilo treba upoštevati povečanje učinkovitosti in prihrank, dosežena zaradi razširjene uporabe stroškovno učinkovitih tehnoloških inovacij, kot so inteligentni števeci. Kadar so nameščeni inteligentni števeci, jih podjetja ne bi smela uporabljati za neupravičeno obračunavanje za nazaj.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 27
(prilagojeno)

~~Kar zadeva električno energijo, bi morale biti v primeru, da je uvedba inteligentnih števecv pozitivno ocenjena, v skladu z Direktivo 2009/72/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z električno energijo⁸³, najmanj 80 % porabnikov do leta 2020 opremljenih z inteligentnimi merilnimi sistemi. Kar zadeva plin, bi morale države članice ali kateri koli pristojni organ, ki ga imenujejo, v primeru, da je uvedba inteligentnih merilnih sistemov pozitivno ocenjena, v skladu z Direktivo 2009/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom⁸⁴, pripraviti časovni razpored uvedbe inteligentnih merilnih sistemov.~~

⁸³ UL L 211, 14.8.2009, str. 55.

⁸⁴ UL L 211, 14.8.2009, str. 94.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 28
(prilagojeno)

~~Uporaba individualnih števecov ali delilnikov stroškov ogrevanja za merjenje individualne porabe toplote v večstanovanjskih stavbah, ki se ogrevajo z daljinskim ogrevanjem ali skupnim centralnim ogrevanjem, je koristna, kadar imajo končni odjemalci možnost uravnavanja lastne individualne porabe. Zato je njihova uporaba smiselna le v stavbah, v katerih so radiatorji opremljeni s termostatičnimi ventili.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 29
(prilagojeno)

~~V nekaterih večstanovanjskih stavbah, ki se ogrevajo z daljinskim ogrevanjem ali skupnim centralnim ogrevanjem, bi bila uporaba natančnih individualnih toplotnih števecov tehnično zapletena in draga, ker topla voda, ki se uporablja za ogrevanje, priteka v stanovanja ali iz njih odteka na več mestih. Kljub temu se lahko šteje, da je individualno merjenje porabe toplote v večstanovanjskih stavbah tehnično mogoče, če za namestitev individualnih števecov v stavbi ne bi bilo treba zamenjati obstoječe toplovodne napeljave. V takih stavbah je individualno porabo toplote mogoče meriti z individualnimi delilniki stroškov ogrevanja, nameščenimi na vsak radiator.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 30
(prilagojeno)

~~Z Direktivo 2006/32/ES so države članice zavezane k zagotavljanju, da se končnim odjemalcem ponudijo individualni števeci po konkurenčnih cenah, ki natančno odražajo njihovo dejansko porabo energije in zagotavljajo informacije o dejanskem času uporabe. V večini primerov za to obveznost velja, da bi morala biti tehnično izvedljiva, finančno sprejemljiva in sorazmerna glede na morebitne prihranke energije. Take individualne števece pa bi bilo treba vedno zagotoviti, ko se naredi nova napeljava na novi stavbi ali pri večji prenovi stavbe, kakor je opredeljeno v Direktivi 2010/31/EU. Z Direktivo 2006/32/ES se zahteva tudi, da bi se morali jasni obračuni, temelječi na dejanski porabi, zagotavljati dovolj pogosto, da bi lahko porabniki sami uravnavali porabo energije.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 31
(prilagojeno)

~~Direktivi 2009/72/ES in 2009/73/ES od držav članic zahtevata, naj zagotovijo uporabo inteligentnih merilnih sistemov, s katerim bi pripomogli k dejavni udeležbi porabnikov na trgih dobave električne energije in plina. Kar zadeva električno energijo, mora biti v primeru, da so inteligentni števeci dokazano stroškovno učinkoviti, do leta 2020 vsaj 80 odstotkov porabnikov opremljenih z inteligentnimi merilnimi sistemi. V zvezi z zemeljskim plinom ni določenega časovnega roka, potrebna pa je priprava razporeda. Navedeni direktivi navajata tudi, da morajo biti končni odjemalci ustrezno obveščeni o dejanski porabi električne energije/plina ter stroških, in sicer dovolj pogosto, da lahko sami uravnavajo porabo energije.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 32
(prilagojeno)

~~Učinek določb o merjenju in obračunih iz direktiv 2006/32/ES, 2009/72/ES in 2009/73/ES na prihranek energije je omejen. Marsikje v Uniji navedene določbe niso omogočile, da bi porabniki prejeli posodobljene informacije o svoji porabi energije ali obračune, temelječe na dejanski porabi, in sicer tako pogosto, kot je v skladu z raziskavami potrebno, da bi lahko sami uravnavali porabo energije. V sektorjih ogrevanja prostorov in tople vode v večstanovanjskih stavbah so državljani zaradi nejasnosti teh določb vložili tudi številne pritožbe.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 33
(prilagojeno)

~~Da bi okrepili vlogo končnih odjemalcev glede dostopa do informacij o merjenju in obračunavanju njihove lastne porabe energije ob upoštevanju možnosti, povezanih z uporabo inteligentnih merilnih sistemov ter uvedbo inteligentnih števecov v državah članicah, je pomembno izboljšati jasnost zahtev zakonodaje Unije na tem področju. To naj bi pomagalo zmanjšati stroške uporabe inteligentnih merilnih sistemov, opremljenih s funkcijami za povečanje prihranka energije, ter podprlo razvoj trgov energetske storitve in upravljanje povpraševanja. Uporaba inteligentnih merilnih sistemov omogoča vmesno obračunavanje, ki temelji na dejanski porabi. Vendar pa je treba tudi pojasniti zahteve za dostop do informacij ter pošteno in natančno obračunavanje na podlagi dejanske porabe za primere, v katerih inteligentni števeci do leta 2020 ne bodo na razpolago, tudi glede merjenja in obračunavanja porabe posameznega odjemalca za ogrevanje, hlajenje in toplo vodo v večstanovanjskih stavbah, ki jih oskrbuje sistem daljinskega ogrevanja/hlajenja ali lastni skupni sistem ogrevanja, ki je nameščen v takih stavbah.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 34
(prilagojeno)

- (79) Pri oblikovanju ukrepov za izboljšanje ~~energetske~~ ☒ ~~energijske~~ ☒ učinkovitosti bi morale države članice ustrezno upoštevati potrebo po zagotavljanju pravilnega delovanja notranjega trga in doslednega izvajanja pravnega reda v skladu s ☒ PDEU ☒ ~~Pogodbo o delovanju Evropske unije~~.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 35
(prilagojeno)
⇒ novo

- (80) Soproizvodnja z visokim izkoristkom ter ☒ učinkovito ☒ daljinsko ogrevanje in hlajenje imata ☒ v Uniji ☒ velik potencial za prihranek primarne energije, ~~ki v Uniji večinoma ni izkoriščen~~. Države članice bi morale izvesti celovito oceno možnosti za soproizvodnjo z visokim izkoristkom ter ☒ učinkovito ☒ daljinsko ogrevanje in hlajenje. Te ocene ~~bi bilo treba na zahtevo Komisije posodobiti, tako da bi vlagateljem zagotavljale informacije o nacionalnih razvojnih načrtih ter prispevale k stabilnemu in spodbudnemu okolju za naložbe~~ ⇒ bi morale biti usklajene s celovitimi nacionalnimi energetske in podnebni načrti in dolgoročni strategijami prenove ☐. Nove elektrarne in obstoječi obrati, ki so obsežno prenovljeni ali katerih dovoljenje je

posodobljeno, bi morali biti opremljeni z napravami za sproizvodnjo z visokim izkoristkom, da bi tako ponovno uporabili odvečno toploto, ki nastane pri proizvodnji električne energije, vendar le, če je analiza stroškov in koristi ugodna. ⇨ Podobno bi morali biti drugi objekti z znatnim letnim vnosom energije opremljeni s tehničnimi rešitvami za uporabo odpadne toplote iz objekta, če analiza stroškov in koristi pokaže presežek koristi glede na stroške. ⇐ Ta odvečna toplota bi lahko bila ~~potem~~ prek omrežij za daljinsko ogrevanje poslana na območja, kjer je potrebna. Merila za energetska dovoljenja bodo na splošno potrebna v primerih, kadar so potrebna tudi dovoljenja na podlagi Direktive 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta ~~z dne 24. novembra 2010 o industrijskih emisijah~~⁸⁵ ter dovoljenja na podlagi ~~Direktive 2009/72/EC~~ Direktive (EU) 2019/944.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 36

- (81) Morda je ustrezno, da se ~~jedrsko elektrarne ali~~ elektrarne, ki naj bi uporabljale geološko shranjevanje, dovoljeno v skladu z Direktivo 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta ~~z dne 23. aprila 2009 o geološkem shranjevanju ogljikovega dioksida~~⁸⁶, nahajajo v krajih, kjer ponovna uporaba odvečne toplote v sproizvodnji z visokim izkoristkom ali z dobavljanjem omrežju za daljinsko ogrevanje ali hlajenje ni stroškovno učinkovita. Države članice bi zato morale imeti možnost, da te obrate oprostitijo obveznosti izvedbe analize stroškov in koristi za namestitev opreme, ki jim omogoča ponovno uporabo odvečne toplote z uporabo naprave za sproizvodnjo z visokim izkoristkom. Prav tako bi morale biti mogoče, da se tudi elektrarne, ki se uporabljajo ob obremenitvenih konicah, in obrate za rezervno proizvodnjo električne energije, ki v petletnem obdobju obratujejo manj kot 1500 obratovalnih ur na leto kot tekoče povprečje, izvzame od zahteve, da zagotavljajo tudi toploto.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 37
⇨ novo

- (82) Ustrezno je, da države članice spodbujajo uvedbo ukrepov in postopkov, s katerimi bi promovirali obrate za sproizvodnjo s skupno nazivno vhodno toplotno močjo pod ~~20~~ ⇨ 5 ⇐ MW da bi tako spodbudili porazdeljeno pridobivanje energije.

↓ novo

- (83) Države članice bi morale za uporabo nacionalnih celovitih ocen spodbujati ocene možnosti za sproizvodnjo z visokim izkoristkom ter učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje na regionalni in lokalni ravni. Države članice bi morale sprejeti ukrepe za spodbujanje in omogočanje lažjega izkoriščanja ugotovljenih stroškovno učinkovitih možnosti za sproizvodnjo z visokim izkoristkom ter učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje.

⁸⁵ Direktiva 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o industrijskih emisijah (UL L 334, 17.12.2010, str. 17).

⁸⁶ Direktiva 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o geološkem shranjevanju ogljikovega dioksida (UL L 140, 5.6.2009, str. 114).

- (84) Zahteve za učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje bi morale biti usklajene z dolgoročnimi cilji podnebne politike, podnebnimi in okoljskimi standardi in prednostnimi nalogami Unije ter bi morale spoštovati načelo „da se ne škoduje bistveno“ v smislu Uredbe (EU) 2020/85. Cilj vseh sistemov daljinskega ogrevanja in hlajenja bi morala biti izboljšana zmožnost interakcije z drugimi deli energetskega sistema, da bi dosegli čim boljše izrabo energije in preprečili tratenje energije, in sicer z izkoriščanjem vseh možnosti stavb za shranjevanje hladu ali toplote vključno z odvečno toploto iz pomožnih prostorov in bližnjih podatkovnih centrov. Zato bi moral učinkovit sistem daljinskega ogrevanja in hlajenja zagotoviti povečanje primarne energijske učinkovitosti ter postopno vključevanje energije iz obnovljivih virov in odpadne toplote ali hladu. Zato bi bilo treba s to direktivo postopoma uvesti strožje zahteve za ogrevanje in hlajenje, ki bi se morale uporabljati v posebej določenih obdobjih, trajno pa od 1. januarja 2050

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 38
(prilagojeno)
⇒ novo

- (85) ~~Soproizvodnjo z visokim izkoristkom bi bilo treba opredeliti~~ ☒ Soproizvodnja z visokim izkoristkom je opredeljena ☒ na podlagi prihranka energije, nastalega pri soproizvodnji namesto pri ločeni proizvodnji toplote in električne energije. ⇒ Zahteve za soproizvodnjo z visokim izkoristkom bi morale biti usklajene z dolgoročnimi cilji politike. ⇐ Opredelitev pojmov soproizvodnje in soproizvodnje z visokim izkoristkom, ki se uporablja v zakonodaji Unije, ne bi smela vplivati na uporabo drugačne opredelitve pojmov v nacionalni zakonodaji za namene, ki niso določeni v zadevni zakonodaji Unije. Da bi dosegli čim večji prihranek energije in izkoristili res vse priložnosti zanj, bi bilo treba največjo pozornost nameniti pogojem delovanja naprav za soproizvodnjo.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 39
(prilagojeno)

- (86) Da bi ~~izboljšali~~ ☒ zagotovili ☒ preglednost za končnega odjemalca ☒ in mu omogočili ☒ izbiro med električno energijo iz soproizvodnje in električno energijo, proizvedeno z drugimi tehnikami, bi moral biti izvor električne energije iz soproizvodnje z visokim izkoristkom zjamčen na podlagi harmoniziranih referenčnih vrednosti izkoristkov. Sistemi potrdil o izvoru sami po sebi ne pomenijo pravice do ugodnosti iz nacionalnih podpornih mehanizmov. Pomembno je, da so za vse oblike električne energije, proizvedene s soproizvodnjo z visokim izkoristkom, na voljo potrdila o izvoru. Potrdila o izvoru bi bilo treba razlikovati od tržnih certifikatov.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 40

- (87) V skladu z načelom „najprej pomisli na male“ bi bilo treba upoštevati posebno strukturo sektorja soproizvodnje ter sektorja daljinskega ogrevanja in hlajenja, v katerih deluje veliko malih in srednje velikih proizvajalcev, še zlasti pri pregledu upravnih postopkov za pridobitev gradbenih dovoljenj za naprave za soproizvodnjo ali s tem povezana omrežja.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 41
(prilagojeno)

- (88) Večina podjetij v Uniji so MSP. Predstavljajo izredno velik potencial prihranka energije za Unijo. Da bi MSP lažje sprejemala ukrepe za ~~energetske~~ ☒ energijsko ☒ učinkovitost, bi morale države članice vzpostaviti ugoden okvir za zagotavljanje tehnične pomoči in ciljnih informacij tem podjetjem.
-

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 42
(prilagojeno)

~~V Direktivi 2010/75/EU je energetska učinkovitost vključena med merila za določanje najboljših razpoložljivih tehnologij, ki bi jih bilo treba uporabljati kot referenco pri določanju pogojev za odobritev obratov, ki so vključeni v področje uporabe zadevne direktive, tudi za kurilne naprave s skupno nazivno vhodno toplotno močjo 50 MW ali več. Vendar navedena direktiva državam članicam daje možnost, da ne naložijo zahtev glede energetske učinkovitosti za kurilne naprave ali druge naprave, ki izpuščajo ogljikov dioksid na lokaciji, za dejavnosti iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES. Države članice bi lahko vključile informacije o stopnji energetske učinkovitosti v poročila, ki jih pripravijo na podlagi Direktive 2010/75/EU.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 43
(prilagojeno)

- (89) Države članice bi morale na podlagi objektivnih, preglednih in nediskriminatornih meril določiti pravila, ki urejajo kritje in delitev stroškov za priključitev na omrežje in ojačitev omrežja, ter za tehnične prilagoditve, ki so potrebne za vključitev novih proizvajalcev električne energije iz soproizvodnje z visokim izkoristkom, ter pri tem upoštevati smernice in kodekse, pripravljene v skladu z Uredbo ~~(ES) št. 714/2009~~ (EU) 2019/943 Evropskega parlamenta in Sveta⁸⁷ ~~z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do omrežja za čezmejne izmenjave električne energije~~⁸⁸ ter Uredbo (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta ~~z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do prenosnih omrežij zemeljskega plina~~⁸⁹. Proizvajalcem električne energije iz soproizvodnje z visokim izkoristkom bi moralo biti dovoljeno, da objavijo javni razpis za dela, povezana s priključitvijo na omrežje. Olajšati bi bilo treba dostop do omrežja za električno energijo iz soproizvodnje z visokim izkoristkom, zlasti za naprave za malo soproizvodnjo in mikrosoproizvodnjo. Države članice lahko v skladu s členom 939(2) Direktive ~~(EU) 2019/944~~ 2009/72/ES in členom 3(2) Direktive 2009/73/ES podjetjem, ki delujejo v elektroenergetskem in plinskem sektorju, naložijo obveznosti javnih storitev, tudi v zvezi z ~~energetsko~~ ☒ energijsko ☒ učinkovitostjo.
-

⁸⁷ Uredba (EU) 2019/943 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o notranjem trgu električne energije (UL L 158, 14.6.2019, str. 54)

⁸⁸ ~~UL L 211, 14.8.2009, str. 15~~

⁸⁹ Uredba (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do prenosnih omrežij zemeljskega plina (UL L 211, 14.8.2009, str. 36).

- (90) Potrebne so določbe o izstavljanju računov, enotni kontaktni točki, mehanizmu alternativnega reševanja sporov, energijski revščini in osnovnih pogodbenih pravicah, da bi jih, kjer je primerno, uskladili z ustreznimi določbami za električno energijo v skladu z Direktivo (EU) 2019/944 ter tako okrepili varstvo potrošnikov in končnim odjemalcem omogočili, da pogosteje prejmejo jasne in aktualne informacije o svojem ogrevanju, hlajenju ali porabi sanitarne vode in da uravnavajo svojo porabo energije.
- (91) Večje varstvo porabnikov bi moralo biti zagotovljeno z razpoložljivostjo učinkovitih neodvisnih mehanizmov alternativnega reševanja sporov za vse porabnike, kot sta varuh pravic porabnikov energije, organ za porabnike ali regulativni organ. Zato bi morale države članice uvesti hitre in učinkovite postopke za obravnavanje pritožb.

- (92) Priznati bi bilo treba prispevek skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov v skladu z Direktivo (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Svetal⁹⁰ in energetske skupnosti državljanov v skladu z Direktivo (EU) 2019/944 za doseganje ciljev evropskega zelenega dogovora in načrta za uresničitev podnebnih ciljev do leta 2030. Zato bi morale države članice upoštevati in spodbujati vlogo skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov in energetske skupnosti državljanov. Te skupnosti lahko državam članicam pomagajo doseči cilje te direktive s pospeševanjem energijske učinkovitosti na lokalni ravni ali ravni gospodinjstev. Lahko krepijo moč odjemalcev in jih vključujejo ter nekaterim skupinam gospodinskih odjemalcev, tudi v podeželskih in oddaljenih regijah, omogočajo sodelovanje v projektih in posegih energijske učinkovitosti. Energetske skupnosti lahko pomagajo v boju proti energijski revščini z omogočanjem lažje izvedbe projektov energijske učinkovitosti, zmanjšanja porabe energije in zniževanja tarif za dobavo.
- (93) Priznati bi bilo treba prispevek točk VEM ali podobnih struktur kot mehanizmov, ki lahko številnim ciljnim skupinam, tudi državljanom, MSP in javnim organom, omogočijo zasnovo in izvedbo projektov in ukrepov v zvezi s preходом na čisto energijo. Ta prispevek lahko zajema tehnično, upravno in finančno svetovanje in pomoč, omogočanje lažjega opravljanja potrebnih upravnih postopkov ali dostopa do finančnih trgov, usmerjanje v nacionalnem in evropskem pravnem okviru, vključno s pravili in merili javnega naročanja, in taksonomijo EU.
- (94) Komisija bi morala pregledati učinek svojih ukrepov v podporo razvoju platform ali forumov, v okviru katerih med drugim evropski organi za socialni dialog spodbujajo programe usposabljanja o energijski učinkovitosti, ter po potrebi uvesti dodatne ukrepe. Spodbujati bi morala tudi socialne partnerje v razpravah o energijski učinkovitosti, zlasti za ranljive odjemalce in končne porabnike, tudi v tistih o energijski revščini.

⁹⁰ Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82).

- (95) Pravičen prehod na podnebno nevtralno Unijo do leta 2050 je osrednjega pomena za evropski zeleni dogovor. Evropski steber socialnih pravic, ki so ga 17. novembra 2017 skupaj razglasili Evropski parlament, Svet in Komisija, uvršča energijo med osnovne storitve, do katerih ima pravico dostopati vsakdo. Socialno ogroženi morajo biti deležni pomoči pri dostopu do teh storitev⁹¹.
- (96) Treba je zagotoviti, da bodo ljudje, ki jih je prizadela energijska revščina, ranljivi odjemalci in, kjer je ustrezno, ljudje, ki živijo v socialnih stanovanjih, zaščiteni in da bodo v ta namen lahko dejavno sodelovali pri posegih in ukrepih za izboljšanje energijske učinkovitosti ter z njimi povezanih ukrepih za varstvo ali informiranje potrošnikov, ki jih izvajajo države članice.
- (97) Javna finančna sredstva, ki so na razpolago na nacionalni ravni in ravni Unije, bi bilo treba strateško vlagati v ukrepe izboljšanja energijske učinkovitosti, zlasti v korist ranljivih odjemalcev, ljudi, ki jih je prizadela energijska revščina, in tistih, ki živijo v socialnih stanovanjih. Države članice bi morale izkoristiti finančne prispevke, ki bi jih lahko dobile iz socialnega sklada za podnebje [uredba o socialnem skladu za podnebje] in prihodke od pravic iz sistema EU za trgovanje z emisijami. Ti prihodki bodo državam članicam pomagali prednostno izpolnjevati obveznost izvajanja ukrepov za energijski učinkovitost in ukrepov politike v okviru obveznosti prihrankov energije pri ranljivih odjemalcih in ljudeh, ki jih je prizadela energijska revščina, med katerimi so lahko tudi ljudje, ki živijo v podeželskih in oddaljenih regijah.
- (98) Nacionalne sheme financiranja bi bilo treba dopolniti s primernimi shemami boljše informacijske, tehnične in upravne pomoči ter z lažjim dostopom do financiranja, ki bo zlasti ljudem, ki jih je prizadela energijska revščina, ranljivim odjemalcem in, kjer je ustrezno, ljudem, ki živijo v socialnih stanovanjih, omogočil najboljšo uporabo razpoložljivih finančnih sredstev.
- (99) Države članice bi morale krepiti moč vseh ljudi in enako varovati vse ne glede na spol, starost, invalidnost, rasni ali etnični izvor, spolno usmerjenost, vero ali prepričanje ter zagotoviti ustrezno zaščito tistim, ki jih je najbolj prizadela ali jih najbolj ogroža energijska revščina, ali tistim, ki so najbolj izpostavljeni škodljivim učinkom energijske revščine. Poleg tega bi morale države članice zagotoviti, da ukrepi za energijsko učinkovitost ne bodo zaostрили obstoječih neenakosti, zlasti glede energijske revščine.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 44
(prilagojeno)

~~Odzivanje na povpraševanje je pomemben instrument za izboljšanje energetske učinkovitosti, saj porabnikom ali tretjim stranem, ki jih ti imenujejo, daje bistveno več možnosti, da ukrepajo v zvezi z informacijami o porabi in obračunu, in tako zagotavlja mehanizem za zmanjšanje ali preusmeritev porabe, ki prinese prihranek energije pri končni porabi ter z učinkovitejšo rabo omrežij in proizvodnih zmogljivosti tudi pri proizvodnji, prenosu in distribuciji energije.~~

⁹¹ Evropski steber socialnih pravic, načelo 20 „Dostop do osnovnih storitev“: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_sl

- (100) ~~Odzivanje na povpraševanje lahko temelji na odzivu končnih odjemalcev na cenovne signale ali na avtomatizaciji stavb. Izboljšati bi bilo treba pogoje za odzivanje na povpraševanje in možnosti za njegovo izvajanje, tudi za male končne odjemalce. Države članice bi morale zato, pa tudi zaradi nenehnega uvajanja pametnih omrežij, zagotoviti, da lahko nacionalni regulativni organi za energetiko z omrežnimi tarifami in ureditvami spodbudijo izboljšanje energetske učinkovitosti, in podprejo dinamično oblikovanje cen za ukrepe odzivanja na povpraševanje končnih odjemalcev. Prizadevati bi si bilo treba za povezovanje trgov in enake možnosti vstopa na trg za viro na strani povpraševanja (breme dobave in breme porabnika) in proizvodnjo. Poleg tega bi morale, Države članice bi morale~~ zagotoviti, da nacionalni regulativni organi za energetiko sprejmejo celosten pristop, ki vključuje možne prihranke v sektorjih dobave energije in končne porabe. ⇒ Brez poseganja v zanesljivost oskrbe z energijo, povezovanje trgov in vnaprejšnje naložbe v odobalna omrežja, potrebne za uvedbo izkoriščanja odobalne energije iz obnovljivih virov, bi morali nacionalni regulativni organi na področju energetike zagotoviti, da se bo v postopkih načrtovanja in odločanja uporabljalo načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“ ter da bodo omrežnine in pravila za delovanje omrežja spodbujala izboljšave na področju energijske učinkovitosti. Države članice bi morale zagotoviti tudi, da bodo operaterji prenosnih in distribucijskih sistemov upoštevali načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“. To bi operaterjem prenosnih in distribucijskih sistemov pomagalo upoštevati boljše rešitve energijske učinkovitosti in dodatne stroške nabave virov na strani povpraševanja ter okoljske in družbeno-gospodarske učinke različnih naložb v omrežje in načrtov obratovanja. Za tak pristop je potreben premik od ozkega gledanja na gospodarsko učinkovitost k čim večji socialni dobrobiti. Načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“ je treba uporabljati zlasti v zvezi s scenarijem gradnje za širitev energetske infrastrukture, pri katerem bi bilo mogoče rešitve na strani povpraševanja upoštevati kot izvedljive možnosti in jih je treba primerno oceniti, ter bi morale postati neločljiva sestavina ocene projektov načrtovanja omrežja. Njegovo uporabo bi morali pregledati nacionalni regulativni organi. ⇐

- (101) Na voljo bi morale biti dovolj zanesljivih strokovnjakov s področja ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti, da se zagotovi učinkovito in pravočasno izvajanje te direktive, na primer pri izpolnjevanju zahtev o ~~energetskih~~ ☒ energijskih ☒ pregledih in izvajanju sistemov obveznosti ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti. Zato bi morale države članice uvesti sisteme potrjevanja ⇒ in/ali enakovrednih kvalifikacij in primerne usposabljanja ⇐ za ponudnike energetskih storitev, ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ preglede in druge ukrepe za izboljšanje ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti ⇒ v tesnem sodelovanju s socialnimi partnerji, izvajalci usposabljanja in drugimi ustreznimi deležniki. Te sheme bi bilo treba oceniti vsaka štiri leta od decembra 2024 in jih po potrebi posodobiti, da bi zagotovili potrebno raven usposobljenosti za ponudnike energetskih storitev, energijske pregledovalce, energetske upravljavce in inštalaterje elementov stavb. ⇐

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 47
(prilagojeno)
⇒ novo

- (102) Nadaljevati je treba razvoj trga za energetske storitve ter tako zagotoviti povpraševanje po energetskih storitvah in njihovo ponudbo. ~~K temu lahko prispeva preglednost, ki se lahko na primer zagotovi s seznamami ⇒ potrjenih ⇒ ponudnikov energetskih storitev. K spodbujanju povpraševanja lahko pripomorejo tudi ⇒ razpoložljivimi ⇒ vzorci pogodb, izmenjavam najboljših praks in smernicam, zlasti za ⇒ veliko prispeva k uvajanju energetskih storitev in ⇒ pogodbenega zagotavljanja prihranka energije. ☒ lahko pa pripomore tudi k spodbujanju povpraševanja ☒ ⇒ in večjemu zaupanju v ponudnike energetskih storitev ⇒. Kot pri drugih oblikah financiranja s strani tretje osebe se tudi pri pogodbi o zagotavljanju prihranka energije se koristnik pogodbi o zagotavljanju prihranka energije koristnik energetskih storitev izogne energetskih storitev izogne stroškom naložbe tako, da naložbo, ki jo je v celoti ali delno izvedla tretja oseba, poplača z delom finančne vrednosti prihranka energije. ⇒ To lahko pomaga pritegniti zasebni kapital, ki je ključnega pomena za pospešitev obnove stavb v Uniji, lahko prinese na trg strokovno znanje in ustvari inovativne poslovne modele. Zato bi bilo treba za nestanovanjske zgradbe z uporabno tlorisno površino nad 1 000 m² obvezno oceniti izvedljivost uporabe pogodbenega zagotavljanja prihranka energije pri prenovi. To je korak naprej pri krepitvi zaupanja v podjetja za energetske storitve, s katerim se utira pot do večjega števila takih projektov v prihodnosti. ⇐~~

↓ novo

- (103) Glede na ambiciozne cilje pri prenovi v naslednjem desetletju v zvezi s sporočilom komisije z naslovom Val prenove je treba okrepiti vlogo neodvisnih tržnih posrednikov, vključno s točkami VEM ali podobnimi mehanizmi za podporo, da bi spodbudili razvoj trga na strani povpraševanja in ponudbe ter spodbujali pogodbeno zagotavljanje prihranka energije pri prenovi zasebnih in javnih stavb. Ključno vlogo v tem smislu bi lahko imele lokalne energetske agencije, ki bi prepoznavale morebitne posrednike ali točke VEM in pomagale pri njihovem ustanavljanju.
- (104) Pogodbeno zagotavljanje prihranka energije se v več državah članicah še vedno srečuje z znatnimi ovirami, saj še vedno obstajajo regulativne in neregulativne ovire. Zato je treba odpraviti nejasnosti v nacionalnih zakonodajnih okvirih, pomanjkanje strokovnega znanja, zlasti glede razpisnih postopkov, ter konkurenco med posojili in nepovratnimi sredstvi.
- (105) Države članice bi morale še naprej podpirati javni sektor pri uvajanju pogodbenega zagotavljanja prihranka energije z zagotavljanjem vzorčnih pogodb, v katerih bi bili upoštevani razpoložljivi evropski ali mednarodni standardi, smernice za razpisne postopke ter Smernice za statistično obravnavo pogodbenega zagotavljanja prihranka energije⁹², ki sta jih maja 2018 objavila Eurostat in Evropska investicijska banka glede

⁹² https://ec.europa.eu/eurostat/documents/1015035/8885635/guide_to_statistical_treatment_of_epcs_en.pdf/f74b474b-8778-41a9-9978-8f4fe8548ab1

obravnavo pogodbenega zagotavljanja prihranka energije v računih države in v katerih so možnosti za odpravo preostalih regulativnih ovir za te pogodbe v državah članicah.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 48
(prilagojeno)
⇒ novo

(106) ⇒ Države članice so sprejele ukrepe za ugotovitev in odpravo regulativnih in neregulativnih ovir. Toda ⇐ ~~Odkriti in~~ ⇒ Bolj si je treba prizadevati, da bi ⇐ odpravili ~~je treba~~ regulativne in neregulativne ovire pri uporabi pogodbenega zagotavljanja prihranka energije in ~~drugem~~ financiranju s strani tretje osebe ~~za~~ ⇒, ki pomaga pri doseganju ⇐ prihrankov ~~ek~~ energije. Te ovire vključujejo računovodska pravila in prakse, ki preprečujejo, da bi bili kapitalske naložbe in letni finančni prihranki, ki izhajajo iz ukrepov za izboljšanje ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti, v računovodskih izkazih ustrezno izraženi za celotno življenjsko dobo naložbe. ~~Ovire pri prenovi obstoječega stavbnega fonda, ki so posledica razdelitve spodbud med različne zadevne udeležence, bi bilo treba obravnavati tudi na nacionalni ravni.~~

↓ novo

(107) Države članice so izkoristile nacionalne akcijske načrte za energijsko učinkovitost za leti 2014 in 2017 za poročanje o napredku pri odpravljanju regulativnih in neregulativnih ovir za energijsko učinkovitost glede razdelitve spodbud med lastniki in najemniki ali med lastniki stavbe ali stavbnih enot. Toda še naprej bi morale delovati v tej smeri in izkoriščati možnosti za energijsko učinkovitost v zvezi z Eurostatovimi statističnimi podatki iz leta 2016, zlasti glede na dejstvo, da več kot četrtina Evropejcev živi v stanovanjih in da je več kot tretjina Evropejcev najemnikov.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 49
(prilagojeno)
⇒ novo

(108) Države članice in regije bi bilo treba spodbujati, da v celoti izkoristijo ⇒ evropska sredstva, ki so na voljo v večletnem finančnem okviru in instrumentu „Next Generation EU“, vključno z mehanizmom za okrevanje in odpornost, ⇐ ~~strukturne sklade in~~ in ☒ Kohezijski ☒ sklad ☒ , ☒ ⇒ , Sklad za razvoj podeželja, Sklad za pravični prehod ter finančne instrumente in tehnično pomoč, ki je na razpolago v programu InvestEU, ⇐ za spodbujanje ⇒ zasebnih in javnih ⇐ naložb v ukrepe za izboljšanje ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti. Naložbe v ~~energetsko~~ ☒ energijsko ☒ učinkovitost lahko prispevajo h gospodarski rasti, zaposlovanju, inovacijam in zmanjšanju ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ revščine v gospodinjstvih, zaradi česar pozitivno vplivajo na ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo ⇒ ~~ter zeleni prehod~~ ⇐. Med področji, ki bi lahko bila financirana, so ukrepi za ~~energetsko~~ ☒ energijsko ☒ učinkovitost javnih stavb in stanovanj ter zagotavljanje novih spretnosti in znanj za spodbujanje zaposlovanja v sektorju ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti. ⇒ Komisija bo zagotovila sinergije med različnimi instrumenti financiranja, zlasti skladi z deljenim upravljanjem in z neposrednim upravljanjem (kot sta programa s centralnim upravljanjem Obzorje Evropa ali LIFE) ter med nepovratnimi sredstvi, posojili in tehnično pomočjo, da bi pri njih dosegli čim

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 50
(prilagojeno)

- (109) Države članice bi morale spodbujati uporabo finančnih mehanizmov za doseganje ciljev te direktive. Taki finančni mehanizmi bi lahko vključevali finančne prispevke in globe zaradi neizpolnjevanja nekaterih določb te direktive; sredstva za ~~energetske~~ ☒ energetske ☒ učinkovitost na podlagi člena 10(3) Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁹³; sredstva za ~~energetske~~ ☒ energetske ☒ učinkovitost iz ☒ evropskih skladov in programov ☒ ~~iz večletnega finančnega okvira, zlasti iz Kohezijskega sklada, strukturnih skladov in sklada za razvoj podeželja~~, ter posebnih evropskih finančnih instrumentov, kot je evropski sklad za ~~energetske~~ ☒ energetske ☒ učinkovitost.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 51
(prilagojeno)

- (110) Finančni mehanizmi bi, če je ustrezno, lahko temeljili na sredstvih za ~~energetske~~ ☒ energetske ☒ učinkovitost iz projektnih obveznic Unije; sredstvih za ~~energetske~~ ☒ energetske ☒ učinkovitost iz Evropske investicijske banke in drugih evropskih finančnih institucij, zlasti Evropske banke za obnovo in razvoj ter Razvojne banke Sveta Evrope; sredstvih finančnih institucij; nacionalnih sredstvih, tudi z oblikovanjem regulativnih in fiskalnih okvirov, ki spodbujajo izvajanje pobud in programov za ~~energetske~~ ☒ energetske ☒ učinkovitost; prihodkih od dodeljenih letnih emisij v skladu z Odločbo št. 406/2009/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁹⁴.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 52
(prilagojeno)

- (111) Finančni mehanizmi bi lahko zlasti uporabili te prispevke, sredstva in prihodke za omogočanje in spodbujanje naložb zasebnega kapitala, zlasti s pritegnitvijo institucionalnih vlagateljev, za odobritev financiranja pa uporabljajo merila, ki zagotavljajo uresničevanje tako okoljskih kot socialnih ciljev; uporabili inovativne finančne mehanizme (npr. jamstva za posojilo za zasebni kapital, jamstva za posojilo za spodbujanje pogodbenega zagotavljanja prihranka energije, nepovratna sredstva, subvencionirana posojila, posebne kreditne linije in sisteme financiranja s strani tretje osebe), ki zmanjšujejo tveganja pri projektih za ~~energetske~~ ☒ energetske ☒ učinkovitost ter omogočajo stroškovno učinkovite prenove tudi gospodinjstvom z nizkimi in srednje visokimi prihodki; bili povezani s programi ali agencijami, ki bodo

⁹³ Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (UL L 275, 25.10.2003, str. 32).

⁹⁴ Odločba št. 406/2009/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o prizadevanju držav članic za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, da do leta 2020 izpolnijo zavezo Skupnosti za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov (UL L 140, 5.6.2009, str. 136)

zbirali in ocenjevali kakovost projektov varčevanja z energijo, zagotavljali tehnično pomoč ter v skladu s členom 14 spodbujali trg energetskih storitev in pomagali ustvarjati povpraševanje porabnikov po teh storitvah.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 53
(prilagojeno)

- (112) Finančni mehanizmi bi lahko tudi zagotavljali ustrezna sredstva za podporo programom usposabljanja in potrjevanja, s katerimi se izboljšuje in priznava znanje na področju ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti; zagotavljali sredstva za raziskave, predstavitev in pospešitev uvedbe tehnologij za proizvodnjo energije na mali in mikro ravni ter za optimizirano povezovanje teh generatorjev v omrežje; bili povezani s programi ukrepov za spodbujanje ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti v vseh gospodinjstvih, da bi preprečili ~~energetske~~ ☒ energijsko ☒ revščino in lastnike spodbudili, da z ustreznimi prilagoditvami kar najbolj povečajo ~~energetske~~ ☒ energijsko ☒ učinkovitost svojih nepremičnin, ki jih oddajajo; zagotavljali ustrezne vire v podporo socialnemu dialogu in določanju standardov, katerih namen je boljša ~~energetska~~ ☒ energijska ☒ učinkovitost ter dobri delovni pogoji in zdravje in varnost pri delu.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 54
(prilagojeno)
⇒ novo

- (113) Za doseganje cilja izboljšanja ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti stavb javnih organov bi bilo treba uporabiti razpoložljive ⇒ programe financiranja, ⇐ finančne instrumente Unije in inovativne mehanizme financiranja. Države članice lahko za razvoj takih mehanizmov na prostovoljni podlagi in ob upoštevanju nacionalnih proračunskih pravil uporabijo prihodke od dodeljenih letnih emisij v skladu z Odločbo št. 406/2009/ES.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 55
(prilagojeno)

- (114) Pri uresničevanju cilja povečanja ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti za 20 % ~~bo~~ ☒ bi ☒ Komisija morala spremljati učinek ~~novih~~ ☒ ustreznih ☒ ukrepov na Direktivo 2003/87/ES o vzpostavitvi sistema Unije za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov, da se ohranijo spodbude v okviru sistema za trgovanje z emisijami, ki nagrajujejo naložbe v dejavnosti z nizkimi emisijami ogljika ter sektorje, vključene v sistem trgovanja z emisijami, pripravljajo na novosti, ki bodo potrebne v prihodnosti. Spremljati bo morala učinek na industrijske sektorje, ki so izpostavljeni znatnemu tveganju premestitve emisij CO₂, kot je določeno v Sklepu Komisije 2014/746/EU⁹⁵ ~~Sklepu Komisije 2010/2/EU z dne 24. decembra 2009 o določitvi seznama sektorjev in delov sektorjev v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega~~

⁹⁵ Sklep Komisije 2014/746/EU z dne 27. oktobra 2014 o določitvi seznama sektorjev in delov sektorjev v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta, ki veljajo za izpostavljene visokemu tveganju premestitve emisij CO₂, za obdobje od 2015 do 2019 (UL L 308, 29.10.2014, str. 114).

~~parlamenta in Sveta, ki veljajo za izpostavljene visokemu tveganju premestitve emisij CO₂⁹⁶, da bi tako zagotovila, da ta direktiva spodbuja razvoj teh sektorjev in ga ne ovira.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 56
(prilagojeno)

~~Direktiva 2006/32/ES od držav članic zahteva, da sprejmejo in imajo za cilj doseči splošen nacionalni okvirni cilj 9-odstotnega prihranka energije do leta 2016, ki se doseže prek energetske storitve in drugih ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti. Navedena direktiva določa, da drugemu načrtu za energetske učinkovitosti, ki ga sprejmejo države članice, po potrebi in kadar je ustrezno, sledijo predlogi Komisije za dodatne ukrepe, vključno s podaljšanjem obdobja uporabe ciljev. Če je v poročilu ugotovljeno, da ni bil dosežen zadosten napredek pri doseganju okvirnih nacionalnih ciljev iz navedene direktive, se morajo ti predlogi nanašati na raven in naravo teh ciljev. V oceni učinka, ki je priložena tej direktivi, je ugotovljeno, da se države članice na poti k uresničitvi 9-odstotnega cilja, kar je bistveno manj ambiciozno kot pozneje sprejet cilj 20-odstotnega prihranka energije za leto 2020, zaradi česar ni treba obravnavati ravni ciljev.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 57
(prilagojeno)

~~Program Inteligentna energija Evropa, ustanovljen s Sklepom št. 1639/2006/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. oktobra 2006 o ustanovitvi Okvirnega programa za konkurenčnost in inovativnost (2007–2013)⁹⁷, je pomagal pri vzpostavitvi spodbudnih razmer za pravilno izvajanje trajnostnih energetske politik Unije, in sicer z odpravo tržnih ovir, kot sta pomanjkljiva ozaveščenost in zmogljivost akterjev na trgu in institucij, ter nacionalnih tehničnih ali upravnih ovir za pravilno delovanje notranjega trga energije ali slabo razvitih trgov dela pri odzivanju na izziv nizkoogljičnega gospodarstva. Mnoge od navedenih ovir pa še ostajajo.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 58
(prilagojeno)

~~Da bi izkoristili znatne možnosti prihranka energije, ki jih predstavljajo izdelki, povezani z energijo, bi bilo treba pospešiti in razširiti izvajanje Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, povezanih z energijo⁹⁸ in Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o navajanju porabe energije in drugih virov izdelkov, povezanih z energijo, s pomočjo nalepk in standardiziranih podatkov o izdelku⁹⁹. Prednost bi bilo treba dati izdelkom, ki imajo po oceni delovnega načrta za okoljsko primerno zasnovo izdelkov največjo možnost prihranka energije, in po potrebi pregledu obstoječih ukrepov.~~

⁹⁶ UL L 1, 5.1.2010, str. 10.

⁹⁷ UL L 310, 9.11.2006, str. 15.

⁹⁸ UL L 285, 21.10.2009, str. 10.

⁹⁹ UL L 153, 18.6.2010, str. 1.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 59
(prilagojeno)

~~Da se razjasnijo pogoji, pod katerimi lahko države članice določijo zahteve glede energetske učinkovitosti v skladu z Direktivo 2010/31/EU in ob upoštevanju Direktive 2009/125/ES ter njenih izvedbenih ukrepov, bi bilo treba ustrezno spremeniti Direktivo 2009/125/ES.~~

↓ 2018/2002 uvodna izjava 36
(prilagojeno)
⇒ novo

- (115) Ukrepe držav članic bi bilo treba podpreti z dobro zasnovanimi in učinkovitimi finančnimi instrumenti Unije ☒ v okviru programa InvestEU ☒, ~~kot se evropski strukturalni in investicijski skladi, Evropski sklad za strateške naložbe~~ in s financiranjem iz Evropske investicijske banke (EIB) in Evropske banke za obnovo in razvoj (EBRD), ki bi morali podpirati naložbe v ~~energetske~~ ☒ energijsko ☒ učinkovitost vzdolž celotne energetske verige in temeljiti na celoviti analizi stroškov in koristi na podlagi modela diferenciranih diskontnih stopenj. Finančna podpora bi morala biti usmerjena v stroškovno učinkovite metode za povečanje ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti, ki bi vodile v zmanjšanje porabe energije. EIB in EBRD bi morala skupaj z nacionalnimi spodbujevalnimi bankami oblikovati, pripraviti in financirati programe in projekte, prilagojene sektorju ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti, tudi za ~~energetske~~ ☒ energijsko ☒ revna gospodinjstva.
-

↓ novo

- (116) Medsektorsko pravo daje trdno podlago za varstvo porabnikov pri širokem naboru sedanjih energetskih storitev in se bo verjetno še razvijalo. Kljub temu bi bilo treba jasno določiti nekatere osnovne pogodbene pravice odjemalcev. Porabnikom bi morale biti na voljo jasne in nedvoumne informacije o njihovih pravicah, povezanih z energetskim sektorjem.
- (117) Večje varstvo porabnikov je zagotovljeno z razpoložljivostjo učinkovitih neodvisnih izvensodnih pravnih sredstev za mehanizme za reševanje sporov za vse porabnike, kot sta varuh pravic porabnikov energije, organ za porabnike ali regulativni organ. Zato bi morale države članice uvesti hitre in učinkovite postopke za obravnavanje pritožb.
-

↓ 2018/2002 uvodna izjava 38
(prilagojeno)
⇒ novo

- (118) Za oceno uspešnosti ~~Direktive 2012/27/EU, kakor je spremenjena s teo direktivo~~, bi bilo treba uvesti zahtevo za izvedbo splošnega pregleda ~~navedene~~ ☒ te ☒ direktive in predložitev poročila Evropskemu parlamentu in Svetu do 28. februarja ⇒ 2027 ⇐ 2024. Ta pregled bi ☒ moral omogočati potrebne prilagoditve ☒ ~~bilo treba izvesti po globalnem pregledu s strani Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja leta 2023 da bi ta proces lahko prilagodili, kjer bo to potrebno,~~ in upoštevati razvoj v gospodarstvu in na področju inovacij.

↓ 2018/2002 uvodna izjava 39
(prilagojeno)

- (119) Lokalni in regionalni organi bi morali imeti vodilno vlogo pri pripravi in oblikovanju, izvedbi in oceni ukrepov, določenih v ~~te~~ Direktivi ~~2012/27/EU~~, da bi lahko primerno upoštevali posebne značilnosti lokalnega in regionalnega podnebja, kulture in družbe.
-

↓ 2018/2002 uvodna izjava 40
(prilagojeno)
⇒ novo

- (120) Glede na tehnološki napredek in naraščajoči delež obnovljivih virov energije v sektorju proizvodnje električne energije bi bilo treba prilagoditi privzeti koeficient za prihranke električne energije v kWh, da bi odražal spremembe v faktorju primarne energije (PEF) za električno energijo ~~in druge nosilce energije~~. Izračuni, ki odražajo mešanico virov energije v PEF za električno energijo, temeljijo na letnih povprečnih vrednostih. Za jedrsko električno energijo in toploto se uporablja računovodska metoda „fizične vsebnosti energije“, za proizvodnjo električne energije in toplote iz fosilnih goriv in biomase pa se uporablja „tehnična metoda pretvorbe učinkovitosti“. Za negorljivo energijo iz obnovljivih virov je metoda neposredno enakovredna na podlagi pristopa „skupne primarne energije“. Za izračun deleža primarne energije za električno energijo v soproizvodnji se uporablja metoda, določena v Prilogi II k ~~te~~ Direktivi ~~2012/27/EU~~. Namesto marginalnega tržnega položaja se uporabi povprečni tržni položaj. Predpostavi se, da je učinkovitost pretvorbe 100-odstotna za negorljive obnovljive vire, 10-odstotna za geotermalne elektrarne in 33-odstotna za jedrske elektrarne. Skupna učinkovitost soproizvodnje se izračuna na podlagi najnovejših podatkov Eurostata. Kar zadeva sistemske meje, je PEF enak 1 za vse vire energije. Vrednost PEF se nanaša na leto 2018 in temelji na podatkih, interpoliranih iz najnovejše različice referenčnega scenarija PRIMES za leti 2015 in 2020 ter prilagojenih s podatki Eurostata do leta 2016. Analiza zajema države članice in Norveško. Podatkovna zbirka za Norveško temelji na podatkih ~~Evropske mreže operaterjev prenosnih sistemov za električno energijo~~ ~~ENTSO-E~~.
-

↓ 2018/2002 uvodna izjava 41
(prilagojeno)

- (121) Prihranki energije, ki izhajajo iz izvajanja prava Unije, se ne bi smeli uveljavljati, razen če izhajajo iz ukrepa, ki presega minimum, ki se zahteva z zadevnim pravnim aktom Unije, in sicer z določitvijo bolj ambicioznih zahtev glede ~~energetske~~ ~~energijske~~ učinkovitosti na ravni držav članic ali okrepljenim izvajanjem ukrepa. Stavbe imajo velik potencial za nadaljnje povečanje ~~energetske~~ ~~energijske~~ učinkovitosti, prenova stavb pa zaradi ekonomije obsega bistveno in dolgoročno prispeva k večjim prihrankom energije. Zato je treba pojasniti, da se lahko uveljavljajo vsi prihranki energije, ki izhajajo iz ukrepov za spodbujanje prenove obstoječih stavb, če presegajo prihranke, do katerih bi prišlo ob odsotnosti ukrepa politike, in če država članica dokaže, da je zavezana, udeležena ali pooblaščen stran dejansko prispevala k doseganju prihrankov energije, ki se uveljavljajo.

↓ 2018/2002 uvodna izjava 42
(prilagojeno)

- (122) V skladu s strategijo za energetske unijo in načeli dobrega upravljanja bi bilo treba dati večji pomen pravilom glede spremljanja in preverjanja, ki veljajo za izvajanje sistemov obveznosti ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti ali alternativnih ukrepov politike, pa tudi zahtevi za preverjanje statistično reprezentativnega vzorca ukrepov. V ~~Direktivi 2012/27/EU, kakor je spremenjena s teje Direktive,~~ bi bilo treba statistično pomemben delež in reprezentativni vzorec ukrepov za izboljšanje ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti razumeti kot zahtevo, da se podskupina statistične populacije zadevnih ukrepov za prihranke energije vzpostavi tako, da bo natančno odražala celotno populacijo vseh ukrepov za prihranke energije in tako omogočala ustrezno zanesljive zaključke glede zaupanja v celotno skupino ukrepov.
-

↓ 2018/2002 uvodna izjava 43
⇒ novo

- (123) Energija, ki se na ali v stavbah proizvaja s tehnologijami za energijo iz obnovljivih virov, prispeva k temu, da se porabi manjša količina energije, pridobljene iz fosilnih goriv. Zmanjšanje porabe energije in uporaba energije iz obnovljivih virov v stavbnem sektorju sta pomembna ukrepa za zmanjšanje energetske odvisnosti Unije in emisij toplogrednih plinov, zlasti z vidika ambicioznih podnebnih in energetskih ciljev za leto 2030 in tudi globalne zaveze, sprejete v okviru Pariškega sporazuma. Za namene obveznosti svojega skupnega prihranka energije lahko države članice, ~~kjer je to ustrezno,~~ upoštevajo prihrank energije, ki je nastal ⇒ zaradi ukrepov politike za spodbujanje ⇐ ⇒ tehnologij ⇐ pridobivanja energije iz obnovljivih virov ~~ena ali v stavbah za lastno uporabo,~~ da bi tako te stavbe lahko izpolnjevale zahteve glede prihranka energije, ki veljajo zanje ⇒ , v skladu z metodologijo izračuna iz te direktive ⇐. ⇒ Prihranki energije iz ukrepov politike v zvezi z uporabo neposrednega zgorevanja fosilnega goriva se ne smejo šteti. ⇐
-

↓ novo

- (124) Zaradi nekaterih sprememb, ki se uvajajo s to direktivo, bodo morda pozneje potrebne spremembe Uredbe (EU) 2018/1999, da bi zagotovili skladnost med njima. Nove določbe, zlasti tiste v zvezi z določanjem nacionalnih okvirnih prispevkov, mehanizmi za zapolnitev vrzeli in obveznostmi poročanja, bi bilo treba racionalizirati in prenesti v navedeno uredbo, ko se bo spreminjala. Nekatere določbe Uredbe (EU) 2018/1999 bo morda treba tudi ponovno oceniti glede na spremembe, predlagane v tej direktivi. Dodatne zahteve glede poročanja in spremljanja ne bi smele povzročiti nastanka novih vzporednih sistemov poročanja, temveč bi zanje veljal obstoječi okvir spremljanja in poročanja iz Uredbe (EU) 2018/1999.
- (125) Komisija bi morala za spodbujanje praktičnega izvajanja te direktive na nacionalni, regionalni in lokalni ravni še naprej podpirati izmenjavo izkušenj o praksah, primerjalnih analizah, dejavnostih mreženja in inovativnih praksah na spletni platformi.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 60
(prilagojeno)

~~Ker cilja te direktive, in sicer uresničitve cilja Unije o 20-odstotnem povečanju energetske učinkovitosti do leta 2020 in priprave podlage za nadaljnje izboljšanje energetske učinkovitosti po letu 2020, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, če ne bodo sprejeti dodatni ukrepi za energetske učinkovitost, in ker se ta cilj lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja.~~

↓ 2018/2002 uvodna izjava 45
(prilagojeno)
⇒ novo

- (126) Ker ciljev te direktive, in sicer ~~doseganja 20-odstotnega cilja povečanja energetske učinkovitosti do leta 2020 ter najmanj 32,5-odstotnega cilja povečanja energetske učinkovitosti do leta 2030 in~~ postavljanja temelja za nadaljnje izboljšanje energetske ~~energijske~~ učinkovitosti ~~po teh letih,~~ ⇒ in v smeri podnebne nevtralnosti, ⇐ države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega in učinkov predlaganega ukrepa lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.
-

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 61
(prilagojeno)

- (127) Da se omogoči prilagoditev tehničnemu napredku in spremembam pri porazdelitvi energetskih virov, bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastila, da v skladu s členom 290 ~~UEU~~ ~~Pogodbe o delovanju Evropske unije~~ sprejme akte o pregledu harmoniziranih referenčnih vrednosti izkoristkov, določenih na podlagi ~~te~~ Direktive ~~2004/8/ES~~, ter o vrednostih, metodah izračuna, privzetem koeficientu primarne energije in zahtevah iz prilog k tej direktivi. ~~Zlasti je pomembno, da Komisija pri svojem pripravljalnem delu opravi ustrezna posvetovanja, vključno na ravni strokovnjakov. Komisija bi morala pri pripravi in oblikovanju delegiranih aktov zagotoviti, da so ustrezni dokumenti predloženi Evropskemu parlamentu in Svetu istočasno, pravočasno in na ustrezen način.~~
-

↓ 2018/2002 uvodna izjava 37
(prilagojeno)

- (128) ~~Za zagotovitev, da se priloge k Direktivi 2012/27/EU in harmonizirane referenčne vrednosti izkoristkov lahko posodobijo, je potrebno, da se na Komisijo prenesejo dodatna pooblastila.~~ Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem

delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje¹⁰⁰. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njuni strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 62

- (129) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te direktive bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ~~z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije~~¹⁰¹.

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 63
(prilagojeno)

~~Vse materialne določbe direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES bi bilo treba razveljaviti, razen člena 4(1) do (4) ter prilog I, III in IV k Direktivi 2006/32/ES. Navedene določbe Direktive 2006/32/ES bi morale še naprej veljati do roka za doseg 9 odstotnega cilja. Člen 9(1) in (2) Direktive 2010/30/EU, ki določa obveznost držav članic, da si prizadevajo nabaviti le izdelke, ki pripadajo najvišjemu razredu energetske učinkovitosti, bi bilo treba črtati.~~

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 64
(prilagojeno)

~~Obveznost prenosa te direktive v nacionalno zakonodajo bi morala biti omejena na tiste določbe, ki pomenijo vsebinsko spremembo v primerjavi z direktivama 2004/8/ES in 2006/32/ES. Obveznost prenosa nespremenjenih določb izhaja iz navedenih direktiv.~~

↓ novo

- (130) Obveznost prenosa te direktive v nacionalno pravo bi morala biti omejena na tiste določbe, ki predstavljajo vsebinsko spremembo v primerjavi s predhodno direktivo. Obveznost prenosa nespremenjenih določb izhaja iz navedene predhodne direktive.

¹⁰⁰ UL L 123, 12.5.2016, str. 1.

¹⁰¹ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 65
(prilagojeno)
⇒ novo

(131) Ta direktiva ~~ne bi smela posegati v~~ ⇒ ne vpliva na ⇐ obveznosti držav članic v zvezi z roki za prenos Direktiv ☒ iz Priloge XV, del B, ☒ ~~2004/8/ES in 2006/32/ES~~ v nacionalno zakonodajo ~~ter začetek njune uporabe~~ =

↓ 2012/27/EU uvodna izjava 66
(prilagojeno)

~~V skladu s skupno politično izjavo držav članic in Komisije o obrazložitvenih dokumentih z dne 28. septembra 2011 so se države članice zavezale, da bodo v upravičenih primerih uradnemu obvestilu o ukrepih za prenos priložile en ali več dokumentov, v katerih se pojasni razmerje med elementi direktive in ustreznimi deli nacionalnih instrumentov za prenos. Zakonodajalec meni, da je posredovanje takšnih dokumentov v primeru te direktive upravičeno~~

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

POGLAVJE I

VSEBINA, PODROČJE UPORABE, OPREDELITEV POJMOV IN CILJI POVEČANJA ~~ENERGETSKE~~ ☒ ENERGIJSKE ☒ UČINKOVITOSTI

Člen 1

Vsebina in področje uporabe

↓ 2018/2002 člen 1.1
(prilagojeno)
⇒ novo

1. Ta direktiva določa skupni okvir ukrepov za spodbujanje ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti v Uniji, da se zagotovi izpolnitev ~~krovnih ciljev~~ Unije ~~20-odstotnega povečanja~~ ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti ~~do leta 2020 in krovnih ciljev najmanj 32,5-odstotnega povečanja energetske učinkovitosti do leta 2030~~, ter postavlja temelj ☒ omogoča ☒ dodatno izboljšanje ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti ~~po teh letih~~.

Ta direktiva določa pravila ⇒ za izvajanje energijske učinkovitosti kot prednostne naloge v vseh sektorjih, ⇐ za odpravo preprek na energetskem trgu in pomanjkljivosti trga, ki ovirajo učinkovitost pri oskrbi z energijo in rabi energije, ~~ter~~ ☒ Poleg tega ☒ predvideva določitev okvirnih nacionalnih ~~ciljev in~~ prispevkov glede povečanja ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti za leto ~~2020 in~~ 2030.

Ta direktiva prispeva k izvajanju načela „~~energijska učinkovitost na prvem mestu~~“ ~~energetske učinkovitosti na prvem mestu~~, ⇒ s čimer prispeva k Uniji kot vključujoči, pravični in uspešni družbi s sodobnim, konkurenčnim in z viri gospodarnim gospodarstvom ⇐.

↓ 2012/27/EU

2. Zahteve iz te direktive so minimalne zahteve in nobeni državi članici ne preprečujejo, da bi ohranila ali uvedla strožje ukrepe. Takšni ukrepi so združljivi z zakonodajo Unije. Če so v nacionalni zakonodaji določeni strožji ukrepi, države članice o njej uradno obvestijo Komisijo.

Člen 2

Opredelitev pojmov

Za namene te direktive se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „energija“ pomeni vse oblike energentov, goriv, toplote, obnovljivih virov energije, električne energije ali katero koli drugo obliko energije, kakor so opredeljene v členu 2(d) Uredbe (ES) št. 1099/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ~~z dne 22. oktobra 2008 o statistiki energetike~~¹⁰²;

↓ novo

- (2) „energijska učinkovitost na prvem mestu“ pomeni energetska učinkovitost na prvem mestu, kot je opredeljena v členu 2(18) Uredbe (EU) 2018/1999;
- (3) „energetski sistem“ pomeni sistem, ki je primarno zasnovan za storitve oskrbe z energijo za zadovoljitev povpraševanja sektorjev končne porabe po energiji v obliki toplote, goriv ali električne energije;

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)

⇒ novo

- (42) „poraba primarne energije“ pomeni bruto ⇒ razpoložljivo energijo ⇐ ~~notranjo porabo~~ brez ⇒ mednarodnih pomorskih skladišč, končne ⇐ neenergetske ⇒ porabe ⇐ rabe ⇒ in toplote okolice ⇐;
- (52) „poraba končne energije“ pomeni vso energijo, ki se dobavi za industrijo, ☒ promet ☒ ~~prevoz~~ ⇒ (vključno s porabo energije v mednarodnem letalstvu) ⇐, gospodinjstva, ⇒ javne in zasebne ⇐ storitve ~~in~~ kmetijstvo ⇒, gozdarstvo in ribištvo ter druge končne porabnike (končni porabniki energije). Izključuje porabo energije v mednarodnih pomorskih skladiščih, toploto okolice in dobave v sektor pretvorbe in energetski sektor ter izgube pri prenosu in distribuciji (uporabljajo se opredelitve iz Priloge A Uredbe (ES) št. 1099/2008) ⇐ ~~Izključuje dobavo sektorju za pretvorbo energije in samemu energetskemu gospodarstvu~~;
- (64) „~~energetska~~ ☒ ~~energijska~~ ☒ učinkovitost“ pomeni razmerje med doseženim učinkom, storitvijo, blagom ali energijo ter vloženo energijo;

¹⁰² Uredba (ES) št. 1099/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2008 o statistiki energetike (UL L 304, 14.11.2008, str. 1).

- (75) „prihranek energije“ pomeni količino prihranjene energije, določeno z meritvijo in/ali oceno porabe pred izvedbo ukrepa za izboljšanje ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti in po njej, ob zagotovljenih normalnih zunanjih pogojih, ki vplivajo na porabo energije;
- (86) „izboljšanje ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti“ pomeni povečanje ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti zaradi tehnoloških, vedenjskih in/ali gospodarskih sprememb;
- (97) „energetska storitev“ pomeni fizikalni učinek, korist ali ugodnost, ki izhaja iz kombinacije energije in ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovite tehnologije ali ukrepa, ki lahko vključuje potrebno obratovanje, vzdrževanje in nadzor za opravljanje storitve, in se opravi na podlagi pogodbe ter za katero se je izkazalo, da v običajnih okoliščinah preverljivo in merljivo oziroma ocenljivo izboljša ~~energetske~~ ☒ energijsko ☒ učinkovitost ali prihrani primarno energijo;
- (108) „javni organi“ pomenijo „naročnike“, kakor so opredeljeni v Direktivi 2014/24/EU ~~2004/18/ES~~ Evropskega parlamenta in Sveta¹⁰³ ~~z dne 31. marca 2004 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil gradenj, blaga in storitev~~¹⁰⁴;
- (9) ~~„osrednja vlada“ pomeni vse upravne oddelke, ki so pristojni na celotnem ozemlju države članice;~~
- (114) „skupna uporabna tlorisna površina“ pomeni tlorisno površino stavbe ali dela stavbe, kjer se uporablja energija za klimatiziranje prostora;

↓ novo

- (12) „javni naročniki“ pomeni javne naročnike, kot so opredeljeni v členu 6(1) Direktive 2014/23/EU, členu 2(1) Direktive 2014/24/EU in členu 3(1) Direktive 2014/25/EU;
- (13) „naročniki“ pomeni naročnike, kot so opredeljeni v Direktivi 2014/23/EU, Direktivi 2014/24/EU in Direktivi 2014/25/EU;

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)

⇒ novo

- (144) „sistem upravljanja z energijo“ pomeni sklop medsebojno povezanih ali medsebojno delujočih elementov načrta, v katerem je določen cilj ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti in strategija za doseganje tega cilja ⇒ , vključno s spremljanjem dejanske porabe energije, ukrepov za povečanje energijske učinkovitosti in merjenja napredka ⇄;
- (154) „evropski standard“ pomeni standard, ki ga sprejme Evropski odbor za standardizacijo, Evropski odbor za elektrotehnično standardizacijo ali Evropski inštitut za telekomunikacijske standarde, in je na voljo za javno uporabo;

¹⁰³ Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 65).

¹⁰⁴ UL L 134, 30.4.2004, str. 114.

- (1613) „mednarodni standard“ pomeni standard, ki ga sprejme Mednarodna organizacija za standardizacijo in je na voljo javnosti;
- (1714) „zavezana stran“ pomeni distributerja energije ali podjetje za maloprodajo energije ⇒ ali operaterja prenosnega sistema ⇐ ki ga zavezuje nacionalni sistem obveznosti ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti iz člena 87;
- (1815) „pooblaščen stran“ pomeni pravni subjekt, ki ga vlada ali drug javni organ pooblasti, da pripravi, upravlja ali vodi program financiranja v imenu vlade ali drugega javnega organa;
- (1916) „udeležena stran“ pomeni podjetje ali javni organ, ki se je s prostovoljnim sporazumom zavezal, da bo dosegel nekatere cilje, ali ki je zajet v instrumentu nacionalne regulativne politike;
- (2017) „javni organ izvajalec“ pomeni organ, za katerega velja javno pravo in je odgovoren za izvajanje ali spremljanje obdavčitve energije in ogljikovega dioksida, finančnih programov in instrumentov, davčnih spodbud, standardov in norm, sistemov za ~~energetske~~ ☒ energijsko ☒ označevanje, usposabljanja ali izobraževanja;
- (2118) „ukrep politike“ pomeni regulativni, finančni, davčni, prostovoljni instrument ali instrument o obveščanju, ki ga država članica uradno uvede in izvaja, da bi ustvarila podporni okvir, zahteve ali spodbude, s katerimi bi zagotovila, da bi udeleženci na trgu nudili ali kupovali energetske storitve ter izvajali druge ukrepe za izboljšanje ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti;
- (2219) „posamezni ukrep“ pomeni ukrep, ki zagotovi preverljivo ter merljivo ali ocenljivo izboljšanje ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti ter je sprejet kot rezultat ukrepa politike;
- (2320) „distributer energije“ pomeni fizično ali pravno osebo, tudi operaterja distribucijskega sistema, ki je odgovorna za prenos energije zaradi dobave končnim odjemalcem ali distribucijskim postajam, ki energijo prodajajo končnim odjemalcem;
- (2421) „operater distribucijskega sistema“ pomeni „operaterja distribucijskega sistema“, kakor je opredeljen v ☒ členu 2(29) ☒ Direktive (EU) 2019/944 ~~2009/72/ES~~ ⇒ za električno energijo ⇐ oziroma ☒ členu 2(6) ☒ Direktive 2009/73/EC ⇒ za plin ⇐;
- (2522) „podjetje za maloprodajo energije“ pomeni fizično ali pravno osebo, ki prodaja energijo končnim odjemalcem;
- (2623) „končni odjemalec“ pomeni fizično ali pravno osebo, ki kupuje energijo za lastno končno rabo;
- (2724) „ponudnik energetskih storitev“ pomeni fizično ali pravno osebo, ki opravlja energetske storitve ali ~~druge~~ ukrepe za izboljšanje ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti v objektu ali prostorih končnega odjemalca;
- (2825) „~~energetski~~ ☒ ~~energijski~~ ☒ pregled“ pomeni sistematični postopek za namene ustrezne seznanitve ~~sz obstoječim~~ profilom porabe energije stavbe ali skupine stavb, industrijskega ali komercialnega procesa ali obrata ali zasebne ali javne storitve, s katerim se opredelijo in ocenijo stroškovno učinkovite možnosti za prihrank

energije ⇒, ugotovijo možnosti za stroškovno učinkovito rabo ali proizvodnjo energije iz obnovljivih virov ⇐ ter v okviru katerega se poroča o ugotovitvah;

(26) ~~„mala in srednja podjetja“ ali „MSP“ pomenijo podjetja, kakor so opredeljena v naslovu I Priloge k Priporočilu Komisije 2003/361/ES¹⁰⁵; kategorijo mikro, malih in srednjih podjetij sestavljajo podjetja, ki imajo manj kot 250 zaposlenih ter letni promet, ki ne presega 50 milijonov EUR, in/ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 43 milijonov EUR;~~

(2927) ~~„pogodbeno zagotavljanje prihranka energije“ pomeni pogodbeni dogovor med koristnikom in ponudnikom ukrepa za izboljšanje energetske~~ ☒ ~~energijske~~ ☒ ~~učinkovitosti, ki se preverja in spremlja v vsem obdobju pogodbe in v okviru katerega se naložbe (delo, dobava ali storitev), vključena v ta ukrep, plačujejo sorazmerno s stopnjo izboljšanja energetske~~ ☒ ~~energijske~~ ☒ ~~učinkovitosti, dogovorjeno s pogodbo, ali drugim dogovorjenim merilom za energetske~~ ☒ ~~energijsko~~ ☒ ~~učinkovitost, kot so finančni prihranki;~~

(3029) ~~„inteligentni merilni sistem“ pomeni elektronski sistem, ki lahko meri porabo energije, ob čemer doda več informacij kot običajni števec ter lahko pošilja in prejema podatke z uporabo elektronske komunikacije~~ ⇒ „sistem naprednega merjenja“ kot je opredeljen v Direktivi (EU) 2019/944 ⇐;

(3129) ~~„operater prenosnega sistema“ pomeni „operaterja prenosnega sistema“, kot je opredeljen v~~ ☒ ~~členu 2(35)~~ ☒ ~~Direktive (EU) 2019/944~~ ~~2009/72/ES~~ ⇒ ~~za električno energijo~~ ⇐ ~~oziroma Direktive 2009/73/ES~~ ⇒ ~~za plin,~~ ⇐;

(3239) ~~„soproizvodnja“ pomeni postopek sočasne proizvodnje toplotne in električne ali mehanske energije~~ ☒ ~~v istem postopku~~ ☒ ;

(3334) ~~„ekonomsko upravičeno povpraševanje“ pomeni povpraševanje, ki ne presega potreb po ogrevanju ali hlajenju ter bi se po tržnih pogojih lahko zadovoljilo tudi s postopki proizvodnje energije, ki niso soproizvodnja;~~

(3432) ~~„koristna toplota“ pomeni toploto, proizvedeno v postopku soproizvodnje za zadovoljitev ekonomsko upravičenega povpraševanja po ogrevanju ali hlajenju;~~

(3533) ~~„električna energija iz soproizvodnje“ pomeni električno energijo, proizvedeno v postopku, ki je povezan s proizvodnjo koristne toplote, in izračunano v skladu z metodologijo iz Priloge III;~~

(3634) ~~„soproizvodnja z visokim izkoristkom“ pomeni soproizvodnjo, ki izpolnjuje merila iz Priloge IIII;~~

(3735) ~~„celotni izkoristek“ pomeni letno vsoto proizvedene električne in mehanske energije ter koristne toplote, deljeno z vložkom goriva, ki se porabi za proizvodnjo toplote v soproizvodnji ter bruto proizvodnjo električne in mehanske energije;~~

(3836) ~~„razmerje med električno energijo in toploto“ pomeni razmerje med električno energijo iz soproizvodnje in koristno toploto pri polnem obratovanju soproizvodnje, izračunano z uporabo obratovalnih podatkov določene naprave;~~

(3937) ~~„naprava za soproizvodnjo“ pomeni napravo, ki lahko obratuje po postopku soproizvodnje;~~

¹⁰⁵

UL L 124, 20.5.2003, str. 36.

- (4038) „naprava za malo soproizvodnjo“ pomeni napravo za soproizvodnjo z obstoječo zmogljivostjo pod 1 MW_e;
- (4139) „naprava za mikrosoproizvodnjo“ pomeni napravo za soproizvodnjo z največjo zmogljivostjo pod 50 kW_e;
- ~~(40) „indeks pozidanosti“ pomeni razmerje med tlorisno površino stavb in površino zemljišče na določenem ozemlju;~~
- (4241) „učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje“ pomeni sistem daljinskega ogrevanja ali hlajenja, ~~pri katerem se uporablja vsaj 50 % energije iz obnovljivih virov, 50 % odvečne toplote, 75 % toplote iz soproizvodnje ali 50 % kombinacije takšne energije in toplote~~ ⇒ ki izpolnjuje merila iz člena 24 ⇐;
- (4342) „učinkovito ogrevanje in hlajenje“ pomeni sistem ogrevanja in hlajenja, ki v primerjavi z izhodiščnim scenarijem za nespremenjeno stanje znatno in glede na oceno iz analize stroškov in koristi iz te direktive stroškovno učinkovito zmanjša vnos potrebne primarne energije za dobavo enote energije znotraj ustrezne systemske meje, pri čemer se upošteva energija, potrebna za ekstrakcijo, pretvorbo, prevoz in distribucijo;
- (4443) „učinkovito individualno ogrevanje in hlajenje“ pomeni sistem dobave za individualno ogrevanje in hlajenje, ki v primerjavi z učinkovitim daljinskim ogrevanjem in hlajenjem znatno zmanjša vnos primarne energije iz neobnovljivih virov, potrebne za dobavo enote energije znotraj ustrezne systemske meje, ali zahteva enak vnos primarne energije iz neobnovljivih virov, vendar ob nižjih stroških, pri čemer se upošteva energija, potrebna za ekstrakcijo, pretvorbo, prevoz in distribucijo;

↓ novo

- (45) „podatkovni center“ pomeni objekt ali skupino objektov, namenjenih centralizirani namestitvi, medsebojni povezavi in delovanju opreme za informacijsko tehnologijo in omrežne komunikacije, ki opravlja storitve shranjevanja, obdelave in prenosa podatkov, skupaj z vsemi objekti in infrastrukturo za distribucijo električne energije in nadzor okolja ter ravnmi odpornosti in varnosti, potrebnimi za zagotavljanje razpoložljivosti zelenih storitev.

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)

⇒ novo

- (4644) „obsežna prenova“ pomeni prenavo, katere stroški presegajo 50 % vrednosti naložbe za novo primerljivo napravo;
- (4745) ~~„povezovalce“ ☒ „agregator“ ☒ pomeni ponudnika storitev povpraševanja, ki kombinira več kratkotrajnih bremen porabnika, z namenom da jih proda, lahko tudi na dražbi, na organiziranih trgih z energije~~ ⇒ se uporablja v pomenu pojma „neodvisni agregator“, kakor je opredeljen v členu 2(19) Direktive (EU) 2019/944 ⇐.

- (49) „energijska revščina“ pomeni pomanjkanje osnovnih energetskih storitev, ki so podlaga za dostojen življenjski standard in zdravje, v gospodinjstvu, vključno z ustreznim ogrevanjem, hlajenjem, razsvetljavo in energijo za pogon gospodinjskih aparatov, glede na ustrezne nacionalne okoliščine, obstoječo socialno politiko in druge politike;
- (50) „končni porabnik“ pomeni fizično ali pravno osebo, ki kupuje ogrevanje, hlajenje ali sanitarno toplo vodo za svojo končno porabo, ali fizično ali pravno osebo, ki zaseda posamezno stavbo ali enoto v večstanovanjski ali večnamenski stavbi, ki se oskrbuje z ogrevanjem, hlajenjem ali sanitarno toplo vodo iz osrednjega vira, in nima neposredne ali individualne pogodbe z dobaviteljem energije;
- (52) „ločene spodbude“ pomeni odsotnost pravične in razumne porazdelitve finančnih obveznosti in nagrajevanja v zvezi z naložbami v energijsko učinkovitost med zadevnimi akterji, npr. lastniki in najemniki ali različnimi lastniki enot v stavbah ali lastniki in najemniki ali različnimi lastniki večstanovanjskih ali večnamenskih stavb.

Člen 3

Načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“

1. Države članice v skladu z načelom „energijska učinkovitost na prvem mestu“ zagotovijo, da se rešitve energetske učinkovitosti upoštevajo pri odločitvah o načrtovanju, politikah in večjih naložbah v zvezi z naslednjimi sektorji:

- (a) energetski sistemi in
- (b) neenergetski sektorji, če vplivajo na porabo energije in energijsko učinkovitost.

2. Države članice zagotovijo, da uporabo načela „energijska učinkovitost na prvem mestu“ preverijo ustrezni subjekti, če sta za odločitve o politiki, načrtovanju in naložbah potrebna odobritev in spremljanje.

3. Države članice pri uporabi načela „energijska učinkovitost na prvem mestu“:

- (a) spodbujajo in, če je potrebna ocena stroškov in koristi, zagotavljajo uporabo metodologij stroškov in koristi, ki omogočajo ustrezno oceno širših koristi rešitev energetske učinkovitosti z družbenega vidika;
- (b) določijo subjekt, ki je odgovoren za spremljanje uporabe načela „energijska učinkovitost na prvem mestu“ in vpliva odločitev o načrtovanju, politiki in naložbah na porabo energije in energijsko učinkovitost;
- (c) v okviru celovitih nacionalnih energetskih in podnebnih poročil o napredku v skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2018/1999 poročajo Komisiji o upoštevanju tega načela pri nacionalnih in regionalnih odločitvah o načrtovanju, politiki in večjih naložbah v zvezi z nacionalnimi in regionalnimi energetskimi sistemi.

Člen 42

Cilji povečanja ~~energetske~~ ☒ energetske ☒ učinkovitosti

↓ novo

1. Države članice skupaj zagotovijo zmanjšanje porabe energije v letu 2030 za najmanj 9 % v primerjavi s projekcijami iz referenčnega scenarija iz leta 2020, tako da bo poraba končne energije v Uniji v letu 2030 znašala največ 787 Mtoe, poraba primarne energije v Uniji v letu 2030 pa največ 1023 Mtoe¹⁰⁶.

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)

⇒ novo

~~21.~~ Vsaka država članica določi ~~okvirni~~ nacionalni cilj ⇒ prispevek ⇐ povečanja energetske ~~energijske~~ učinkovitosti, ~~ki temelji na porabi primarne ali~~ ⇒ za porabo ⇐ končne energije, na prihranku, ~~in~~ ~~primarne ali končne energije, ali na energetski intenzivnosti~~ ⇒ da bi skupaj dosegle zavezujočo ciljno vrednost Unije iz odstavka 1 ⇐. Države članice ~~e~~ ~~teh prispevkih~~ ⇒ o teh prispevkih skupaj z okvirno krivuljo za te prispevke ⇐ uradno obvestijo Komisijo ~~e~~ ~~teh ciljih v skladu s členom 24(1) in delom 1 Priloge XIV~~ ⇒ v okviru posodobitev svojih celovitih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov v skladu s členom 14 Uredbe (EU) 2018/1999 in v okviru svojih celovitih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov iz člena 3 in členov 7–12 Uredbe (EU) 2018/1999 ter po postopku iz navedenih členov ⇐. ~~Države članice ob~~ ~~tem navedene cilje tudi izrazijo kot absolutno raven~~ ~~porabe primarne energije in porabe končne energije leta 2020 in~~ ⇒ z uporabo formule, opredeljene v Prilogi I k tej Direktivi, ⇐ razložijo, kako in na podlagi katerih podatkov ~~so~~ ~~izračunale to raven~~ ⇒ so bili ti prispevki izračunani ⇐.

↓ novo

Države članice v nacionalnih prispevkih k energijski učinkovitosti sporočijo tudi deleže porabe energije v sektorjih končne uporabe energije v skladu z opredelitvijo iz Uredbe (ES) št. 1099/2008 o statistiki energetike, vključno z industrijo, stanovanjskim sektorjem, storitvami in prometom. Navedejo tudi projekcije porabe energije v informacijski in komunikacijski tehnologiji (IKT).

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)

⇒ novo

~~Pri~~ Pri določitvi navedenih ~~ciljev~~ ⇒ prispevkov ⇐, države članice upoštevajo:

¹⁰⁶ Ciljna vrednost za energijsko učinkovitost je bila prvotno določena in izračunana z uporabo projekcij iz referenčnega scenarija za leto 2030 iz leta 2007 kot izhodiščne vrednosti. Zaradi spremembe v Eurostatovi metodologiji izračuna energijske bilance in izboljšav v poznejših projekcijah na podlagi modeliranja je potrebna sprememba izhodiščne vrednosti. Zato je ob enakem pristopu za določitev ciljne vrednosti, tj. tako, da ga primerjamo s projekcijami prihodnje izhodiščne vrednosti, ciljna vrednost Unije za energijsko učinkovitost za leto 2030 določena v primerjavi s projekcijami iz referenčnega scenarija za leto 2030 iz leta 2020, v katerih so upoštevani nacionalni prispevki iz nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov. Zaradi te posodobljene ciljne vrednosti bo morala Unija v letu 2030 svojo ambicijo glede energijske učinkovitosti povečati še za najmanj 9 % v primerjavi z ravno prizadevanj iz referenčnega scenarija iz leta 2020. Novi način izražanja ravni ambicij za ciljne vrednosti Unije ne vpliva na dejansko raven potrebnih prizadevanj.

↓ 2013/12/EU člen 1 in Priloga .a
⇒ novo

- (a) da poraba energije v Uniji leta ⇒ 2030 ⇐ 2020 ne sme preseči 1483 ⇒ 787 Mtoe porabe končne energije ali 1023 ⇐ Mtoe ⇒ porabe ⇐ primarne energije ali 1086 Mtoe končne energije;

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)

- (b) ukrepe iz te direktive;
- ~~(c)~~ ukrepe za izpolnitev nacionalnih ciljev varčevanja z energijo, sprejetih v skladu s členom 4(1) Direktive 2006/32/ES, in
- ~~(c)~~ druge ukrepe za spodbujanje ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti v državah članicah in na ravni Unije;

~~Države članice lahko pri določanju navedenih ciljev upoštevajo nacionalne okoliščine, ki vplivajo na porabo primarne energije, kot so:~~

↓ novo

- (d) vse ustrezne dejavnike, ki vplivajo na prizadevanja za učinkovitost, kot so:
- skupna raven ambicij, potrebna za doseg podnebnih ciljev;
 - pravična porazdelitev prizadevanj po vsej Uniji;
 - energijska intenzivnost gospodarstva;

↓ 2012/27/EU

- ~~(iv)~~ neizkoriščene možnosti za stroškovno učinkovit prihranek energije;

↓ novo

- (e) druge nacionalne okoliščine, ki vplivajo na porabo energije, zlasti:

↓ 2012/27/EU
⇒ novo

- ~~(ib)~~ spremembe in napovedi v zvezi z BDP;
- ~~(iie)~~ spremembe pri uvozu in izvozu energije ⇒ , spremembe v mešanici virov energije in uvedba novih trajnostnih goriv ⇐;
- ~~(iiie)~~ razvoj vseh obnovljivih virov energije, jedrske energije, zajemanje in shranjevanje ogljikovega dioksida; in
- ~~(iv)~~ razogljíčenje energijsko intenzivnih panog.
- ~~(e)~~ zgođnje ukrepanje.

↓ 2013/12/EU Člen 1 in Priloga .b
(prilagojeno)

~~2. Komisija do 30. junija 2014 oceni doseženi napredek in verjetnost, da poraba energije v Uniji leta 2020 ne bo presegla 1483 Mtoe primarne energije in/ali 1086 Mtoe končne energije.~~

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)

~~3. Komisija pri pregledu iz odstavka 2:~~

- ~~(a) sešteje nacionalne okvirne cilje povečanja energetske učinkovitosti, ki jih sporočijo države članice;~~
- ~~(b) oceni, ali je mogoče vsoto navedenih ciljev šteti za zanesljivo vodilo pri preseji, ali Unija kot celota dosega cilj po načrtih, pri tem pa upošteva oceno prvega letnega poročila v skladu s členom 24(1) in oceno nacionalnih akcijskih načrtov za energetske učinkovitost v skladu s členom 24(2);~~
- ~~(c) upošteva dopolnilne analize na podlagi:~~
 - ~~(i) ocene napredka pri porabi energije in pri porabi energije glede na gospodarsko aktivnost na ravni Unije, vključno z napredkom pri učinkovitosti dobave energije v državah članicah, ki so svoje okvirne nacionalne cilje utemeljile na porabi končne energije ali prihranku končne energije, vključno z napredkom, ki je posledica skladnosti teh držav članic s poglavjem III te direktive;~~
 - ~~(ii) rezultatov modelov v zvezi s prihodnjimi trendi porabe energije na ravni Unije;~~

↓ 2013/12/EU Člen 1 in Priloga .c
(prilagojeno)

~~(d) primerja rezultate iz točk (a) do (c) s količino porabljene energije, ki bi bila potrebna, da poraba energije leta 2020 ne bi presegla 1483 Mtoe primarne energije in/ali 1086 Mtoe končne energije.~~

↓ 2019/504 Člen 1

~~5. Vsaka država članica določi nacionalne prispevke glede energetske učinkovitosti k ciljem Unije za leto 2030 iz člena 1(1) te direktive v skladu s členoma 4 in 6 Uredbe (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁰⁷. Države članice pri določanju teh~~

¹⁰⁷

~~Uredba (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 328, 21.12.2018, str. 1).~~

~~prispevkov upoštevajo, da poraba energije v Uniji leta 2030 ne sme preseči 1 128 Mtoe primarne energije in/ali 846 Mtoe končne energije. Države članice o teh prispevkih uradno obvestijo Komisijo v svojih celovitih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtih iz postopka iz členov 3 in 7 do 12 Uredbe (EU) 2018/1999 ter v skladu z njim.~~

↕ novo

3. Če Komisija na podlagi svoje ocene v skladu s členom 29(1) in (3) Uredbe (EU) 2018/1999 ugotovi, da doseženi napredek v smeri doseganja prispevkov k energijski učinkovitosti ni zadosten, države članice, ki so nad svojimi okvirnimi krivuljami iz odstavka 2 tega člena, zagotovijo, da se v enem letu od prejema Komisijine ocene izvedejo dodatni ukrepi, da bi zagotovile, da se bodo vrnile na pravo pot za doseg svojih prispevkov glede energijske učinkovitosti. Med temi dodatnimi ukrepi so tudi naslednji:

- a. nacionalni ukrepi za doseganje prihrankov energije vključno z okrepljeno pomočjo pri razvoju projektov za izvajanje ukrepov naložb v energijsko učinkovitost;
- b. povečanje obveznosti prihrankov energije iz člena 8;
- c. prilagoditev obveznosti javnega sektorja;
- d. prostovoljen finančni prispevek v nacionalni sklad za energijsko učinkovitost iz člena 25 ali kakšen drug poseben instrument za energijsko učinkovitost, pri čemer so letni prispevki enaki naložbam, ki so potrebne za doseg okvirne krivulje.

Če je država članica nad okvirno krivuljo iz odstavka 2 tega člena, v svoje celovito nacionalno energetsko in podnebno poročilo o napredku v skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2018/1999 vključi pojasnilo, kako bo odpravila vrzel, da bi zagotovila, da bo dosegla svoje nacionalne prispevke k energijski učinkovitosti.

Komisija oceni, ali nacionalni ukrepi iz tega odstavka zadostujejo za doseg ciljnih vrednosti Unije za energijsko učinkovitost. Če se šteje, da nacionalni ukrepi ne zadostujejo, Komisija, kot je ustrezno, predlaga ukrepe in izvaja svoja pooblastila na ravni Unije poleg teh priporočil, da bi zagotovila zlasti doseganje cilja Unije za energijsko učinkovitost za leto 2030.

4. Komisija do 31. decembra 2026 oceni metodološke spremembe v podatkih, sporočenih v skladu z Uredbo (ES) št. 1099/2008 o statistiki energetike, v metodologiji za izračun energijske bilance in v energetskih modelih za evropsko uporabo energije ter po potrebi predlaga tehnične prilagoditve izračuna za ciljne vrednosti Unije za leto 2030, da bi ohranila raven ambicij iz odstavka 1 tega člena.

↓ 2018/2002 Člen 1.2

~~6. Komisija oceni krovne cilje povečanja energetske učinkovitosti Unije za leto 2030 iz člena 1(1), da bi do leta 2023 predložila zakonodajni predlog, v katerem bi cilje popravila navzgor, če bi se zaradi gospodarskega ali tehnološkega razvoja bistveno znižali stroški ali če bi bilo to potrebno, da bi Unija izpolnila svoje mednarodne zaveze glede razogljičenja.~~

POGLAVJE II

~~UČINKOVITOST RABE ENERGIJE~~ ☒ ZGLEDNA VLOGA JAVNEGA SEKTORJA ☒

↓ novo

Člen 5

Vodilna vloga javnega sektorja pri doseganju energijske učinkovitosti

1. Države članice zagotovijo, da se skupna poraba končne energije vseh javnih organov vsako leto zmanjša za najmanj 1,7 % v primerjavi z letom X-2 (X je leto, v katerem začne veljati ta direktiva).

Države članice lahko pri izračunu porabe končne energije svojih javnih organov upoštevajo podnebne variacije v državi članici.

2. Države članice v svoje nacionalne energetske in podnebne načrte ter njihove posodobitve v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999 vključijo seznam javnih organov, ki prispevajo k izpolnitvi obveznosti iz odstavka 1 tega člena, višino zmanjšanja porabe energije, ki ga mora doseči vsak od njih, in ukrepe, ki jih načrtujejo, da bi to dosegli. Države članice v okviru svojih celovitih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov v skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2018/1999 Komisiji sporočijo doseženo letno zmanjšanje porabe končne energije.

3. Države članice zagotovijo, da regionalni in lokalni upravni organi v svojih načrtih za razogljičenje sprejmejo posebne ukrepe glede energijske učinkovitosti po posvetovanju z deležniki in javnostjo, vključno s posebnimi skupinami, ki jim grozi energijska revščina ali so bolj občutljive za njene učinke, kot so ženske, invalidi, starejši, otroci in osebe z manjšinskim rasnim ali etničnim ozadjem.

4. Države članice podpirajo javne organe pri uvajanju ukrepov izboljšanja energijske učinkovitosti, tudi na regionalni in lokalni ravni, z dajanjem smernic, spodbujanjem priložnosti za razvijanje sposobnosti in usposabljanje ter sodelovanjem med javnimi organi.

5. Države članice spodbujajo javne organe k upoštevanju emisij CO₂ skozi ves življenjski cikel pri naložbah in dejavnostih politike javnih organov.

Člen 65

Stavbe javnih organov kot zgled

1. Vsaka država članica brez poseganja v člen 7 Direktive 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta¹⁰⁸, zagotovi, da se, ~~od 1. januarja 2014~~, vsako leto prenovijo ⇒ vsaj ⇐ 3 % skupne tlorisne površine stavb v lasti ~~in rabi osrednje vlade~~ ⇒ javnih organov, ⇐ ki se ogrevajo in/ali ohlajajo, in se tako ⇒ vsaj ⇐ ~~izpolnijo vsaj minimalne zahteve glede energetske učinkovitosti~~, ⇒ spremenijo v skoraj ničenergijske stavbe ⇐ ~~z uporabo~~ ☒ v skladu s ☒ členoma 4 ⇒ 9 ⇐ Direktive 2010/31/EU.

Če javni organi zasedajo stavbo, ki ni v njihovi lasti, uveljavljajo svoje pogodbene pravice, kolikor je mogoče, in lastnika stavbe spodbujajo k prenovi stavbe v skoraj ~~nič-energijsko~~ ☒ ničenergijsko ☒ stavbo v skladu s členom 9 Direktive 2010/31/EU. Pri sklenitvi pogodbe o namestitvi v stavbi, ki ni v njihovi lasti, je cilj javnih organov, da ta stavba spada v enega od dveh najvišjih razredov energetske učinkovitosti na energijski izkaznici.

~~Stopnja 3 % se izračuna na podlagi skupne tlorisne površine stavb v lasti in rabi osrednje vlade zadevne države članice, ki imajo skupno uporabno tlorisno površino več kot 500 m² in ki 1. januarja vsakega leta ne izpolnjujejo nacionalnih minimalnih zahtev glede energetske učinkovitosti, določenih v skladu s členom 4 Direktive 2010/31/EU. Navedena meja se zniža na 250 m² od 9. julija 2015 naprej.~~

~~Če država članica določi, da se obveznost letne prenove 3 % skupne tlorisne površine nanaša tudi na stavbe v lasti in rabi upravnih oddelkov na ravni pod osrednjo vlado, se 3 % stopnja ⇒ Stopnja najmanj 3% ⇐ se izračuna na podlagi skupne tlorisne površine stavb v lasti in rabi osrednje vlade ter upravnih oddelkov, ⇒ javnih organov ⇐ zadevne države članice, ki imajo skupno uporabno tlorisno površino več kot 500 m² oziroma od 9. julija 2015, več kot 250 m² ☒ ter ☒ 1. januarja vsakega leta ne izpolnjujejo nacionalnih minimalnih zahtev glede energetske učinkovitosti, določenih v skladu s členom 4 Direktive 2010/31/EU ⇒ 2024 niso skoraj ničenergijske stavbe ⇐.~~

~~Države članice se lahko pri izvajanju ukrepov za temeljito prenovu stavb osrednje vlade v skladu s prvim pododstavkom odločijo, da upoštevajo stavbo kot celoto, vključno z ovojem stavbe, opremo, obratovanjem in vzdrževanjem.~~

~~Države članice zahtevajo, da imajo pri ukrepih za energetske učinkovitost prednost stavbe osrednje vlade z najnižjo energijsko učinkovitostjo, če je to stroškovno učinkovito in tehnično izvedljivo.~~

2. ~~Države članice se lahko odločijo, da ne bodo določile ali uporabljale zahtev iz odstavka 1 za naslednje kategorije stavb:~~

- (a) ~~stavbe, ki so uradno zaščitene kot del zaščitene okolja ali zaradi njihovega posebnega arhitekturnega ali zgodovinskega pomena, če bi izpolnjevanje določenih~~

¹⁰⁸ Direktiva 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o energetske učinkovitosti stavb (UL L 153, 18.6.2010, str. 13).

minimalnih zahtev glede energetske učinkovitosti nesprejemljivo spremenilo njihov značaj ali videz;

(b) stavbe v lasti oboroženih sil ali osrednje vlade, ki se uporabljajo za namene nacionalne obrambe, vendar v to kategorijo ne spadajo posamezni bivalni prostori ali poslovne stavbe, ki jih uporabljajo oborožene sile in drugi uslužbeni nacionalnih obrambnih organov;

(c) stavbe, ki se uporabljajo za obredne namene ali verske dejavnosti.

3. Če država članica prenove več kot 3% skupne tlorisne površine stavbe osrednje vlade v določenem letu, lahko presežek šteje v okvir letne stopnje prenove v enem od predhodnih ali naslednjih treh let.

24. Države članice lahko v izjemnih primerih v okvir letne stopnje prenove stavb osrednje vlade štejejo nove stavbe, ki so v uporabi in lasti kot nadomestilo za določene stavbe osrednje vlade ⇒ javnih organov ⇐, porušene v enem od predhodnih dveh let, ali stavbe, ki so bile prodane, porušene ali so prenehale biti v uporabi v enem od predhodnih dveh let zaradi intenzivnejše uporabe drugih stavb. Take izjeme se uporabljajo samo, če bi bile v primerjavi s prenovo takih stavb stroškovno učinkovitejše in bolj trajnostne v smislu energije in emisij CO₂ skozi življenjski cikel. Vsaka država članica jasno določi in objavi splošna merila, metodologije in postopke, na podlagi katerih se ugotovijo taki izjemni primeri.

(35) Države članice za namene ⇒ tega člena ⇐ ~~odstavka 1 do 31. decembra 2013 pripravijo in objavijo popis stavb osrednje vlade ⇒ javnih organov ⇐~~, ki se ogrevajo in/ali ohlajajo in ki imajo skupno uporabno tlorisno površino več kot 500 m² oziroma od 9. julija 2015 250 m², razen stavb, izvzetih na podlagi odstavka 2. ⇒ Ta popis se posodablja vsaj enkrat letno. ⇐ Popis vsebuje ⇒ vsaj ⇐ naslednje podatke:

(a) tlorisno površino v m²; ~~ter~~

(b) ⇒ energijsko izkaznico ⇐ vsake stavbe ~~ali zadevne podatke o energiji~~ ⇒, izdano v skladu s členom 12 Direktive 2010/31/EU ⇐.

6. ~~Brez poseganja v člen 7 Direktive 2010/31/EU lahko države članice izberejo alternativni pristop k odstavkom 1 do 5 tega člena ter sprejmejo druge stroškovno učinkovite ukrepe, vključno s temeljitimi prenovami in ukrepi za spremembo vedenja uporabnikov stavb, s katerimi bi do leta 2020 dosegle prihranek energije v upravičenih stavbah v lasti in rabi osrednje vlade, ki je najmanj enak prihranku, ki je določen v odstavku 1 in o katerem se poroča letno.~~

~~Za namene alternativnega pristopa lahko države članice prihranek energije, ki bi ga dosegle z uporabo odstavkov 1 do 4, ocenijo na podlagi ustreznih standardnih vrednosti za porabo energije v referenčnih stavbah osrednje vlade pred obnovo in po njej ter na podlagi ocenjene površine njenega stavbnega fonda. Kategorije referenčnih stavb osrednje vlade so reprezentativne za ta stavbni fond.~~

~~Države članice, ki izberejo alternativni pristop, Komisijo do 31. decembra 2013 uradno obvestijo o alternativnih ukrepih, ki jih nameravajo sprejeti, in prikažejo, kako naj bi dosegle enakovredno izboljšanje energetske učinkovitosti stavb osrednje vlade.~~

7. ~~Države članice spodbujajo javne organe, tudi na regionalni in lokalni ravni, ter organe za socialna stanovanja, za katere velja javno pravo, naj v skladu s svojimi pristojnostmi in upravnimi strukturami:~~

(a) ~~sprejmejo načrt za energetske učinkovitost, ki je samostojen ali del širšega načrta za podnebje ali okolje ter vključuje posebne cilje in ukrepe za prihranek~~

~~energije in za povečanje energetske učinkovitosti, da bi sledili zgledu stavb osrednje vlade, kot je določeno v odstavkih 1, 5 in 6;~~

~~(b) kot del izvajanja svojega načrta vzpostavijo sistem upravljanja z energijo, vključno z energetske pregledi;~~

~~(c) za financiranje prenov in izvajanje načrtov za dolgoročno ohranitev ali izboljšanje energetske učinkovitosti po potrebi uporabijo podjetja za energetske storitve in pogodbeno zagotavljanje prihranka energije.~~

Člen 76

☒ Javno naročanje ☒ Nakupi javnih organov

1. Države članice zagotovijo, da ~~osrednje vlade~~ ⇒ javni naročniki in naročniki pri sklepanju pogodb o javnih naročilih in koncesijah z vrednostjo, ki je enaka ali večja kot pragovi iz člena 8 Direktive 2014/23/EU, člena 4 Direktive 2014/24/EU in člena 15 Direktive 2014/25/EU, ⇐ kupujejo le izdelke, storitve ~~in~~ stavbe ⇒ in gradbena dela ⇐ ~~stavbe z visoko energetske~~ ☒ ~~energijsko~~ ☒ ~~učinkovitostjo~~, ~~kakor je določeno v Prilogi III, kolikor je to v skladu s stroškovno učinkovitostjo, ekonomsko izvedljivostjo, večjo trajnostjo, tehnično ustreznostjo in zadostno ravni konkurence~~ ☒ v skladu z zahtevami ☒ ☒ iz Priloge IV k tej direktivi ☒.

~~Obveznost iz prvega pododstavka se uporablja za pogodbe o nakupu izdelkov, storitev in stavb s strani javnih organov, če je vrednost takih pogodb enaka ali večja od pragov, določenih v členu 4 Direktive 2004/18/ES.~~

↓ novo

Države članice zagotovijo tudi, da javni naročniki in naročniki pri oddaji javnih naročil z vrednostjo, ki je enaka ali višja kot pragovi iz prvega pododstavka, uporabijo načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“ iz člena 3 te direktive, tudi pri tistih javnih naročilih in koncesijah, za katere v Prilogi IV niso navedene posebne zahteve.

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)

⇒ novo

2. Obveznost iz odstavka 1 se uporablja za pogodbe oboroženih sil le, kolikor to ni v nasprotju z naravo in glavnim ciljem dejavnosti oboroženih sil. Obveznost se ne uporablja za pogodbe za dobavo vojaške opreme, kakor je opredeljena v Direktivi 2009/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 ~~o usklajevanju postopkov za oddajo nekaterih naročil gradenj, blaga in storitev, ki jih oddajo naročniki na področju obrambe in varnosti~~¹⁰⁹.

3. ~~Države članice spodbujajo javne organe, tudi na regionalni in lokalni ravni, naj v skladu s svojimi pristojnostmi in upravnimi strukturami sledijo zgledu osrednje vlade ter kupujejo le izdelke, storitve in stavbe z visoko energetske učinkovitostjo.~~ Države članice ⇒ ne glede na odstavek 4 člena 24 te Direktive ⇐ ~~spodbujajo javne organe~~ ⇒ zagotovijo, da javni naročniki

¹⁰⁹

Direktiva 2009/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o usklajevanju postopkov za oddajo nekaterih naročil gradenj, blaga in storitev, ki jih oddajo naročniki na področju obrambe in varnosti (UL L 216, 20.8.2009, str. 7).

in naročniki ⇐ ⇒ pri razpisih za storitve z znatnim energijskim vidikom ⇐ ~~da pri javnih razpisih za storitve, ki imajo znaten energetski vidik,~~ ocenijo možnost ⇒ izvedljivost ⇐ sklepanja dolgoročnih pogodb, ki zagotavljajo dolgoročni prihranek energije.

4. Brez poseganja v odstavek 1 lahko države članice pri nakupu svežnja izdelkov, ki ☒ v celoti ~~☒ kot celota~~ spada na področje uporabe delegiranega akta, sprejetega na podlagi Uredbe (EU) 2017/1369 Evropskega parlamenta in Sveta¹¹⁰ ~~Direktive 2010/30/EU~~, zahtevajo, da ima skupna ~~energetska~~ ☒ energijska ☒ učinkovitost prednost pred ~~energetsko~~ ☒ energijsko ☒ učinkovitostjo posameznih izdelkov znotraj tega svežnja, tj. nakup svežnja izdelkov, ki izpolnjuje merilo pripadnosti najvišjemu razredu ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti.

↓ novo

5. Države članice lahko zahtevajo, da javni naročniki in naročniki, če je ustrezno, v praksah javnega naročanja upoštevajo širše vidike trajnostnosti, socialne in okoljske vidike ter vidike krožnega gospodarstva, da bi dosegli Unijine cilje glede razogljichenja in ničelnega onesnaževanja. Če je ustrezno, države članice v skladu z zahtevami iz Priloge IV od javnih naročnikov in naročnikov zahtevajo, da upoštevajo merila Unije za zelena javna naročila.

Da bi zagotovile preglednost pri uporabi zahtev glede energijske učinkovitosti v postopku javnega naročanja, države članice javnosti omogočijo dostop do informacij o vplivu naročil z vrednostjo, ki je enaka ali večja kot pragovi iz odstavka 1, na energijsko učinkovitost. Javni naročniki se lahko odločijo, da bodo od ponudnikov zahtevali razkritje informacij o potenciala globalnega segrevanja skozi celoten življenjski cikel nove stavbe in lahko javnosti omogočijo dostop do teh podatkov o naročilih, zlasti za nove stavbe s tlorisno površino nad 2 000 m².

Države članice podpirajo javne naročnike in naročnike pri uvajanju zahtev glede energijske učinkovitosti, tudi na regionalni in lokalni ravni, z zagotavljanjem jasnih pravil in smernic, vključno z metodologijami ocenjevanja stroškov skozi življenjski cikel ter okoljskih vplivov in stroškov, vzpostavitev strokovnih centrov za podporo ter spodbujanjem uporabe združenega in digitalnega naročanja, kjer je mogoče.

6. Države članice sprejmejo pravne in regulativne določbe ter upravne prakse v zvezi z javnimi nakupi ter letno pripravo proračuna in obračunavanjem, ki so potrebne za zagotovitev, da se posamezni javni organi ne odvrnejo od naložb v izboljšanje energijske učinkovitosti ter od uporabe pogodbenega zagotavljanja prihranka energije in mehanizmov financiranja s tretje strani na dolgoročni pogodbeni osnovi.

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)

⇒ novo

~~7.(b)~~ ⇒ Države članice odpravijo regulativne ali neregulativne ovire za energijsko učinkovitost, zlasti v zvezi s ⇐ pravnimi in regulativnimi določbami ter upravnimi praksami v zvezi z javnimi nakupi ter letno pripravo proračuna in obračunavanjem za zagotovitev, da se

¹¹⁰ Uredba (EU) 2017/1369 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2017 o vzpostavitvi okvira za označevanje z energijskimi nalepkami in razveljavitvi Direktive 2010/30/EU (UL L 198, 28.7.2017, str. 1).

posamezni javni organi ne odvrnejo od naložb v izboljšanje ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti ~~in čim večjega zmanjšanja stroškov življenjskega kroga~~ ter od uporabe pogodbenega zagotavljanja prihranka energije in ~~drugih~~ mehanizmov financiranja s tretje strani na dolgoročni pogodbeni osnovi.

↓ novo

Države članice v okviru celovitih nacionalnih energetskih in podnebnih poročil o napredku v skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2018/1999 poročajo Komisiji o ukrepih za odpravo ovir za uvajanje izboljšav energijske učinkovitosti.

↓ 2018/2002 Člen 1.3
(prilagojeno)
⇒ novo

POGLAVJE III

☒ **UČINKOVITOST RABE ENERGIJE** ☒

Člen 87

Obveznost prihranka energije

1. Države članice morajo doseči skupni prihranek ☒ energije pri končni porabi ☒ ~~končne porabe energije~~, ki ustreza vsaj:

- (a) novim letnim prihrankom v obdobju od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2020 v višini 1,5 % letne količine prodane energije končnim odjemalcem, glede na povprečje v zadnjih treh letih pred 1. januarjem 2013. Iz tega izračuna se lahko deloma ali v celoti izključi količina prodane energije, ki se porabi za prevoz;
- (b) novim letnim prihrankom v obdobju od 1. januarja 2021 do 31. decembra ~~2030~~ ⇒ 2023 ⇐ v višini 0,8 % letne porabe končne energije, glede na povprečje v zadnjih treh letih pred 1. januarjem 2019. Z odstopanjem od te zahteve morata Ciper in Malta doseči nove letne prihranke v obdobju od 1. januarja 2021 do 31. decembra ~~2030~~ ⇒ 2023 ⇐ v višini 0,24 % letne porabe končne energije, glede na povprečje v zadnjih treh letih pred 1. januarjem 2019.

↓ novo

- (c) novim letnim prihrankom v obdobju od 1. januarja 2024 do 31. decembra 2030 v višini 1,5 % letne porabe končne energije glede na triletno povprečje pred 1. januarjem 2020.

↓ 2018/2002 Člen 1.3
(prilagojeno)
⇒ novo

Države članice določijo, kako bo izračunana količina novih prihrankov razporejena v posameznem obdobju, navedenem v točkah (a), ~~in~~ (b) in ⇒ (c) ⇐ prvega pododstavka, če se

do konca posameznega obdobja obveznosti dosežejo zahtevani celotni skupni prihranki končne porabe energije.

Države članice še naprej dosegajo nove letne prihranke v skladu s ~~točko (b)~~ ⇒ stopnjo prihranka iz točke (c) ⇐ prvega pododstavka v desetletnih obdobjih po letu 2030, ~~razen če se v pregledih Komisije do leta 2028 in vsakih 10 let zatem ugotovi, da to ni več potrebno za to, da se dosežejo dolgoročni energetske in podnebni cilji Unije za leto 2050.~~

Države članice dosežejo zahtevano količino prihrankov iz odstavka 1 tega člena bodisi z uvedbo sistema obveznosti ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti iz člena ~~97a~~ bodisi s sprejetjem alternativnih ukrepov politike iz člena ~~107b~~. Države članice lahko sistem obveznosti ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti kombinirajo z alternativnimi ukrepi politik. Države članice zagotovijo, da se prihranki, ki izhajajo iz ukrepov politik iz členov ~~97a~~ in ~~107b~~ ter člena ~~28(11)~~~~20(6)~~, izračunajo v skladu s Prilogo V.

↓ novo

(3) Države članice sisteme obveznosti glede energijske učinkovitosti, alternativne ukrepe politike ali kombinacijo obojih ali programe ali ukrepe, ki se financirajo iz nacionalnega sklada za energijsko učinkovitost, izvajajo prednostno pri ljudeh, ki jih je prizadela energijska revščina, ranljivih odjemalcih in, če je ustrezno, ljudeh, ki živijo v socialnih stanovanjih. Države članice zagotovijo, da ukrepi politike, ki se izvajajo v skladu s tem členom, nimajo škodljivega učinka na te osebe. Če je ustrezno, države članice za odpravo škodljivih učinkov ter zagotovitev pravičnega in vključujočega energetskega prehoda čim bolj izkoristijo financiranje, vključno z javnim financiranjem, instrumente financiranja na ravni Unije in prihodke od pravic v skladu s členom 22(3)(b).

Pri oblikovanju takih ukrepov države članice upoštevajo in spodbujajo vlogo skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov in energetskih skupnosti državljanov pri prispevanju k izvajanju teh ukrepov politike.

Države članice dosežejo delež potrebnih skupnih prihrankov energije pri končni porabi pri ljudeh, ki jih je prizadela energijska revščina, ranljivih odjemalcih in, če je ustrezno, ljudeh, ki živijo v socialnih stanovanjih. Ta delež mora biti vsaj enak deležu gospodinjstev v energijski revščini po ocenah v njihovem nacionalnem energetskem in podnebnem načrtu, pripravljenem v skladu s členom 3(3)(d) uredbe o upravljanju (Uredba (EU) 2018/1999). Če država članica ni uradno sporočila deleža gospodinjstev v energijski revščini po ocenah v svojem nacionalnem energetskem in podnebnem načrtu, je delež zahtevane skupne količine prihrankov energije pri končni porabi pri ljudeh, ki jih je prizadela energijska revščina, ranljivih odjemalcih in, če je ustrezno, ljudeh, ki živijo v socialnih stanovanjih, najmanj enak aritmetični sredini deleža naslednjih kazalnikov za leto 2019 oziroma, če niso na razpolago za leto 2019, za linearno ekstrapolacijo njihovih vrednosti za zadnja tri leta, ki so na razpolago:

- (a) nezmožnost ustreznega ogrevanja doma (Eurostat, SILC [ilc_mdse01]);
- (b) zaostala plačila računov za komunalne storitve SILC, [ilc_mdse07]) ter
- (c) struktura stroškov porabe po dohodkovnem kvintilnem razredu in namenu porabe COICOP (Eurostat, HBS, [hbs_str_t223], podatki za [CP045] Električna energija, plin in druga goriva).

(4) Države članice informacije o uporabljenih kazalnikih, deležu aritmetične sredine in rezultatih ukrepov politike, sprejetih v skladu z odstavkom 3 tega člena, vključijo v posodobitve svojih celovitih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov v skladu s členom 14 Uredbe (EU) št. 2018/1999, v naslednje celovite nacionalne energetske in podnebne načrte

↓ 2018/2002 Člen 1.3
(prilagojeno)
⇒ novo

5. Države članice lahko pri izračunu upoštevajo prihranke energije, ki izhajajo iz ukrepov politik, bodisi uvedenih do 31. decembra 2020 ali po tem datumu, če ti ukrepi privedejo do novih posameznih ukrepov, ki se izvedejo po 31. decembru 2020. ⇒ Prihranki energije, doseženi v katerem koli obdobju obveznosti, se ne štejejo v količino zahtevanih prihrankov energije za prejšnja obdobja obveznosti, določena v odstavku 1. ⇐

(62) Če države članice izpolnijo vsaj svojo obveznost skupnega prihranka ~~končne porabe~~ energije ☒ pri končni porabi ☒ iz točke (b) prvega pododstavka odstavka 1, lahko zahtevano količino prihrankov energije ⇒ iz točke (b) prvega pododstavka odstavka 1 ⇐ izračunajo na enega ali več od naslednjih načinov:

- (a) uporabijo letno stopnjo prihranka pri prodaji energije končnim odjemalcem ali pri porabi končne energije glede na povprečje v zadnjih treh letih pred 1. januarjem 2019;
- (b) iz osnove za izračun deloma ali v celoti izključijo energijo, ki se porabi za prevoz;
- (c) uporabijo katero koli od možnosti iz odstavka 4.

(72) Kadar se države članice odločijo, da bodo uporabile ☒ eno od ☒ možnosti iz ~~točk (a), (b) oziroma (c)~~ odstavka 6 ⇒ v zvezi z zahtevanimi prihranki energije iz točke (b) prvega pododstavka odstavka 1 ⇐, določijo:

- (a) svojo letno stopnjo prihranka, ki jo bodo uporabile pri izračunu svojih skupnih prihrankov ~~končne porabe~~ energije ☒ pri končni porabi ☒ in s katero bodo zagotovile, da njihova končna količina neto prihrankov energije ne bo manjša od tiste, ki se zahteva na podlagi točke (b) prvega pododstavka odstavka 1; ~~in~~
- (b) svojo osnovo za izračun, iz katere lahko deloma ali v celoti izključijo energijo, ki se porabi za prevoz.

(84) Vsaka država članica lahko ob upoštevanju odstavka 9:

- (a) opravi izračun, zahtevan v točki (a) prvega pododstavka odstavka 1, z uporabo vrednosti 1 % v letih 2014 in 2015; 1,25 % v letih 2016 in 2017 ter 1,5 % v letih 2018, 2019 in 2020;
- (b) izključi iz izračuna vso ali del količine prodane energije, ki se v obdobju obveznosti iz točke (a) prvega pododstavka odstavka 1 porabi za industrijske dejavnosti, navedene v Prilogi I k Direktivi 2003/87/ES, ali vso ali del končne energije, ki se v navedenih dejavnostih porabi v obdobju obveznosti iz točke (b) navedenega pododstavka;
- (c) pri količini zahtevanih prihrankov energije upošteva prihranek energije ⇒ iz točk (a) in (b) prvega pododstavka odstavka 1 ⇐ dosežen v sektorjih pretvorbe, distribucije in prenosa energije, vključno z infrastrukturo za učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje, zaradi izvajanja zahtev iz člena 23(4), točke (b) člena ~~24(4)~~ 24(4), in člena ~~25(1)~~ 25(1) do (10). Države članice obvestijo Komisijo o svojih nameranih ukrepih politike iz te točke za obdobje od 1. januarja 2021 do 31. decembra 2030 v svojih

celovitih nacionalnih energetske in podnebne načrte. Učinek teh ukrepov se izračuna v skladu s Prilogo V in se vključi v te načrte;

- (d) pri količini zahtevanih prihrankov energije upošteva prihranek energije, ki izhaja iz posameznih ukrepov, ki se po novem izvajajo od 31. decembra 2008 in imajo učinek še leta 2020 v zvezi z obdobjem obveznosti iz točke (a) prvega pododstavka odstavka 1 in po letu 2020 v zvezi z obdobjem iz točke (b) prvega pododstavka odstavka 1, ter jih je mogoče meriti in preverjati;
- (e) pri količini zahtevanih prihrankov energije upošteva prihranek energije, ki izhaja iz ukrepov politike, če je mogoče dokazati, da so ti ukrepi privedli do posameznih ukrepov, ki so se izvedli od 1. januarja 2018 in do 31. decembra 2020 ter zagotavljajo prihranke po 31. decembru 2020;
- (f) iz izračuna količine zahtevanih prihrankov energije $\Rightarrow$ v skladu s točkama (a) in (b) prvega pododstavka odstavka 1 $\Leftarrow$ izključi 30 % preverljive količine energije, ki je bila proizvedena na ali v stavbah za lastno uporabo zaradi ukrepov politik, ki spodbujajo namestitev novih tehnologij za energijo iz obnovljivih virov;
- (g) pri količini zahtevanih prihrankov energije $\Rightarrow$ v skladu s točkama (a) in (b) prvega pododstavka odstavka 1 $\Leftarrow$ upošteva prihranek energije, ki presega prihranek energije, ki se zahteva za obdobje obveznosti od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2020, če so ti prihranki rezultat posameznih ukrepov, izvedenih v okviru ukrepov politike iz členov ~~9a in 9 in 107b~~, ki so jih države članice sporočile v svojih nacionalnih akcijskih načrtih za ~~energetsko~~ $\otimes$ energijsko $\otimes$ učinkovitost in o katerih so poročale v svojih poročilih o napredku v skladu s členom 24.

~~(95)~~ Države članice ločeno uporabijo in izračunajo učinek možnosti, izbranih na podlagi odstavka ~~84~~ za obdobje iz točk (a) in (b) prvega pododstavka odstavka 1:

- (a) za izračun količine prihrankov energije, zahtevanih za obdobje obveznosti iz točke (a) prvega pododstavka odstavka 1, lahko države članice uporabijo točke (a) do (d) odstavka ~~84~~. Vse možnosti, izbrane na podlagi 4, skupaj ne predstavljajo več kot 25 % količine prihrankov energije iz točke (a) prvega pododstavka odstavka 1;
- (b) za izračun količine prihrankov energije, zahtevanih za obdobje obveznosti iz točke (b) prvega pododstavka odstavka 1, lahko države članice uporabijo točke (b) do (g) odstavka ~~84~~, če imajo posamezni ukrepi iz točke (d) odstavka 4 preverljiv in merljiv učinek tudi po 31. decembru 2020. Vse možnosti, izbrane na podlagi odstavka ~~84~~, skupaj ne predstavljajo več kot 35 % količine prihrankov energije, izračunanih v skladu z odstavkoma ~~62 in 73~~.

Ne glede na to, ali države članice iz svoje osnove za izračun deloma ali v celoti izključijo energijo, ki se porabi za prevoz, ali izkoristijo možnosti iz odstavka ~~84~~, zagotovijo, da izračunana neto količina novih prihrankov, ki jo morajo doseči pri porabi končne energije v obdobju obveznosti $\Rightarrow$ iz točke (b) prvega pododstavka odstavka 1 $\Leftarrow$ od 1. januarja 2021 do 31. decembra ~~2030~~ $\Rightarrow$ 2023 $\Leftarrow$, ni manjša od količine, ki izhaja iz uporabe stopnje letnega prihranka iz točke (b) prvega pododstavka odstavka 1.

~~(106)~~ Države članice v $\Rightarrow$ posodobitvah $\Leftarrow$ svojih celovitih nacionalnih energetske in podnebne načrtovih v skladu s $\Rightarrow$ členom 14 Uredbe (EU) 2018/1999, v svojih naslednjih celovitih nacionalnih energetske in podnebne načrtih v skladu s členi 3 in 7–12 iz $\Leftarrow$ Priloge III k Uredbi (EU) 2018/1999 $\Rightarrow$ in v skladu z njo ter v ustreznih poročilih o napredku $\Leftarrow$ opišejo izračun količine prihrankov energije, ki naj bi jo dosegle v obdobju od 1. januarja 2021 do 31. decembra 2030 iz točke (b) prvega pododstavka odstavka 1 tega člena, in po

potrebi razložijo, kako so določile stopnjo letnega prihranka in osnovo za izračun ter kako in v kakšnem obsegu so uporabile možnosti iz odstavka 84 tega člena.

↓ novo

(11) Države članice količino zahtevanih prihrankov energije iz točke (c) prvega pododstavka odstavka 1 tega člena in člena 3, opis ukrepov politike, ki bodo izvedeni, da bi dosegli zahtevano skupno količino kumulativnih prihrankov energije pri končni porabi, in svoje metodologije izračuna v skladu s Prilogo V te direktive uradno sporočijo Komisiji v okviru posodobitev svojih celovitih nacionalnih energetskega in podnebni načrtov v skladu s členom 14 Uredbe (EU) 2018/1999 ter v okviru svojih celovitih nacionalnih energetskega in podnebni načrtov iz člena 3 in členov 7–12 Uredbe (EU) 2018/1999 in po postopku iz navedenih členov. Države članice uporabljajo predlogo poročila, ki jo državam članicam da na razpolago Komisija.

(12) Če Komisija na podlagi ocene celovitih nacionalnih energetskega in podnebni poročil o napredku v skladu s členom 29 Uredbe (EU) 2018/1999 ali osnutka ali dokončne različice posodobitve zadnjega priglašenega nacionalnega energetskega in podnebni načrta v skladu s členom 14 Uredbe (EU) 2018/1999 ali ocene naslednjega osnutka in dokončne različice celovitih nacionalnih energetskega in podnebni načrtov v skladu s členom 3 Uredbe (EU) 2018/1999 ugotovi, da ukrepi politike ne zagotavljajo zahtevanih kumulativnih prihrankov energije pri končni porabi do konca obdobja obveznosti, lahko v skladu s členom 34 Uredbe (EU) 2018/1999 izda priporočila državam članicam, za katere meni, da njihovi ukrepi politike ne zadostujejo za izpolnitev njihovih obveznosti prihrankov energije.

↓ 2018/2002 Člen 1.3

~~7. Prihranki energije, doseženi po 31. decembru 2020, se ne upoštevajo v količini zahtevanih prihrankov energije za obdobje od 1. januarja 2014 do 31. decembra 2020.~~

↓ novo

13. Če država članica do konca vsakega obdobja obveznosti iz odstavka 1 tega člena ne doseže zahtevanih kumulativnih prihrankov energije pri končni porabi, preostanek prihrankov energije doseže poleg kumulativnih prihrankov energije pri končni porabi, zahtevanih do konca naslednjega obdobja obveznosti.

↓ 2018/2002 Člen 1.3

⇒ novo

~~8. Z odstopanjem od odstavka 1 tega člena lahko države članice, ki zavezanim stranem dovolijo uporabo možnosti iz točke (b) člena 7a(6), za namene točke (a) prvega pododstavka odstavka 1 tega člena upoštevajo prihranke energije, dosežene v katerem koli letu po letu 2010 in pred začetkom obdobja obveznosti iz točke (a) prvega pododstavka odstavka 1 tega člena, kot da so bili ti prihranki energije doseženi po 31. decembru 2013 in pred 1. januarjem 2021, če obstajajo vse naslednje okoliščine:~~

~~(a) sistem obveznosti energetske učinkovitosti je veljal kadar koli med 31. decembrom 2009 in 31. decembrom 2014 in je bil vključen v prvi nacionalni akcijski načrt države članice za energetske učinkovitost, predložen v skladu s členom 24(2);~~

~~(b) prihranki so bili doseženi v okviru sistema obveznosti;~~

~~(c) prihranki so izračunani v skladu s Prilogo V;~~

~~(d) leta, v katerih naj bi bili prihranki doseženi, so bila vključena v nacionalne akcijske načrte za energetske učinkovitost v skladu s členom 24(2).~~

~~9. Države članice zagotovijo, da se prihranki, ki izhajajo iz ukrepov politik iz členov 7a in 87b ter člena 20(6), izračunajo v skladu s Prilogo V.~~

~~10. Države članice dosežejo zahtevano količino prihrankov iz odstavka 1 tega člena bodisi z uvedbo sistema obveznosti energetske učinkovitosti iz člena 7a bodisi s sprejetjem alternativnih ukrepov politike iz člena 87b. Države članice lahko sistem obveznosti energetske učinkovitosti kombinirajo z alternativnimi ukrepi politik.~~

~~11. Države članice pri oblikovanju ukrepov politike za izpolnitev svojih obveznosti glede doseganja prihranka energije, v skladu z merili, ki jih same določijo, in ob upoštevanju svojih obstoječih praks na tem področju upoštevajo potrebo po ublažitvi energetske revščine, tako da zahtevajo, kolikor je to ustrezno, da se pri izvajanju dela ukrepov za energetske učinkovitost v okviru nacionalnih sistemov obveznosti energetske učinkovitosti, alternativnih ukrepov politike ali programov ali ukrepov, ki se financirajo iz nacionalnega sklada za energetske učinkovitost, da prednost ranljivim gospodinjstvom, vključno z energetsko revnimi, in, če je to ustrezno, tistim v socialnih stanovanjih.~~

~~Države članice informacije o izidu ukrepov za ublažitev energetske revščine v okviru te direktive vključijo v celovite nacionalne energetske in podnebne načrte v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999.~~

~~(1412) ⇒ V okviru posodobitev svojih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov, ustreznih poročil o napredku in naslednjih celovitih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov, priglašeni v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999, države ⇨ članice ⇒ , če je ustrezno, vključno z dokazi in izračuni: ⇨ dokažejo.‡~~

~~(a) da se v primeru prekrivanja učinka ukrepov politike ali posameznih ukrepov prihrankov energije ne šteje dvojno.‡~~

↓ novo

(b) kako prihranki energije, doseženi v skladu s točkama (b) in (c) prvega pododstavka odstavka 1, prispevajo k doseganju njihovega nacionalnega prispevka v skladu s členom 4;

(c) da so sprejeti ukrepi politike za izpolnitev njihove obveznosti prihrankov energije, ki so zasnovani v skladu z zahtevami iz tega člena, in da so ti ukrepi politike upoštevni in primerni za doseg zahtevane količine kumulativnih prihrankov energije pri končni porabi do konca vsakega obdobja obveznosti.

Člen ~~97a~~

Sistemi obveznosti ~~energetske~~ ☒ ~~energijske~~ ☒ učinkovitosti

1. Če se države članice odločijo, da bodo svoje obveznosti glede doseganja količine prihrankov, ki se zahteva na podlagi člena ~~87~~(1), izpolnile s sistemom obveznosti ~~energetske~~ ☒ ~~energijske~~ ☒ učinkovitosti, zagotovijo, da zavezane strani iz odstavka 2 tega člena, ki delujejo na ozemlju posamezne države članice, brez poseganja v člen ~~87~~(94) in (105), izpolnjujejo svojo zahtevo glede skupnega prihranka ~~končne porabe~~ energije ☒ pri končni porabi ☒ iz člena ~~87~~(1).

Države članice se po potrebi lahko odločijo, da lahko zavezane strani svoje obveznosti prihranka v celoti ali deloma izpolnijo s prispevkom v nacionalni sklad za ~~energetske~~ ☒ ~~energijsko~~ ☒ učinkovitost v skladu s členom ~~28(11)~~20(6).

2. Države članice med ⇒ operaterji prenosnih sistemov, ⇐ distributerji energije, podjetji za maloprodajo energije in distributerji ali podjetji za maloprodajo goriva za prevoz, ki delujejo na njihovem ozemlju, na podlagi objektivnih in nediskriminatornih meril določijo zavezane strani. Količino prihrankov energije, ki je potrebna za izpolnitev obveznosti, zavezane strani dosežejo pri končnih odjemalcih, ki jih neodvisno od izračuna na podlagi člena ~~87~~(1) določi država članica, oziroma, če se država članica tako odloči, prek potrjenih prihrankov drugih strani, kot je opisano v točki (a) odstavka ~~106~~ tega člena.

3. Kadar so podjetja za maloprodajo energije določena kot zavezane strani na podlagi odstavka 2, države članice zagotovijo, da ta podjetja pri izpolnjevanju svojih obveznosti ne ustvarjajo preprek, ki porabnike ovirajo pri zamenjavi dobavitelja.

⇓ novo

(4) Države članice lahko od zavezanih strani zahtevajo, da določen delež svoje obveznosti dosežejo pri ljudeh, ki jih je prizadela energijska revščina, ranljivih odjemalcih in, če je ustrezno, ljudeh, ki živijo v socialnih stanovanjih. Države članice lahko od zavezanih strani zahtevajo tudi, da dosežejo ciljne vrednosti znižanja stroškov energije in prihranke energije s spodbujanjem ukrepov za izboljšanje energijske učinkovitosti vključno z ukrepi finančne podpore za blažitev učinkov cene ogljika na MSP in mikropodjetja.

(5) Države članice lahko od zavezanih strani zahtevajo, da v sodelovanju z lokalnimi organi ali občinami spodbujajo ukrepe za izboljšanje energijske učinkovitosti pri ljudeh, ki jih je prizadela energijska revščina, ranljivih odjemalcih in, če je ustrezno, ljudeh, ki živijo v socialnih stanovanjih. Med te ukrepe spada tudi ugotavljanje in zadovoljevanje posebnih potreb določenih skupin, ki jih ogroža energijska revščina ali so bolj občutljive za njene učinke. Da bi zaščitile ljudi, ki jih je prizadela energijska revščina, ranljive odjemalce in, če je ustrezno, ljudi, ki živijo v socialnih stanovanjih, države članice spodbujajo zavezane strani k izvajanju ukrepov, kot so prenova stavb, vključno s socialnimi stanovanji, zamenjava gospodinjskih aparatov, finančna podpora in spodbude za ukrepe za izboljšanje energijske učinkovitosti skladno z nacionalnimi shemami financiranja in podpore ali energijski pregledi.

(6) Države članice od zavezanih strani zahtevajo, da vsako leto poročajo o prihrankih energije, ki so jih zavezane strani dosegle z ukrepi, ki se spodbujajo pri ljudeh, ki jih je

prizadela energijska revščina, ranljivih odjemalcev in, če je ustrezno, ljudi, ki živijo v socialnih stanovanjih, ter zahtevajo zbirne informacije o njihovih končnih odjemalcih (z označevanjem sprememb prihrankov energije glede na predhodno sporočene informacije) in o zagotovljeni tehnični in finančni podpori.

↓ 2018/2002 Člen 1.4
(prilagojeno)
⇒ novo

(74) Države članice prihranke energije, ki jih zahtevajo od vsake zavezane strani, izrazijo v porabi končne ali primarne energije. Metoda, s katero se izrazi zahtevana količina prihrankov energije, se uporabi tudi za izračun prihrankov, ki jih uveljavljajo zavezane strani. ⇒ Pri pretvorbi količine prihrankov energije ~~↔ Uporabijo se~~ ⇒ uporabijo neto kalorične vrednosti ~~↔ pretvorbni faktorji~~ iz ⇒ Priloge VI k Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2018/2066¹¹¹ in faktor primarne energije v skladu s členom 29, ~~↔ Priloge IV~~ ⇒ razen če je možna utemeljena raba drugih pretvorbni faktorjev ↔.

85. Države članice vzpostavijo sisteme za merjenje, nadziranje in preverjanje ☒ s katerimi ~~☒ v okviru katerih~~ se dokumentirano preveri vsaj statistično pomemben delež in reprezentativen vzorec ukrepov za izboljšanje ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti, ki so jih uvedle zavezane strani. Merjenje, nadziranje in preverjanje se izvaja neodvisno od zvezanih strani. ⇒ Če je subjekt zavezana stran v okviru nacionalnega sistema obveznosti glede energijske učinkovitosti v skladu s členom 9 in v okviru sistema EU za trgovanje z emisijami za stavbe in cestni prevoz [sklic na predlog], sistem spremljanja in preverjanja zagotovi, da se cena ogljika, ki se prenese pri sprostitvi goriva za porabo [v skladu s členom XX Direktive XX] upošteva pri izračunu in sporočanju prihrankov energije, doseženih z ukrepi tega subjekta za prihranke energije. ↔

↓ novo

(9) Države članice v okviru celovitega nacionalnega energetskega in podnebne poročila o napredku v skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2018/1999 obvestijo Komisijo o vzpostavljenih sistemih merjenja, nadzora in preverjanja, med drugim tudi o uporabljenih metodah ter o ugotovljenih težavah in njihovem odpravljanju.

↓ 2018/2002 Člen 1.4
(prilagojeno)
⇒ novo

106. V okviru sistema obveznosti ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti države članice lahko ☒ dovolijo zezanim stranem, da storijo naslednje ~~☒ storijo eno ali oboje od naslednjega:~~

- (a) ~~zvezanim stranem dovolijo,~~ da pri svoji obveznosti upoštevajo potrjene prihranke energije, ki so jih dosegli ponudniki energetskih storitev ali druge tretje strani, tudi

¹¹¹ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2018/2066 z dne 19. decembra 2018 o spremljanju emisij toplogrednih plinov in poročanju o njih v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter spremembi Uredbe Komisije (EU) št. 601/2012 (UL L 334, 31.12.2018, str. 1).

kadar zavezane strani spodbujajo ukrepe prek drugih organov, ki jih je odobrila država, ali prek javnih organov, med katerimi so lahko tudi formalna partnerstva in ki se lahko financirajo iz drugih virov. Kadar države članice to dovolijo, zagotovijo, da se za potrjevanje prihrankov energije uporablja postopek odobritve, ki so ga vzpostavile države članice in je jasen, pregleden in odprt za vse udeležence na trgu ter katerega cilj je zmanjšanje stroškov potrjevanja;

- (b) ~~zavezanim stranem dovolijo~~, da upoštevajo prihranke, dosežene v danem letu, kot da bi bili doseženi v katerem koli od preteklih štirih ali naslednjih treh let, če pri tem nista prekoračeni obdobji obveznosti iz člena ~~87~~(1).

Države članice ocenijo vpliv neposrednih in posrednih stroškov sistemov obveznosti ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti na konkurenčnost ~~energetske~~ ☒ energijsko ☒ intenzivnih panog, ki so izpostavljene mednarodni konkurenci, in po potrebi sprejmejo ukrepe za zmanjšanje tega vpliva.

(~~117~~) Države članice enkrat letno objavijo prihranke energije, ki jih je dosegla vsaka zavezana stran ali vsaka podkategorija zavezane strani, in skupne prihranke, dosežene v okviru sistema.

Člen ~~107b~~

Alternativni ukrepi politike

1. Kadar se države članice odločijo, da bodo svoje obveznosti glede doseganja prihrankov, ki se zahtevajo na podlagi člena ~~87~~(1), izpolnile z alternativnimi ukrepi politike, brez poseganja v člen ~~87~~(~~94~~) in (~~105~~) zagotovijo, da se prihranki energije, ki se zahtevajo na podlagi člena ~~87~~(1), dosežejo pri končnih odjemalcih.

2. Za vse ukrepe, razen tistih, ki so povezani z obdavčitvijo, države članice vzpostavijo sisteme za merjenje, nadziranje in preverjanje, v okviru katerih se dokumentirano preveri vsaj statistično pomemben delež in reprezentativni vzorec ukrepov za izboljšanje ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti, ki so jih uvedle udeležene ali pooblašene strani. Merjenje, nadziranje in preverjanje se izvaja neodvisno od udeleženih ali pooblaščenih strani.

↓ novo

3. Države članice v okviru celovitega nacionalnega energetskega in podnebne poročila o napredku v skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2018/1999 obvestijo Komisijo o vzpostavljenih sistemih merjenja, nadzora in preverjanja, med drugim tudi o uporabljenih metodah ter o ugotovljenih težavah in njihovem odpravljanju.

4. Pri poročanju o ukrepu obdavčitve države članice prikažejo, kako je bila pri načrtovanju ukrepa obdavčitve zagotovljena učinkovitost cenovnega signala, kot sta davčna stopnja in prepoznavnost skozi čas. Če gre za znižanje davčne stopnje, države članice pojasnijo, kako bodo ob teh ukrepih obdavčitve vseeno doseženi novi prihranki.

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)

Člen ~~118~~

~~Energetski pregledi in sistemi~~ **Sistemi upravljanja z energijo ☒ in energijski pregledi ☒**

1. Države članice zagotovijo, da podjetja, katerih povprečna letna poraba v zadnjih treh letih in ob upoštevanju vseh nosilcev energije znaša nad 100 TJ, uporabljajo sistem upravljanja z energijo. Sistem upravljanja z energijo potrdi neodvisen organ v skladu z upoštevnimi evropskimi ali mednarodnimi standardi.

2. Države članice zagotovijo, da se v podjetjih, katerih povprečna letna poraba v zadnjih treh letih in ob upoštevanju vseh nosilcev energije znaša nad 10 TJ in ki ne uporabljajo sistema upravljanja z energijo, opravlja energijski pregled. Energijske preglede neodvisno in stroškovno učinkovito opravljajo kvalificirani in akreditirani strokovnjaki v skladu z zahtevami iz člena 26 ali pa jih opravljajo in nadzorujejo neodvisni organi na podlagi nacionalne zakonodaje. Energijski pregledi se opravljajo vsaj vsake štiri leta od datuma prejšnjega energijskega pregleda.

Rezultate energijskih pregledov vključno s priporočili na podlagi teh pregledov je treba posredovati vodstvu podjetja. Države članice zagotovijo, da so rezultati in uporabljena priporočila objavljeni v letnem poročilu podjetja, če je ustrezno.

34. Države članice si prizadevajo, da so vsem končnim odjemalcem na voljo kakovostni ~~energetski~~ ☒ energijski ☒ pregledi, ki so stroškovno učinkoviti in:

- (a) jih neodvisno izvajajo kvalificirani in/ali akreditirani strokovnjaki v skladu z merili o usposobljenosti ali
- (b) jih izvajajo in nadzirajo neodvisni organi v skladu z nacionalno zakonodajo.

~~Energetske~~ ☒ Energijske ☒ preglede iz prvega pododstavka lahko izvajajo notranji strokovnjaki ali ~~energetski~~ ☒ energijski ☒ pregledovalci, če je zadevna država članica vzpostavila sistem zagotavljanja in preverjanja njihove kakovosti, po potrebi vključno z letnim naključnim izborom najmanj statistično pomembnega deleža vseh ~~energetskih~~ ☒ energijskih ☒ pregledov, ki jih opravijo.

Za zagotavljanje visoke kakovosti energetskih pregledov in sistemov upravljanja z energijo države članice določijo pregledna in nediskriminatorna minimalna merila za ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ preglede, ki temeljijo na Prilogi VI. ⇒ Države članice zagotovijo, da se izvaja preverjanje kakovosti, ki zagotavlja veljavnost in točnost energijskih pregledov. ⇐

~~Energetski~~ ☒ Energijski ☒ pregledi ne vključujejo določb o prepovedi posredovanja ugotovitev pregledov kvalificiranemu/akreditiranemu ponudniku energetskih storitev, če odjemalec temu ne nasprotuje.

42. Države članice oblikujejo programe, s katerimi spodbujajo izvajanje ~~energetskih~~ ☒ energijskih ☒ pregledov v malih in srednjih podjetjih ⇒ , za katere ne velja odstavek 1 ali 2, ⇐ ter naknadno izvajanje priporočil, ki izhajajo iz teh pregledov.

Na podlagi preglednih in nediskriminatornih meril ter brez poseganja v pravo Unije o državni pomoči lahko države članice vzpostavijo programe podpore za MSP, tudi če so ta sklenila prostovoljne sporazume, za kritje stroškov ~~energetskih~~ ☒ energijskih ☒ pregledov in izvajanja stroškovno zelo učinkovitih priporočil, ki izhajajo iz ~~energetskih~~ ☒ energijskih ☒ pregledov, če se predlagani ukrepi izvedejo.

Države članice MSP seznaniijo, tudi prek posredniških organizacij, ki jih zastopajo, z dejanskimi primeri, kako lahko sistemi upravljanja z energijo ugodno vplivajo na njihovo dejavnost. Komisija pomaga državam članicam s podpiranjem izmenjave najboljših praks na tem področju.

~~3. Države članice pripravijo tudi programe, s katerimi gospodinjstva prek ustreznih svetovalnih služb ozaveščajo o koristih tovrstnih pregledov.~~

~~Države članice spodbujajo programe usposabljanja, s katerimi energetski pregledovalci pridobijo ustrezno znanje in usposobljenost, ter s tem omogočijo, da je na voljo dovolj strokovnjakov.~~

~~4. Države članice zagotovijo, da se v podjetjih, ki niso MSP, izvede energetski pregled, ki ga neodvisno in stroškovno učinkovito izvedejo kvalificirani in/ali akreditirani strokovnjaki ali ga izvedejo in nadzirajo neodvisni organi v skladu z nacionalno zakonodajo do 5. decembra 2015 in najmanj na vsaka štiri leta od datuma zadnjega energetskega pregleda.~~

↓ novo

5. Države članice oblikujejo programe, s katerimi spodbujajo izvajanje energijskih pregledov v podjetjih, ki niso mala in srednja podjetja in zanje ne velja odstavek 1 ali 2, ter naknadno izvajanje priporočil, ki izhajajo iz teh pregledov.

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)

⇒ novo

65. Za ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ preglede, ki so izvedeni neodvisno na podlagi minimalnih meril, ki temeljijo na Prilogi VI, in v okviru prostovoljnih sporazumov med organizacijami zainteresiranih strani in imenovanim organom ter jih nadzira zadevna država članica ali drugi organi, ki so jih pristojni organi ustrezno pooblastili, ali Komisija, velja, da izpolnjujejo zahteve iz odstavka 4 ⇒ 2 ⇐.

Dostop udeležencev na trgu, ki ponujajo energetske storitve, temelji na preglednih in nediskriminatornih merilih.

↓ novo

7. Podjetja, ki uporabljajo pogodbeno zagotavljanje prihranka energije, so izvzeta iz zahtev iz odstavkov 1 in 2, če pogodbeno zagotavljanje prihranka energije izpolnjuje zahteve iz Priloge XIV.

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)

⇒ novo

86. Podjetja, ki ~~niso MSP in~~ izvajajo sistem upravljanja z ~~energijo ali~~ okoljem, ki ga je potrdil neodvisni organ v skladu z veljavnimi evropskimi ali mednarodnimi standardi, so izvzeta iz zahtev iz ~~odstavka 4~~ ⇒ odstavkov 1 in 2 ⇐, če države članice zagotovijo, da zadevni sistem upravljanja ☒ okolja ☒ vključuje ~~energetski~~ ☒ energijski ☒ pregled na podlagi minimalnih meril, ki temeljijo na Prilogi VI.

97. ~~Energetski~~ ☒ Energijski ☒ pregledi so lahko samostojni ali del širše okoljske presoje. Države članice lahko zahtevajo, da se v ~~energetski~~ ☒ energijski ☒ pregled vključi ocena

tehnične in ekonomske izvedljivosti priključitve na obstoječe ali načrtovano omrežje za daljinsko ogrevanje ali hlajenje.

Brez poseganja v zakonodajo Unije o državni pomoči lahko države članice izvajajo spodbude in programe podpore za izvajanje priporočil, ki izhajajo iz ~~energetskih~~ ☒ ~~energijskih~~ ☒ pregledov, in podobne ukrepe.

↓ novo

10. Brez poseganja v odstavke 1–9 države članice zahtevajo, da lastniki in operaterji vseh podatkovnih centrov na njihovem ozemlju z znatno porabo energije do 15. marca 2024 in nato vsako leto omogočijo javnosti dostop do informacij iz točke 2 Priloge VI, države članice pa te informacije nato sporočijo Komisiji.

↓ 2012/27/EU

Člen ~~129~~

↓ 2019/944 Člen 70.1(a)

Merjenje porabe zemeljskega plina

↓ 2019/944 Člen 70.1(b)

1. Države članice v mejah tehnične izvedljivosti, finančne sprejemljivosti in sorazmerno z morebitnimi prihranki energije zagotovijo, da imajo končni odjemalci zemeljskega plina na voljo individualne števec po konkurenčnih cenah, ki natančno prikazujejo dejansko količino porabljene energije in informacije o dejanskem času njene porabe.

↓ 2012/27/EU

Tak individualni števec po konkurenčnih cenah je vedno na voljo, kadar se:

- (a) obstoječi števec zamenja, razen če je to tehnično neizvedljivo ali cenovno neučinkovito glede na ocenjene možne dolgoročne prihranke;
- (b) naredi nova napeljava na novi stavbi ali pri večji prenovi stavbe, kakor je določeno v Direktivi 2010/31/EU.

↓ 2019/944 Člen 70.1(c)

2. Kadar in kolikor države članice uvedejo sisteme naprednega merjenja in napredne števec za zemeljski plin v skladu z Direktivo 2009/73/ES:

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)

- (a) zagotovijo, da merilni sistemi končnim odjemalcem prikazujejo informacije o dejanskem času porabe in da se pri določitvi minimalnih funkcionalnosti števec in obveznosti, ki jih imajo udeleženci na trgu, v celoti upoštevajo cilji ~~energetske~~ ☒ ~~energijske~~ ☒ učinkovitosti in koristi za končne odjemalce;

- (b) zagotovijo varnost inteligentnih števecv in sporočanja podatkov ter zasebnost končnih odjemalcev v skladu z ustrezno zakonodajo Unije o varstvu podatkov in zasebnosti;
- (~~ce~~) zahtevajo, da odjemalci ob namestitvi inteligentnih števecv dobijo ustrezne nasvete in informacije, zlasti o vseh njihovih možnostih za upravljanje odčitavanja števecv in spremljanje porabe energije.

↓ 2018/2002 Člen 1.6
(prilagojeno)

Člen ~~139a~~

Merjenje porabe ogrevanja, hlajenja in sanitarne tople vode

1. Države članice zagotovijo, da imajo končni odjemalci daljinskega ogrevanja, daljinskega hlajenja in sanitarne tople vode na voljo števce po konkurenčnih cenah, ki natančno prikazujejo njihovo dejansko količino porabljene energije.
2. Če se stavba pri ogrevanju, hlajenju ali dobavi sanitarne tople vode oskrbuje iz centralnega vira, ki oskrbuje več stavb, ali iz sistema daljinskega ogrevanja ali daljinskega hlajenja, se števec namesti na toplotni izmenjevalnik ali na mesto oddaje.

Člen ~~149b~~

Individualno merjenje ter delitev stroškov za ogrevanje, hlajenje in sanitarno toplo vodo

1. V večstanovanjskih in večnamenskih stavbah, ki imajo centralni vir ogrevanja ali centralni vir hlajenja ali so oskrbovane iz sistema daljinskega ogrevanja ali daljinskega hlajenja, se individualni števci za merjenje porabe toplote, hlajenja ali sanitarne tople vode namestijo v vsaki stavbni enoti, če je tehnično izvedljivo in stroškovno učinkovito v smislu, da je sorazmerno glede na morebitne prihranke energije.

Kadar uporaba individualnih števecv tehnično ni izvedljiva ali merjenje porabe ogrevanja v vsaki stavbni enoti ni stroškovno učinkovito, se uporabijo individualni delilniki stroškov ogrevanja na posameznem radiatorju, razen če zadevna država članica dokaže, da namestitev takšnih delilnikov stroškov ogrevanja ne bi bila stroškovno učinkovita. V teh primerih se lahko razmisli o alternativnih stroškovno učinkovitih načinih merjenja porabe toplote. Vsaka država članica jasno določi in objavi splošna merila, metodologije in/ali postopke, na podlagi katerih se ugotovita tehnična neizvedljivost in stroškovna neučinkovitost.

2. V novih večstanovanjskih stavbah in stanovanjskih delih novih večnamenskih stavb, ki imajo centralni vir ogrevanja za sanitarno toplo vodo ali se oskrbujejo iz sistemov daljinskega ogrevanja, se za merjenje porabe sanitarne tople vode ne glede na prvi pododstavek odstavka 1 namestijo individualni števci.

3. Kadar se večstanovanjske ali večnamenske stavbe oskrbujejo z daljinskim ogrevanjem ali daljinskim hlajenjem ali kadar v njih prevladujejo lastni skupni sistemi ogrevanja ali hlajenja, države članice za zagotovitev preglednosti in točnosti obračunavanja individualne porabe zagotovijo, da so vzpostavljena pregledna, javno dostopna nacionalna pravila o delitvi stroškov ogrevanja, hlajenja in porabe sanitarne tople vode v takšnih stavbah. Takšna pravila po potrebi vključujejo smernice o načinu delitve stroškov za energijo, ki se uporablja za:

- (a) sanitarno toplo vodo;

- (b) toploto, ki se oddaja iz napeljave v stavbi in za ogrevanje skupnih prostorov, kadar so stopnišča in hodniki opremljeni z radiatorji;
- (c) ogrevanje ali hlajenje stanovanj.

Člen ~~159e~~

Zahteve v zvezi z daljinskim odčitavanjem

1. Za namene členov ~~139a~~ in ~~149b~~ morajo biti ☒ na novo nameščeni ☒ števci in delilniki stroškov ogrevanja, ~~nameščeni po 25. oktobru 2020,~~ naprave z daljinskim odčitavanjem. Uporabljajo se pogoji za tehnično izvedljivost in stroškovno učinkovitost iz člena ~~149b~~(1) se še naprej uporabljajo.

2. Števci in delilniki stroškov ogrevanja, ki jih ni mogoče daljinsko odčitavati, a so že bili nameščeni, se opremijo s funkcijo daljinskega odčitavanja ali pa se do 1. januarja 2027 zamenjajo z napravami z daljinskim odčitavanjem, razen če zadevna država članica dokaže, da to ne bi bilo stroškovno učinkovito.

↓ 2012/27/EU

Člen ~~161d~~

↓ 2019/944 Člen 70.2(a)

Informacije na računu za zemeljski plin

↓ 2019/944 Člen 70.2(b)
(prilagojeno)

1. Kadar končni odjemalci nimajo naprednih števecov iz Direktive 2009/73/ES, države članice ~~do 31. decembra 2014~~ zagotovijo, da so informacije na računu za zemeljski plin zanesljive, točne in da temeljijo na dejanski porabi v skladu s točko 1.1 Priloge VII, če je to tehnično izvedljivo in ekonomsko upravičeno.

↓ 2012/27/EU

Ta obveznost se lahko izpolni s sistemom rednega samoodčitavanja končnih odjemalcev, ki odčitane podatke s števca sporočajo dobavitelju energije. Le če končni odjemalec ne sporoči odčitanih podatkov s števca za zadevno obračunsko obdobje, se obračun pripravi na podlagi ocenjene porabe ali pavšalnega zneska.

↓ 2019/944 Člen 70.2(c)

2. Števci, nameščeni v skladu z Direktivo 2009/73/ES, omogočajo zagotavljanje točnih informacij na računu na podlagi dejanske porabe. Države članice zagotovijo, da imajo končni odjemalci možnost enostavnega dostopa do dodatnih informacij o pretekli porabi, ki omogočajo podrobno samopreverjanje.

Dodatne informacije o pretekli porabi vključujejo:

- (a) kumulativne podatke za obdobje najmanj treh predhodnih let ali, če je krajše, obdobje od začetka veljavnosti pogodbe o dobavi. Podatki ustrezajo obdobjem, za katera so na voljo informacije o vmesnih obračunih; ~~in~~
- (b) tudi podrobne podatke o času porabe za vsak dan, teden, mesec in leto. Taki podatki so dani na voljo končnemu odjemalcu prek spleta ali vmesnika števca za obdobje najmanj zadnjih 24 mesecev ali, če je krajše, obdobje od začetka veljavnosti pogodbe o dobavi.

3. Države članice ne glede na to, ali so bili inteligentni števcji nameščeni ali ne:

- (a) zahtevajo, da kolikor so informacije o obračunu električne energije in pretekli porabi končnih odjemalcev na voljo, se na zahtevo končnega odjemalca dajo na voljo ponudniku energetskih storitev, ki ga imenuje končni odjemalec;
- (b) zagotovijo, da imajo končni odjemalci možnost elektronskega prejetja informacij o obračunu in obračunov ter da odjemalci na zahtevo prejmejo jasno in razumljivo pojasnilo o tem, kako je bil pripravljen njihov obračun, zlasti če obračuni ne temeljijo na dejanski porabi;
- (c) zagotovijo, da končni odjemalci poleg obračuna dobijo na voljo ustrezne informacije o celovitem prikazu tekočih stroškov za porabljeno energijo v skladu s Prilogo VII;
- (d) lahko določijo, da na zahtevo končnega odjemalca informacije, vključene v te obračune, ne štejejo kot zahteva za plačilo. V takšnih primerih države članice zagotovijo, da dobavitelji virov energije nudijo prožno ureditev za dejanska plačila;
- (e) zahtevajo, da se informacije o stroških energije in predračuni zanje porabnikom zagotavljajo na zahtevo ter pravočasno in v lahko razumljivi obliki, ki porabnikom omogoča primerjavo ponudb na enaki osnovi.

Člen ~~1710a~~

Informacije o obračunu in porabi za ogrevanje in hlajenje ter sanitarno toplo vodo

1. Kadar so nameščeni števcji ali delilniki stroškov ogrevanja, države članice zagotovijo, da so informacije o obračunu in porabi zanesljive in točne ter da temeljijo na dejanski porabi ali odčitanih podatkih iz delilnikov stroškov ogrevanja v skladu s točkama 1 in 2 Priloge ~~VIII-VIIa~~ za vse končne porabnike; ~~in sicer za fizične ali pravne osebe, ki kupujejo ogrevanje, hlajenje ali sanitarno toplo vodo za lastno končno uporabo, ali fizične ali pravne osebe, ki stanujejo v individualni stavbi ali enoti v večstanovanjski ali večnamenski stavbi, v kateri se ogrevanje, hlajenje ali sanitarna topla voda dobavljajo iz centralnega vira, in nimajo neposredne ali individualne pogodbe z dobaviteljem energije.~~

Kadar država članica tako določi, se lahko ta obveznost, razen v primeru individualno merjene porabe na podlagi odčitanih podatkov iz delilnikov stroškov ogrevanja v skladu s členom ~~149b~~, izpolni tako, da se vzpostavi sistem, v katerem končni odjemalec ali končni porabnik sam redno odčitava in sporoča podatke s svojega števca. Samo če končni odjemalec

ali končni porabnik ne sporoči odčitanih podatkov s števca za zadevno obračunsko obdobje, se obračun pripravi na podlagi ocenjene porabe ali pavšalnega zneska.

2. Države članice:

- (a) zahtevajo, da se informacije o obračunu energije in pretekli porabi ali odčitani podatki iz delilnikov stroškov ogrevanja končnih porabnikov, če so na voljo, na zahtevo končnega porabnika dajo na voljo ponudniku energetskih storitev, ki ga določi končni porabnik;
- (b) zagotovijo, da imajo končni odjemalci možnost, da informacije o obračunu in obračune prejema v elektronski obliki;
- (c) zagotovijo, da so v obračunu vsem končnim uporabnikom posredujejo jasne in razumljive informacije v skladu s točko 3 Priloge ~~VIII~~^{VIIa} in ~~in~~;
- (d) spodbujajo kibernetsko varnost ter zagotovijo zasebnost in varstvo osebnih podatkov končnih porabnikov v skladu z veljavno zakonodajo Unije.

Države članice lahko določijo, da se na zahtevo končnega odjemalca zagotovitev informacij o obračunu ne šteje kot zahteva za plačilo. V teh primerih države članice zagotovijo prilagodljivo ureditev za dejansko plačilo.

3. Države članice odločijo, kdo je odgovoren za zagotavljanje informacij iz odstavkov 1 in 2 končnim porabnikom, ki nimajo neposredne ali individualne pogodbe z dobaviteljem energije.

↓ 2018/2002 Člen 1.9

~~Člen 18~~

↓ 2019/944 Člen 70.3

Stroški dostopa do informacij o merjenju in obračunavanju porabe zemeljskega plina

↓ 2018/2002 Člen 1.9

Države članice zagotovijo, da končni odjemalci vse svoje obračune za porabo energije in informacije o njih prejmejo brezplačno ter da imajo na ustrezen način in brezplačno dostop do informacij o svoji porabi.

↓ 2018/2002 Člen 1.10

~~Člen 19~~

Stroški dostopa do informacij o merjenju in obračunu ter porabi za ogrevanje, hlajenje in sanitarno toplo vodo

1. Države članice zagotovijo, da končni porabniki vse svoje obračune za porabo energije in informacije o njih prejmejo brezplačno ter da imajo na ustrezen način in brezplačno tudi dostop do informacij o svoji porabi.

2. Ne glede na odstavek 1 tega člena se razdelitev stroškov v zvezi z informacijami o obračunu za individualno porabo ogrevanja, hlajenja in sanitarne tople vode v večstanovanjskih in večnamenskih stavbah v skladu s členom ~~149b~~^{149a} opravi

nepridobitno. Stroški, ki nastanejo zaradi dodelitve te naloge tretji strani, kot je ponudnik storitev ali lokalni dobavitelj energije, ter zajemajo merjenje, dodelitev stroškov in obračun za dejansko individualno porabo v takšnih stavbah, se lahko prenesejo na končne porabnike, kolikor so ti stroški razumni.

3. Za zagotovitev razumnih stroškov za storitve individualnega merjenja iz odstavka 2 države članice lahko s sprejetjem ustreznih ukrepov spodbudijo konkurenco v tem storitvenem sektorju, na primer priporočijo ali drugače spodbujajo uporabo razpisnih postopkov in/ali uporabo interoperabilnih naprav in sistemov, ki omogočajo lažjo zamenjavo ponudnika storitev.

↓ novo

POGLAVJE IV

INFORMIRANJE IN KREPITEV MOČI ODJEMALCEV

Člen 20

Osnovne pogodbene pravice glede ogrevanja, hlajenja in sanitarne tople vode

1. Brez poseganja v pravila Unije o varstvu porabnikov, zlasti v Direktivo 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta¹¹² in Direktivo Sveta 93/13/EGS Evropskega parlamenta in Sveta¹¹³, države članice zagotovijo, da imajo končni odjemalci in, če je izrecno navedeno, končni porabniki, zagotovljene pravice iz odstavkov 2–8 tega člena.

2. Končni odjemalci imajo pravico do pogodbe s svojim dobaviteljem, ki določa:

- (a) ime in naslov dobavitelja;
- (b) opravljene storitve in raven kakovosti nujenih storitev;
- (c) vrste nujenih vzdrževalnih storitev;
- (d) sredstva, prek katerih je mogoče pridobiti najnovejše informacije o vseh veljavnih tarifah, stroških vzdrževanja ter paketnih izdelkih ali storitvah;
- (e) trajanje pogodbe, pogoje za podaljšanje in odstop od pogodbe ter storitev, vključno z izdelki ali storitvami, ki so v paketu s temi storitvami, in ali je dovoljena brezplačna odpoved pogodbe;
- (f) dogovore o nadomestilu in povračilu, ki veljajo, če ni dosežena raven kakovosti storitev iz pogodbe, vključno z nenatančnim ali nepravočasnim izdajanjem računov;
- (g) način za sprožitev izvensodnih postopkov za reševanje sporov v skladu s členom 21;

¹¹² Direktiva 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o pravicah potrošnikov, spremembi Direktive Sveta 93/13/EGS in Direktive 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Sveta 85/577/EGS in Direktive 97/7/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 304, 22.11.2011, str. 64).

¹¹³ Direktiva Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nedovoljenih pogojih v potrošniških pogodbah (UL L 95, 21.4.1993, str. 29).

(h) informacije v zvezi s pravicami porabnikov, vključno z informacijami o obravnavanju pritožb in z informacijami, navedenimi v tem odstavku, ki se jasno sporočajo na računu ali na spletnih straneh podjetij.

Pogoji so pravični in znani vnaprej. V vseh primerih je treba te informacije zagotoviti pred sklenitvijo ali potrditvijo pogodbe. Tudi kadar se pogodbe sklepajo prek posrednikov, je treba informacije, ki se nanašajo na zadeve iz tega odstavka, zagotoviti pred sklenitvijo pogodbe.

Končni odjemalci in končni porabniki prejmejo povzetek glavnih pogodbenih pogojev v razvidni in razumljivi obliki ter v jedrnatem in preprostem jeziku.

3. Končne odjemalce se o kakršnem koli namenu spremembe pogodbenih pogojev ustrezno obvesti vnaprej. Dobavitelji svoje končne odjemalce neposredno in pravočasno ter na pregleden in razumljiv način obvestijo o vsakršni prilagoditvi dobavne cene, razlogih in pogojih za prilagoditev ter njenem obsegu, v vsakem primeru pa najpozneje dva tedna, gospodinske odjemalce pa najpozneje en mesec preden prilagoditev začne učinkovati.

4. Dobavitelji končnim odjemalcem ponudijo možnost široke izbire načinov plačevanja. Ti načini plačevanja ne diskriminirajo odjemalcev po nepotrebnem. Vse razlike v stroških, povezanih z načini plačevanja ali predplačilnimi sistemi, morajo biti objektivne, nediskriminatorne in sorazmerne ter v skladu s členom 62 Direktive (EU) 2015/2366 Evropskega parlamenta in Sveta ne smejo preseči neposrednih stroškov, ki jih ima prejemnik plačila zaradi uporabe določenega načina plačevanja ali predplačilnega sistema¹¹⁴.

5. Gospodinski odjemalci, ki imajo dostop do predplačilnih sistemov, v skladu z odstavkom 6 niso postavljeni v slabši položaj zaradi predplačilnih sistemov .

6. Dobavitelji končnim odjemalcem in končnim porabnikom ponudijo poštene in pregledne splošne pogoje, ki so določeni v jasnem in nedvoumnem jeziku ter ne vsebujejo nepogodbenih ovir za uresničevanje pravic odjemalcev, kot je preobsežna pogodbeni dokumentacija. Odjemalci so zavarovani pred nepoštenimi ali zavajajočimi načini prodaje. Končni porabniki na zahtevo dobijo dostop do teh splošnih pogojev. Končni odjemalci in končni porabniki so zavarovani pred nepoštenimi ali zavajajočimi načini prodaje. Invalidnim končnim odjemalcem bi bilo treba vse ustrezne informacije o njihovi pogodbi z dobaviteljem zagotoviti v dostopni obliki.

7. Končni odjemalci in končni porabniki imajo pravico, da njihovi dobavitelji zanje opravljajo kakovostne storitve in ustrezno obravnavajo pritožbe. Dobavitelji pritožbe obravnavajo enostavno, pravično in pravočasno.

¹¹⁴

Direktiva (EU) 2015/2366 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o plačilnih storitvah na notranjem trgu, spremembah direktiv 2002/65/ES, 2009/110/ES ter 2013/36/EU in Uredbe (EU) št. 1093/2010 ter razveljavitvi Direktive 2007/64/ES (UL L 337, 23.12.2015, str. 35).

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)

Člen ~~21~~¹²

Program za Obveščanje in krepitev vloge protošnikov ☒ ozaveščanje ☒

↓ novo

1. Države članice zagotovijo, da so informacije o razpoložljivih ukrepih za izboljšanje energijske učinkovitosti, posameznih ukrepih ter finančnih in pravnih okvirih pregledne in da se razširjajo med vsemi pomembnimi tržnimi akterji, kot so končni odjemalci, končni porabniki, organizacije odjemalcev, predstavniki civilne družbe, skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov, energetske skupnosti državljanov, lokalni in regionalni organi, energetske agencije, ponudniki socialnih storitev, gradbeniki, arhitekti, inženirji, okoljski in energijski pregledovalci ter inštalaterji elementov stavb v skladu z opredelitvijo iz člena 2(9) Direktive 2010/31/EU.

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)

⇒ novo

~~21.~~ Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe, s katerimi male porabnike energije, ~~tudi gospodinjstva,~~ ⇒ in končne porabnike ⇐ spodbujajo k učinkoviti rabi energije in jim to omogočajo. Ti ukrepi ~~so lahko~~ ⇒ so ⇐ del nacionalne strategije ⇒, kot so celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999 ali dolgoročna strategija prenove v skladu z opredelitvijo iz Direktive 2010/31/EU ⇐.

~~2.~~ Za namene ~~odstavka 1~~ ⇒ tega člena ⇐ ti ukrepi vključujejo ~~ena ali več elementov iz točk (a) ali (b):~~

~~(a)~~ vrste instrumentov in politik za spodbujanje spremembe vedenja, ~~med katerimi so lahko~~ ☒ kot so ☒:

- (i) davčne spodbude;
- (ii) dostop do financiranja, ⇒ dobropisov, ⇐ nepovratnih sredstev ali subvencij;
- (iii) obveščanje ⇒ v dostopni obliki za invalide ⇐;
- (iv) vzorčni projekti;
- (v) dejavnosti na delovnem mestu;

↓ novo

(vi) dejavnosti usposabljanja;

(vii) digitalna orodja.

↓ 2012/27/EU

⇒ novo

⇒ Za namene tega člena so med temi ukrepi lahko tudi naslednji ⇐ načini in sredstva za pritegnitev ~~porabnikov in organizacij porabnikov pri morebitni uvedbi inteligentnih števecov~~ ⇐ tržnih akterjev, kot so tisti iz odstavka 1 ⇐:

↓ novo

(i) vzpostavitev točk VEM ali podobnih mehanizmov za tehnično, upravno in finančno svetovanje in pomoč na področju energijske učinkovitosti, vključno s prenovo stavb in uvajanje energije iz obnovljivih virov v stavbah za končne odjemalce in končne porabnike, zlasti gospodinske in negospodinske.

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)

⇒ novo

(ii) obveščanjem o:

~~(i)~~ stroškovno učinkovitih in lahko izvedljivih spremembah rabe energije;

~~(iii)~~ ⇒ razširjanje ⇐ informacij o ukrepih za ~~energetske~~ ⊗ energijsko ⊗ učinkovitost ⇒ in instrumentih financiranja ⇐;

↓ novo

(iv) zagotavljanje enotnih kontaktnih točk, da bi končnim odjemalcem in končnim porabnikom posredovali vse potrebne informacije glede njihovih pravic, veljavnega prava in mehanizmov za reševanje sporov, ki so jim na voljo v primeru spora. Take enotne kontaktne točke so lahko del splošnih informacijskih točk za porabnike.

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)

⇒ novo

~~32.~~ Države članice ustvarijo ustrezne pogoje, da lahko ~~udeleženci na trgu~~ ⊗ tržni akterji ⊗ končnim ⊗ odjemalcem ⇒ , tudi ranljivim odjemalcem, ljudem, ki jih je prizadela energijska revščina, in, če je ustrezno, ljudem, ki živijo v socialnih stanovanjih ⇐ nudijo ustrezne in ciljne informacije ter svetovanje o ~~energetski~~ ⊗ energijski ⊗ učinkovitosti.

↓ novo

4. Države članice zagotovijo, da so končnim odjemalcem, končnim porabnikom, ranljivim odjemalcem, ljudem, ki jih je prizadela energijska revščina, in, če je ustrezno, ljudem, ki živijo v socialnih stanovanjih, za reševanje sporov v zvezi s pravicami in obveznostmi, ki jih določa ta direktiva, na voljo enostavni, pravični, pregledni, neodvisni, uspešni in učinkoviti mehanizmi zunajsodnega reševanja sporov s prek neodvisnega mehanizma, kot je varuh pravic porabnikov energije ali organ za porabnike, ali prek regulativnega organa. Če gre za končnega odjemalca v smislu opredelitve v členu 4(1)(a) Direktive 2013/11/EU Evropskega

parlamenta in Sveta¹¹⁵, je tak zunajsodni mehanizem reševanja sporov skladen z zahtevami iz navedene direktive.

Kadar je potrebno, države članice zagotovijo, da subjekti za alternativno reševanje sporov sodelujejo, da bi zagotovili enostavno, pošteno, pregledno, neodvisno, uspešno in učinkovito alternativno reševanje vseh sporov, ki izhajajo iz izdelkov ali storitev, povezanih ali združenih z izdelkom ali storitvijo, ki spada na področje uporabe te direktive.

Sodelovanje podjetij v mehanizmi za alternativno reševanje sporov za gospodinske odjemalce je obvezno, razen če država članica Komisiji dokaže, da so drugi mehanizmi enako učinkoviti.

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)
⇒ novo

~~Člen 19~~

~~Drugi ukrepi za spodbujanje energetske učinkovitosti~~

~~54.~~ ⇒ Brez poseganja v temeljna načela njihove zakonodaje o lastninskih in najemnih razmerjih ⇨ ~~Države članice ocenijo in brez poseganja v temeljna načela zakonodaje držav članice o lastninskih in najemnih razmerjih po potrebi sprejmejo ustrezne~~ ⇒ potrebne ⇨ ukrepe za odpravo regulativnih in neregulativnih ovir za ~~energetsko~~ ☒ energijsko ☒ učinkovitost, ~~zlasti~~ v zvezi z ☐

~~(a)~~ razdelitvijo spodbud med ~~lastnika~~ ☒ lastnike ☒ in ~~najemnika~~ ☒ najemnike ☒ ~~stavbe~~ ali med lastnike ☒ stavbe ali stavbene enote ☒, da bi zagotovili, da se navedene strani, zato ker posamezno ne bi pridobile polnih koristi ali ker ni pravil o razdelitvi stroškov in koristi med njimi, ~~vključno z nacionalnimi predpisi in ukrepi, ki urejajo postopke odločanja o večlastniški lastnini,~~ ne odvrnejo od naložb v izboljšanje učinkovitosti, ki bi jih sicer izvedle;

~~Taki~~ Ukrepi za odpravo ☒ takih ☒ ovir lahko vključujejo zagotavljanje spodbud, razveljavitev ali spremembo pravnih ali regulativnih določb, sprejetje smernic in razlagalnih sporočil ali poenostavitev upravnih postopkov ⇒ vključno z nacionalnimi pravili in ukrepi za urejanje postopka odločanja pri večlastniški lastnini ⇨. Take ukrepe je mogoče združiti z zagotavljanjem izobraževanja, usposabljanja in specifičnih informacij ter tehnične pomoči v zvezi z ~~energetsko~~ ☒ energijsko ☒ učinkovitostjo ☒ tržnim akterjem, kot so tisti iz odstavka 1 ☒.

~~2.~~ V prvem nacionalnem akcijskem načrtu za ~~energetsko učinkovitost, navedenem v členu 24(2), se Komisija uradno obvesti o oceni ovir in ukrepov iz odstavka 1. Komisija spodbuja izmenjavo najboljših nacionalnih praks v tej zvezi.~~

↓ novo

Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za podpiranje večstranskega dialoga ob sodelovanju ustreznih javnih in socialnih partnerjev, kot so organizacije lastnikov in najemnikov,

¹¹⁵

Direktiva 2013/11/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o alternativnem reševanju potrošniških sporov ter spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 in Direktive 2009/22/ES (direktiva o alternativnem reševanju potrošniških sporov) (UL L 165, 18.6.2013, str. 63).

potrošniške organizacije, skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov, energetske skupnosti državljanov, lokalni in regionalni organi, ustrezni javni organi in agencije, namen dialoga pa je pripraviti predloge o skupno sprejetih ukrepih, spodbudah in smernicah v zvezi z razdelitvijo spodbud med lastniki in najemniki ali med lastniki stavbe ali stanovanjske enote.

Vsaka država članica poroča o takih ovirah in ukrepih, ki jih je sprejela v svoji dolgoročni strategiji prenove, v skladu s členom 2a Direktive 2010/31/EU in Uredbo (EU) 2018/1999.

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)

⇒ novo

65. Komisija spodbuja izmenjavo in obsežno razširjanje informacij o ~~na boljših~~ ⇒ dobrih ⇒ praksah ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti ⇒ in metodologijah za blažitev razdelitve spodbud ⇒ v državah članicah.

↓ novo

Člen 22

Krepitev moči in zaščita ranljivih odjemalcev ter blažitev energijske revščine

1. Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za krepitev moči in zaščito ljudi, ki jih je prizadela energijska revščina, ranljivih odjemalcev in, če je ustrezno, ljudi, ki živijo v socialnih stanovanjih.

Pri opredelitvi pojma „ranljivi odjemalci“ v skladu s členom 28(1) in členom 29 Direktive (EU) 2019/944 in členom 3(3) Direktive 2009/73/ES države članice upoštevajo končne porabnike.

2. Države članice izvajajo ukrepe izboljšanja energijske učinkovitosti in z njimi povezane ukrepe varstva potrošnikov ali informiranja, zlasti tiste iz člena 21 in člena 8(3), prednostno pri ljudeh, ki jih je prizadela energijska revščina, ranljivih odjemalcih in, če je ustrezno, ljudeh, ki živijo v socialnih stanovanjih, za blažitev energijske revščine.

3. Države članice za podporo ranljivim odjemalcem, ljudem, ki jih je prizadela energijska revščina, in, če je ustrezno, ljudem, ki živijo v socialnih stanovanjih:

- (a) izvajajo ukrepe izboljšanja energijske učinkovitosti za blažitev distribucijskih učinkov drugih politik in ukrepov, kot so ukrepi obdavčitve v skladu s členom 9 te direktive, ali uporaba trgovanja z emisijami v stavbnem in prometnem sektorju v skladu z direktivo o sistemu trgovanja z emisijami [sklic na predlog];
- (b) za naložbe v prednostne ukrepe za izboljšanje energijske učinkovitosti čim bolj izkoriščajo javno financiranje, ki je na razpolago na nacionalni ravni in ravni Unije, če je ustrezno, tudi finančni prispevek, ki ga država članica prejme iz socialnega sklada za podnebje v skladu s [členoma 9 in 14 uredbe o socialnem skladu za podnebje], in prihodke iz dražb pravic v trgovanju z emisijami v skladu s sistemom EU za trgovanje z emisijami.
- (c) če je ustrezno, izvajajo zgodnje, v prihodnost usmerjene naložbe v ukrepe za izboljšanje energijske učinkovitosti, še preden se pokažejo distribucijski učinki drugih politik in ukrepov;
- (d) spodbujajo tehnično pomoč in uvajanje omogočitenega financiranja in finančnih orodij, kot so sheme financiranja preko računov, rezervami za izgube pri posojilih,

namenska sredstva za celovito energetska prenova in prenova z zelo majhnimi prihranki energije;

- (e) spodbujajo tehnično pomoč za socialne akterje za pospeševanje dejavnega vključevanja ranljivih odjemalcev na trg energije in pozitivnih sprememb v njihovih navadah glede porabe energije;
- (f) zagotavljajo dostop do financiranja, nepovratnih sredstev ali subvencij, povezanih z zelo majhnim prihrankom energije.

4. Države članice vzpostavijo mrežo strokovnjakov iz različnih sektorjev, kot so zdravstveni in stavbni sektor ter socialni sektorji, za pripravo strategij podpore lokalnim in nacionalnim odločevalcem pri izvajanju ukrepov izboljšanja energijske učinkovitosti za blažitev energijske revščine, ukrepov za ustvarjanje trdnih dolgoročnih rešitev za blažitev energijske revščine ter pripravo ustrezne tehnične pomoči in finančnih orodij. Države članice si prizadevajo zagotoviti sestavo mrež strokovnjakov, v kateri bo zagotovljena uravnotežena zastopanost spolov in ki bo odražala nazore ljudi v vsej njihovi raznolikosti.

Države članice lahko isti mreži strokovnjakov poverijo nalogo, da:

- (a) oblikujejo nacionalne opredelitve, kazalnike in merila energijske revščine, opredelitve pojma „energijsko reven“ ter pojma „ranljivi odjemalci“ vključno s končnimi porabniki;
- (b) pripravijo ali izboljšajo ustrezne kazalnike in nabore podatkov v zvezi z vprašanjem energijske revščine, ki bi jih bilo treba uporabljati in o njih poročati, ter
- (c) vzpostavijo metode in ukrepe za zagotovitev cenovne dostopnosti, spodbujanja nevtralnosti stanovanjskih stroškov ali načinov za zagotovitev, da bodo javna sredstva, vložena v ukrepe izboljšanje energijske učinkovitosti, koristila tako lastnikom stavb in stanovanjskih enot kot tudi najemnikom v njih, zlasti glede ranljivih odjemalcev, ljudi, ki jih je prizadela energijska revščina, in, če je ustrezno, ljudi, ki živijo v socialnih stanovanjih;
- (d) da ocenijo in, če je ustrezno, predlagajo ukrepe za preprečitev ali sanacijo razmer, v katerih nekatere skupine bolj prizadene ali bolj ogroža energijska revščina ali ki bi lahko bolj občutile škodljive učinke energijske revščine, kot so ženske, invalidi, starejši, otroci in osebe z manjšinskim rasnim ali etničnim ozadjem.

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)

~~3. Komisija pregleda učinek svojih ukrepov v podporo razvoju platform, v okviru katerih med drugim evropski organi za socialni dialog spodbujajo programe usposabljanja o energetske učinkovitosti, ter po potrebi uvede dodatne ukrepe. Spodbuja razpravo evropskih socialnih partnerjev o energetske učinkovitosti.~~

POGLAVJE VIII

UČINKOVITOST OSKRBE Z ENERGIJO

Člen 2314

~~Spodbujanje učinkovitosti pri~~ ☒ Ocenjevanje in načrtovanje ☒ ogrevanja in hlajenja

↓ novo

1. Vsaka država članica v okviru svojega nacionalnega energetskega in podnebne načrta, svojega naslednjega celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta ter ustreznih poročil o napredku, priglašeni v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999, Komisiji uradno sporoči celovito oceno ogrevanja in hlajenja. Ta celovita ocena vsebuje informacije iz Priloge IX, priložena pa ji je ocena, opravljena v skladu s členom 15(7) Direktive (EU) 2018/2001.

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)

~~1. Države članice do 31. decembra 2015 izvedejo celovito oceno možnosti za uporabo soproizvodnje z visokim izkoristkom ter učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje ter o njej uradno obvestijo Komisijo; ta ocena vključuje informacije iz Priloge VIII. Če se enakovredno oceno že izvedle, o tem uradno obvestijo Komisijo.~~

~~V celoviti oceni se v celoti upošteva analiza nacionalnih možnosti za soproizvodnjo z visokim izkoristkom, opravljena v skladu z Direktivo 2004/8/ES.~~

~~Na zahtevo Komisije se ocena posodobi vsakih pet let in pošlje Komisiji. Komisija poda vsako tako zahtevo vsaj eno leto pred rokom.~~

~~2. Države članice sprejmejo politike, ki spodbujajo ustrezno upoštevanje na lokalni in regionalni ravni možnosti uporabe sistemov učinkovitega ogrevanja in hlajenja, zlasti tistih, ki uporabljajo soproizvodnjo z visokim izkoristkom. Upošteva se možnost razvoja lokalnih in regionalnih trgov toplote.~~

↓ novo

2. Države članice zagotovijo, da javnost dobi možnost sodelovanja pri pripravi načrtov ogrevanja in hlajenja, celovite ocene, politik in ukrepov.

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)

⇒ novo

3. Države članice za namene ocene iz odstavka 1 ~~v skladu z delom 1 Priloge IX~~ izvedejo analizo stroškov in koristi za svoje ozemlje, ki temelji na podnebnih razmerah, ekonomski izvedljivosti in tehnični ustreznosti. Analiza stroškov in koristi lahko prispeva k identifikaciji rešitev za zadovoljevanje potreb po ogrevanju in hlajenju, ki so najbolj gospodarne z viri in stroškovno učinkovite.. Navedena analiza stroškov in koristi je lahko del okoljske presoje v skladu z Direktivo 2001/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. junija 2001 ~~o presoji vplivov nekaterih načrtov in programov na okolje~~¹¹⁶.

☒ Države članice imenujejo pristojne organe za izvedbo analiz stroškov in koristi, zagotovijo podrobne metodologije in predpostavke v skladu s Prilogo X ter določijo in objavijo postopke ekonomske analize. ☒

¹¹⁶ Direktiva 2001/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. junija 2001 o presoji vplivov nekaterih načrtov in programov na okolje (UL L 197, 21.7.2001, str. 30).

4. Kadar je pri oceni iz odstavka 1 in analizi iz odstavka 3 ugotovljeno, da obstaja možnost za uporabo soproizvodnje z visokim izkoristkom in/ali učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje, pri kateri bi bile koristi večje od stroškov, države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za razvoj infrastrukture za učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje in/ali za ~~omogočitev omogočanje~~ razvoja soproizvodnje z visokim izkoristkom ter uporabe ogrevanja in hlajenja iz odvečne toplote in obnovljivih virov energije v skladu z ~~odstavki 1, 5 in 7~~ ⇒ odstavkom 1 ter členom 24(4) in (6) ⇐.

Kadar pri oceni iz odstavka 1 in analizi iz odstavka 3 ni ugotovljeno, da obstaja možnost, pri kateri bi bile koristi večje od stroškov, vključno z upravnimi stroški za izvedbo analize stroškov in koristi iz člena 24(4) ~~odstavka 5~~, lahko zadevne države članice obrate izvajajo iz zahtev, določenih v navedenem odstavku.

↓ novo

5. Države članice sprejmejo politike in ukrepe, ki zagotavljajo, da bodo možnosti, navedene v celovitih ocenah, izkoriščene v skladu z odstavkom 1. Te politike in ukrepi vključujejo vsaj elemente iz Priloge IX. Vsaka država članica te politike in ukrepe uradno sporoči v okviru posodobitve svojega celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta, v svojem naslednjem celovitem nacionalnem energetskega in podnebne načrta in ustreznih poročilih o napredku, priglašeni v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999.

6. Države članice spodbujajo regionalne in lokalne organe, da pripravijo lokalne načrte ogrevanja in hlajenja vsaj v občinah z nad 50 000 prebivalci. Ti načrti bi morali vsaj:

- (a) temeljiti na informacijah in podatkih iz celovite ocene, opravljene v skladu z odstavkom 1, vsebovati oceno in popis možnosti za povečanje energijske učinkovitosti, tudi preko izrabe odpadne toplote, ter energije iz obnovljivih virov pri ogrevanju in hlajenju na tem območju;
- (b) vključevati strategijo uporabe ugotovljenih možnosti v skladu z odstavkom 6(a);
- (c) biti pripravljeni ob sodelovanju vseh pomembnih regionalnih ali lokalnih deležnikov ter zagotavljati sodelovanje javnosti;
- (d) upoštevati potrebe lokalnih skupnosti in več lokalnih ali regionalnih upravnih enot ali regij;
- (e) vključevati spremljanje napredka pri izvajanju določenih politik in ukrepov;

Države članice zagotovijo, da javnost dobi možnost sodelovanja pri pripravi načrtov ogrevanja in hlajenja, celovite ocene, politik in ukrepov.

V ta namen države članice za podporo regionalnim in lokalnim organom pripravijo priporočila za izvajanje politik in ukrepov na področju energijsko učinkovitega ogrevanja in hlajenja, ki temelji na energiji iz obnovljivih virov, na regionalni in lokalni ravni z izkoriščanjem ugotovljenih možnosti. Države članice čim bolj podpirajo regionalne in lokalne organe z vsemi sredstvi, tudi s shemami finančne in tehnične podpore.

Člen 24

Oskrba z ogrevanjem in hlajenjem

1. Za povečanje primarne energijske učinkovitosti in deleža energije iz obnovljivih virov v oskrbi z ogrevanjem in hlajenjem je učinkovit sistem daljinskega ogrevanja in hlajenja sistem, ki izpolnjuje naslednja merila:

- a. do 31. decembra 2025 sistem, ki uporablja vsaj 50 % energije iz obnovljivih virov, 50 % odvečne toplote, 75 % toplote iz sproizvodnje ali 50 % kombinacije take energije in toplote;
- b. od 1. januarja 2026 sistem, ki uporablja vsaj 50 % energije iz obnovljivih virov, 50 % odvečne toplote, 80 % toplote iz sproizvodnje z visokim izkoristkom ali vsaj kombinacije take toplotne energije, ki se dovaja v omrežje, v katerem je delež energije iz obnovljivih virov najmanj 5 %, skupni delež energije iz obnovljivih virov, odvečne toplote ali toplote iz sproizvodnje z visokim izkoristkom pa najmanj 50 %;
- c. od 1. januarja 2035 sistem, ki uporablja vsaj 50 % energije iz obnovljivih virov in odvečne toplote, če je delež energije iz obnovljivih virov vsaj 20 %;
- d. od 1. januarja 2045 sistem, ki uporablja vsaj 75 % energije iz obnovljivih virov in odvečne toplote, če je delež energije iz obnovljivih virov vsaj 40 %;
- e. od 1. januarja 2050 sistem, ki uporablja samo energijo iz obnovljivih virov in odvečno toploto, če je delež energije iz obnovljivih virov vsaj 60 %.

2. Države članice zagotovijo, da sistem daljinskega ogrevanja in hlajenja, ki je zgrajen ali obsežno prenovljen, izpolnjuje merila iz odstavka 1, ki se uporabljajo v času, ko začne obratovati ali po prenovi nadaljuje obratovanje. Poleg tega države članice zagotovijo, da pri sistemu daljinskega ogrevanja in hlajenja, ki je zgrajen ali obsežno prenovljen, v obstoječih virih toplote v primerjavi s povprečno letno porabo v preteklih treh koledarskih letih polnega obratovanja pred prenovo ni povečanja uporabe fosilnih goriv razen zemeljskega plina in da novi viri v tem sistemu ne uporabljajo fosilnih goriv razen zemeljskega plina.

3. Države članice zagotovijo, da od 1. januarja 2025 in nato vsakih pet let operaterji vseh obstoječih sistemov daljinskega ogrevanja in hlajenja s skupno izhodno energijo nad 5 MW, ki ne izpolnjujejo meril iz odstavka 1(b)–(e), pripravijo načrt povečanja primarne energijske učinkovitosti in energije iz obnovljivih virov. Načrt vključuje ukrepe za izpolnjevanje meril iz odstavka 1(b)–(e) in ga odobri pristojni organ.

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)
⇒ novo

45. ⇒ Da bi ocenile ekonomsko izvedljivost povečanja energijske učinkovitosti pri ogrevanju in hlajenju, ⇨ ~~Države članice zagotovijo, da se~~ ⇨ na ravni obrata ⇨ opravi analiza stroškov in koristi v skladu z ~~delom 2 Priloge XIX, kadar sje po 5. juniju 2014~~ ⇨ na novo načrtujejo ali obsežno prenavljajo naslednji obrati ⇨:

(a) ~~načrtovana nova~~ termoelektrarna, katere skupna ⇨ povprečni letni ⇨ ~~vhodna toplotna moč~~ ⇨ vnos energije ⇨ presega ~~20~~ ⇨ 5 ⇨ MW, za oceno stroškov in koristi zagotavljanja obratovanja elektrarne kot obrata za sproizvodnjo z visokim izkoristkom;

~~(b) obsežno prenovljena obstoječa termoelektrarna s skupno vhodno toplotno močjo nad 20 MW, za oceno stroškov in koristi njene pretvorbe za sproizvodnjo z visokim izkoristkom;~~

~~(c) načrtovan ali obsežno prenovljen industrijski obrat, katerega skupna vhodna toplotna moč presega 20 MW in ki proizvaja odvečno toploto pri koristni ravni temperature, za oceno stroškov in koristi uporabe odvečne toplote za zadovoljevanje ekonomske upravičenega povpraševanja, tudi s sproizvodnjo, in priključitve tega obrata na omrežje za daljinsko ogrevanje in hlajenje;~~

~~(d) načrtovano novo omrežje za daljinsko ogrevanje in hlajenje ali je v obstoječem omrežju za daljinsko ogrevanje in hlajenje načrtovana nova elektrarna, katere skupna vhodna toplotna moč presega 20 MW, ali naj bi se temeljito prenovil takšen obstoječ obrat, z namenom ocene stroškov in koristi uporabe odvečne toplote iz bližnjih industrijskih obratov.~~

↓ novo

- (b) industrijski obrat s povprečnim letnim vnosom energije nad 5 MW, da bi ocenili izkoriščanje odvečne toplote na kraju samem in izven njega;
- (c) pomožni objekt s povprečnim letnim vnosom energije nad 5 MW, kot so čistilne naprave in naprave za utekočinjeni zemeljski plin, da bi ocenili izkoriščanje odvečne toplote na kraju samem in izven njega;
- (d) podatkovni center s skupnim nazivnim vnosom energije nad 1 MW, da bi ocenili stroške in koristi uporabe odvečne toplote za zadovoljevanje ekonomsko upravičenega povpraševanja in priključka tega obrata na omrežje za daljinsko ogrevanje ali sistem daljinskega hlajenja, ki je učinkovit ali temelji na obnovljivih virih energije. V analizi se upoštevajo rešitve za sistem hlajenja, ki omogočajo odstranjevanje ali zajemanje odvečne toplote na koristni ravni temperature s čim manjšim vnosom pomožne energije.

Pri oceni odvečne toplote na kraju samem za namene iz točk (b)–(d) se lahko namesto analize stroškov in koristi iz tega odstavka opravijo tudi energijski pregledi v skladu s Prilogo VI.

↓ 2012/27/EU

⇒ novo

Nameščanje opreme za zajemanje ogljikovega dioksida, ki se proizvede v kurilnih napravah, z namenom geološkega shranjevanja, kakor je določeno v Direktivi 2009/31/ES, se za namen točk ~~(b), (c) in (d)~~ ⇒ (b) in (c) ⇐ tega odstavka ne šteje kot prenovitev.

Države članice ~~lahko~~ zahtevajo, da se analiza stroškov in koristi ~~iz točk (c) in (d)~~ izvede v sodelovanju s podjetji, odgovornimi za delovanje ~~omrežij za daljinsko ogrevanje in hlajenje~~ ⇒ objekta ⇐.

56. Države članice lahko iz odstavka 45 izvzamejo:

- (a) elektrarne, ki se uporabljajo ob obremenitvenih konicah, in obrate za rezervno proizvodnjo električne energije, ki naj bi v petletnem obdobju obratovali manj kot 1500 obratovalnih ur na leto kot tekoče povprečje, in sicer na podlagi postopka preverjanja, ki ga vzpostavijo države članice in ki zagotavlja, da je izpolnjeno to merilo za izvzetje;
- ~~(b) jedrske elektrarne;~~
- ~~(be)~~ obrate, ki se morajo nahajati v bližini geološkega območja shranjevanja, ki je odobreno v skladu z Direktivo 2009/31/ES;

↓ novo

- (c) podatkovne centre, katerih se uporablja ali se bo uporabljala odvečna toplota v omrežju za daljinsko ogrevanje ali neposredno za ogrevanje prostorov, pripravo sanitarne tople vode ali v druge namene v stavbi ali skupini stavb, v kateri se nahaja.

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)

⇒ novo

Države članice lahko za izvzetje posameznih obratov iz določb točk ~~(c) in (d)~~ ⇒ (c) in (d) ⇐ odstavka 5 določijo tudi prage, izražene s količino razpoložljive uporabne odvečne toplote, povpraševanjem po toploti ali razdaljami med industrijskimi obrati in omrežji za daljinsko ogrevanje.

Države članice ~~do 31. decembra 2013~~ uradno obvestijo Komisijo o izjemah, sprejetih v skladu s tem odstavkom, ~~pozneje pa tudi o vseh njihovih naknadnih spremembah.~~

~~67.~~ Države članice sprejmejo merila za energetska dovoljenja iz člena ~~87~~ Direktive (EU) ~~2019/944~~ ~~2009/72/ES~~ ali merila za enakovredno dovoljenje, s katerimi zagotovijo:

- (a) upoštevanje izida celovitih ocen iz odstavka 13;
- (b) izpolnitev zahtev iz odstavka ~~45~~ ~~ter~~
- (c) upoštevanje izida analize stroškov in koristi iz odstavka ~~45~~.

~~78.~~ Države članice lahko izvzamejo posamezne obrate iz zahtev meril za energetska dovoljenja in meril za dovoljenja iz odstavka ~~67~~, da morajo izvesti možnosti, katerih koristi so večje od stroškov, če je to potrebno zaradi nujnih zakonskih, lastniških ali finančnih razlogov. V teh primerih zadevna država članica v treh mesecih po sprejetju take odločitve Komisiji predloži utemeljeno uradno obvestilo o njej. ⇒ Komisija lahko izda mnenje o uradnem obvestilu v treh mesecih od prejetja. ⇐

~~89.~~ Odstavki ~~45~~, ~~56~~, ~~67~~ in ~~78~~ se uporabljajo za obrate, zajete v Direktivi 2010/75/EU, brez poseganja v zahteve iz navedene direktive.

↓ novo

9. Države članice zbirajo informacije o analizah stroškov in koristi, opravljenih v skladu z odstavkom 4, točke (a), (b), (c) in (d), tega člena. Te informacije bi morale vsebovati vsaj podatke o razpoložljivih količinah oskrbe s toploto in toplotnih parametrih, predvideno letno število ur obratovanja in geografsko lokacijo mest. Podatki se objavijo ob upoštevanju njihove morebitne občutljivosti.

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)

⇒ novo

10. Države članice na podlagi harmoniziranih referenčnih vrednosti izkoristkov iz točke (f) Priloge ~~III~~ zagotovijo, da je mogoče potrditi izvor električne energije, proizvedene v soproizvodnji z visokim izkoristkom, na podlagi objektivnih, preglednih in nediskriminatornih meril, ki jih določi posamezna država članica. Države članice zagotovijo, da je to potrdilo o izvoru skladno z zahtevami in da so vanj vključene vsaj informacije iz Priloge ~~XIX~~. Države članice vzajemno priznajo svoja potrdila o izvoru izključno kot dokazilo

o informacijah iz tega odstavka. Vsaka zavrnitev priznanja potrdila o izvoru kot takšnega dokazila, zlasti zaradi preprečevanja goljufije, mora temeljiti na objektivnih, preglednih in nediskriminatornih merilih. Države članice uradno obvestijo Komisijo o takšni zavrnitvi in jo utemeljijo. V primeru zavrnitve priznanja potrdila o izvoru lahko Komisija sprejme odločitev, da bo stran, ki je potrdilo zavrnila, prisilila k priznanju potrdila, zlasti na podlagi objektivnih, preglednih in nediskriminatornih meril, na katerih takšno priznanje temelji.

Komisija je pooblaščen, da z delegiranimi akti v skladu s členom ~~2923~~ te ~~Direktive~~ pregleda harmonizirane referenčne vrednosti izkoristkov iz ~~Izvedbenega sklepa Komisije 2011/877/EU¹¹⁷~~ ~~Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/2402¹¹⁸~~ ~~na podlagi Direktive 2004/8/ES do 31. decembra 2014.~~

11. Države članice zagotovijo, da se vsaka razpoložljiva podpora soproizvodnji pogojuje s tem, da proizvedena električna energija izvira iz soproizvodnje z visokim izkoristkom in se odvečna toplota učinkovito izkorišča za doseganje prihrankov primarne energije. Za javno podporo soproizvodnji ter proizvodnji in omrežjem za daljinsko ogrevanje po potrebi veljajo pravila o državni pomoči.

Člen ~~2545~~

Pretvorba, prenos in distribucija energije

1. ~~Države članice zagotovijo, da Nacionalni regulativni organi za energetiko pri izvajanju regulativnih nalog, določenih v direktivah (EU) 2019/944~~2009/72/ES~~ in 2009/73/EC, glede odločitev o delovanju plinske in električne infrastrukture~~ ~~ustrezno upoštevajo energetske učinkovitost~~ ⇒ uporabljajo načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“ ⇐ ⇒ v skladu s členom 3 te direktive ⇐ ⇒, vključno s svojimi odločitvami o omrežnih tarifah ⇐.

~~Države članice zlasti zagotovijo, da nacionalni regulativni organi za energetiko z oblikovanjem omrežnih tarif in ureditev v okviru Direktive 2009/72/ES ter ob upoštevanju stroškov in koristi posameznega ukrepa zagotovijo spodbude za upravljavce omrežij, da dajo uporabnikom omrežij na voljo sistemske storitve, ki jim omogočajo izvajanje ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti v okviru nadaljnjega uvajanja pametnih omrežij.~~

~~Takšne sistemske storitve lahko določi operater sistema in ne smejo negativno vplivati na varnost sistema.~~

↓ novo

2. Države članice zagotovijo, da operaterji prenosnih in distribucijskih sistemov za plin in električno energijo pri svojih odločitvah o načrtovanju in razvoju omrežja ter naložbah uporabljajo načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“ v skladu s členom 3 te direktive. Države članice ob upoštevanju zanesljive oskrbe z energijo in povezovanja trgov zagotovijo, da operaterji prenosnih in distribucijskih sistemov ne vlagajo v nasedle naložbe, da bi prispevali k blažitvi podnebnih sprememb. Nacionalni regulativni organi bi morali zagotoviti

¹¹⁷ ~~UL L 343, 23.12.2011, str. 91.~~

¹¹⁸ ~~Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/2402 z dne 12. oktobra 2015 o pregledu harmoniziranih referenčnih vrednosti izkoristkov za ločeno proizvodnjo električne energije in toplote pri uporabi Direktive 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Izvedbenega sklepa Komisije 2011/877/EU (UL L 333, 19.12.2015, str. 54).~~

metodologije in smernice za ocenjevanje alternativnih možnosti pri analizi stroškov in koristi, pri čemer upoštevajo širše koristi, ter pri odobritvi, preverjanju ali spremljanju projektov, ki jih predložijo operaterji prenosnih in distribucijskih sistemov, preverjajo izvajanje načela „energijska učinkovitost na prvem mestu“ s strani operaterjev prenosnih ali distribucijskih sistemov

3. Države članice zagotovijo, da operaterji prenosnih in distribucijskih sistemov popisujejo izgube v omrežju in sprejemajo stroškovno učinkovite ukrepe za njihovo zmanjšanje. Operaterji prenosnih in distribucijskih sistemov o teh ukrepih in pričakovanih prihrankih energije zaradi zmanjšanja izgub v omrežju poročajo nacionalnemu regulativnemu organu. Nacionalni regulativni organi omejijo možnosti, da bi si operaterji prenosnih in distribucijskih sistemov izgube v omrežju, ki bi se jim lahko izognili, povrnili iz pristojbin, ki jih plačujejo odjemalci. Države članice zagotovijo, da operaterji prenosnih in distribucijskih sistemov ocenjujejo ukrepe za izboljšanje energijske učinkovitosti glede na svoje obstoječe sisteme za prenos ali distribucijo plina ali električne energije in da izboljšujejo energijsko učinkovitost pri zasnovi in obratovanju infrastrukture. Države članice s predpisi, ki temeljijo na spodbudah, spodbujajo operaterje prenosnih in distribucijskih sistemov k razvoju inovativnih rešitev za izboljšanje energijske učinkovitosti obstoječih sistemov.

4. Nacionalni regulativni organi v letno poročilo, pripravljeno v skladu s členom 59(1) Direktive (EU) 2019/944 in členom 41 Direktive (EU) 2009/73/ES, vključijo poseben oddelek o napredku pri izboljšanju energijske učinkovitosti v zvezi z obratovanjem infrastrukture za plin in električno energijo. V teh poročilih nacionalni regulativni organi za energijo podajo oceno izgub v omrežju pri obratovanju infrastrukture za plin in električno energijo, navedejo ukrepe, ki so jih izvedli operaterji prenosnih in distribucijskih sistemov, in, če je ustrezno, podajo priporočila za izboljšanje energijske učinkovitosti.

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)

5. Države članice za električno energijo zagotovijo, da so v zvezi z regulacijo omrežja in omrežnimi tarifami izpolnjena merila iz Priloge ~~XII~~^{XI}, pri čemer se upoštevajo smernice in kodeksi, oblikovani v skladu z Uredbo (EU) 2019/943(ES) št. 714/2009.

~~2. Države članice zagotovijo, da se do 30. junija 2015:~~

~~(a) izvede ocena možnosti za povečanje energetske učinkovitosti njihove plinske in električne infrastrukture, zlasti kar zadeva prenos, distribucijo, uravnavanje obremenitev in interoperabilnost, ter povezanost z obrati za proizvodnjo energije, vključno z možnostmi dostopa za mikrogeneratorje energije;~~

~~(b) opredelijo dejanski ukrepi in naložbe za stroškovno učinkovite izboljšave energetske učinkovitosti v omrežni infrastrukturi s časovnim razporedom njihove uvedbe.~~

↓ 2018/2002 Člen 1.11

~~2a. Komisija po posvetovanju z ustreznimi deležniki do 31. decembra 2020 pripravi skupno metodologijo, da se spodbudi operaterje omrežij k zmanjšanju izgub, uvajanju programov naložb v stroškovno učinkovito in energijsko učinkovito infrastrukturo in ustreznemu upoštevanju energetske učinkovitosti in prilagodljivosti omrežja.~~

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)
⇒ novo

~~63.~~ Države članice lahko dovolijo, da so v sistemih in tarifnih strukturah dovoljene sestavine s socialnim ciljem za prenos in distribucijo energije iz omrežij, če vsi moteči vplivi na sistem prenosa in distribucije ostanejo na potrebni minimalni ravni ter niso nesorazmerni s socialnim ciljem.

~~74. Države članice ⇒ Nacionalni regulativni organi ⇐ zagotovijo, da se v tarifah za prenos in distribucijo odstranijo spodbude, ki negativno vplivajo na celotno učinkovitost (vključno z energetske ☒) energijsko ☒ učinkovitostjo) proizvodnje, prenosa, distribucije in dobave električne energije ⇒ in plina ⇐ ali tiste, ki bi lahko ovirale odzivanje na povpraševanje pri izravnavi trga in pri zagotavljanju pomožnih storitev. Države članice zagotovijo, da se upravljalci omrežij spodbujajo k izboljšanju učinkovitosti zasnove in delovanja infrastrukture ter da tarife na podlagi Direktive 2009/72/ES omogočajo dobaviteljem, da izboljšajo udeležbo porabnikov pri učinkovitosti sistema, vključno z odzivanjem na povpraševanje glede na nacionalne razmere.~~

↓ 2019/944 Člen 70.5(a)

~~85.~~ Operaterji prenosnih in distribucijskih sistemov izpolnjujejo zahteve iz Priloge ~~XII~~~~XII~~.

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)
⇒ novo

~~Države članice lahko zlasti spodbujajo povezavo do omrežja za električno energijo iz soproizvodnje z visokim izkoristkom, proizvedeno v napravah za malo soproizvodnjo in mikrosoproizvodnjo. Če je ustrezno, države članice sprejmejo ukrepe za spodbujanje upravljalcev omrežij, da sprejmejo postopek preprostega obveščanja „postavi in prikljusi“ za postavitve naprav za mikrosoproizvodnjo ter tako poenostavijo in skrajšajo postopek odobritve za posamezne državljane in monterje.~~

~~6. Države članice v skladu z zahtevami v zvezi z ohranjanjem zanesljivosti in varnosti omrežja sprejmejo ustrezne ukrepe za zagotovitev, da lahko upravljalci obratov za soproizvodnjo z visokim izkoristkom ponudijo storitve izravnave in druge operative storitve na ravni operaterjev prenosnih ali distribucijskih sistemov, če je to tehnično in ekonomsko izvedljivo z vidika načina delovanja obrata za soproizvodnjo z visokim izkoristkom. Operaterji prenosnega in distribucijskega sistema zagotovijo, da so takšne storitve del postopka zbiranja ponudb za storitve, ki je pregleden, nediskriminatoren in ga je mogoče nadzirati.~~

~~9. Države članice ⇒ Državni regulativni organi ⇐ lahko po potrebi zahtevajo, da operaterji prenosnega sistema in distribucijskega sistema z zmanjševanjem stroškov za vzpostavitev povezave in uporabo sistema spodbujajo postavitve obratov za soproizvodnjo z visokim izkoristkom v bližini območij povpraševanja ⇒ po toploti ⇐.~~

~~107.~~ Države članice lahko proizvajalcem električne energije iz soproizvodnje z visokim izkoristkom, ki se želijo priključiti v omrežje, dovolijo, da objavijo razpis za dela, povezana s priključitvijo v omrežje.

~~119.~~ Pri pripravi poročil v skladu z Direktivo 2010/75/EU države članice brez poseganja v člen 9(2) navedene direktive preučijo možnost vključitve informacij o ravneh ~~energetske~~

☒ energijske ☒ učinkovitosti obratov, v katerih poteka izgorevanje goriva, s skupno nazivno vhodno toplotno močjo 50 MW ali več na podlagi ustreznih in najboljših razpoložljivih tehnologij, razvitih v skladu z Direktivo 2010/75/EU in Direktivo 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. januarja 2008 o celovitem preprečevanju in nadzoru onesnaževanja¹¹⁹.

Države članice lahko spodbujajo upravljavce obratov iz prvega pododstavka naj izboljšajo svoje povprečne letne neto operativne ravni.

POGLAVJE VI

HORIZONTALNE DOLOČBE

Člen 26

Razpoložljivost sistemov kvalifikacij, akreditacij in potrjevanja

1. Če država članica meni, da je nacionalna raven tehnične usposobljenosti, objektivnosti in zanesljivosti nezadostna, zagotovi, da so ali postanejo do 31. decembra 2014 na voljo sistemi potrjevanja in/ali akreditacij in/ali enakovredni sistemi kvalifikacij, po potrebi vključno s primernimi programi usposabljanja, za ponudnike energetskih storitev in energetskih pregledov, energetske menedžerje in monterje elementov stavb, povezanih z energijo in opredeljenih v členu 2(9) Direktive 2010/31/EU.

2. Države članice poskrbijo, da sistemi iz odstavka 1 porabnikom zagotavljajo preglednost, da so zanesljivi in prispevajo k doseganju nacionalnih ciljev povečanja energetske učinkovitosti.

↓ novo

1. Države članice zagotovijo ustrezno raven kompetenc za poklice na področju energijske učinkovitosti, ki ustrezajo potrebam trga. Države članice v tesnem sodelovanju s socialnimi partnerji zagotovijo, da so na razpolago potrjevanje in/ali enakovredne sheme kvalifikacij, po potrebi vključno s primernimi programi usposabljanja za poklice na področju energijske učinkovitosti, vključno s ponudniki energetskih storitev, ponudniki energijskih pregledov, energetskimi upravljavci, neodvisnimi strokovnjaki ter inštalaterji elementov stavb v skladu z Direktivo 2010/31/EU, ter da so te sheme in programi zanesljivi in prispevajo k splošnim ciljem razogljičenja EU.

Ponudniki shem potrjevanja in/ali enakovrednih shem kvalifikacij, po potrebi vključno s primernimi programi usposabljanja, se akreditirajo v skladu z Uredbo (ES) št. 765/2008¹²⁰.

2. Države članice zagotovijo, da nacionalne sheme potrjevanja ali enakovredne sheme kvalifikacij, po potrebi vključno s programi usposabljanja, upoštevajo obstoječe evropske in mednarodne standarde.

¹¹⁹ ~~Direktiva 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. januarja 2008 o celovitem preprečevanju in nadzoru onesnaževanja (UL L 24, 29.1.2008, str. 8).~~

¹²⁰ Uredba (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93.

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)
⇒ novo

3. Države članice objavijo sisteme potrjevanja ~~in/ali akreditacije~~ ali enakovredne sisteme kvalifikacij ⇒ ali primerne programe usposabljanja ⇐ iz odstavka 1 ter v zvezi s primerjavami med sistemi in njihovim priznavanjem sodelujejo med seboj in s Komisijo.

Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe, s katerimi porabnike seznani, da so ~~v skladu s členom 18(1) na voljo sistemi kvalifikacij in potrjevanja~~ ☒ na razpolago sistemi iz člena 27(1) ☒.

↓ novo

4. Države članice do 31. decembra 2024 in nato vsaka štiri leta ocenijo, ali sheme zagotavljajo potrebno raven kompetenc za ponudnike energetskih storitev, energijske pregledovalce, energetske upravljavce, neodvisne strokovnjake in inštalaterje elementov stavb v skladu z Direktivo 2010/31/EU, in javnosti omogočijo dostop do ocene in priporočil na njeni podlagi.

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)
⇒ novo

~~Člen 17~~

Obveščanje in usposabljanje

~~1. Države članice zagotovijo, da so informacije o razpoložljivih mehanizmih za energetske učinkovitost ter finančnih in pravnih okvirih pregledne ter da se obsežno posredujejo vsem zadevnim udeležencem na trgu, vključno s porabniki, gradbeniki, arhitekti, inženirji, okoljskimi in energetskimi pregledovalci ter monterji elementov stavb, kakor so opredeljeni v Direktivi 2010/31/EU.~~

~~4. Države članice ob sodelovanju zainteresiranih strani, tudi lokalnih in regionalnih organov, spodbujajo ustrezne pobude za obveščanje, osveščanje in usposabljanje, ki državljanom seznani s koristmi in praktičnimi vidiki sprejemanja ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti.~~

~~Člen 27~~¹⁸

Energetske storitve

1. Države članice spodbujajo trg energetskih storitev in dostop MSP ☒ do njega tako ☒ ~~do tega trga~~, da:

~~(a)~~ razširjajo jasne in lahko dostopne informacije o:

- ~~(a)~~ razpoložljivih pogodbah o energetskih storitvah in klavzulah, ki bi morale biti vključene v takšne pogodbe, da se zagotovijo prihranki energije in pravice končnih odjemalcev;
- ~~(b)~~ finančnih instrumentih, spodbudah, nepovratnih sredstvih, ⇒ obnovljivih skladih, jamstvih, sistemih zavarovanja ⇐ in posojilih v podporo projektom o storitvah ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti;

↓ novo

- (c) razpoložljivih ponudnikov energetskih storitev, ki so kvalificirani in/ali potrjeni, ter njihovih kvalifikacijah in/ali potrjevanju v skladu s členom 26.
- (d) razpoložljivih metodologijah spremljanja in preverjanja ter shemah kontrole kakovosti.

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)

⇒ novo

~~2.(b) spodbujajo~~ ☒ Države članice spodbujajo ☒ razvoj oznak kakovosti, med drugim tistih, ki jih podeljujejo poklicna združenja ⇒ , po potrebi na podlagi evropskih ali mednarodnih standardov ⇄;

~~3.(c) objavljajo~~ ☒ Države članice objavljajo ☒ in redno posodabljaajo seznam razpoložljivih ponudnikov energetskih storitev, ki so kvalificirani in/ali potrjeni, in njihovih kvalifikacij in/ali potrdil v skladu s členom ~~26~~ ali ~~zagotavljajo~~ ☒ dajo na razpolago ☒ povezavo, na kateri lahko ponudniki energetskih storitev objavljajo informacije.

↓ novo

4. Države članice spodbujajo javne organe k uporabi pogodbenega zagotavljanja prihranka energije pri prenovi velikih stavb. Pri prenovah velikih nestanovanjskih stavb z uporabno tlorisno površino nad 1 000 m² države članice zagotovijo, da javni organi ocenijo izvedljivost uporabe pogodbenega zagotavljanja prihranka energije.

Države članice lahko javne organe spodbujajo, da pogodbeno zagotavljanje prihranka energije kombinirajo z razširjenimi energetskimi storitvami, tudi prilagajanjem odjema in shranjevanjem.

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)

⇒ novo

~~5.(d) podpirajo~~ ☒ Države članice podpirajo ☒ javni sektor pri sprejemanju ponudb za energetske storitve, zlasti za izvedbo prenove stavb, tako, da:

- (a) zagotavljajo vzorčne pogodbe za pogodbeno zagotavljanje prihranka energije, ki vsebujejo vsaj točke, našteje v Prilogi ~~XIII~~ ⇒, in upoštevajo obstoječe evropske ali mednarodne standarde, razpoložljive smernice za razpisne postopke in Eurostatove smernice za statistično obravnavo pogodbenega zagotavljanja prihranka energije v računih države ⇄;
- (b) zagotavljajo informacije o najboljših praksah pri pogodbenem zagotavljanju prihranka energije, vključno z analizo stroškov in koristi, za katero je uporabljen pristop celotnega življenjskega kroga, če je takšna analiza na voljo;

↓ novo

- (c) omogočijo javnosti dostop do podatkovne baze izvedenih in tekočih projektov pogodbenega zagotavljanja prihranka energije, ki zajema tudi projekcije prihrankov energije in dosežene prihranke energije.

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)
⇒ novo

62. Države članice ~~po potrebi~~ podpirajo pravilno delovanje trga energetskih storitev, tako, da ☒ izvajajo naslednje ukrepe ☒

- (a) določijo kontaktno točko/kontaktne točke, pri katerih lahko končni odjemalci dobijo informacije iz odstavka 1, in objavijo podatke o njih;
- (b) ~~po potrebi sprejmejo ukrepe za odpravo~~ ☒ odpravljajo ☒ regulativnih in neregulativnih ovir, ki upočasnjujejo uvedbo pogodbenega zagotavljanja prihranka energije in drugih vzorčnih storitev za ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitost, namenjenih določitvi in/ali izvedbi ukrepov za prihranek energije;

~~(c) preučijo možnost uvedbe ali zadolžitve za opravljanje vloge neodvisnega mehanizma, kot je varuh pravic, da bi zagotovili učinkovito obravnavo pritožb in izvensodno obravnavo sporov, ki izhajajo iz pogodb o energetskih storitvah;~~

↓ novo

- (c) vzpostavitev in spodbujanje vloge svetovalnih organov in neodvisnih tržnih posrednikov, tudi točk VEM ali podobnih mehanizmov za spodbujanje razvoja trga na strani povpraševanja in ponudbe, ter omogočanje dostopa do informacij o teh podpornih mehanizmih javnosti in tržnim akterjem.

7. Države članice lahko za podporo ustreznega delovanja trga energetskih storitev vzpostavijo poseben mehanizem ali določijo varuha za zagotovitev učinkovite obravnave pritožb in alternativnega reševanja sporov, ki izhajajo iz pogodb o energetskih storitvah in pogodb o zagotavljanju prihranka energije.

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)
⇒ novo

~~(d) omogočijo neodvisnim posrednikom na trgu, da sodelujejo pri spodbujanju razvoja trga na strani povpraševanja in ponudbe.~~

82. Države članice zagotovijo, da se distributerji energije, operaterji distribucijskega sistema in podjetja za maloprodajo energije vzdržijo vseh dejavnosti, ki bi lahko ovirale povpraševanje po energetskih storitvah in njihovo zagotavljanje ali izvajanje ~~drugih~~ ukrepov za izboljšanje ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti ali ki bi zadrževale razvoj trgov takih storitev ali ukrepov, vključno z zaprtjem trga za konkurente ali zlorabo prevladujočega položaja.

Člen 2820

Nacionalni sklad za ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitost, financiranje in tehnična podpora

1. Države članice brez poseganja v člena 107 in 108 ☒ PDEU ☒ ~~Pogodbe o delovanju Evropske unije~~ omogočajo vzpostavitev finančnih mehanizmov ali uporabo obstoječih mehanizmov za ukrepe za izboljšanje ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti, tako da bodo dosežene največje koristi financiranja iz različnih virov ⇒ ter kombinacije nepovratnih sredstev, finančnih instrumentov in tehnične pomoči ⇐.

2. Komisija po potrebi neposredno ali prek evropskih finančnih institucij pomaga državam članicam pri oblikovanju finančnih mehanizmov in ~~sistemov tehnične podpore~~ ⇒ instrumentov za pomoč pri razvoju projektov na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni ⇐ za večje ⇒ naložbe v ⇐ ~~energetske~~ ☒ energijsko ☒ učinkovitost v posameznih sektorjih ⇒ ter pri zaščiti in kreptvi moči ranljivih odjemalcev, ljudi, ki jih je prizadela energijska revščina in, če je ustrezno, ljudi, ki živijo v socialnih stanovanjih, tudi z vključitvijo vidika enakosti, da ne bi bil nihče prezrt. ⇐

⇒ 3. Države članice sprejmejo ukrepe, s katerimi zagotovijo široko in nediskriminatorno ponudbo posojilnih produktov na področju energijske učinkovitosti, kot so zelene hipoteke in zelena posojila, tako zavarovanih kot nezavarovanih, s strani finančnih institucij, ter dostopnost in razpoznavnost are teh produktov za odjemalce. Države članice sprejmejo ukrepe za omogočanje lažjega izvajanja shem financiranja preko računov in financiranja preko davkov. ⇐ Države članice ~~spodbujajo seznanjanje~~ ⇒ zagotovijo, da ⇐ banke in druge ~~finančne~~ institucije ☒ dobijo informacije o možnostih udeležbe pri financiranju ukrepov za izboljšanje energijske učinkovitosti ☒ ~~z možnostmi sodelovanja pri financiranju ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti~~, , tudi z ustanovitvijo javno-zasebnih partnerstev.

43. Komisija spodbuja izmenjavo najboljših praks med pristojnimi nacionalnimi ali regionalnimi oblastmi ali organi, npr. prek letnih srečanj regulativnih organov, javnih podatkovnih baz z informacijami o izvajanju ukrepov v državah članicah in primerjave med državami.

↓ 2018/2002 Člen 1.12
(prilagojeno)
⇒ novo

53a. Da se v skladu z Direktivo (EU) 2010/31/EU mobilizirajo zasebna finančna sredstva za ukrepe za ~~energetske~~ ☒ energijsko ☒ učinkovitost in energetske prenovalce, Komisija vodi dialog z javnimi in zasebnimi finančnimi institucijami, in sicer da se pripravi načrt za potencialne ukrepe.

63b. Ukrepi iz odstavka 43a vključujejo naslednje ☒ elemente ☒:

- (a) mobilizacijo kapitalskih naložb v ~~energetske~~ ☒ energijsko ☒ učinkovitost z upoštevanjem širših učinkov, ki jih imajo prihranki energije ~~na obvladovanje finančnega tveganja~~;
- (b) zagotavljanje kakovostnejših podatkov o ~~energetski~~ ☒ energijski ☒ učinkovitosti in finančni uspešnosti, tako da se:
 - (i) podrobneje preuči, kako bi lahko naložbe v ~~energetske~~ ☒ energijsko ☒ učinkovitost povečale vrednost temeljnih sredstev;
 - (ii) podprejo študije za oceno monetizacije koristi naložb v ~~energetske~~ ☒ energijsko ☒ učinkovitost, ki niso povezane z energijo.

73e. Države članice za namene mobiliziranja zasebnih finančnih sredstev za ukrepe za ~~energetske~~ ☒ energijsko ☒ učinkovitost in energetske prenovalce v okviru izvajanja te direktive:

- (a) preučijo, kako bi lahko bolje izkoristile ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ preglede iz člena 118, da bi vplivale na sprejemanje odločitev;

- (b) optimalno izkoristijo možnosti in orodja ⇒ , ki so na voljo v proračunu Unije ter predlagana v ⇨ pobudie za pametno financiranje pametnih stavb ⇒ in v sporočilu Komisije z naslovom Val prenove. ⇨

~~83d.~~ Komisija do ~~1. januarja 2020~~ ⇒ 31. decembra 2024 ⇨ pripravi smernice za države članice ⇒ in tržne akterje ⇨ o spodbujanju zasebnih naložb.

↓ novo

Namen smernic je, da državam članicam in tržnim akterjem pomagajo pri pripravi in izvajanju naložb v energijsko učinkovitost v različnih programih Unije, v njih pa bodo predlagani ustrezni finančni mehanizmi in rešitve s kombinacijo nepovratnih sredstev, finančnih instrumentov in pomoči pri razvoju projektov, s katerimi bi povečali obseg obstoječih pobud in uporabili finančna sredstva Unije kot katalizator za okrepitev in sprožitev zasebnega financiranja.

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)
⇒ novo

~~94.~~ Države članice lahko ustanovijo nacionalni sklad za energetske učinkovitost. Namen tega sklada je ⇒ izvajati ukrepe za energijsko učinkovitost, tudi ukrepe v skladu s členom 8(3) in členom 22 kot prednostno nalogo pri ranljivih odjemalcih, ljudeh, ki jih je prizadela energetska revščina in, če je ustrezno, ljudeh, ki živijo v socialnih stanovanjih, ter ⇨ ~~podpirati~~ ⇒ izvajati ⇨ nacionalne ~~pobude za energetske učinkovitost~~ ⇒ ukrepe za energijsko učinkovitost kot podporo državam članicam pri doseganju njihovih nacionalnih prispevkov k energijski učinkovitosti in njihovih okvirnih krivulj iz člena 4(2). Nacionalni sklad za energijsko učinkovitost se lahko financira s prihodki iz dražb pravic v skladu s sistemom EU za trgovanje z emisijami v stavbnem in prometnem sektorju. ⇨

~~105.~~ Državne članice lahko dopustijo, da ⇒ javni organi izpolnijo ⇨ ~~se~~ obveznosti, določene v členu ~~65~~(1), z letnimi prispevki v nacionalni sklad za ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitost ☒ , ki so enakovredni ☒ ~~v znesku, ki je enak~~ znesku naložb, potrebnih za izpolnitev teh obveznosti.

~~116.~~ Države članice lahko zavezanim stranem omogočijo, da svoje obveznosti, določene v členu ~~97~~(1) in 4, izpolnijo tako, da v nacionalni sklad za ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitost letno prispevajo znesek, ki je enak znesku naložb, potrebnih za izpolnitev teh obveznosti.

~~127.~~ Države članice lahko svoje prihodke od dodeljenih letnih emisij v skladu z Odločbo št. 406/2009/ES uporabijo za razvoj ~~inovativnih mehanizmov financiranja, s katerimi bo mogoče uresničiti cilj izboljšanja energetske učinkovitosti stavb iz člena 65~~ ⇒ inovativnega financiranja za izboljšanje energetske učinkovitosti ⇨.

Člen ~~292d~~

Faktorji pretvorbe ☒ in faktorji primarne energije ☒

1. Za primerjavo prihrankov energije in pretvorbo v primerljivo enoto se uporabljajo $\Rightarrow$ neto kalorične vrednosti iz Priloge VI Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2018/2066¹²¹ in faktorji primarne energije $\Leftarrow$ ~~pretvorbeni faktorji~~, določeni v $\boxtimes$ odstavku 2 $\boxtimes$ ~~Prilogi IV~~, razen če je upravičena uporaba drugih ~~pretvorbenih~~ $\Rightarrow$ vrednosti ali $\Leftarrow$ faktorjev.

$\Downarrow$ novo

2. Faktor primarne energije se uporabi, kadar so prihranki energije izračunani v smislu primarne energije s pristopom od spodaj navzgor na podlagi porabe končne energije. 3. Za prihranke električne energije v kWh države članice uporabijo koeficient, da lahko točno izračunajo dosežene prihranke primarne energije. Države članice uporabijo privzeti koeficient 2,1, razen če po lastni presoji na podlagi upravičenih nacionalnih okoliščin določijo drugačen koeficient.

4. Za prihranke drugih nosilcev energije v kWh države članice uporabijo koeficient, da lahko točno izračunajo dosežene prihranke primarne energije. 5. Če države članice določijo lasten koeficient kot privzeto vrednost, podano v skladu s to direktivo, ga določijo s pregledno metodologijo na podlagi nacionalnih okoliščin, ki vplivajo na porabo primarne energije. Te okoliščine se utemeljuje, so preverljive ter temeljijo na objektivnih in nediskriminatornih merilih.

6. Države članice pri določitvi lastnega koeficienta upoštevajo mešanico virov energije, vključeno v posodobitev njihovih celovitih nacionalnih energetske in podnebne načrtov in naslednjem celovitem nacionalnem energetskem in podnebnem načrtu, o katerih uradno obvestijo Komisijo v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999. Če države članice odstopajo od privzete vrednosti, v posodobitvi svojih celovitih nacionalnih energetske in podnebne načrtov in naslednjem celovitem nacionalnem energetskem in podnebnem načrtu v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999 uradno sporočijo Komisiji koeficient, ki ga uporabljajo, skupaj z metodologijo izračuna in temeljnimi podatki.

7. Do 25. decembra 2022 in nato vsaka štiri leta Komisija spremeni privzeti koeficient na podlagi dejansko evidentiranih podatkov. Ta sprememba se izvede ob upoštevanju njenih učinkov na drugo zakonodajo Unije, kot sta Direktiva 2009/125/ES in Uredba (EU) 2017/1369.

$\Downarrow$ 2012/27/EU (prilagojeno)
 $\Rightarrow$ novo

POGLAVJE ~~VIII~~

KONČNE DOLOČBE

Člen ~~30~~¹²

Kazni

¹²¹

Izvedbena uredba Komisije (EU) 2018/2066 z dne 19. decembra 2018 o spremljanju emisij toplogrednih plinov in poročanju o njih v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter spremembi Uredbe Komisije (EU) št. 601/2012 (UL L 334, 31.12.2018, str. 1).

Države članice določijo pravila o kaznih, ki se uporabljajo v primeru neupoštevanja nacionalnih določb, sprejetih v skladu s ~~členi 7 do 11a in členom 18(3)~~ ⇒ to direktivo ⇐, ter sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev njihovega izvajanja. Kazni so učinkovite, sorazmerne in odvračilne. Države članice Komisijo obvestijo o teh določbah ⇒ do [datum prenosa v nacionalno zakonodajo] ⇐ ~~do 5. junija 2014~~ ter jo nemudoma uradno obvestijo o kakršnih koli naknadnih spremembah, ki vplivajo nanje.

Člen 31~~22~~

Delegirani akti

1. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom ~~32~~23~~~~ ~~to~~ ☒ glede ☒ pregleda harmoniziranih referenčnih vrednosti izkoristkov iz drugega pododstavka člena ~~24~~14~~~~(10).

↓ 2018/2002 Člen 1.13
(prilagojeno)

2. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom ~~32~~23~~~~ ~~za spreminjanje~~ ☒ za spreminjanje ali dopolnjevanje ☒ te direktive, tako da se tehničnemu napredku prilagodijo vrednosti, metod za izračun, privzetih koeficientov primarne energije in zahtev iz ☒ člena 29, ☒ prilog II, III, V, VII–XI in XIII ~~do V, VII do X in XII~~.

↓ novo

3. Komisija se pooblasti za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 32 o dopolnitvi te direktive, da po posvetovanju z ustreznimi deležniki vzpostavitvi skupno shemo Unije za ocenjevanje trajnostnosti podatkovnih centrov na svojem ozemlju. V shemi se opredeli pojem „kazalniki trajnostnosti podatkovnega centra“, poleg tega se v skladu z odstavkom 9 člena 10 te direktive v njej opredelijo najnižji pragovi za znatno porabo energije ter določijo ključni kazalniki in metodologija za njihovo merjenje.

↓ 2012/27/EU

Člen 32~~23~~

Izvajanje pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.

↓ 2018/2002 Člen 1.14(a)
⇒ novo

2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena ~~31~~22~~~~ se prenese na Komisijo za obdobje petih let od ~~24. decembra 2018~~ ⇒ [datum objave v UL] ⇐. Komisija pripravi poročilo o prenosu pooblastila najpozneje devet mesecev pred koncem petletnega obdobja. Prenos pooblastila se samodejno podaljšuje za enako dolga obdobja, razen če Evropski parlament ali Svet nasprotuje temu podaljšanju najpozneje tri mesece pred koncem vsakega obdobja.

↓ 2012/27/EU

3. Pooblastilo iz člena ~~3122~~ lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. Z odločitvijo o preklicu pooblastila preneha veljati prenos pooblastila, naveden v tej odločitvi. Odločitev začne učinkovati dan po njeni objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši datum, ki je v njej določen. Odločitev ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.

↓ 2018/2002 Člen 1.14(b)

~~43a.~~ Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje¹²².

↓ 2012/27/EU

~~54.~~ Takoj ko Komisija sprejme delegirani akt, o tem istočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.

~~65.~~ Delegirani akt, sprejet v skladu s členom ~~3122~~, začne veljati le, če niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotujeta delegiranemu aktu v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu, ali če sta pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestila Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen ~~3324~~

Pregled in spremljanje izvajanja

↓ 2018/2002 Člen 1.15(a)

~~14a.~~ Komisija v poročilu o stanju energetske unije poroča o delovanju trga ogljika v skladu s členom 35(1) in točke (c) člena 35(2) Uredbe (EU) 2018/1999, pri tem pa upošteva učinke izvajanja te direktive.

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)

~~5. Komisija prvič pregleda, ali je možnost izvzetja iz določb, predvidena v členu 14(6), še potrebna, pri oceni prvega nacionalnega akcijskega načrta za energetske učinkovitost, nato pa vsaka tri leta. Kadar pregled razkrije, da katerega koli od meril za ta izvzetja ob upoštevanju razpoložljivosti toplotne obremenitve in dejanskih pogojev delovanja izvzetih obratov ni več mogoče upravičiti, Komisija predlaga ustrezne ukrepe.~~

¹²² [UL L 123, 12.5.2016, str. 1](#)

↓ novo

2. Komisija do 31. oktobra 2025 in nato vsaka štiri leta oceni obstoječe ukrepe za povečanje energijske učinkovitosti in razogljičenja v ogrevanju in hlajenju. Pri oceni upošteva:

- (a) gibanja glede energijske učinkovitosti in emisij toplogrednih plinov v ogrevanju in hlajenju, tudi v daljinskem ogrevanju in hlajenju;
- (b) medsebojne povezave med sprejetimi ukrepi;
- (c) spremembe energijske učinkovitosti in emisij toplogrednih plinov v ogrevanju in hlajenju;
- (d) obstoječe in načrtovane politike in ukrepe za energijsko učinkovitost ter politike in ukrepe za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov na nacionalni ravni in ravni EU ter
- (e) ukrepe, ki so jih države članice navedle v svojih celovitih ocenah v skladu s členom 23(1) in jih uradno sporočile v skladu s členom 17(b)(1) Uredbe (EU) 2018/1999.

Komisija lahko, če je ustrezno, predlaga ukrepe za zagotovitev doseganja podnebnih in energetskih ciljnih vrednosti Unije.

↓ 2012/27/EU

36. Države članice v skladu z metodologijo iz Priloge III Komisiji vsako leto do 30. aprila predložijo statistične podatke o nacionalni proizvodnji električne energije in toplote iz soproizvodnje z visokim in nizkim izkoristkom v primerjavi skupnimi zmogljivostmi za proizvodnjo toplote in električne energije. Države članice predložijo tudi letne statistične podatke o zmogljivostih za proizvodnjo toplote in električne energije iz soproizvodnje in o gorivih za soproizvodnjo ter proizvodnji in zmogljivostih daljinskega ogrevanja in hlajenja v primerjavi s skupnimi zmogljivostmi za proizvodnjo toplote in električne energije. Države članice predložijo statistične podatke o prihrankih primarne energije, doseženih z uporabo soproizvodnje, v skladu z metodologijo iz Priloge III.

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)

~~7. Komisija do 30. junija 2014 Evropskemu parlamentu in Svetu predloži oceno iz člena 3(2), po potrebi skupaj s predlogi za nadaljnje ukrepe.~~

~~8. Komisija ob upoštevanju zahtev iz Direktive 2004/18/ES do 5. decembra 2015 pregleda učinkovitost izvajanja člena 6 in predloži poročilo Evropskemu parlamentu in Svetu. Temu poročilu se po potrebi priložijo predlogi za nadaljnje ukrepe.~~

~~9. Komisija do 30. junija 2016 Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o izvajanju člena 7. Poročilu se po potrebi priloži zakonodajni predlog za enega ali več naslednjih namenov:~~

- ~~(a) sprememba končnega datuma iz člena 67(1);~~
- ~~(b) pregled zahtev iz člena 67(1), (2) in (3);~~
- ~~(c) določitev dodatnih splošnih zahtev, zlasti v zvezi z zadevami iz člena 67(7).~~

~~10. Komisija do 30. junija 2018 oceni napredek držav članic pri odpravi regulativnih in neregulativnih ovir, navedenih v členu 19(1). Tej oceni po potrebi sledijo predlogi za nadaljnje ukrepe.~~

↓ 2018/2002 Člen 1.15(b)
(prilagojeno)
⇒ novo

~~12. Komisija do 31. decembra 2019 oceni učinkovitost izvajanja opredelitve pojma malih in srednjih podjetij za namene člena 8(4) ter Evropskemu parlamentu in Svetu o tem pošlje poročilo. Komisija čim prej po predložitvi tega poročila po potrebi sprejme zakonodajne predloge.~~

~~413.~~ Komisija do 1. januarja 2021 izvede oceno možnosti za ~~energetske~~ ☒ energijsko ☒ učinkovitost pri spremembi, pretvorbi, prenosu, prevozu in hrambi energije ter Evropskemu parlamentu in Svetu o tem pošlje poročilo. Temu poročilu po potrebi priloži zakonodajne predloge.

~~514. Razen če so bile medtem predlagane spremembe določb o maloprodajnem trgu iz Direktive 2009/73/ES o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom,~~ Komisija ☒ ob upoštevanju sprememb določb o maloprodajnem trgu iz Direktive 2009/73/ES ☒ izvede oceno določb o merjenju in obračunavanju zemeljskega plina ter obveščanju njegovih porabnikov in o tem Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo, da bi se te določbe po potrebi uskladile z zadevnimi določbami za električno energijo v Direktivi (EU) 2019/944~~2009/72/EC~~, s čimer bi okrepili varstvo potrošnikov, končnim odjemalcem pa omogočili bolj pogosto prejemanje jasnih in posodobljenih informacij o njihovi porabi zemeljskega plina in uravnavanje lastne porabe energije. Komisija čim prej po predložitvi tega poročila ☒, če je ustrezno, ☒ po potrebi sprejme zakonodajne predloge.

↓ 2018/2002 Člen 1.2
(prilagojeno)

~~64.~~ Komisija do 31. oktobra 2022 oceni, ali je Unija dosegla krovne cilje povečanja ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti za leto 2020.

↓ 2018/2002 Člen 1.15(b)
(prilagojeno)
⇒ novo

~~715.~~ Do 28. februarja ~~2024~~ ⇒ 2027 ⇐ in nato vsakih pet let Komisija oceni to direktivo ter o tem Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo.

Pri tem ocenjevanju:

- ~~(a) preveri, ali bo treba po letu 2030 prilagoditi zahteve in alternativni pristop, določen v členu 5;~~
- ~~(ab)~~ oceni splošno učinkovitost te direktive in ali je potrebno, da se v skladu s cilji Pariškega sporazuma ~~o podnebnih spremembah iz leta 2015, ki je sledil 21. zasedanju konference pogodbenice Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja~~¹²³ in ob upoštevanju razvoja v gospodarstvu in na področju

¹²³ UL L 282, 19.10.2016, str. 4.

inovacij nadalje prilagodi politika Unije glede ~~energetske~~ ☒ energijske ☒ učinkovitosti.

↓ novo

- (b) oceni krovne ciljne vrednosti glede energijske učinkovitosti Unije za leto 2030 iz člena 4(1), da bi te ciljne vrednosti popravila navzgor, če bi se zaradi gospodarskega ali tehnološkega razvoja bistveno znižali stroški ali, če bi bilo to potrebno, da Unija doseže ciljne vrednosti za leto 2040 ali 2050 ali da izpolni svoje mednarodne zaveze glede razogljičenja;
- (c) ugotovi, ali države članice še naprej dosegajo nove letne prihranke v skladu s točko (c) prvega pododstavka člena 8 za desetletna obdobja po letu 2030;
- (d) ugotovi, ali države članice še naprej zagotavljajo, da se vsako leto najmanj 3 % skupne tlorisne površine ogrevanih in/ali hlajenih stavb v lasti javnih organov prenove v skladu z odstavkom 1 člena 6, da bi revidirala stopnjo prenove v navedenem členu;
- (e) ugotovi, ali države članice še naprej dosegajo delež prihrankov energije pri ranljivih odjemalcih, ljudeh, ki jih je prizadela energijska revščina, in, če je ustrezno, ljudeh, ki živijo v socialnih stanovanjih, v skladu z odstavkom 3 člena 8 za desetletna obdobja po letu 2030;
- (f) ugotovi, ali države članice še naprej dosegajo zmanjšanje porabe končne energije v skladu s členom 5(1).

↓ 2018/2002 Člen 1.15(b)

Temu poročilu se po potrebi priložijo predlogi za nadaljnje ukrepe.

↓ 2012/27/EU (prilagojeno)
⇒ novo

~~Člen 25~~

~~Spletna platforma~~

~~Komisija za spodbujanje praktičnega izvajanja direktive na nacionalni, regionalni in lokalni ravni vzpostavi spletno platformo. Ta platforma podpira izmenjavo izkušenj glede praks, primerjalnih analiz, dejavnosti mreženja in inovativnih praks.~~

~~Člen 34~~²⁶

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 4 Uredbe (EU) št. 182/2011.

~~Člen 35~~²⁸

Prenos

1. Države članice uveljavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s ~~to direktivo~~ ☒ členi [...] in prilogami [...] ☒, [členi in priloge, ki so bili vsebinsko spremenjeni v primerjavi z razveljavljeno direktivo] do ☐ [...] ☐ ~~5. junija 2014.~~

~~Ne glede na prvi pododstavek države članice uveljavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s členom 4, prvim pododstavkom člena 5(1), členom 5(5), členom 5(6), zadnjim pododstavkom člena 7(9), členom 14(6), členom 19(2), členom 24(1) in členom 24(2) ter točko 4 Priloge V, in sicer do datumov, ki so v njih navedeni.~~

Komisiji ~~tako~~ ☒ nemudoma ☒ sporočijo besedilo teh ☒ ukrepov ☒.

Države članice se v sprejetih ☒ ukrepih ☒ ~~predpisih~~ sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. ☒ Vključijo tudi izjavo, da se v veljavnih zakonih in drugih predpisih sklicevanja na direktivo, razveljavljeno s to direktivo, štejejo kot sklicevanja na to direktivo. ☒ Način sklicevanja ☒ in obliko izjave ☒ določijo države članice.

2. Države članice sporočijo Komisiji besedilo temeljnih predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 36~~27~~

Spremembe in Razveljavitev

~~1. Direktiva 2012/27/EU^{2006/32/EC} ☒, kakor je bila spremenjena z akti, navedenimi v Prilogi XV, del A, ☒ se razveljavi s ☐ [...] ☐ [naslednji dan po datumu iz prvega pododstavka člena 35(1)] 5. junijem 2014, razen člena 4(1) do (4) navedene direktive in prilog I, III in IV navedene direktive, brez poseganja v obveznosti držav članic v zvezi z roki za prenos navedene direktive ☒ direktiv, navedenih v Prilogi XV, del B, ☒ v nacionalno zakonodajo. Člen 4(1) do (4) ter priloge I, III in IV k Direktivi 2006/32/ES se razveljavijo s 1. januarjem 2017.~~

~~Direktiva 2004/8/ES se razveljavi s 5. junijem 2014, brez poseganja v obveznosti držav članic v zvezi z roki za prenos navedene direktive v nacionalno zakonodajo.~~

Sklicevanja na ☒ razveljavljeno ☒ direktivo^{2006/32/EC} in 2004/8/EC se razumejo kot sklicevanja na to direktivo in se berejo v skladu s korelacijsko tabelo iz Priloge ~~XVI~~^{XV}.

~~2. Člen 9(1) in (2) Direktive 2010/30/EU se črta s 5. junijem 2014.~~

~~3. Direktiva 2009/125/ES se spremeni:~~

~~(1) vstavi se naslednja uvodna izjava:~~

~~„(35a) Z Direktivo 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o energetske učinkovitosti stavb¹²⁴ se od držav članic zahteva, da določijo energetske učinkovitosti elementov stavb, ki so del ovojja stavbe, ter zahteve za sisteme glede celotne energetske učinkovitosti, pravilne namestitve in ustrezne velikosti, prilagoditve in nadzora tehničnih stavbnih sistemov, ki se namestijo v obstoječe stavbe. S cilji te direktive je združljivo, da lahko te zahteve v določenih okoliščinah omejujejo namestitve izdelkov, povezanih z energijo, ki ustrezajo tej~~

¹²⁴ UL L 153, 18.6.2010, str. 13.

~~direktivi in njenim izvedbenim ukrepom, če takšne zahteve ne povzročijo neupravičenih tržnih ovir.“~~

~~(2) na koncu člena 6(1) se doda naslednji stavek:~~

~~„To ne posega v zahteve glede energetske učinkovitosti ter zahteve za sisteme, ki jih določijo države članice v skladu s členom 4(1) in členom 8 Direktive 2010/31/EU.“~~

Člen 37~~29~~

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

☒ Členi [...] in Priloge [...] [členi in priloge, ki se ne spreminjajo s primerjavo z razveljavljeno direktivo] se uporabljajo od [...] [prvi dan po datumu iz prvega pododstavka člena 35(1)]. ☒

Člen 38~~30~~

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
predsednik

Za Svet
predsednik